

සුජනපපමොදනි

කම් බු

විනය ගාලා'න්තී ව්‍යාබ්‍යාච.

සන් කිහිපිමන්

ඡ්‍ර. ඩී උකම්බුවේ කොළඹලේ රෙටි මුහිලුජ්‍යෝ
සමාරුධියෙන්

කොළඹලේ ශ්‍රීලංකා පාලිච්චන්දි

වටදේදර මෙධාත්‍යන්දු

ස්වාමිය වහන්සේ විෂිනු ව්‍යාබ්‍යාච වේ.

ශ්‍රීලංකා පරිච්චනාධිපති පුජ්‍ය පැණිනා බ්‍රූක්හිනි
හි බ්‍රූක්හනු'හිඛාන ස්ථාවර පාදනය වහන්සේ

වි සි ජ්

අවසාන ඉඩිපත්‍රාවලොකනයෙන්
ප්‍රතිඵාශිත වේ.

වටදේදර

ඩේ. ඇමු. ජී. කිවිචණ්ඩාර මහතා

වි සි ජ්

සිම් සහිත පිළියා ස්ථාවර පැහැදිලි මුද්‍රාපික සි

2472.

1929.

SUJANAPPAMODANI

- OR -

COMMENTARY OF VINAYAGATHA

COMPOSED

BY

WATADDARA MEDHANANDA

GNANODAYA PIRIVENA

at the Request of U. B: UNAMBOOWA

R. M. KOTMALE.

APPROVED

BY

Dharmakirti Sri Dhammananda Pandit

PRINCIPAL OF

GNANODAYA PIRIVENA

KOTMALE.

Published by K. M. G. KIRIBANDARA

WATADDARA

AT THE

CEYLON STATIONERS LTD., COLOMBO.

2472

1929

සේ ම සි ආ යේ.

සුජනප්‍රතමාදනී

විනය ගාලුහි වතාබාව.

මහනුවර

ග්‍රී හසුගිලි විජය සූජුරුගම

විහාරවයාධිපති අනිගරු

ඉජ්ඩුපාන බමුණිඩ් ග්‍රී සරණකිරුණිඩාන
ස්‍යාමොපාලී මහානිකායේ මහානායක මහා සංම්මුඛ
ප්‍රමුඛ ගරුකර මහා සංඝයනාව වෙන

සවිය අධිකිල ශිභා සමප්‍රාප්තිය

න්මිනි කොට ගුන්ත ක්‍රියාත්ව විසින් සාන්ස්‍ය
ගෙශරව ප්‍රණති සුඡිකව මේ ගුන්ත්‍ය
සම්පිතය

සුචි පත්‍රය.

පට

1	3	පාර්ජික පාලි ගාථානී
	5	පාමිතනිය පාලි ගාථානී
6	31	මහාවගේ පාලි ගාථානී
32	42	වුලුවගෙ පාලි ගාථානී
43	176	පරිඛාර පාලි ගාථානී

පරිවාර පාලි.

43	84	සමූහාන සිජ සංඛ්‍යාප ගාථානී
83	87	අංශනී සම්බුද්ධාන ගාථානී
87	109	ගාථා සඩහණීක ගාථානී
109	114	අංර ගාදා සඩහණීක ගාථානී
115	119	වෛද්‍යනා කාණ්ඩ ගාථානී
120	122	විල සඩහාම ගාථානී
122	122	මහා සඩහාම ගාථානී
123	126	කැසිනොද ගාථානී
126	157	දුනිය ගාදා සඩහණීක ගාථානී
158	176	සෙදමොවක ගාථානී

උපෘන්තය.

දැඩි පත්‍රය.

පිට පෙල	අගුධ	ඉඩ
20 24	නැවක කිරීමක්	නැවක රස් කිරීමක්
24 8	බබලන්නවුන් අතුරන්	බබලන්නවුනට
„ 13	පූකුවුවාහු	පූකුවුවාවු
25 18	කියන්නාවු	කියන්නාහු
28 15	ඡැඹයන්	ඡඛඹයන්
29 20	කියපුහු	කියපුතු
30 23	වසුන්සි	වස්තුන්සි
37 18	පොෂන ඩින්නාවු	ජාලික වූ නොගෙනාන් පොෂනවස්නාවු
37 26	බුඩානුසාසන	බුඩානුසාසන
41 26	නානි වසානි	නානිවසානි
50 26	වේසෙමින්	වේසෙමින්
51 1	රගොලවට	රගොලවට
„ 10	නිසාරුන ගිස්සාපදය ද	නිසාරුන ගිස්සාපද වයයද
52 14	සත ගැන්තැවක්	ස ගැන්තැවක්
„ 16	පතිමං	පතිමං
53 8	වොදනකල	වොදනාකල
„ 14	මගමක්	මාගමක්
93 23	දෙනිසකි	වනතිංස, දෙනිසෙයි
101 24	ආව්වු...	පක්වුව්වනාති, පන්සුන් තැවකි
106 18	හිසුළියක්	හිසුළියක්
116 12	කිමඟ්ඛායා	කිමඟ්ඛාය
137 26	අවදන්නේද	අවදනේද
143 19	දිසෙපනීය	දින්සෙපනීය
163 14	බහිකන ඔතිසන	බහිකන
163 17	එකෙකි පස්සෙයන්	එකෙකි පස්සෙයන් එකවර
168 28	අභව සමුළු ක්මිසන්	අභව සමුළු ක්මිසන්
169 25	දිහතොතාබනසුරු ට කෙසි	දිහතොතාබනසුරු කාසි

ප්‍ර සත්‍ය ව න්‍ය.

විභා විනෙය සහ සුනතානගත කෙලුයාකිකාර උරු කරන්
යෙකි සාරද මාත්‍රින් ජේ මණ්ඩලායම, නා සැකලුදෙළ මණ්ඩල වනා
පන අප්‍රතිඵාසි ප්‍රඟා ගති ඇති පරමකාරුන් ක්‍රි ගාක්ෂධිංහ ජ්‍යෙ
වර එපදෙළකුම සම්ඳුයන්ට වහන්සේ විසින් සකල සහන වහියා.
කෙරෙහි පතල මහන් කුම්ජේන්ස් උගය ලෝකානී සිංහය උදෙසා
සුමද්‍රකින ගානා සඩ්ම්‍ය සූත්‍රා ‘හිඛමල විනය වශයෙන් ත්‍රිගෙදද
වූයේ, නිකාය වශයෙන් පසුව විධ වෙයි. සූත්‍ර ගෙයසාදී අඩුව
විසින් නවවැදුරුම් වූයේ, සකක් වශයෙන් අසූසාර දහසකි. මෙසේ
සඩ්ම්‍ය ප්‍රමාණ වශයෙන් අපරිමිත වූයේ නමුත් ස්ථිස්ග්‍රාහ
වශයෙන් බිම් වික්‍රී යයි එවිධ වන්නේය. i ප්‍රඟාපති එනිරි
මුකත්වූ දෙනා, තෙකාමෝ ධම්මයයි ප්‍රකාශන සි. ii හිස්සු හිස්සුස්න්
ගේ කායවාලෙන් තිබුම සංඛ්‍යාත සාච්‍යාදෙකි දසවිධ ආනියංස
යන් අකුස්වරණයේන් සඩ්ම්‍යාගේ පරිගරණය පිණිස දෙනා,
කරනලද ප්‍රඟාපති ප්‍රඟාතිය විනය කම වේ.

“විනෙකි ගතෙකු එතෙනවට්හි විනයෝ, කාසව්වානු. විනයන නො පි විනයෝ” යනු තක් නී ප්‍රකාශක වචන හෙසින් සත්‍යාචනයේ මෙහි හෝ මෙයින් විනයනය (කික්මලිම) කරණ හෙයින් හෝ කාස ව්‍යක් ව්‍යරයන් දීක්මලවන හෙයින් හෝ විනය නම්. අද්විතීයාරක් යැයු විනයාත්සීංචිරය කරන්නායු;—

“විවිධ විශේෂ තොගනුවා විකාශනත්ව, මෙවත කාල ව,ව,නා තොගනුවා යි.”

ପାଦିବାରୁ ଲାଗୁଣ୍ଡିକି ଅଛି।
ମି ବାଟେ, ମି ବାଟେ, ମି ଅନ୍ଧବୀତାରୀ, 'କି କିମ୍ବା

ii වින්දුවා ‘හිඛාන’

කරුණකයෙන් වහන්සේගේ පරම කාරුණීක සූචිත සුජ්‍යකට වන විනය වහාති ආණාරහුවූ සම්බුද්ධයන්වහන්සේ විසින් ආභ්‍යාලා තුළයෙන් දෙශීන ගෙයින් “අංණාදෙදයනා” යයි ද ප්‍රච්‍රිත පරුඩා

අභේ සහකරයෝ යථාපත්‍රයට මෙහි අනුකාසනය කරන ලද තේ සින් කො අනුකාසනය කරන හෙයින් “යථාපත්‍රය සහ යය අඛණ්ඩවාරයට ප්‍රතිච්චීරෝයි වූ සංවර්ධනය මෙහි කිහිතු යි” සංවර්ධනයට කාරු ය”යි ද සාසනයෙහි ප්‍රකට ය.

iii විනාය ප්‍රභෙදි.

සුව්‍යාලාංකී ප්‍රකාශක මේ විනාය වනාහි විනයනාභියෙන් එක ප්‍රභෙදි ව්‍යවද නැවත සංවර්ධනය පිළිය, ප්‍රභාණ විනය යයි දෙපරිදි වේ. සංවර්ධනය පිළිය, ප්‍රභාණ විනය, සමඟ විනය, ප්‍රයුෂ්තිවිනය සිවුපරිදි හෝ වෙයි වෙයි.

විනය තමා අකුණලොත්තප්‍රහැනියට අනවකාශ නැවත තත්ත්ව අඛණ්ඩවාරණයන් සංවර්ධන කිරීම සංවර්ධනය විනය නම්. 1 සනි සංවර්ධන 2 සිල් සංවර්ධන 3 සැණි සංවර්ධන 4 බ්‍රහ්මි සංවර්ධන. 5, විජිත සංවර්ධනය එහි එක්ව තත්ත්ව අනුකාශ අඛණ්ඩවාරණයන් සංවර්ධන කිරීම සංවර්ධනය සිංහයි. ‘රක්බනි වක්‍රියූය වක්‍රියූය සංවර්ධන ආපරුත්ති’ සනාදීන් එය සුප්‍රකටවය. (2) ප්‍රාතිමාස්‍යාදී සිවු පිරිසිඳු සිල්ගුණීන් යුතු ප්‍රයුත්තාව සංවර්ධන නම් ඒ සිල් සංවර්ධනය යි. ‘ඉම්බා පාතිමො කු සංවර්ධන උපෙනු ගෙයානි සම්පූර්ණ යනාදිනා රාම්පාලා එය පළු වෙයි’ (3) යානිසේකානි ලොකසම්. (අභ්‍යන්තරාන්ත්‍රි තුළුවා) සඳහා නෙහෙ භ්‍රිවාරණය ගොනානු සංවර්ධන මුළු ප්‍රයුත්තායෙන් පිළිඳරේ”යි අභ්‍යන්තරාන්ත්‍රි සුප්‍රකාශ ව්‍යුත් ඇත්ත සංවර්ධනය. කාමාදී අකු යලයන් ගෙයානිසේකාමනයකාරයන් මැඩලිම යනු නාම්භියි. (4) සිකු ප්‍රාතිමාස්‍යාදී අනුතාර විෂම ප්‍රත්‍යන්තයන් ඉවුරුමන් ගෙයාදිය හික් මලිම ගිණනි සංවර්ධනය යි. (5) කාමාදී විතකි වියාශීයන් ප්‍රතිඵාගණය කිරීම විනය සංවර්ධන නම්. “දිප්පත්‍යනා කාමාත්‍රිකා නාධ්‍යාපත්‍රි විනාය සියාග්‍රහ්‍ය විනායයාත්ති”, යනාදීන් ඒ සුප්‍රකාශ යි

නැදඩිග, විකුමුනා, සම්මුව්‍යද, ප්‍රමියායාඩ්,
॥ ප්‍රභාණ විනය ගියාරණ සන ප්‍රස්ථා හෙදයෙන් ඒ ඒ අඛණ්ඩයන්
කරන කොට ගෙනු කෙලෙසුන් අනුත්‍රේද
භාව්‍ය පැමිණිම ප්‍රභාණ විනය නම් වේ. එකි (1) තාදඩ සුභා
ණ විනය නම්:— ප්‍රදිපාලාකාර නිමිතිකොට අකුකාර විතමනය
මෙන් ඒ ඒ අකුසල දිමුය තුව ප්‍රත්‍යන්තිකවූ තුසලබම්පන්
කරන කොට ගෙනු තත්ත්වාකුසලාඩායන්ගේ ප්‍රහාණය කිරීම
නැදඩිග ප්‍රභාණ විනය යි. (2) දියමතුයෙන් වූ සෙවල් පරඛලා
කුලය සියාග්‍රහ්‍ය, පළුවා ගැටීම මෙන් අමිණාපවාර හේද ඇයි

සම්ධියෙන් කාමාදී පසුවනීටරණ ධ්‍රිභාණකිලිම විෂ්කමුලුන ප්‍රහාණ නම්. (1) උලාකොනුර සූසලයන් අනුරේද සෞඛ්‍යපත්‍ර ආදි ඒ ඒ මාගියාචියන්ගෙන් වඩාත්‍වා කෙලෙපුන් මූලිනුප්‍රවා ගැඹීම සම්බුද්ධ ප්‍රහාණ නම් වේ. රැකක් හෙහ පහර ලැබේ සම්බුද්ධයෙන් ම නැසීම මෙනි. (2) එලුසින් එකක් හෝ රැකියක් උපදාවා ඒ ඒ කෙලෙපු ව්‍යාපෘතිව (ව්‍යාපුරුද්ද) බිඳීමෙන් විඩා සංසිද්ධිම ප්‍රහාණය සිය කියනු ලැබේ. ගිනි දැල්වන ලද තැන්ති උපදා ප්‍රතිසාකය පිණිස දිය ඉසිම මෙනි. (3) ප්‍රතිණිවූ සියලු සංස්කාර ඇති ගානක නිෂ්චාණ ධ්‍රිභාණයෙන් ප්‍රහාණය සිය. මෙකි දැකිවිධ විනිය ධ්‍රිභාණ විඩීත නොවුයේ (නොක්මුනේ) අවශ්‍යිකාය සිය කියනු ලැබේ. විනිය ධ්‍රිභාණ යෙහි එනුම් ප්‍රකට සමථ විනිය-පසුක්‍රියාන් විනිය යන විනියටය මොවුන්ට තුළ දී පවත්නේමය.

හිස්ස් අකර හටගන්නා විවාද්‍යිකරණ,
iii සමථ විනිය අනුවාද්‍යිකරණ, ආපනුකාචියරණ, කිවව, දිකාරණ යන ව්‍යුරිවිධ අධිකරණයන්ගේ
සමථය (සංසිද්ධිම) පිණිස පණවා වදුරණ ලද (1) සම්බුදා විනිය, (2) සතිවිනිය, (3) අමුලුහුවිනිය, (4) පමිකුකුඩුකාරණ (5) ගෙහුයන සිකා, (6) තස්සපාපියාසිකා, (7) තුනැවජ්‍යාරක යන සපන සමථ යෝග සමථ නාමයෙන් දැක්වෙනි. එකි (1) සම්බුදා විනිය නම්-සඩකයමුවනා (සඩකයාගේ හමුවිම) බෙමෙසමුවනා (අපනුතිය හමුවිම-එළුවිම) පුරුෂලයමුවනා (අවත් අවත් පුරුෂලාගේ එල තිම) යන ත්‍රිවිධ සම්බුදාවයන් යුතුකාව පැමිණී අධිකරණය සංසිද්ධිම සි (2) සති විනිය නම්:-දකිමලලපුනාදී සතිවෙපුලල තිබව (අධිගම ලාභයෙන් පිරිසිදු සිංහ ඇයි බවට) පැමිණී සහිතාග්‍රුවයන් වහන්සේට දුඟැමි සඩකයා එසින් කම් වදනින් (1) සුදේඛාහොත් හිකුඩා අනාපනුතිනො (යම්ති විනිය ලාභී හිස්සුව අනාපනුතික හාවයෙන් යුතුවුලය පිරිසිදුද) (2) අනුවදනාන් ව නා (ශ්‍රී හිස්සුවට උපවාද කෙරෙද) (3) යාවති ව (සති විනිය ඉල්වාද) (4) තස්ස සඩකා සතිවිනායං දෙනි(සඩක නොමේ ඕහැව සති විනිය දේද) (5) බිමෙන සමගෙන දුඟැමිව සමගිව දේද)සිය කියනාලද පසහයින් යුතුකාව සහිතාග්‍රුවයන් හැර අතිකෙකුව අධිගම ලාභී පමණකින් දිය නො ගැකී සමථය වේ. සුවත් පිරිසෙයින් අනා ගාමිනු ද මිට අහවතයෝ වෙනි. (3) අමුලුහු විනිය හාම්:- ‘ගගෙ’ හිස්සුව වෙනි උමෙන්තාකහාවයෙන් මූලාවූ හිස්සුන්ට ත්‍රිවිධ ධාර්

මිනයන්ගේ වශයෙන් දිය යුතු විනය යි. (4) පාරිජක සංඝාදී ගෙයාදී ඇවැනකට පැමිණියේයයි පිළිණ දුන් කළුති බණ්ඩාවංද තුළාසනයන් ආයති සංවරයෙහි පිශිවුවන විනය පම්පූදුකා කරන නම් වේ. ජෛඹයිය සිජුවට පිරිවෙස් මානන් දීම මෙනි. (5) යම් කිසි අධිකරණයෙකුහි බණ්ඩාවංදී සුවිනින පිරිය අධික නම් දැංඡංලිමික සලාකගාභාපනාදියෙන් කළග විවාද වකාශ නොවන පරිදි බහුතර සම්බනයන් සමථය කිරීම ගෙහු යෙහිකා නම් වේ. (6) 'විවාල' හිජුව වැනි පාපෝත්සනනා පුදා ලයන්ට (1) සම්මුඛයේදී කිරීමය, (2) ප්‍රතිපාව්‍යාචනය සිරීමය (3) ප්‍රති ගුවන් කිරීමය, යන ත්‍රිවිධාඩියෙන් පුකුනුව හැණිනකාරක කළ නාරක විවාදකාරක හසුකාරක හෝ වේද ද අව්‍යක්ති ආපනති බහුල බාලයන් හෝ වේද ද අනුනුලොමික ගිඟී සංස්කීර්ණයන් යං සාමාජික හෝ වේද හිල, දැංඡී, ආචාරයන්හි විශ්‍ර්යාපනන හෝ වේද බු ඩාදි රුක්තතුයයෙහි අදුන හෝ කියා නම් එකු පුදාලයාට කළ පුදා සමථය හසුපාපියාඡිකා නම් වේ. පාපෝත්සනනා පුදාලයන්ට ම කෙටුවුතු හෙයින් මේ නම් විය (7) යම් අධිකරණයන් කකිජ හාවය ව්‍යාල හාවය පිණීස පවතී නම් හේදය පිණීස පවත්නා ඒ අධිකරණය දුනීනිවූ යමක් තුළාන්පැණිණාදියෙන් ප්‍රති ව්‍යාදනය කිරීම මෙන් උගා පස්සයෙහි වුවන්ගේ ගුපනයන් සංස්කීර්ණවන සමථය තුළාවන පුකු තිබූ සිජුව.

පසුදුනත් විනය වනාති සුනක සුනකානු
iv පසුදුනත් විනය ලොම ආචාරණය මත්ස්‍යයි සිවු
පරිදි වේ. සියලු විනය පිටකයට අනතියි
තවු i මානිකා ii ඒහිභා පිහිවා පිහිවා වශයෙන් හේදවූ
පාලි බණ්ඩා සුදු නම්. විහාර බණිකයන්තිවූ නිර්දේශයන්හාට
රුදෙශ මානුයවූ ප්‍රාතිමොස්සය මත්ස්‍යයි ද, හිජු හිජුණී වශයෙන් හේදවූ පාර්ශ්ව පාර්ශ්වනිය යන ඉක්ත්වයානුගීත ශිජා
රුජිය විහාරයයි ද, මුලුවගා-මණාවගා යන්හි ආ, දෙවිසි කුදා
වන බණික නම්න් ද සෞලුස් පරිවාරය පිහිවා නම්න් ද,
ප්‍රකට වුයෙන්. ඔවුන් පිළිබඳ සංස්කීර්ණය පිහිවා මෙහි සඳ කරමු.

“මානිකාති උගාදෙදුසේ සෞති නිදෙදුස පදිනා
මානිකා (හෙවත්) ජනනීතානෙ සිත්තනා, මානා විය, මානිකා”
පාතිමොකඩ. මානිකා, යනු උගාදෙදුනායයි. ඒ වනාති නිදින
ප්‍රගාලවන් අඩු පරද හාර්තියනික පරිගැවු

* නිදෙදුසය”යි ද යෙයි.

අංපත්-අනාපත්-අනතරපත් සඩිජ්‍යාන සීර්දෙශ පදනම් ගේ උත්තපනත් සාමාන්‍යයෙහි සිටි හෙයින් මානුවක් බුදුනු යි මාතිකා නම්. මෙය හිසුළු හිසුළුන් වශයෙන් එමහද වූයේ පාත්මෝකඩ නාමයෙන් බහුවක්පතය.

කුඩා ධ්‍යාම් විෂයයෙහි අනුශ්‍යනතමය යන අනුයෙන් හෝ යමෙක් මේ උත්තම සිලය අනුරූපණය කෙටරේ නම් ඔහු අනා නුවාද පරුනුවාදින් හා සිය ලු විභාග ද්‍යායන්ගෙන් ද මුද්‍යනු යි පාත්මෝක්ෂ නම් වේ. එය ඔවාද පාත්මෝකඩ-අංණ, පාත්මෝ කඩ වශයෙන්ද, සිල පාත්මෝකඩ-කනු පාත්මෝකඩ වශයෙන් ද ඔහද වේ. (1) දැකියුතු සම්බුද්‍යන් වහන්තස්ගේ ගාසන පයේ නායු දක්වාද, අලුයුතු මුදුවරයින්ගේ සිංහා ප්‍රජාපතිය දක්වා ශේවත් ප්‍රසාද බොධියෙහි ද උදෙසනු ලබන්නේ ඔවාද පාත්මෝකඩයි. ඒ වනායි,

1. “බනති පරමං කශපා තී තිකඩා
තිබාඟ පරමං වදනති බුධා
තකි පකිඡිතෙව, පරුපසාති
සමණා නොති පර, එහෙයියනෙනා”

2. සඩිපාපසු අකරණ—කුඩාසු උපසම්පද,
සිත්තපරියාදුපනා—එත් බුධානු සාසනා.

3. අනුපවාදේ අනුපසාතෙව —පාත්මෝකඩ ව සාමරෝ,
මතනසුසුදාතා ව හතුසාම්—පනත්සුවයනා ‘සනා’
අධිචිත්තෙක ව ආයෝගා—එත් බුධානයාතා.” යන

ගාර්ංහුයයෙන් ප්‍රමිතව සියලු මුදුවරයින් විසින් පමණක් උදෙසනු ලබන්නකි. බුඩ ග්‍රැවකයෝ මෙය නො උදෙසන්. (2) හිසුළු හිසුළු තීන්ගේ සඳුඡුව කාසවාක් සමාවාරයෙහි දැන්විධ වූ අනුයේ සලකා ග්‍රැවකයන්ගේ සාමු සමාවාරය පිණිය අලුයුතු මුදු ගාසනයන්හි පවතනා, “මෙ නම් දේශයෙහි මෙනම් ඇවැනය”යි නියමනවූ ඇපතනි විඩි ඇති හිසුළු හිසුළුන්න් විසින් අඩි මායයක් පාසා උදෙසිය යුතු ග්‍රැවක ග්‍රැවකාවන්හට පමණක් සාධාරණ වූ පාත්මෝක්ෂය ඇංණ පාත්මෝකඩ නම් වේ.

2—(1) ඇංමෙනා මුබමෙනා ප්‍රාමෙනා කුඩානා ධමම, නංතෙන වුවවත් පාත්මෝකඩ. යනාදී තන්හි ප්‍රකාශනවූ උත්තකා මට සිලය සිලපාත්මෝකඩ නම්. (2) “උහයාති බො ප නාසු පාත්මෝකඩාති වින්ඩාරෙන සංගතාති නොති සුව්

හනකානි”යි කියන උදෑදේ ශ්‍රීචාල්පාතිමාකඩ සඳහා, මෙහළද=සිජු=සිජු නී ගෙදයෙන් දෙපරිදී වේ. හිජු ප්‍රහාරීපාතිමාකඩ, නිදහුදෙදුස, පාර්ලිකුදෙදුස, සංඝිකාදී සෙසුදෙදුස, අනියතුදෙදුස විජ්‍යාරුදෙදුස යන උදෑදුස පෙන්වන් හා අනිතුදෙදුසය ඇර උදෙදුස සතරකින් හිජු නී ප්‍රාතිමේ, සෙසුදෙදුස ද සමුලුසින යි. එහි “සූණාතු මේ හනෙකා සෙසුවා” යනාදීන් ප්‍රකාශිත ප්‍රබාකරණ, ප්‍රබාක කිවා, පනතකාලයන් පිළිබඳ විභාග ඇතුළත් නිර්දේශය නිදහුදෙදුසයයි ද, මෙත්ත, අදහකාදාන, මත්ත්‍ය විශාල, උත්තර මත්ත්‍ය බිම් යන සතර පාර්ලිකයන් ඇතුළත් කාණ්ඩා පාර්ලිකු දෙදුසයයි ද, සුකක විසින් ආදි තෙලෙස් සහවෙශස් සංඝිකාතින් පරි තෙවැදිය සංඝිකාදී සෙසුදෙදුසය යි ද, තිවිධ අනියත් ඇතුළත් තොට්ට අනියතුදෙදුසයයි ද, “අවසෙස සුරුත්තාන්‍යාවන බැබි.” යි ප්‍රකාශිත තීස් නිඛාර පවිතිය, උදානු පවිතිය, පන්සුන්තු සෙබියාවෝ, සතර පාරිගෙදසනියය, හා සත අධිකරණ සමථය යන මොට්ට නී සංඝිකාතින් පිළිබඳ උදෑදුසය විජ්‍යාරුදෙදුසයයි ද කියනු ලැබේ. මෙසේ අඩි මාසයක් පාසා, උදෑදුසයයි ඇතුළත් නිදහුදෙදුසය නිසා අවධි වූ දෙසිය විස්තරක් සිජුවන් අනුකූලතාවයේ හිජු ප්‍රහාරීපාතිමාකඩ පරිජි අවක් උදෑදුස් පාර්ලිකුදෙදුසය, සඡන ද ගෙයක් සිජුවන්ගෙන් සංඝිකාදී සෙසුදෙදුසය, තීස් නිසාරිය, එක්සිය සුසැට්ටක් පවිතිය, අවක් මුද්දකයෝ, පන්සුන්තුවක් සෙබියාවෝ, යන මේ තොක් දී උදෑදුස් විජ්‍යාරුදෙදුසය, යන සතර උදෑදුසයයේ ප්‍රමිත සමථත්ත්වයේ හිජු නී සතරක් සිජුවන්ගෙන් සම්පූර්ණවයේ හිජු නී ප්‍රාතිමේ, සෙසුදෙදුසය යි. මේ කි තාක් සිජුවාවෝ ගුහරා, ගන ගෙයින් ගෙනාත්තාතිමාකඩ තාම් වන් වන්ගෙන් ය.

විහාරයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථ වූ පාර්ශ්ව පාලිය
විහාරය හිජු විහාරයෙන් ගොහමාන වේ. (1) පාර්
1 පාර්ශ්ව පාලි, ජික, (2) තෙරසක, (3) අනියත, (4) තිංසක
යන මොට්ට මෙහි ආනතර ගෙදයේ යි. එම්
1 පාර්ශ්ව කාණ්ඩා ගෙනිහි:—වෙරසුජක බලුණා මුදුන් වෙතව එලු ඕම්, අරසරුපාදී කරුණින් මුදුනට නිශ්චා සිරීම හ, ජ්‍රව කරා, ගෙයන් වහන්සේගේ පිළිතුර, වෙරසුජක තුවර මහා දුර්ඝීසෙය, මොශලා යන සිණා මුවයන් වහන්සේගේ සාධිවිසය, සිජු ප්‍රඟාත්තිය පිණිස ගාල්පුනු ස්ථාවරයන් වහන්සේගේ ඇරඹනාව, විපස්සී, සිංහ, වෙස්ස මුදුවරසනගේ සපුරා නා කුලුක ප්‍රවා

ජ්‍යාව නිසා විරසායි ගොවු පරිදි, කකුසැද, ගෙ; ණ්‍යාගම, කසුප බ්‍ලිංචරයන්ගේ සෘංච් විරසායි ගොවු පරිදි භා රට හේතු, සුදිනා කුලප්පූ ප්‍රවුත්තන්, එ, ප්‍රථම පාර්ශ්ව ශිස්තාව පැණවීම්, එහි පද භාර්තා වහුමු ආදි තිස්සර, අද්‍යතාදන මත්‍යාච්චා උකකි මත්‍යාච්චා මෙමලපන යන කුන් පරිජ පිළිබඳ නිදින වනු ප්‍රගල පද භාර්තා, ආංතකි, ආනාපත්ති ආදිය අනුතුමයෙන් වෙශින් කය.

(2.) නෙරසකය:—සුකකවියටයි, කාය සංස්ගේ, දුනුලුවාව අත්තකාම පාරිවර්තා, සක්‍රීලිකතා, කුරිකාරපත, මහලුක විභාරකාරපත, අමුලක පාරිජීක අනුදායාසන, අක්‍රුද්‍යාභාධිය අධිකරණ සංඝ්ස හේදක, හෙදැනුවනතාක, දුබිච වැළ දිස්ත්‍රික්‍රතා යන ගෙවෙලුස් සහ වෙශයේ පිළිබඳ නිදාන ව්‍යුත් ප්‍රගලු ආපතත් ආනාපතත් පද භාජන හා, ත්‍රේස් සුවුම ප්‍රහෙදයන් සංස්කරව ප්‍රකාශ වේ (3) හිස්සුන්ට එව පමණක් සාධාරණවූ ප්‍රථම විනියා'නියත බමුයන්ගේ ව්‍යුත් කරා අනියතයෙහි ඇතුළත් වේ. (4) ත්‍රේස්ක යෙහි තිවර වගය, කොසිය වගය, පතනත වගය ය තු වශීනුයෙට ඇතුළත් තිංය නිස්සන් රාවිතත්ත්ව බිම්ම පිළිබඳ පරිකරා, සංඝුරුකිතය එකි ත්‍රේස් නිස්ස නිස්ස් නම්:—

(i විටර වගේ) 1. අනිරෝක් විටර බාරණ 2 සිපුව්, ස
 3. අකාල විටර පටිගෙන් 4 පුරුණ විටරධීවාපන 5. විටර
 පටිගෙන් 6 අකුණුතක විකුණුත්ති 7 කදුකකරි 8. ගහපති උප
 කක්ව 9 උසිනතු. උපකක්ව 10. තේකිකක්වතු ටොදනු, යන
 දැයෙද (ii කොසිංචුවගේ) 1. කොසිංචු මිසුකා 2. සුදුකාලක
 3 ස්තරාත්ත ක්‍රියාපන 4 ජ්‍යෙෂ්ඨාත්මි බාරණ 5. නිසිද්ධනායනාත්ත
 6. එලුක ලේඛම් 7. එලුකලේඛමධීවාපන 8 ජ්‍යෙෂ්ඨාත්ත යාදි
 යන 9. රුපියස්ථවාකාර 10. කය තිස්සාය යම්පාප්‍රත්තන යන දැය
 යද (iii පතන වගේ) 1. අනිරෝක් පතකබාරණ 2. උග්‍රනාපක්ව
 බැඩින 3 ගෙසපරු 4. ව්‍යුසිකසාලික 5 අව්‍යාජත්ති 6. සුත්තා
 විකුණුත්ති 7. විටරයාවාපන 8. අමෙවකටිටර තික්කිපන 9. ජ්‍යෙෂ්ඨ
 තත්ත්වපරුම 10. අත්තනෙපරිනාමන යන යන දැයය එක්ව සම්බන්ධී.

ii පාලිතයින් පාලිය වනාදී හිසු හිසුව් විහැඩු විය යුත්
යුත් 1 මුදුක, 2 පාලිදෙනයිය, 3 සෙබිය,
4 අධිකරණ සමථ, 5 පාරුජක, 6 සතුකරණක, 7 නිසුයයිය,
8 මුදුක, 9 පාලිදෙනයිය, 10 සෙබිය, 11 අධිකරණ සමථ

యన్న శ్రీకోతలూషణ్ కొణుచియన్ గెనేందు లాభిల్పలుస్తినది. శ్రీ ప్రాపులు విన్నాశకు తిస్తు విషబిగయెని దు సెప్పెసో తిస్తుఅణ్ విషబిగయెని దు లిప్పుస్తిన వెనే.

i తిస్తులీషాచిగ్రహః—(బ్రిఘుకయెని) 1. ఉషావాడ 2 తునగామ 3. తిస్తుంణువాడ 4 తెఱాఫన 5. ఆమెలుక 6. స్తురపాన 7 ఈపూణక 8. రథ యన ధయ ధయ బెగెని తిస్తుపద్మంఖుగెని వహి ఆపయ, తిస్తు డెల్చుషణక్ ఆయై జుకుబిల్మికు వాయియ యన నవ విగీయ కెని ష్టు డెయాన్నులుక్ చికపద్యాయనుగెన్ నీధున్మాద్మి తోరమ్మర్ బ్రిండ్ దుకయెని నీదుర్భిను. 2 పాతితాణునీయః—1. ఆయుశుగెపె పితిజు తోః ఖ్య మెంగెషాకు అధిన్ బంధునీయ య (క్షయైన్ డెయ) కు తెఱా తెఱాఫనీయ య (బ్రిధియ ష్టున్న డెయ) కు చియాన్ పితిజుగెను లిల్డిమ 2. కులయెని లిల్డిన కునై విధినయెని యెద్దున మెంగెనా పథ తోః కురీమ 3 చెపుచమంక కులయెనిద్ పిష్టుచిస్తున్ గెను లిల్డిమ 4. ధారణసకు షెహుయనుయెని తోందులుపా శ్రుత్వి పిష్టు చియాన్ గెను లిల్డిమ యన జుకుర ప్రాచీదెంగునీయ యన్ పితిజు ద్వి విషాగ మెంగి ఆయైలుప్ వెని.

3 అశవియః—1 పరిమణులు లయ 2 ల్రష్టుగెకికి లయకు 3. బిముకును లయకు 4 జుకులు లయకు 5. కబలు లయకు 6 స్తురేస్తురే కొరారకు లయ యన వంగీయక్ పాపా ధయ బెగెని తిస్తుపద్మా ఆయై తిస్తు గ్రావెంకి దు తిస్తు పసలుమోకు ఆయై పాప్మకు వంగీయక్ వ్రు తిస్తుపలు ష్టు దు యన పథ జుప్పులుక్ గెంయజత విత్తియన్ జుమిక్ వ్రు నీధున్మాద్మి ప్రక్కాక తెలి ఆంశింపాలికులున్ ప్రధిన లిగయెను జెవియి, మన్ కి అనుకుణి చి.

4 అధికారణ జుమిః—జుమ్ములు, విన్యయ, జునీ విన్యయ, ఆమ్రిలు విన్యయ, పరీషుషువుకారణ, యెంబ్రుయాచికు, నుస్యపాల్యయాచికు, నీణు విష్టోరకు యన జుకు జుమి జుమియనుగెన్ ల్రండెండ మాప్ముయ మెంగి ప్రాచినది.

(పార్శ్వశ్రుతులు) 1 ల్రికుర్మాన్న మణిపులు
ii తిస్తుఅణ్ విషబిగి కు 2 వశ్శపరీవత్తాండుకు 3 ల్రికువినుాన్నుపును కు 4 అష్టవశ్చ్యకు యన తిస్తుఅణ్ జాపిరణ జుకుర పరితీ కెడ్డ విషాగయ జుధును లెవి. ప్రుతోకును మెంగు దిమో ద్మి జుకురన్ జుమగ మెంగె తిస్తుఅణ్ విషబిగయి పరితీ అపుక్ లేబెబిపునెయ. (2 జుకు ధుకుయాయి) 1 ల్రియయలుండ్కు విషాగ 2 వ్రుస్మాపను 3 యామినుపార జుమను 4 తిస్తురణ 5 ఆపుష్యుకు 6 ల్రియయారణ 7 పాలుకుపి 8 అధికారణ 9 జుమి విషాగ 10 ద్వానీయ జాపియ విషాగ యన ధు జుకుండ్ జెపుచునుగెన్ విషాగ కార్మం ఆయైలుక్ తువి.

ඩිස්ත්‍රික්‍රීටිඩ්‍රුව සංඝ්‍යාල ලද සංඝ්‍යාල පෙන්වය, සංඝ්‍යාල හේද, සහදුනුවන්න, දුබිව, කුලදියන යන සත්‍ය සත්‍ය සත්‍ය තව සපන දෑ (17) සංඝ්‍යාල ලැබේ. (3 ගියුගිය) 1 පන්ති සන්නිවිය 2 අකාල විවර භාජාපන 3 විවර පරිවන්තන 4 අකුණු විකුණුපන 5 අකුණු වෙතාපන 6 අකුණු දැනීක 7 සංඝ්‍යාල වික 8 මහාජනික 9 සංඝ්‍යාලික 10 පුගැලික 11 ගරුපාපුරණ 12 ලුහුපාපුරණ යන දේලෙඳාස් නිසාගි සනිදුනව ප්‍රකාශ වේ. නිසාගි විවර විප්පාස, අකාල එච්චර, විවර විකුණුපන, උතුරි සාදියන, උපක්වී, පෙමවක විවර වෙතාපන, රුජ ජාතරුපසාදී යන, රුපියසංවාදාර, කයවිකුය සම්පූර්ණ, නවපන්තාවෙතා පන, තහසජ්‍ර, විවර අවල්දන, විවරවායාපන, විවර මිකුපු, අවෙක්ව විවර, අක්‍රාන්‍යාපනාමන යන අවලෙඳාසින් නිසාගි නිස පිරෙන්නේය.

(4 බුදුකාය) 1 ලපුණ වශය 2 අකිකාර වශය 3 නායු වශය තුවට වශය 5 විකාශාර වශය 6 ආරම වශය 7 ගබනිනී වශය යන සම දායක බැකින් සිකපද ඇති ව්‍යේ සතෙකි සම යැත්තු වක් භා 8 කුමාරිතුන වශය 9 ජනුපාහන වශය යන ව්‍යේ ව්‍යාසි සිකපද තෙවිස්සක් ද යන සයානුවක් බුද්ධක සිස්‍යාවන් නිදුනා පනති ආදි විස්සරත් සහිතව ප්‍රකාශ වේ. ‘‘ජ්‍යෙෂ්ඨයා පාව තැනිය,’’ ඒ පෙළේ ප්‍රකාශවූයේ මේ සයානුව සහිත හිස්සු විස් බිජායෙහි කි හිස්සුන් සාධාරණ සිස්‍යා ඡම යැත්තුවත් යෘකළන ජාතිය. (5 පාවිඛදස්නිය) නොගිලන්ව සිට- 1 ගිණෙල් 2 තෙල් 3 මි 4 පැණි 5 මල්ත 6 මංස 7 බිර 8 දැඩි යන මොළුන් විනවා වැළදිමෙන් වන ප්‍රති දෙශනීයයන් පිළිබඳ විස්සර සංඝ්‍යාලි සින යි. (6 ගෙවියා) හිස්සුන්න් වශන්සේ විසින් පිළිපැදිය පුදු සෙවියා ධෝරුයක් සංඝ්‍යාව විහාර රැකිතව ප්‍රඥාපති ආදිමෙන් විදු පිනයි. (7 අධිකාරණ සම්විස) පුළුළීකන සපුළාධිකාරණයන්ගේ නාම මාත්‍රය සඳහන් වේ. මෙසේ විහ ගුවූයේ විභාජනය සි දන පුදුයි.

iii බභික. බභික මහා වශය පාලුය ආදිම ග්‍රන්ථය වේ. ඒ ව්‍යාඩි 1 මහා බභික
 i මහාවශය පාලි. 2 උප්‍රායක්විතික 3 වස්‍යුපනායික
 කඩකික 4 පවාරණක්විකි 5 වලම කඩකික 6 සෙසජ්‍රක්විකි 7 කඩිනක්විකි 8 විවරක්විකි

9. වෙළඳු යාන්ත්‍රික ත්‍රිත්‍ය 10 නොහම්බල ක්‍රියා යන බැංකින් දැනගිය කින් උපලක්ෂණ වේ.

2. උග්‍රාහාක්‍රියාව සඳහා - අසුදුතියේ නිස් මෙවැදත්, ආපත්ති ප්‍රජාරූපක්, වගකාවගා යකුදී ප්‍රජාරූපක්, වෙමතිකා ප්‍රජාරූපක්, කුකුතුව්‍යාපක් නිස් ප්‍රජාරූපක්, හේදපුරෝක්බාර ප්‍රජාරූපක් සහ සපුත්‍ර ආනුකර හේදයකින් මෙය උපගෙයාහිනය. උග්‍රාහාක්‍රියා පිළිබඳ විභාග, සීම් ගෙද, උග්‍රාහාක්‍රියා ගෙයකි කොළඹ මොන්ඩල තාවය සහ මෙගෙක් දෙන මෙය විස්‍ය වෙත්. මෙය විස්‍ය සිස්ල්ල එක තුව අපු සෙයකි.

3. වසුපනාධිකඩබ්ලිකයා:- වසුපනා සමයෙහි වාරිකා කිරීම ගැන හිසුන්ට දේඟාරෝපණය කිරීම, වස් විසිවට අනු දැනීම, ප්‍රජිමිකා-පවතිමිකා වසුපනාධිකාහේද, බිමිසර රජු විසින් වසුපනාධිකාහිය කිරීම, සපනාකකරණ [=සතිකරණ] ගෙන් යා පුතු නොයා පුතු තැන් හා පුතුලයන් වස් විසිය පුතු නොවිසිය පුතු තැන් ද අනු කුමසෙන් ඇඟිලිකිනයි.

4. පවාරණකඩබ්ලිකයා:- වාග්ච්ච්ච්චර රැකිව අඡ්‍යුවට වස් විසු හිසුන්ට බුදුන් විසින් නිග්‍රහ කරණු ලැබීම, පවාරණ තෙදුය, ගිලබුන් විසින් පැවතිය පුතු අයුරු, පවාරණාහාරක විභාග, සකස ගණ පුතුල වශයෙන් පවාරණ කුම, බාර්මිකාඩර් මික වශීව් පවාරණ, ආගනුගයන් විසින් පැවතිය පුතු අයුරු රෑද මෙති ප්‍රකාශ වේ. බණවර දෙකක් ඇති කරා සංශ්‍යිතය කින් ප්‍රමිතය.

5. වම්මකඩබ්ලිකයා:- සෞන්කොල්ක්විය සිටු වරයාගේ පැවිදී වීම, ආයුරූපිවන් වියිසිය, මධ්‍යම ප්‍රතිපද්‍යව, අධිමුනත ධම් සය, කැප නොකැප වහන් සම්බන්ධ විභාග, සම්පරිසරණය පිළිබඳ වියාර, පක්ෂි වශී උපසම්පූර්ණ, ගණබිභුපාහන, බුව ත හා යන වම්මනිරණ, ගණනුපාය යන පක්ෂිවරයන් ලැබීම ද, මොවුන් ගේ වියාර කරා ද ඇතුළත් වසුනු තෙවැට්කින් ප්‍රතිමණීක වේ.

6. ගෙහෙපුළුකඩබ්ලිකයා:- පක්ෂි ගෙහෙපුළුයන් අනු දැනීම, පැලි තිබුවන් තෙරෙන් වහන්සේට බිමිසර රජු කුමා විසින් ආරුමික යන් පන්සියෙන් සකින ගම්මරයක් පිළිම, බුදුරජ්‍යන් වහන් සේගේ උදාරුබාධය, කපිටිය විභාගය, පුප්පිසා උපාධිකාවෙන් ආයුරූපිවන් යුගුරු මාස දානය, කපිටිය අකිපිටිය මාස, තරුණාප්‍රසන්න අම්තනයාගේ මාස දානය, සිල්වකාප ලැබෙන අංකි සාස පස, පාලිලි ප්‍රාමය නිම්මාණය කිරීම, නවගාහාධිනිවෙශය පිළිබඳ ගෙඩ වාරිතු, නොවුම සම්පූර්ධිය. අම්පාලි ගණී කාවගේ දානය, සිහ ගෙනාපනිඛට දක්මී දෙසීම, මාගීඩල ප්‍රති වෙබිය, තීඩ ගෙනාපනිඛට දක්මී දෙසීම, මාගීඩල ප්‍රති වෙබිය, අනුදැනීම, මෙන්ඩික සිටු ප්‍රවාලෙනි තුවූ අකිරමන් අනුහාව, මිහු බුදුන් වෙන පැමිණ බිණ ඇසීම සහ ඔක්ල පිළිලැබීම, කෙසීය ජව්ලයාගේ දානය, කුසිණාර තුවරට වැඩම්මීම, තහා පික පුබිකි ශික්ජ්, පදාය පැණ්වීම, සතර මහා ප්‍රම්දායිය ද පුකාය වේ මෙහි බණවර සතරෙකි වසුනු එක්සිය සයකි මේ ගුන්

පෙන් තෙමතික් ප්‍රකාශ වූයේ අසිජමලාධිගෝනී පටන් පරින්මා, න්‍යාමිය නෙක් බුඩ වරිතය අනුතුමයෙන් එක දෙශයකිනි.

7 කැඩිජකබනිකිය;- කැඩිජස්ථාර නිදිත, අස්ථිකිනුහාර විසාර, කැඩිජ ප්‍රාග්ධාඛ කථාදිය ගේලොස් පෙයෙකාලයකින් හා වසු එක්සිය අවලොසකින් ද විසාර කර තිබේ.

8 විවරකබනිකිය;- ජීවක තොම්පරුච්චාන්තේ උත්පන්නිය, ශිලුෂාහ්‍යය, ඔහුගේ සාම්පූහ්‍ය වෙදන්ම්, බුද්ධරජාන් වහන් සේට කළ පුදුම විරෝධනය, ගහපත් විවර අනුකූලය, විවර නිදි හකියන් පිළිබඳ විහාර, ප්‍රඩිගුන විසාර, මගධ සේෂනුය හා සිවුරු ගෙන්නම කිරීමේ පිළිවෙළ, තුන් සිවුරු අනු දැනීම්, විසාබා උපාසිකාවගේ අස්ථර යාචනය, මූලාසිකිරුයන් නිදිමේ පසුව ආදිනව, කණුපරිවර්තාදන, මූල්‍යක්ෂණය, විවර අධිකාන විධ, ශිලුභ්‍යාපන්‍යක නෙදු, මූල්‍යක්ෂණයේ සිවුරු ඇ පිරිකර ශිලුභ්‍යාපන්‍යකයාට අයන් බව, අක්‍රමිය විවර විහාර, විවරප්‍රාද ලාභිකා, අට යනාදිය මෙහි සමර්භිතයි. සාන්දරක බණවර අවකින් හා වසු යායානුවකින් ද පුකක වේ

9 ව්‍යුහස්ථකබනිකිය;- ව්‍යුහ, නුවරදී කළ උසේපඡීය කම්මෙය, පසුව වේ, දැන වේ, විංගනි වේ, අනිරේක විංගනි වේ කම්මෙ විසාර, නිස්සාරණවය, ඔසාරණවය, වෙදනා නුම හා අධිකරණ ප්‍රවාහන් ද අනුග්‍රහකි. වසු සතියෙකි. බණවර දෙකකි.

10 තොසම්බනිකිය;- තොසඩු තුවර හේස්සුන්ගේ මහා අරගලය, කළහාදීනව, කාසිරාජ කථාව, හෙදුදීනව සහදර්ඩික ගාර්ජ, පාරිලෙයන වනවාසයට වැඩම්මිම, අසාරස අධ්‍යාපනය දැලැස්, සැවැන් තුවරට පෙරලා වැඩම්මිම, බාර්මිකාංධිරම් සහික සාම්‍රුදිය හා විනිශ්චයාහියන් ද මෙහි විසාර වෙන්.

1. කම්මකබනික 2. පාරිවාසිකකබනික
- ii ව්‍යුහවගේ පාලි 3. සමුවමයකබනික 4. සමථකබනික
5. බුද්ධකවන්තුකකබනික 6. සෙනායන කකනික 7. සඩ්සේදකකනික 8. වනුකකබනික 9. පාසිමො කකනික 10. හිකුවුණ්ඩකකනික 11. පසුව්‍යන්තිකකබනික 12. සත්‍යාචනිකකබනික යන ගේලොස් බකිකයන්ගෙන් සමුප ගොඩින වූයේ ව්‍යුහවගේ පාලිය එවැනි ප්‍රාග්ධාඛ සුදුවූ වේ. සුදුවූ වේ මෙහි උප පුකක ගොඩින් මෙහි නම් වේ.

1. කුම්කඩ නිකුත්තා ක්‍රමය:- (1) ක්‍රිජ්‍යා කමල, (2) නීයසු කමල, (3) පැබිජන්තිය කමල (4) පැටිජාරණීය කමල, (5) ආපනතිය, දියුත්තා උගෙකිපන්තිය කමල, (6) ආපනතිය, අප්පේරිකමේම උගෙකිපන්තිය කමල, 7 පැටිජාය දියීය, අප්පේරිකමේම උගෙකිපන්තිය කමල සහ සපත ක්‍රමයන් නිදුත්, කාන්තා විධි, ප්‍රහේද, අඩිය, සමාචනතා යන් ද කදුපෙශාගි ක්‍රම ව්‍යුත්තන් වෙති.

2 පාටිවාසිකාකඩ නිකුත්තා :- 1 පැටිවාසිකාකඩ වන් 2 මූලාය පැටිකසා නාරභ වන් 3 මානනතාරහ වන් 4 මානනතාවාරික වන් 5 අඩිහානා රහ වන් සහ වන් පස පිළිබඳ නිදුත් බිඟාදිය ද සමාචනතා යන් ද වියාර වෙති.

3 සුලුවම්පකඩ නිකුත්තා :- සුකකාවිසැඩි, පාරිච්‍ය විසුද්ධි ක්‍රාදිය සම්කී වියාර දිසි වශයෙන් ආපනතාංදි නිදේශ මුබෙයෙන් සංඛර්ණිතයි

4 සම්ථකඩ නිකුත්තා :- ධමම වහිදී ක්‍රමය ද බැංලල පුන්‍ය සුව්‍යිර වරිතය හා ගෙන්නාසන පක්‍රියාපක බුරය ලැබීම, අසිරිමන් ලෙස අපුන් පැනවීමාදිය, මෙනතිය තුමෝපකායන්ගේ වෙදානාව භා තදනතාරව සපත සම්ථක්‍රීයාගේ වියාර නිදුත් හෙද බාර් මිකා'ඩාර්මික ද්‍රාක්‍රිජ්‍ය ද දැක් වේ. දුස්සලාක ගානාපන සාපන සමඟ යන්ගේ අභිජ්‍ය ද වියාර වේ.

5 මූදුකාකඩ නිකුත්තා :- කෑම, හිසකෙනෙහි කැපීම, ධම් දෙක නාදිය පිළිබඳ පැශේෂීම, සතර නා කුල, පාත්‍රා, විහාරය, කුදාසිකා යන්ගේ වියාර ද පැශේෂී මෙයින් හිසුප්‍රාන්තියෙකි තිතර පැවතිය යුතු ගෙවියා කරුණු දත් ගැනීම්.

6 සෞජනකඩ නිකුත්තා :- පක්‍රිව්‍ය සෞජනයන් අනු දුනීම, එහි කොරතුරු, අනාථ පිණ්ඩික සිවුතුමාගේ ප්‍රාගාදිය, පදුඩීන්ඩාරනීයාස, ජේත්වනාරමය කරවීම, වාශ්‍යාපසෙවා යෙහි ගුණ, විහාර දානාතියාස, උපාලු සුව්‍යිරයන් වහන්සේගේ විනය ව්‍යවතාය, අවිස්‍යාප්‍රේය අවහැඩිය වස්තු, කීට්‍රිජ් ප්‍රවේශය ද මෙහි වියාර වේ මෙහි බිඟාවර තුණු කි.

7 සංස හෙදකඩ නිකුත්තා :- මහානාම ආදි සාක්ෂාත්‍යන්ගේ ප්‍රවූ ජ්‍යාව, මාගීමල ප්‍රතිවේදය, දෙවදනතායන්ගේ සංඛ්‍යාපරාහවය, දෙවදන්තු අජාසන් කුමරු පහදවා, ගැඹීම, බුදුන් මරණු පිණිය දුනුවායන් යෙදී පරිදි, නාලාඩිර නාග දමනය, දෙවදනතායන් ගේ පක්‍රිවර යාචනය, සංස හෙදය, අඡල්ඩ දිනාඩිය, ආපා

යින බ්‍රිති අව හා නෙරයික බ්‍රිති තණ, උපාලි තෙරුක් වහන්සේ සංස හෙදය ඇත බුදුරජ්‍යන් වහන්සේගෙන් කරුණු විවාහම, සංස හෙදුදීන්ව හා, සංස හාමග්‍රිතයකි අනුසස්, අපාගන වන තොවන පුදුලන්ගේ තොරතුරු ද මෙති අනුකූලයයි.

8 ව්‍යුහකාන්‍යිකයා:- මෙති ආගන්තුගාදී තුදුස්වන් විසුර වෙත්.

9 පානිජමාකබඩිප්‍රකාකඩිකයා:- පාමොක් තදසිට් පිශීය අනද මහ තෙරුන්ගේ ආරාධනාව, සාගරයෙකිනා යාසනයෙකි අඡවල් බ ආයෝදී බ්‍රිතියන්ගේ වගයෙන් සංස තණය, බාර්මිකාබාර්මික ප්‍රාන්මොස්ථ විසුර, අදහස් දැනාදී විජයයෙකි මෙනෙකි කටයුතු විශේෂ දේ, වොදක හිසුව ලිසින් මෙනෙකි කටයුතු දේ ද ඇතු ලැබේ, විප්‍රවිසාර කථාදිය පකාශිත බණවර 'දෙකකින් පුදානය.

10 හිකුවුනිජිකයා:- මහා පජ්‍යපත් ගොත්මියගේ ආයාව තය, අවස්ථරු ධිම, පජ්‍යපත් ගොත්මියගේ පුවුරුෂාව හා උප සම්පාද්‍රව, හිසුවුනින් විසින් සංස කම් කටයුතු කුම, හිසුවුනි ගිජ්‍යා බ්‍රිති, වනුවියන් අනුරාධික බ්‍රිති, උපසම්පාදු කටයුතු විශිය, ත්‍රිංඛ්‍ය බ්‍රිතිය ධ්‍රිංඛ්‍ය අඡව අකරණීය බ්‍රිති ද පුකාශිත සිය මෙය වසුනු එක්සිය සයකින් ප්‍රමුදුණින්ය.

11 පක්‍රියාකාකඩිකයා:- මෙති පුරුම සංඝායනාව විසුර ගෙවීමෙන්

12 සක්‍රියාකාකඩිකයා:- මිනිය බ්‍රිති සංඝායනා කථා ඇතුවුලත් වේ. මෙති යාසගෙනාපකෙලං බ්‍රිති සකර, දැන වසුනු, ගෙර රුයිකරණාදිය ඇතුවුලත් වසුනු පස් විස්සකි.

විභංග බේකියෙන්ගේ විශේෂ පරිමිය

iii පහිචාර පුකාශ වන පරිචාර පාලිය වනාකි සියලු

i පහිචාර පාලි විනය පිටික නැවැනි මින බහා හිඛෙන රන් කරවුවයි. එය පක්‍රියාකාරීවාර, කනා පත්‍රිචාර, විජාකාරීවාර, සංඝාය වාර, සම්බාදාර, සම්මුවය වාර යන මහා වාර අවකින් ද පුදන විවාරණ විස්සුරනා ප්‍රතින වාර අවකින්ද, හිසුව විභංගය වාර දේලසකින් ද, මහා වාර දේනිසකින් ද, සම්බාදා සිස, බෙකි පුවුරා, එකුනුකරණය, උපාදායලාදී විස්සුරුනා, අනුවය විභංග, ගාට්‍ය සංඝායීක, අධිකරණ කෙද, උතිය ගාට්‍ය සංඝායීක, අනු විජ්‍යක කිව්ව, වොදනාකන්ධ, වූලයඩාම, මහා සංඝාම, පක්‍රියා ක්‍රිය වගේ, අනිස්සිත වගේ, අප්‍රවිප්‍රස්සුම්හන වගේ, වොහාර

වග, දිකුවිකමම වග, මූජාවද වග, හිකුත්තී වග, උඩ්ඩා සික වග, අධිකරණව්‍යපයම වග, සංස ගෙද වග, ආචාරීසික. වග, කයිනජ්‍යාර වග, තේදලාවන ගාරා, කමම වග, සිකබා පද, අන්වයාපකරණ, ආනියාය වග, නවසඩිග්‍රින වග යහා ප්‍රකරණයායෙන් සැමුලුම්පිතය. මෙසේ බණික විභ්ඩි පෑම වාර යන ත්‍රි ගෙදයෙන් යුත් ගුන්ත පසුවකිය යුතුවාහිඛානයෙන් ප්‍රව්‍යිතයි.

සතර මහා පුදෙස තාය යුතුවානුලොම නම්වේ ii යුතුවානුලොම එක සතර මහා පුදෙස මේ නම් - 1 ‘අංශිකා වේ මයා ඉදාන කිපුත්තී අපරිකිතකා තක්කු අකපිසං අනුලොම්තී කපිසං පරිබාහන් තං වො න කිපුත්තී (තාගත්තයන් වහන්සේ විසින්) මහත්ත්තී! මා විසින් මෙය අකැප යයි ප්‍ර්‍ර්‍යාතික්ෂප තොකරණ ලදද එය ඉදින් කැපවට අනුලොම් වේ ද කැප බව ප්‍රතිඵාහනය කෙරේ ද එය තො කැපය 2 අංශිකා වේ මයා ඉදාන කිපුත්තී අපරිකිතකා තං වො කිපිසං අනුලොම්තී අකපිසං පරිබාහන් තං වො කිපුත්තී(මහත්ත්තී)! ම, විසින් ය මක මේ තො කැපය සි අප්‍රතික්ෂාපන්වූයේ කැප පස්සට අනුලොම් වේ ද අකැප පස්ස ප්‍රතිඵාහනය කෙරේ ද එය කැප වේ. 3 යං හි කැවට මයා ඉදාන කිපුත්තී අනුක්‍රේද්‍යතාව තං මේ අකපිසං අනුලොම්තී කිපිසං පරිබාහන් තං වො න කිපුත්තී-මෙය කැපය සි අනු දන්නා ලද යමක ඉදින් අකැප පස්සට අනුලොම් වේ ද කැප පස්ස ප්‍රතිඵාහනය කෙරේ ද එය අකැපය 4. යං හිකැවට මයා ඉදාන කිපුත්තී යි අනුක්‍රේද්‍යතාව තක්කු කිපිසං අනුලොම්තී අකපිසං පරිබාහන් තං වො කිපුත්තී-මෙය කැපය සි තො අනුදන්ත ය ලද දක් ඉදින් කැප පස්සට අනුලොම් වේ ද අකැප පස්ස ප්‍රතිඵාහනය සි ගෙයජ්‍යකිතියෙන් දක්ව තලද මොගුය. යුතු ය කිකිනාත පාලියට අනුලොම්ව ගත යුතු සෙයින් යුතුවානුලොමය සි කිසුතු ලැබේ.

ධිම්ව යඩුවක පන්සියයක් රෝතුන් වහන්සේ iii ආචාරීසාද විසින් තබන ලද පාලි විනිශ්චිත වූ ඔකක නාතික විනිශ්චිත යූ අනු කරා, පාලිය ආචාරීසාද නම්, පාලිමුනක්විනය යහු ද මිට නම්.

සුත්‍ර සූත්‍රකාඩුලොම අවටය වාදයන්හි පිහිටි
iv අනුමත්‍යාමනී විනයබරය, ගේ සිතෙකි අභ්‍යුත්‍යියෙන් ජනිත

වත නයග්‍රාහ කරාව හෝ සූත්‍රාචිතම් විනය යානී කරා ගත සියලු උරු වට වාදය හෝ අනුමත්‍යාමනී යයි ප්‍රකාශනයි ශ්‍රී මූල්‍යපාලිය සූත්‍රය යි ද ඉංචක හා සිතෙකි සූත්‍රකාඩුලොම ය යි ද අනුමත්‍යාමනී ආවැනිය වාදය යි ද එකාපාලිය අනුමත්‍යාමනීය යි ද නයග්‍රාහ වශයෙන් කිය ගැනී වේ මොව්‍යු උත්පත්ව පාරි වගයෙන් ප්‍රබිල කාවයට පැමිණෙන අසුරු විනය යානී කරා වෙන් දැන්නෙය.

iv විනයස්ථානී.

සලේකන විනය ප්‍රකාශ පක්ෂවාකය ප්‍රකාශ සනික සත්‍ය සනික සාහස්‍රික යන සඩහිනුදට අනුමත්‍යාමනී පරම පාරිදු බිඛයෙන් හාසුරිය. එහෙයින් ම තත්ත්වලොඛනුත ගාසන මල යන් ද අපගතවිය. එ එ සඩහිනි සම්බන්ධ ප්‍රවාතනී උක්තාගත ප්‍රපක්‍රාකර්තනයෙන් දත්තයිනියා මෙති එ නො දක්වමු ලක්දිවිඳි ද විනය සඩහිනාවන් කළ බව විනයස්ථානී පෙනෙන්. එකි ප්‍රහුත්‍යා ප්‍රවත මෙසේයි ලක්ඛාංසන ප්‍රදීපාය මාන මතා, මතිඹුණු සිංහාශ්‍රාවයන් වහන්සේ දෙවාකම්පියියා නරඟ ජ්‍යානුග්‍රහය පරිදි ලක්දිවා බුදුසසුන පිහිටුව, වදුල සේක. රුවන් මැලිසාය සඳහා තස්ලේංචි පිහිටුව, දෙවනපැනිස් රජ්‍යමා මිකිද මාන්‍යාමනී වෙත එළඟ සාම්මිත්‍ය! දැන කාම්පුපනීංසී තීරයෙහි සුත්‍ර ගාසනය පිහිටියේදැයි විවාහ්‍යය. මහරජ! ලක්දිවා බුදුසසුන පිහිටියේ සි එත්තුදු වුවන් මුලප්‍රතිඵ්‍යාපනය (මුල් බැසීම) නොවී යයි මහරකතුන් වහන්සේගේ පිළිතුර විය. කටර නම ද්‍රව්‍යක මුල්පිහිට්‍යන් දැ? යන රජ්‍යමාගේ විවාරණයට මහරජ! යම් දිනයක ලක්දිවිති උපන් කුලපුත්‍රයෙක් ලක්දිවම මහන්ව ගෙනිම එකස ඉගෙන් ලක්දිව ද ම වාචනය තෙවරේ නම එද මුල්පිහිටියා වහන්ය යි කරුණාවර තෙරැන් වහන්සේ පිළිතුර දැන් සේක. එබදු හිසුවන් ඇදුදුයි රජ්‍යමාගේ පිළිතිසිටට ‘මතා අරිඛාගයා ප්‍රභිබිලයයි කි දැය. එයින් මහන් ප්‍රකාදයට පැමිණී රජ්‍යමා ජ්‍යා මා විසින් කුමත් කටයුතුදුයි විවාල කැඳේ මණ්ඩපයක් කරවීම විවෙන්යයි තෙරැන් වහන්සේ වදුල සේක. එය යහපතැයි පිළි

గణ బుధిర్జే డా. మిల మెజిస్టర్స్ పరివేతు, దానుడయకి అపాషంత తిగార్జుమన్ లీసిన్ జపానీష్ రూహాలూరయెకి కరవిన ల్డ లంబిపయ ఆకురయ మహన్ రూ, న్యూబాల్యూరయెన్ లాహైకి లంబిపయకు కొవ విషాంతయెన్ అల్జికూర కరవి, ఉపానుయాయె మిల ప్రోఫెసియల్ దుకిన్ రిసియెన్ అమిసనుక్కుయా లిసిన్ పిలివర్స్ ల్యూవ ప్రైపారమ యవ కియేయ. ల్డవియ జపిడిషన్కు చీజ్యూన్ విభన్జె ప్రైపారమ యవ రిస్టివియాప్రూయ. లికి రిక్వున్ విభన్జెవ విచిసిలిమ ద్కుశ్శు ద్విఖూకయెకి ద లియ, అరిం మహరునున్ విభన్జెవ విచిసిలిమ ద్విశ్శుర్ ద్విఖూకయెకి విత్తుంచన్వియ. తిక్సిడ్ లా.కిలియన్ విభన్జెయె అధికుల్ పరిద్యియ ప్రాపణుయయెకి చీప్రై పిలి చికించాపన రు బుప్ అపిజివిడిషన్కు పిలివర్వ లికు, అరిం కెర్రువో విత్తుంచను రుచీవ్చియ. ఉస్కిలిథ్ తిక్సిడ్ లా.కిలియన్ విభన్జె విచిన్ తిలారణ్ ల్యూస్ట్ మహాఅరిం జపిరివియన్ విభన్జె “కెను జమయెన ప్రైట్చుస కాలి, వెరిస్ట్యాయి. విచిరహి కాలెర్రుప్రైలిమిషన్ల్యూల్రెల్” యనుధీన్ లినయ నీడునయ వడ్డిల కిల్రెడి లికు, పాలిమెంకుమో రిలిప్రైయల తెడుతిన్ జెస్టాగ్రోసియ కిల్లాయ., నెఱాక్లె తీడ్యుల్ ద్కుల్. దెడ్వియే యా.బ్రింకియ ద్విశ్శున్. మెజెస్ ఆయయిస్టాధ్యునయన్ పవాన్హెడ్స్ మె విత్తుంయబికుయ కూవ ర్యాల్ట్మిస పవారణ దైన అవిభన్ వ్వియేయ. లిప్పుప్పు పాల్కి అపి కార్పు, రినయ మెజిస్టర్స్ హియ లికు, నూమర్యాప జమయెకి ప్రీలన్ బ్రిచ్ కస్టాత జపిలీయన్ విభన్జె లిసిన్ చీట్కెల్జెస్క.

V വിനയ്'ഡിക്കൾ, സിഗ ലിക്കാ

මෙසේ සංඝාය නාවන් ගෙන් උපලින්වූ විනය පිටකයට අනු කරා වායසී ත්‍රිමධ්‍යාඩි හැඳුවා මහා ප්‍රවත්තිය ආදි සිංහල අවවා අගෙනුදෙන නයෙකි තුළු කුරුඇදී මහා ප්‍රවත්තිය ආදි සිංහල අවවා අගෙනුදෙන වායින්ගෙන විශේෂ එල සිංහ සඳහා සූචිරවාදයන් ද ඇතුළත් කෙරෙමින් මග, නිගුණාමින්ගේ පහසුකි වෙශයෙන් බුබසිකි නම් සූචිරයන් වහන්ගේයේ සාදරා රාඛනය පරිදි මහානාම රජ හරි විසි (20) වෙනි ව්‍යුහයේදී ඇරමිණකාටින් ව්‍යුහයකින් සමඟ පාසාදිකා නම් විනය අවවාව මාගය තිරැකියෙන් රටුනා කළ යෙන්ක. මෙය මූල්‍ය විනය පිටකයට ඇත්තේ එකම පිරිසිදු අවවාව ව ටේ. මට කරණලද සාර්භ්‍යදීපනි ව්‍යුහවුබි විමෙනි විශ්වාසන් යන රිකාතුයය වූබිජන ප්‍රාග්‍යාය. ප්‍රාග්‍යාමොස්සයට බුබසීභා සූචිර ප්‍රක්ෂීත ක්‍රිඩාවනාන් නම් අවවාවක් සහ විනයස් මසුන්සා නම් ටේකාවත් සහ පුරාණ සත්‍යායක් පහ අල්ත් සහන්ත්‍යයක් ද

ගැටපදයක් ද ඇත්තේය. පාලිමුණක විනය විනයාලභාරය විනය විනිවෝ, කුදුසික ආදි පාලි ග්‍රහණරාජියක් සහ සිකවලද විනිය, විනයන්නය ආදි සිංහල පොත් සෙල්පයක් ද විනය පොතෙයෙහි - පරිවාර ග්‍රහණයි. පෑණීක පාණුම්බාභු රජුවාම් විසින් විරෝධ වක්වීමින් නම් ග්‍රහණය ලබා එල ලැබීමට ගොමොනි මිම සිංහල හා මාවත සහ සිංහල බේඛධින්ට ද තදබල පාඩුවක් තුව මෙයි සඳහන්කරනු ක්‍රියාත්මක.

vi විනයානී සිංහ

ස්ථිජු කාචනා යුතුයසි ලුඩි පුගයෙහු විනය වන හි ගාසන විෂය ගෙයකි ආත්‍යතා දැඟයක් භා කුදාපයායිව පවත්නායට අපරි මින ආත්‍යතා ද ලබා දෙන්නේය.

පරම කාරුණික තාර්ගකයන් වහන්සේ පක්ෂී ගාචානීය-ය විසින් දැකවිධ ආත්‍යතා දයක් මෙනෙහි කෙරෙමින් පණවා වදුරු ජේක. මහුනම්: - 1 සඩස් පුවුවූතාය-සඩස් යාත්‍ය යෙහෙන් හා වය පිණීස ද 2 සඩස්වූතාය-සඩස්යාතේ පුවූ විගරණ යාභ්‍යතා පහසුව පිණීය ද 3 දුම්බිකුනා පුගෙලානා නිගෙනාය-දුගකිල පුද්ගලයන්ට නිග්‍රහය පිණීය ද 4 පෙගලානා හි කුවින. එපුව්ගාරාය-පුයකිලි සිංහුන්ට (පාප හිංහුන්ගෙන් රැමි ජණන දුෂ්කරතාවයන්ගෙන් දුරටි) සෑප විගරණය පිණීස ද 5 දිවිධිම්කාන. ආසවානා යාවරය- (අසංවරණයි සිටියුවු විසින් ඉහා නම් ගෙයකි අසංවරය තියා ලබන දුකකි විශාලයන්ගේ නැඹි විම පිණීය ද 6 සඡන්සිකානා ආසවානා පරිස්ථාය= (අසංවර ගෙනි පිශිවුවු විසින්) පරලොම්දී ලබන තරකාදී දුකකින්ගේ විශාල ප්‍රතිසාකය පිණීසද 7 අයුසන්නායානාව-පාපයාය සහය විශාලයන්ගේ නො පහන්වුවන්ගේ පැහැදිල පිණීස ද 8 පසය නානානා. හියෙනාවාය=පැහැදි සිටින්සාන්ගේ විශාල ප්‍රායාදය පිණීස ද 9 සඡන්මැඩියා=පායීය-පති ප්‍රතිරහිත ප්‍රතිවෙධ සඩස්නා සඩම්මායාගේ විරස්ථායි හා වය පිණීස ද 10 විනයානුගෙනාය- වතුවැවි විනයන්ට අනුග්‍රහ පිණීසද යන දැය සි.

iii විශුද්ධ වූ විනය වනායි පුදෙක් ගාසනා යුතු
ii පුදාලානීය-ය පමණක් නොව තදුපයෙයි පුදාලයාගේ
දිස්ධිම්ක සඡන්සිකාවීය ද යාමා දෙන්
ගෙ වේ. විනය පයීය-පතිය ඇති හිංහු ගෙමේ ගුඩා ඇති මග

vii വിനയ ഗാലാ

විභාග-බණික-පරිවාරයන්හි ආ ගාලුවේ වනාති අභි
ගම්පීයාගෙන් පූජකවුයේ අවබාධයට දුෂකර වෙත්. පරිවාර
කාලු, වෙශසේෂිත සාරගහීවුයේ ගණිතනර වෙති. පාරුජිකපාලි
යෙහි ගාලු, අවකි. පාචිනිය පාලියෙන් හත් (7) කි. මහාවගය
පාලියෙහි අනුපහ (95) කි. වුලුවගේ පාලියෙහි සන්සක්තියෙන්
(47) කි පරිවාරයෙහි තුන්සියඅනුව (390) කි. සියල්ල එකඟුව
විනය පිටකා කනාදාලුවේ පන්සිය සකලිස් සකක්.

vlii සුර්න පාමෙදුනී විනයගාලාක් වනාඩ්සාව

මෙහේ මහය සංකීර්ණවකින් ප්‍රමත්තව සියලු විනය පිටත්
කනු ගාට්‍රාවන්ට විසාරාත්මි වැශීන්නා සහිත ව්‍යාප්තිවක් දිවිම්
රිදුර වූ ලෙඛ යාහැනා ප්‍රකාරයක් සි හලකා විනය ග්‍රන් පසින්
ගාට්‍රාචිරණය කොට විනයයා කිත්‍රාව සහ ව්‍යුත් ද ඇසුරුකොට
ගෙණ ස්වකිය වූ අංච්‍ර, ගැසි පරටපරයෙකි නිමිල වූ අත්‍යු ව; වන්න
මාසීය ද අනුලුතික්‍රමය කොට සූජ්‍යක්‍රියාදානී තම්බු මේ විනය
ගාට්‍රාත්මි ව්‍යාක්‍රිතව අප තිසින් නිපදවන උදි පරවාර ගාට්‍රා
ව්‍යාබාහයෙකිදී පරවාර ගැටුපදාය ද අපට උපකාර විය. මෙහි
ගාට්‍රා සියලුණිකයන්හි ගා සම්බාධ ගාට්‍රාවන්හි ද සිංහා ය සංකීර්ණ

පිළිබඳ රුහුත්තිරිකාකුණියක් පෙනේ. ලැබූන තාක් අපල පෙ; ත්වල එසේ ම නිමුහ හෙයින් වෙනසක් නො ගොඩ ව ව්‍යාධියා කරනුදී. එහෙයින් මෙය විවාරණය කිරීම විනය බාරි උගුණුන් වෙන පවත්වා, විනය ගාට්ටුවන්ට මෙසේ ව්‍යාධියාවක් ලිපිම උගුණ් සායන සංඛ්‍යාතයක් වුවන් එහි දුෂ්කර හාවය කාගම මුත් වැටහේ මය. එහෙයින් මෙයි අනු ව්‍යාධියාව සම් සම්පූර්ණයයි අපි ගත් ස්ථා යුතු. බුද්ධිරාජන්ගෙන් අවධිවූ විරෝධ ලේඛකයිහාවයයි යන්නිග මනය නොමේ අපද අත්තොගල හෙයිනි. එබැවින් මෙයි අපගේ අනුවත්තාක්ෂණයෙන් අවදුෂයෝගේ වෙන් නම් අප වෙන ඒ දැන්වා එවිම අපට කරන විශේෂ ප්‍රාගුහ්‍යයකි. මෙයි දෙවන ගොඩන ගෙයි එය උපකාරීය සැකි හෙයිනි.

XI උපකාරාත්මකම්ති

අපගේ මේ සත්කාතියෙහිදී ගොඩමලේ වටද්දර “කිංගණාදය” පරිවෙණාධිපති ගුරුකිස පෙන්වින බළුකිනිනි ශ්‍රී බඹුජානුග්‍රහිභාන මගේ පුරුෂාචාර්යීයාධිපත් වහනසේ අවසාන ගුරුපත් නාවලොකන පුළුම ප්‍රතිග්‍රීණයෙන් අනුග්‍රහ කළ වදාල බව ගුරු සකති පුළුම්කානීවාදානයෙන් සඳහන් කරමි.

එසේම මේ ප්‍රතිරිය යථාකාලයෙහි ප්‍රකාශ කිරීමකි උපකාරාත්මක වන්ව ක්‍රියාත්මක කිරීම ගැන මාවතුරේ විභාර්ධි පත්‍රව වැඩ විසු පල්ලේගම ශ්‍රී බළුරුස්ථාන මහා යැවිරපාදයන් වහනසේගේ සහ කුඩානාදය පරිවෙණාධිපති අසම්දායනීපාද යන් වහනසේගේ ද ඕනෑම ව්‍යාධියාව මාවතුරේ විභාර්ධිපති ගෞරවාජී තුල්වතුරේ සාරානු ස්වාමිජ්‍යයන් වහනසේ වෙන අපගේ සංදර ගෞරවය තිමිවේ.

මේ සත්කාතියෙහිදී නොයෙක් යදුපදිඟ ප්‍රදිනයෙන් අසමද වායනී වටද්දර සේනුරාමාධිපති ප්‍රවර විනයාවලිය සිං රහින ජරානුහිභාන ගොඩමලේ ප්‍රපානේ ප්‍රධාන සංඝ්‍යාතක මාතිම් යන් වහනසේ ද මූල පවත්තපාර්ම සායන ඇතුළුම් මුදුණිය පත්‍ර [පාන්ප්]චලාදීමෙන් දැනට එකිනෙකුයෙහි බළුප්‍රවාරක කට යුතුවල යෙදීවැවිවසන විශේෂය පිරිවෙනේ ආවායනී පරවාහුරු ශ්‍රීච්ඡරණිජා ස්වාමිපාදයේ වහනසේස්ද බාලුයෙයි පවත් අපගේ අසිවාධියෙහි සාපෙනසකට යුතෙනාදය පිරිවෙනේ උපාධායනී ගරු වායනී ගරු වටද්දර ඩිරක්ජුයන් ද උපකාර කළ බව ක්‍රියාත්මක පුළුම්කානීවාදානයාකරමු.

තවද “මුඩ් වගන්සේගේ උපයම්පාච නීමිනි කොට පෙනකු ලියා ගරු මහා සංඝස්සහාවට ඕප්ප කිරීම ඉතා, මැනවැයි කියා කුණේණාදාය පරිවේණාරෝගී යායාගෙනුපකාර සම්බිජයෙහි ප්‍රධාන සහායා පත්‍ර වූ භද්‍යාණ් රාජකාරුණා එකතුයා වාසල මිදිය යෝජේ රාජ්‍යාමිල්ලාණේ උක්කුබණ්ඩාර උකම්බුත්වී කොත්මලේ රෙවී මැතිදුෂ් කළ සාමාජිකතා ගෞරවයෙන් මෙනි සඳහන් කරමි.

මෙයේ ශ්‍රී සම්බුද්ධ භාෂණායුෂ්‍යයෙහි වැනින්නි වූ විනියුතිවකාගන ගාධාවන්ට මේ ව්‍යාභ්‍යානය ලිවිමෙන් ජනීන කුඩා සංඝාරය අපගේ ශේෂු විනයනය පිණිය ප්‍රතිඵය වේ වායි ප්‍රීතියෙන් ප්‍රාත්‍යානා කරමු.

සි වං

වමද්දර තමඛාන ඇයනි

හි බුඩ වම් 2472 ක් වූ බෙක මය
පර තියලක හම් නීමිය ලඟ
කිම් දින කොත්මලේ වමද්දර
දැනාදාය පිහිටෙන්හි දිය.

සුර්නපහමොදුන්

න මි වූ

විනය ගාලු තුළු ව්‍යාඛාව.

—*—*—*—*

නගමා නියෝ හගවකෙ, අරුණතො සමඟ සමුඩ්‍යා.

පාරාජීක පාලි.

1. අකුණුදී සහතිමතනාන්-අකුණුදීදී මයා ප්‍රමුදියේ
නිකවත කිනවෙයා ව-තුනා. මේමයන තස්ස නා.

දෙව්ලුහුමරසාන්කිරිට් යෙකසු හාසුර.

ඡනපාදමුජරජ. සිවස්ථී. සමුද්‍රනා තු ම.

සමුච්චීනිනා ගැස්සෑම් ගාලු විනය පාලිතො
ස්වාවෙරු තුනා. තාස. විමල් තුප්පකායනා.

ආසිංසමානො සමුඩ් සාසනස්සා සිවස්නා.
ප්‍රවුත්ති විනිනා පි කර්ස්සාම යාලු.

—*—

1. යෙ, පිරිසිදු නොවූ කායාදී හැඳිඡීම් ඇයේ යම්කිසි ගුමණ
වෙශ මාතුධාරී ප්‍රශ්නිල ප්‍රශ්නලයෙක්නෙම; අකුණුදී, අපරිඥුඩ
සමාවාරදී අන්‍යාකාරයකින්; සනනා, විදුමානවූ; අනනා
නා, දුෂ්ඨිල ගුණ ඇයේ තමා; අකුණුදී, (පරම පාරිඥුඩියෙන්
සිසු වෙමි, මා තුළ ලෙඛුතුර දහම් ඇතැයි ඇගවීම් විශයෙන්)
අන්ප්‍රකාරයකින්; පවෙදයෙ, ලාභ කිහිපි ආදි ලාමක ආංශාවත්න්
ප්‍රකාශ කෙරේ ද; නිකවත, (අනුකොලාදිය තමා මන හෙලු, පැදුර
මෙන් දැක්වීමෙන්) රවටා; කිනවස්ස ඉව, කපට ලිනිණී වැද්දගේ
පස්සිගුහනා මෙන්; තස්ස, නොරහන්ව රහන්බැවූ අභාව ගුඩ්
දෙයය බුදින්නාව ඔහු තිසින්; තා, ඒ රෘශ්වපිණ්ඩ් තුහවය;
උරෙන්, මිනිසු ත් රවටා සොරසින්; ණත්තා, අනුහව කිරීම
තාම් වෙසි.

සුජ්‍ය නිපුණතමාදනී

2. කාසාවක තොරා බහවෙළ-පාපධම්මා අසකුසුනා;
• පාපා පාචපහි කමෙමහි-නිරය. නෙ උපප්‍රජ්‍යෝගම
3. ගෙයෙනා අමයා ගැලුණා තුනෙනා-තා තත්තා අයිසිසිඩුපම්ම
යමකු තුනෙනායා දියුමිලා-රස්ථිණි. අසකුසුනා
4. මට්තනාපානා විපුලම් උලාරං-ශ්‍රාපප්‍රජ්‍යෝගම්සා මත්ස්‍ය ගෙනු
තා නෙ නා දස්සා අනියාවනුයි-සි-නවාපී නෙ අස්සම මානම්සා.
5. සුඡ්‍ය යථා සකිරඛධානපාණි-තා ගසසි මං ගසලම් යාවමාතනා
• තා නෙ නා දස්සා අනියාවනුයි-සි-නවාපී නෙ අස්සම මාගම්සා.

2. අසකුසුනා, කාසාදින් සාවර රතිනවූ; බහවෙළ, පුභාලයන් වගයෙන් තේඛනවූ; පාපධම්මා, ලාමකයෙහාට ඇත්තාවූ; කාසාව කැඳුණා, කාසාවනින් වෙත්තු ගැලු ඇති; තෙ පාපා, ඒ දිග්ගිල පුභාලයෝතුවූ; පාචපහි කමෙමහි, ආදිනව තොදුන මෙරමා රවට, කුමාදින් කළ පාපකම්සන් ගෙනු සොට ගෙණ; නිරයා, නිරසවාද දිග්ගිනියෙහි; උපප්‍රජ්‍යරේ, උපදින්.

3. අසකුසුනා, ලාමකාවාරමයනි පිහිටිම වගයෙන් අය. යනවූ; දියුමිලා, කුතුන ගුණයෙන් ලේකයා රවට, කන දිග්ගිල පුභාලතෙම; වේ, ඉදින්; යාරස්ථිණි, ගිඩ්වන් රටවැසියන්දේන යම් අහරක්; තුනෙනායා, අනුහව ගකගරේද; තත්තා, මොනවට තැවුනාවූ; අයිසිසිඩුපම්, ගිනිසිප්‍රවක් බඳවූ; අමෙයාගුලා, ගිනිගත් යගුම්යක්; තුනෙනා, අනුහවකරණලද්දේද නම්; ගෙයෙන්, (ජොහසුකුයෙන් ග්‍රිඩාදෙයය රවට, කුමට වචා) උතුම්; යහුම් ගිල්මෙන් සැණික මරණදික පමණකි; ඉන් පරලොට දිකක් තොටෙයි; දිග්ගිලට ගෙවට රවට, කුමෙන් අපමණ අපායදික විදියසුතු ගෙයින් මෙසේ ව්‍යුරණලදී.

4. විපුලම්, මහග්වූ; උලාරං, පුණිනවූ; අන්තර පාන; මල, මල; ඉමස්ස මත්ස්‍ය ගෙනු, මේ මාණිකනමහිමය ගෙනු සොටගෙණ; උපප්‍රජ්‍යන්, උපදි. තා, ඒ මාගේ ඕහඹුම්ණ; තෙ, තුව; කදස්සා, තොදේම්; අනියාවකා අසි, තුඩි (ඉහට ව්‍යුත්ව නැවත නැවත ඉල්වන හෙයින්) 'අනියාවක' වෙතිය; (එකෙයින්) තෙ, තුව; අස්සම් අපි, ආප්‍රමයට පවා; තුව ආගමිස්සා, නැවත තොපැමිතෙක්න් තොනාම්.

5. සකිරඛධානපාණි, කළුගලින් මිද මූවහන් තබනලදී කුඩාන් අතැහි; සුඡ්‍ය, තරුණ පුරුෂයෙක් තෙම්; යථා, යම්

වින්යාජාතා ස්ථී ව්‍යාච්‍යාව.

6. න තං යාවේ ග්‍යා පියං ජේඩිංසය, දේසේසා නොහි අතියාවනායි නාගෙනා මණ්ඩේ. යාවිනො බ්‍රාහ්මණෙනා, අදසා
කාලයෙන් තැබුණුවන්ද ජ්‍යෙෂ්ඨගමාසි
7. අපාහං තෙ න ජනාමි-රස්පාලු! බිහුජ්‍යානා
තෙ මං සඩිගමම යාවන්නෑ-කසමා මං කීං න යාවසි
8. යාව රකා අප්පියෙය නොහි-යාවං අදදමප්පියෙය
තසමා භං නං නා යාවාමි-මං මේ+වෙදුසානා අභූ

සේද එසේ; සේලුං, මැණික්ගල; යාවමානෙනා, ඉල්වන්නේ; ම, මා; නාසසි, තැනිගැන්වූමෙයහිය;(රුද්විශ්න කෙලෙහිය)[සිං, නුඩ්] අතියාවකො අසි, දුෂ්චර්යාව නැවත නැවත ඉල්වන්නෙක් වෙහිය; (එහෙයින්) තං, ඒ මැණික; තෙ, නුඩ්ට; නදසය්, නොදෙන්නෙම්; තෙ, නාගේ; අස්සම් අපි, අසපුවට පවා; නව ඇඟ මිස්ස්, නැවත නොපැමිනෙන්න්නෙම්.

6. යස්ස, යමෙක් ගට; පියං, පියව්වක් ලෙස; ජේඩිංසේ, ගන් නාලද්දක් වේද, තං, එය; න යාවේ, නොමුදුල්වන්නේය; අතියාව නාය, බොහෝගොටුව ඉල්වීමෙන්; දේසේසා නොහි, වෙශ කටයුත් තෙක් වෙයි. නාගෙනා, නාගනෙමේ; බ්‍රාහ්මණෙනා, බිමුණා විසින්; මණ්ඩ, මිණ්, යාවිනො, ඉල්වනාලද්දේ; තං, ඕහු; අදසානා. එට, නොදාකිමට, අඡ්ජිගමාසි, පැමිණියේය

7. රස්පාලු! එම්බාරස්පාලය! අහාඅපි, මමද; තෙබුහුජ්‍යානා, ඒ බොහෝජනයන්; න ජනාමි; මොවිහු කටරහුදාය නොදානිම්; තෙ, ඕවිහු; සඩිගමම, සමුහව; ම, මා; යාවන්නෑ, ඉල්වන්; කසමා, කුමක්හෙයින්; කී, නුඩ්, ම, මා; නයාවසි; නොඉල්වන්නෙහිද?

8. යාවකො, ඉල්වනාත්තැනැත්නේ; අප්පියෙය නොහි, අප්පියවෙයි යාවං, යාවනය හෙවන්(ඉල්වනාලද වස්සුව) අදදං, නොදෙන්නේ; අප්පියෙය, අප්පිය වෙයි නොහාන් යාවං, ඉල්වන්නහුවට; අදදං, නොංදානතැනැත්නේ; අප්පියෙය, අප්පිය වෙයි. තසමා, එහෙයින්; අහං, මම; තං, නා, න යාවාමි; නොඉල්වමි; මෙ, මාකෙරෙහි තාගේ හෝ නා කෙරෙහි මාගේ හෝ; විදුසානා, අප්පිය භාව යක්; මා අභූ, නොවේවා.

ආරාජීකාපාලිගාජාමි ගිමි.

—❖—

† විමදුසානා-පා-

සුජ්‍ය නාප්‍රමාදනී

ජාතික ත්‍යාලී.

1. මනාපමේව හාසයයි-නාමනාජ්‍ය කිදුති පි
මනාප හාසලාන සූය-ගරුහාර මුද්‍රිත
ධිනකුව නාමලුලෙනසි-කෙනවත්ත මතො, අභ්‍ය
  2. අඩුවෙතසා අපුම්පුණු-මුත්‍රීනො මොන
පලේසු සිකුත්තො.
සොක්‍ර න හට නති කාදී තො-උපස නත්තස් සඳ, සත්‍රීමතො
  3. උතො අන්‍ය න ජනනයි උතො ධමත් න පසුගර
යො වායා මතත් වාවෙති-ගෝ, වාබ්ලෝතන දියති

1. මත්‍යපාඨ එවත්, මෙරමාමන වචන්නක්ම; එසෙයි, කියන් නේය; කදුලිඅඩී, කිසේකලෙකන්; අමත්‍යපාඨ, අමත්‍යපදෙයක්; න, නොකියන්නේය. මත්‍යපාඨ එසෙමානස්ස, මත්‍යප්‍රස්සකියන්නහුගේ; ගරුහාර, මහන්වූ රියලරද; උදබඩී, උධිරණය කෙලෙය. නා, ඔහු; බහාව, බනයද; අලබෙනසි, ලාභය කරවී; තෙන ව, එහෙයින්ම; අකුමත්‍යා අහු; බනයන් බමුණු ද දිනීමෙන් ගොඹු ද සතුවුනින් ඇත්තෙකිහි.

2. අධිවේතයෙකු, සියලු සින්වලට වඩා උත්තරීනර අහිත්ලල විත්තයෙන් සම්බවාගතවූ; අපුම්පුත්තෙනා, කුඩාලඩුම් සකසා කිරීමෙන් අපුමාද්වී; මොනාපමේසු සික්කිතො, අහිත්මාහිජුන සංඛ්‍යාන මෙශ්‍යන ප්‍රතිඵල මාහිජූ සපුත්‍රීන් බොධ්‍යාජ්‍යිය දීම් යන්නේ හෝ ත්‍රිවිධ ගිස්සාවෙහි හික්මෙන්නාවූ; උපසනකසු; රාගාදිය වනපසස මනය කළ හෙයින් සාසුන්වූ; සඳු, හැමකළේනි; සතිමතො, ස්වාධීවෙශ්‍යලුතයෙන් පුක්කන්වූ; තාදිතො, තාදි ලක්ෂණයායි, මුනිතො, උහයාලාකිය දන්නා ස්ථිරාක්‍රිව මුනි භට; සෞකා, ඉෂ්වලියාගාදී තෙකායෝ; න ණවනි, තොවත්.

3. ගෙයට අයි, යම් මේකෙනෙක්; මනු. වාචවති, මනු කිය
සිද; ගෙය එෂ, යමෙක්; අඩමෙනා, අඩමෙන්; අඩියති, මනු; බිජ
යනාය කෙරේද; උගා, මේ රජ බාහුමණ දෙදෙනම; අස්ථි, පාලි
අස්ථිය; නා ජානනි, නොදැනින්; උගා, දදෙදෙනම; බිම්මා,
බිමිය නා පසුරු, නොදැක්නාහ.

විභාගයාත්‍රී ව්‍යාච්‍යාව.

4. සාලීන් ඔදෙනා භූමේනා - සුව්‍යම්ඩුප්‍රත්‍යවෙනා තස්‍ය බැමෙම න වත්තාමි - බැමෙමා, අරියෙහි වණණීනා,
5. ධිරජු ත්‍ය බිඛලාභය් - යසලාභය් ව බ්‍රාහ්මණ!
6. පරිබෑජ මහාඩුහෙම - පවත්තක කේඥුපි පාණීනා මා ත්‍ය අධිමෙමා ආවරිනා - අස්මා කුමුදා මිවාචිනිදා
7. ය ලංඩිං තෙන තුඩ්බෑජ අනීලානා හි පාපන්‍යා කාසරජ ගහෙක්නාන - සුවත්තනා පරිභායථ

4. සුව්‍යම්ඩුපසෙවනා, විකාති ලෙස සඳහන්නාලද නො යෙක් පිරිසිදු තාස මිශ්‍ර කරණලද; සාලීන්, රජසන්‍යක භැල් සම්බන්ධි; ඔදෙනා, බිත්; භූමේනා, අනුහාව කරණ ලද්දේදය; තස්‍ය, එකැවෙන්, බැමෙමා, බිම්‍යෙහි; න වත්තාමි, තෙනාප්‍රවාහිමි; (ඡීවිකාවාන්තිය සඳහා බ්‍රම්‍යෙහි නොපිහිටියෙම්) බැමෙමා, බ්‍රම්‍යෙහිමේ; අරියෙහි, ආයුෂීයන් වහන්සේලා, විසින්; වණණීනා, වණිණනා කරණලද්දේදය; (එය මම දන්ම්)

5. බ්‍රාහ්මණ, බමුණ්; බිඛලාභයද, යසලාභය් ව, බිඛලාභයද, (තෝරා ලැබිනි) ත්‍ය, ඒ යහුවසුලාභයට; දී අජ්ං, නිහු වේවා; කම්කෙහෙයින්ද යන්? විනිපානෙනා, සතර අපායෙහි විව්‍යට පතිතවන්නාවා; අධිමවරණන වා, මෙලාව අධ්‍යිවර යාව වන්නාවා; යාවුනා, යම ඡීවිකාවාත්තියක් වේද; (ඡයින්කීම්)

6. මහාඩුහෙම, මකාඩාහුමණය!; පරිබෑජ, මෙයින් බැහැරව අන්දිසාවකට වහා පලායට; අකේඥුපි පාණීනා, ඝසු සන්නියෙන්; පවත්ති, පිසන් (රජ සහ තෙනාපාපමණක් තෙනාව අනා යොදා පිස අනුහාව කෙරෙනි) ක්‍රි, ඉදින්) ප්‍රාජි, අධිමෙමා, ආවරිනා, අධ්‍යිම්වයානී, කෙලෙහිය. (එහෙයින් දස්මා කුමුදං ඉව, පාෂාණයෙක් තෙමේ දියකලයක් ඩිඳිද (එපරිද්දේන්); මු අභිනිදි, තොටිමෙදව!

7. ය, යමක්; ලංඩිං, ලැබුවයේද; තෙනා, එයින්; තුඩ්බෑජ, සතුවුවිය යුතුයි. හි, යම්කෙයකින්; අනීලානා, තෙනාලදී වසුයෙහි ආසාකිරිමවු අනීලාභය; පාපන්‍යා, ලාමකය; තාසරජ ගහෙක්නා, සවණීනාසරජයා අල්වාගෙනා; සුවත්තනා, සවණීයෙන්; පරිභායථ, පිරිහුනේය, (එච්මන්)

ජාච්චියපාල ගාථාජ්‍ය ගිමි.

—

සුජනපූජමාදනී

මහාවග්‍යාලී.

1. යදු හටව පාතු හටනයි ධ්‍රෑණී:
ආතාපිතෙනා ක්‍රියතෙකා බ්‍රාහ්මණස්ස
අථසු කඩිං වැයනයි සබඳ
යතෙකා පර්‍යානාති සහෙනුධෙමෘ.
2. යදු හටව පාතු හටනයි ධ්‍රෑණී:
ආතාපිතෙනා ක්‍රියතෙකා බ්‍රාහ්මණස්ස
අථසු කඩිං ව පැයනයි සබඳ
යතෙකා බයෝ ප්‍රතිචාර අගේදී

1. යදු, යමිකලෝක්ති හෙවත් යම් කෙලුය පුඩියෙක්ති; හටව,
එකානුයෙන්; අතාපිතෙනා, කෙලෙස්ත්‍රවන වියසීයෙන් පුක්තවූ;
ක්‍රියතෙකා, ආරම්මතණා'පනිචිඛාන ලක්ෂණණා'පනිචිඛාන වග
යෙන් ඔහුයේවූ; බ්‍රාහ්මණස්ස, බාතිනපාපී සහිණාග්‍රව බ්‍රාහ්මණයා
හට; ධ්‍රෑණී, අතුලෝ මුළුන්තයාකාර ප්‍රතිවෙඩ සාධක බොඩපාස්සිය
ඩ්‍රීමෝ; පාතුහටනයි, අනිසමය වගයෙන් පහළවෙන්ද, අථ,
එකල්ති; යතෙකා, යම් හයකින් සහෙනුධෙමෘ, අවිශ්වදී හෙතු
සහිත සියලු දුර්බස්කකී ද්‍රීමෝ; ප්‍රත්‍යාසි, දන්නෙන්ද, (එකිනෙක්)
අස්ස, ඕහුගේ; සබඳ කඩිං, සියලු කාබිජාවේ; වපැයන්ති,
නිරුඩි වෙත; [මෙය ප්‍රතින්ත සම්බුද්ධ ද්‍රීමෝ ප්‍රතිනවෙශ්‍ය කිරීම්
වගයෙන් වදුරණුලදි.]

2. යදු, යමිකලෝක්ති; හටව, එකානුයෙන්; ආතාපිතෙනා,
සෙලුහසනුපකා සහර සම්බක් ප්‍රධාන වියසීයෙන් පුක්තවූ; ක්‍රිය
තෙකා, ආරම්මතණා'පනිචිඛාන' ලක්ෂණණා'පනිචිඛාන යන ඔහුයානට
යෙන් ඔහුනකරන්නාවූ; බ්‍රාහ්මණස්ස, බාතිනපාපී සහිණාග්‍රවයන්
වහන්සේට; ධ්‍රෑණී, නවලෝතකානුර ද්‍රීමෝ; පාතුහටනයි,
පහළවෙන්ද; යතෙකා, යම් හයකින්; ප්‍රතිචාර බයෝ, ප්‍රතිනයස්සය
සඩිකාන තිෂ්ඨණය; අවිදි, ප්‍රතිවෙඩයෙන් දුනාගත්තෙන්ද, අථ,
එකල්ති; අස්ස, උත්වහන්සේගේ; සබඳ කඩිං, "අතෙකා සිනඟු
බො අතීනමඩානා" යනාදීන් පැවැති සියලු සෙලුස්කාස්සා
වේ; වපැයන්ති, නැශෙන්.

[මෙය නිඹාණ ද්‍රීමෝ ප්‍රතිනවෙශ්‍ය කිරීම් වගයෙන් වදුරණුලදි]

විනයගාථා ජ්‍යෙ ව්‍යාඝාව.

3. යදු නටේ පාතු හවනයි ධම්මා
ආනාපිනො, ක්‍රියනො, බ්‍රාහමණයා
විඩුපයා නිස්නි මාරුතසනා.
සුරියෝ'ව ඕහාසයමනු ලිකඩා.
4. තයා බ්‍රාහමණා බාහිත පාප ධම්මා
නිහුහුඩිකනො නිකක්සා තවා යනතෙකා
වෙදනුගැ වූසින බ්‍රහම වරියා
ඛම්මන යො බ්‍රහම වාද්‍ය වදෙයන
යසුළුයාදී නෑමි කුහිස්ථා ලොතක
5. සුබා විවෙකා තුෂ්ස්-සුත ධම්මා ප්‍රස්ස තනා
අබ්‍යා'ප්‍රස්ථා සුබා ලොතක-පාණ්ඩුමතසු සංයමා

3. යදු, යමිකලෙක්නි; හටට, එකානුයෙන් ආනාපිනො,
වියීමෙන් කෙලෙක් තවත්නාවූ; ක්‍රියනො, ධිජායිවූ; බ්‍රාහමණයා,
ස්ක්‍රීණාගුවයන් වහන්සේට; ධම්මා, වතුරයී උනාධම්මයා
පාතුහැවනයි, පහලවෙන්ද, (එකල්ති) මාරුතසනා, කාමාදීවූ
එතකාලොස් මරුතසනා, විඩුපයා, කම්පනය කෙරෙම්න්; අනු
ලිකඩා, අහස; ඕහාසයා, බබලවන්නාවූ; සුරියා ඉව්, සුයිස්යා
මෙන්; නිස්නි, සිටි; [මෙය මාගිය ප්‍රත්‍යාවෙක් කිරීම් විනයෙන්
දෙශිතය]

4. යො, යමිකිසිච්චන්; බාහිත පාපඩම්මා, බැහැර කරණ
ලද පාප දම්මා ඇත්තේද, නිහුහුඩිකනා, මානාවහයෙන් කරණලද
හු මු යන අනුකරණ නැත්තාවූ; නිකක්සාවා, පහවූ රාගාදී
කෘෂිබැවූ ඇති; යනතෙකා, භාවනානුයෙනි සින් ඇත්තාවූ
හෙවත් සිලස්වරයෙන් තොශී වින්ත්‍යාවරයෙන් සංයතවූ; වෙද
නුගැ, වාතුම්ගීජුන සංඝන වෙදයෙනි අනුයට පැමිණියාවූ;
වූසිනතු තුවරියා, වැය නිමවන ලදමාගීමුණුවයනී ඇත්තාවූ; යස්ස,
යමෙක්හට; ලොතක, සකලලොක සන්නිවාසයෙනි; කුහිස්ථා, කිසි
යම් එකාරමණයෙක්හිදු; උස්සාදී, රාගාදී පසුව්විඩ උස්සාදයෙළි;
නා නෙකානුති, නොවෙන්ද, 'සො, හෙතෙම; බ්‍රහමවාද්‍ය, "මම බ්‍රා
හමණයෙම්'සේ; බම්මනා, දුහැම්න්; වදෙයන, කිසන්නේය.

5. තුෂ්සා, වතුමෙක්සාණ සින්නාසයෙන් සනුවුවුවහුව;
විවෙකා, උපධිවිවෙක සංඝන නිමාණය; සුබා, සැපයි;
සුතබම්මයා, ප්‍රකාශන ධම්මා ඇත්තාවූ; පස්සනා, එය වියී එල
යෙන් සුකක්ව ඇතායෙන් බලන්නහුවි; ලොතක, ලොතයෙනි;

සුජනප්පමෙදානී

6. සුඩා විරගතාලා තක-කාමානා සමත්තිකකමා අසම්මානයා යො විනාතෝ-එනා වේ පරම් සුඩා.
7. කිවෙෂන මේ ඇඩිගතා හළා-දැනී පකාසිතු රගදෙසුපතරතෙනි-නාය ධමමා සුස්මූධී,
8. පැවිත්තාතාමා නිපුණා ගම්බිරා උදාදස් අභ්‍යු රගරත්තා ත දක්නීන්-තමාකු තෙකින ආවටා
9. පාතුරහොසි මගබෙසු පුමෙඩ-ඩමමා අසුම්ඩි සම්ගලහි වින්තිනා අවාපුරුත්ත ත අමතස් වාර-සුන්නතු ධමමා විමලනාතු දුඩ්.

අඩංගාපජීවි, අව්‍යාපාද සඩහාවය; හෙවත් නොකිපෙන සුදුබව; සුඩා, සැපයි. [මින් මෙමතිය පෙරවුව දක්වනලදී] පාණභාතෙපු, සන්නයන් කෙරෙනි; සංයමා, අවිකිංසනහාවය සැපවේයි [මින් කරණා පුළුහාග බව කිහිනයි.]

6. ලොකේ, ලොකයෙහි; විරගතා; විරගිහාවය; සුඩා, සැපවන්නිය. කාමානා, කාමයන්ගේ; සමත්තිකකමා, ඉක්මවීමද; [මින් අනාගාමීය පුකාසිනයි] අසම්මායා, අසම්මායා, යො විනයා, යම් හික්මවීමක් වේද; [මින් අහිත්තය දෙහිනයි. එන්, මෙය, වෙ, එකාත්තයෙන්; පරම් සුඩා, උත්තම්වූ සැපයයි; [මින් එවත් සැපනක් නම් නැතැයි යුත්සේයි.]

7. මේ, මාවේසින්; කිවෙෂන, ආගමතිය ප්‍රතිපදි වශයෙන් දුක සේ; ඇඩිගතා, අවබාධ කරණලද ව්‍යුරයසීසනා බූෂ්‍යයන්ම; ඉදානී, දැන්; පකාසිතු, ප්‍රකාශකරන්ව, අලා, ක්මිනැනු; අයා ධමමා, මේ ව්‍යුරයසීසනාම්‍ය කෙමේ; රගදෙසු පරෙනෙනි, රගවෙෂයෙන් යුක්තවුවන් විසින්; ත සුස්මූධී, මනාව අවබාධ නොකළ හැකිවේයි.

8. නිපුණා, සියුම්වූ; ගම්බිරා, ගැමුරුවූ; දුදුයා, පැමිනයකින් වසා තැබුවක් මෙන් දුකියේ දැකියසුතුවූ; අභ්‍යු, ස්කුදුවූ; පැවිත්තාතාමා, නින්නාදීන්ට ප්‍රතිලිජ්‍යව නිවන නම්නී පිළිගොය කරයන්නාවූ වනුස්සන්තුවූ; රගරත්තා, ත්‍රිවිධිරගයෙන් ඇඟුනාවූ කමොකුවෙනි, අවිදුකිකාරරුයියෙන්; අවටා, වැසුනාවූසක්ක් ගෙර්; නාදුකිනාකි, නොදැක්නාහු.

9. පුමෙඩ, පෙර, සම්ගලහි රගාදී මලසකිනවූ තටි ගායෙන් විසින්; විනාතියේ, සිත්තලද්දුවූ; අසුමේ, අපිරිසිදුවූ; ධමමා, මිථ්‍යදූජ්‍ය බූෂ්‍ය; මගබෙසු, මගබ දන්තියි; පාතුඇලොසි,

විභාගාධාරී ව්‍යාධ්‍යාව.

10. සෞගල යථ, පබන මූධින්හිනො-යථ,පි පසෝය
ජනනං සම්නතගකා
තුදුපම් බමටය සුම්බ-පාසාදලාරුයා සමන්ත වකුව
සොකාවත්තිණිණ් ජනත මපෙන ශේෂකා
අවෙකකසු ජාතිජරුණිනුත්.
- 11 ගෙණිති! විරි! විජ්‍යනුඩාම්-සංඝවාහා' අන්ත විවර ලොකේ
දෙසසුළු! හගවා, බමම්-අසුදුතාතරු හටිසු නති
- 12 අපාරුණා තෙසා අමතසා වාරු-තය සොනවනෙනා
ප්‍රමුදවනු සංචි.
විභාග සැකුදුපදුණ් තහාසි-විමල-ප්‍රේන්-මනුරේසුම්ගෙ!

පහල වූයේය අමතසාවාරං, නිමාණවාරයුතු; එතං, මම ආයසීම්
හිය; අවාපුර විවාන කළ මැනවි; විමලනා, රුගාදී ගෙලෙප්මල
රැකිත තෙයින් අතියියින් පරිගුඩිතු; (ඉබවහන්සේ විසින්) අනුමුඩි,
සියමුදුනතයන්; අවබාධකලාවු; බමම්, බම්ය; සුජනාතු,
අසත්ව්.

10 සමන්වකුව, සමන්සේ ඇති; සුම්බ, සුඡර ප්‍රාජයන්
වහන්ස; සෞගල පබන මූධිනි, ගෙලෙමය පැමිතයක් මුදුනෙහි;
සිවියෙක් තෙම; සම්නතනො, හාතපස; ජනනං, ජනනුම්
හසා; යථ,පි පැමියා, යම්සේ දකිද; (ම්සේ) අපෙන්ගෙයාලකා, පහවු
සොකා ඇති ඔබවගත්සේ; කුදුපම්, ඒ ගෙලෙප්මිතය; උපම්
කොට ඇති; බමමතය. ධ්ම්මයු; පාසාදා, පහසුවි; ඇරුයා,
නැග; ජාතිජරුණිනුත්, ජාතිජරුවෙන්; මධ්‍යනාලද; සොකාව
ත්තිණිණ්, ගොකුයට බිඟගත්; ජනනං, ජනනුමුහයා, අවෙකකසු,
බලන ගේන්වා.

11. විජ්‍යනුඩාම, දිනු මරඹුද ඇති; සංඝවාහා, විමනාය
ජනයා සහරින් එතරකරණ හෙයින් යාම්වාගකුවු; අන්ත, කාම
ව්‍යනුදී නය රැකිතුවු; විර, විරයන් වහන්ස; උගෙනි, නැගි සිරිනු
මැනවි; ලොකේ, ලොකයෙනි; විවර, වාරිකා වශයෙන් හැසිරෙනු
මැනවි; හගවා, හාතයවත් තෙකමේ; බමම්, බම්ය; දෙසසු, දෙසනු
මැනවි; අසුදුතාතරු, බම්ය දුනාගේනො; හටිසු නති, වත්නාහ.

12 මුහෙම, එමු; මුමෙය; විභාග සැකුදු, කායවාක් කළමල
සංඳ ඇත්තෙම්; මනුරජු, සකුයන් විෂයගෙයි; පහුණ්, ප්‍රමුණ
ෂි; ප්‍රේන්-බමම්, උණුම් බම්ය; න හාසිං, තෙනා කියෙම්; තෙනාය,

සුජනප්පෙමාදුනි

- 13 සබඳ, එහි නුගබ විදිහමසම්-සබඳබු ධමෙමසු අනුපලිනෙකා යාබඳස්ථී තොනු නැණුකාඩිතය විමුනෙනා-සය. අනිකුණුය කමුදුශේයය.
- 14 න මේ ආවරියෙයා අනු-සදිසෝ, මේ න විජ්‍යති සදේවකසම්-ලොකසම්-නන් මේ පරිපූජාලො
- 15 අහං කි අරහා, ලොකෙ-අහං සහ්ය, අනුත්‍යාරෙ එනොමසි සමා සම්බුඩඩා-සිනි දැනෙනා ‘සම් නිබුතෙනා,

එ් සත්‍යන්ව; අමතස්ස වාර, අම්බ වාරයෝ; අපාරුනා, තිව්ව යහ; යෙ, යම් තක්සේක්; තොතවනෙනා, ඇසිමට කන් අන්තෙන් වෙන් ද ගෙවන් අභ්‍යනු කැමති වෙන්ද; (ඇවිහු) සඩ්, ග්‍රැඩ්; පම්ප්‍රාන්තු, එලුවන්ව,

13. සබඳබු ධමෙමසු, සියලු තෙනුහුමික ධමෙමස්ති; අනුපලිනෙනා, කෙතලස් වශයෙන් නොකැවැරුණාවූ; සබඳස්ථීගො, සියලු තෙනුහුමික ධමෙම් දිරුකළාවූ; තැණුකාඩිතය, කාශණ්‍යස්ථා සඩ්චාතාව නිඡීතයෙකි; විමුනෙනා, අරමුණු වශයෙන් මිදානාවූ; සබඳ, සියලු තෙනුහුමික ධමෙමයන් මැඩ පවත්වමින සිටියාවූ; අහං, මම; සබඳවිදුයසම්, සියලු වානුර්භුමික ධමෙමයන් දක්නොක්වෙමි; සයං, ගෙමෙමි; අනිකුණුය; විභිඥානංස ද්‍රාන්; කා, කටරක්; උදුෂීජයන්, ඇදුරු ලොය උදෙසම් ද?

14. මෙම, මට; ආවරිග්‍යා, ලොකෙනාත්‍යර ධම්වායනීයෙක්; නාජ්‍යා, නොමැක; මෙ, මට; සඳිසො, තුලනයෙක්; නාවිජ්‍යති, විදුමුනා නො, මටයි; සදේවකසම්-ලොකසම්, දේවීයන් සහිත ලොකායෙකි; මෙ, මට; පරිපූජාලා, ප්‍රතිඵාග ප්‍රභාලයෙක්; නාජ්‍යා, නැතා.

15. ලොතක, ලොකයෙකි; අහංකි, මම ම; අරහා, රහන්වෙමි; අහං, මම; අනුත්‍යාරෙ, නිර නාරවූ; සහ්යා, ගායා වෙමි; සිනි භුනේ අයම්, කෙතලස් සිනි නිවේමෙන් සිභිල් වූ මය් වෙමි; නිබු තො, එගෙයින්ම නිවූන් වෙමි, එනො, අභායාචාවූ; සමාජමුඩඩා අමති, වනුස්සාත්‍ය ධම්ය; සුයම්හුජාන යෙන් අවබාධකල ගෙයින් සම්තක්සම්බුඩ වෙමි,

චින්යගාමා එස් ව්‍යාභ්‍යාව

16. ධමතවිකකු; පට්ටනුකුතු; -ගවතුම් කාසිනු; පුරු; අකිහුතාසම්; ලොකසම්; -අ; හස්ස්; අලතා දිස්සුහි; .
17. මාදිසා වෙ ජේනා හොඨනි-යෙ පතනා ආ; සවකුය; ජේනා මේ පාපකා; ධමතා; -තස්මාහ; උපකා! ජේනා;
18. බැඩා; සැබු පාංසහනි-යෙ දිඛිඛා යෙ ව මානුසා; මහාභ්‍යින බැඩාසි-නමේ සාමණ මේ; කොකඩිසි
19. මූනෙනාහ; සබු පාංසහනි-යෙ දිඛිඛා යෙ ව මානුසා; මහාභ්‍යින මූනෙනා; 'මේ-නීහතතා තුම්සි අනුකක!
20. අනෙකුලිකක් වතරු පාංසා-යටුය; වරනි මානුදා; නෙන තු; බාගියිස්සාම්-තා මේ සාමණ මේ; කොකඩිසි

16. අකිහුතාසම්, අවිදු වේඟ අකිවු; තලාකසම්, ලොක යෙහි; අමතදිසුහි, අම්බෝරය; අහස්ස්, ප්‍රාන්තය කෙරේ මින්; ධමතවිකකු, ධම්වතුස; පට්ටනුකු, පැට්ටෙන්වීම පිණිස; කාසිනු; පුරු, කැසිරට (බරණුස් තුවර) බලු; ගවතුම්. යෙමි

17. උපකා, උපකා; ජේවකමයනි; යෙ, යම් කොමණක් තුවූ; ඇය වක්‍යාස, නිව්‍යාස; පතනා, පැම්බියාහු වෙත්ද; වෙ, ජේනානු යෙන්; මාදිසා, එඩු මා වැන්ගැ; ජේනා හොඨනි, ජේන නම් වෙන්; මේ, මා, විසින්; පාපකා; ධමතා, පාපඩමියැ; ජේනා, දිනාන ලදුග; තස්මා, එසෙයින්; අහං, මම; ජේනා, ‘ජේන’ නම් වෙමි.

18. දිඛිඛා, දිව්‍ය මයුවූ; යෙ, යම් රාත්‍රපාසයෝ වෙන්ද; මානුසා මත්‍යන්වයුවූ, යෙව, යම් කාම්පාසයෝ වෙන්ද; සබු පාංසහනි, ජේසියලු මලුවත්වලින්; බැඩා අසි, බැඳුත්ත වෙනිය; මහා බෑඩින බැඩා, අසි, මහත රාගලිකිනයෙන් බැඳුන් වෙනිය; සාමණ, ගුමණ් මේ නෙය; මේ, මාගේ පාසයෙන්; නම්මාකඩිසි, තුඩ නෙය; මිදෙන් තෙකිය.

19. අහං, මම; යෙ දිඛිඛා, යම් දිව්‍යමය රාත්‍රපාසයෝ වෙන්ද යෙ ව මානුසා, යම් මත්‍යන්මය රාත්‍රපාසයෝ වෙන්ද; සබු පාංසයෝ ජේසියලු පාසයන් කෙරේන්; මූනෙනා, මිදුනේ වෙමි; මහා බෑඩින මූනෙනා; අම්හි, තැපණා නැමැයි මහත්වූ බැමැවෙන් මිදුනේ වෙමි; අනුකක, එම්ඛා, එම්ඛා මාරය; ක්‍රා, කා; තිනෙනා, අසි, තුවුතෝ වෙනිය.

20. අනෙකුලිකක්වතෝ, අහසයෝ කැසිරන්නන් පවා බිඳානා සුදු හෙයින් ‘අනෙකුලිකක්වර’ නම්වූ; යෙය, ඇය; පාසෝ, යම් මේ දිග පාසයෝ තෙකළම්; මානුයා, කිනෙනා සම්පූර්ණවායේ; වරයි,

සුජනපූඩී

21. රුපා සඳු, රසා ගකිා-තල්. අඩං, ව මතෙනාරම, එන් මේ විගනේ, ජ්‍යෙෂ්ඨ නිගන්තා, ක්‍රමයි අනුකාක!
  22. ඔබධායි ම, රපා-තැංකි-ය දිඛිං, සෙව මානුසා, මාරඛනි බත්ධායි-න මේ සමණ මොක්කයි
  23. ප්‍රිතෙනතාහා මාරපා-තහකි- යෙදිඛිං, සෙව මානුසා මාරඛනි මුතෙනතා, මකි-නිගන්තා, ක්‍රමයි අනුකාක! ති
  24. නෙරස්ථරයය හගවා-දිරුවෙලකයෝ ප. ජලිල්මලෝ ව සමව තේ කස්සප අගරු-විනිරමු අජ්‍යු ඉනු අයෙෂරණ මකි
  25. නුබා මේ මහා සමණ්ගරු-ඡාස්ත්‍යාලමාව ති. නිවාරත්ම වෙනෙක් ප්‍රිතා ආයිතියෝ තසාරවියෝ,
- යො. ති. මාවිජගයේසි නි

හැයිරේද; තෙන, එයින්; ති, තා; බාධිස්සාම්, පෙළම්, සමණ, ගුවනාය; මේ, මාත්‍ර තිෂය තෙන්; නා මොක්කයි, පුඩු තො මිතද්‍යුනෙකිය

21. රුපා, ඉඩව්වුපයෝය; සඳු, ඉඩව්වු ගබද තයෝය; රසා, රජයෝය; මතෙනාරම, විත්තාකිරම්වූ; එංඟිං, සුපැහිතයෝය; (සන) එස්, මෙනි; මේ, මාත්‍ර; ජ්‍යෙෂ්ඨ, ගෙහයි තිෂණාව, විගන්තා, පැහැලුතයෝ; අනුකාක, මාරය; ති. තො; නිගන්තා අයි, නැපුනෙකිය; හෙවත් මාගෙන් තො පැරදුනෙකිය.

22. මාරපා-සෙහි; මාරුප්පුව්විවලින්; මාරඛනි, මර බැමී මෙන්-සෙස්ස 18 සා සම යි

23. මාරපා-සෙහි, මර මාප්පුව්විවලින්; මාරඛනි, මර බැමී මෙන්-සෙස්ස-19 මෙනි

24. නෙරස්ථරයය, පිරිසිදු ජලය ඇයිනෙයින් ‘නෙරස්ථර’ නම් වූ නදිය සම්පරයෙකිදී; හගවා, හාන්තවතුන් වගනසේ; දිරුවෙල කයෘප. ජලිල, උරුවෙල් කපුප් දුම්ලුව; අවොව, මෙසේ විදාලුශේක; කෘෂිප, කාශයපය; සමව, ඉදින්; තෙ, පුඩුව; අගරු, තො බර නම්; අජ්‍යු තණා, අදදවය; අයෙෂරණ මකි, ගිනිගල් ගෙයි; විනරමු, වාසය කරමු.

25. මහා සමණ, මහ ගුවණය; මේ, මට; නා මොගරු, බර නොවයි; එන්, මෙනි; වෙනෙකා, සැඩිවූ; ඉඩිමා, සාඩි ඇත්තාවූ; ආයිතියෝ, වහා පැදිළුරණ විජ ඇත්ති; නොරවියෝ, තුර

විනෙකුම් එස් ව්‍යාඛ්‍යව.

26. අපෝව ම. න විනෙතේය-ඉඩිස න්. කස්සප අනුරුදු, නායි
අභ්‍යාගාරං.
දිනකුන්නී ත. විදින්බා-අසම්බිතකා, ප, විසි හය මතිනො,
27. දික්වා ඉඩි. පවිස්-අකිනාගො, දුම්මන් පඩුපායි
සුමන ම තසො, අධිමගො-මනුස්සන, ගො, පි තන් පැවුපායි
28. මකබැවූ අසහමාතනා-අකිනාගො, ප, වැක්කාව පජලි
කෙගේ, බාභුපු කුසලා- මනුස්සනාගො, උන්ඩ් පජලි
29. උනිනා, සැරානිඹුනාන්-අගන්දාරං උදිව්වතර ජරිලා
අනිරුද්ධ වන හෝ, මකා සම්ගේ-නාගයන

විගණකියානීනි හණ්ඩන්න

විජ ඇති; නාගරුජා, නා රුපේක්; (වෙශේයි) ගො, හෙතෙම; තං, නුඩි; මා විනෙතේයින්දි, නො, පෙදාවයි; එළුප්පාගමාව, නුඩිට
පහසු කැමැත්තේ ම; තං, නුඩි, ත්ව්වරම්, වලක්වම්.

26 මං, මා; න විනෙතේයන, ඒ නාගරුජාතන්ම තෙකාවෙතහ
සන්නේ නම්; අපෝවනාම, ඉතු, යෙහෙකි; ඉඩිස, එබැවින්;
කස්සප, කාශනපය, තං, නුඩි; අනාගාරං, ගිනිහල්ගෙය; අනුරුදු,
නායි, අනුදුවුව; තං, එස, දිනකා ඉති, දෙනාලදුයි; විදින්බා, දුන;
අසම්බිතනා, නිහිජවුතයේ; හයය අනිතකා, ඉක්ම වූ බිය ඇත්තේ;
පාවිසි, (ඩුඩු ගිනිහලට) වැඩි ගේක.

27 අකිනාගො, සහි නාගනේමේ; පවිස්, පිවිසියාවූ; ඉඩි. බුබිසාමින් වහන්සේ; දික්වා, දුක; දුම්මන්, තොළයන් දුමින
සින් ඇත්තේ; පඩුපායි, විජඩුම හම්බුරු; සුමන මනසො, සනුවු
සින් ඇති; අධිමගො, අධිවිතකවන් වූ; මනුස්ස නාගො, අපි,
මනුජ නාගයන් වහන්සේද; තනු, එත්; පඩුපායි, පඩුපනය
කළුසේක.

29. අකිනාගො, සහිතාග තෙමේ; මකබැවූ, කොපයද;
අසහමාතනා, තොළවසන්සේද; පාවකොඉව, ගින්නක මත්ස්;
පජලි, දිලිපුන්ස, තනු, එතැන්දි; තොළාභාභුප්පකුසලා,
තොළාභාභු සමාපතන් තහන් දක්ෂවූ; මනුස්සනාතනා අපි, මින්ස්
නා ග්‍රෑශ්‍යනේමේ ද; පජලි, දිලිපුන්සය.

29 සැරානිඹුනාන්, හටගන් බැබැලුම් ඇති; උනිනා, උනිනා,
දෙදෙනාගෙන්; (ආතලාකවූ) අගන ගාරං, ගිනිහල්ගෙය; (දුක)

සුජතාප්‍රමාදනී

30. අථ රභාතියා-අවචයෙන-අහි නාගස්ස අවචයා නි ගොනති ඉඩ්මලතේ, පැනු'සිනා-අනෙකවණණා අවචයා ගොනති
31. නීලකා අථ ලොකිනිකා මසේප්පේකා පිනිකා එලික වණණාතයා අඩංගුස්ස කාගය-අනෙකවණණා අවචයා ගොනති
32. පනතුම් ඔද හිනා-අහි නාග බ්‍රාහමණස්ස දෙසේසි අයා ගො කිස්ස නාතතා-පරියාදීනෙනානා අස්ස තෙරසා තෙශප්‍රායී
33. හැකවණේ දදිකා ගෙන-පක්ව කිටු ඇතානි එ උදිස්ස එලිස්ස් අයි න උප්පලි-ස්ස- උප්පලි-ස්ස නවීජ්‍යාධි-ස්ස

පරිලා, දුල්ලලෝ; උදිවතර, මෙසේ කියන්නාග. වත, එකානත යෙතම්; අහිරුපා, තැකිපරුප ඇත්තාවූ; ගො සමතණා, පින් වත් ගුවණතෙමේ; නාගයන, නාගයා විසින්; විහෙසිය තුළයි, වෙගයනු ලැබේයයි; පණනති, කියන්

30. අථ, නැවත; රක්ෂිය, අවචයා, ර ඉකුතලිමත්න; අහි නාගස්ස, සාම්‍රාජයාතේ; අවචයා, කානතිපු; නෙසොනති, නෙවත්; ඉඩ්මතේ, සාම්‍රාජයාවූ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගතිරෙයන්; උඩියා, නැති සිරියාවූ; අනෙකවණණා, නෙවතයක් වණීණයන් යුත්; අවචයා, රඹුම්; ගොනති, වත්.

31. අඩංගුස්ස, සාම්ඛ්‍යන් වහන්සේගේ; කාගය, ම්‍රි ගරිර යෙහි; නීලකා, නීලවණිණවූද; අථ, යලි; ලොකිනිකා, රක්වණි වූ ද; පිනිකා, පකවණිවූ ද; මසේප්පේකා, මදුවිවන්වූ ද; එලිකවණණා යෙය, යැවිකමන් වණිණවූද; අනෙකවණණා, මේ නෙවයක් වණීණයන් යුත්; අවචයා, ගොනති, රඹුම් වෙනි.

32. කිස්සප, කාශපය; ගො, තාගේ; අයා නාගො, මේ නාග යායයි; පනතුම් ඔද හිනා, පානු තයකි බිනා; අහිනාග, සාම්යා; බ්‍රාහමණස්ස, බ්‍රාහ්මණාවට; දෙසේසි, දක්වායෙය; තෙරසා, මා තෙදින්; තෙරෝ, ඔහුමතද; පරියාදීනෙනා-අස්ස, අහිනවනය කරණ ලද්ද වන්නෙය; (තහවත්) තෙරසා, මා තෙදින්; අස්ස, ඔහුම්ගේ; තෙරෝ, තෙද; පරියාදීනෙනා, විනාශිතය.

33. හැකවණා අඩංගුනෙන, සාක්ෂවත්තුන් වහන්සේගේ අඩංගුනෙන්; පක්වකඩිසනාති, කාවල පන්සියයක්; නාලාලිස්ස නෙවපැල්නාග; එළිස්ස් කාඩට පන්සියයක් පැලුනාග; අයි,

විනයගාථා එහි ව්‍යාභ්‍යාච

34. විජ්‍යාධීපු ජ්‍යෙෂ්ඨ-මහු මූල්‍යාචිත්‍යතානි අතිනිමිත්‍යාචි
එතත් න තැයෙනු-අධ්‍යීච්චිපාචිහාරිය සහස්‍යානි ගොනනි
35. කි'මෙව දිස්වා උරුවෙවලුවාසි-පහාසි අයින් කිස්‍යක්වදුනා
ප්‍රචිණාම් ක්‍රි. කස්සප එත මේඛ්-කළු ප්‍රගිණා තුව
අයිනිහුතුනානි
36. රුප ව්‍යාභ්‍යාච ව අංත්‍රා රෝහ ව-කාමිනියෙසාවානි වදුනතියකුදා
එතම්මලා උපිධීපුස්සුකා-කයම්, න ඩිඟ් ත පුළුතෙ අරක්ෂානානි
37. එස් ව ටො මතෙනා න රමිනු කස්සපානි (හගටා)
රුපෙපු සඳෙශුපු අංත්‍රා රෝහපු
අංත්‍රා බො මරගි දදුල් මතුසා ලෞකේ
රෝහා මතෙනා කස්සප මුළු මෙ තනනි

යිනි; කුලජ්‍යලිපු, නොදුවුප්‍රනාහ; උපුලිපු, අවුප්‍රනාහ
නව්‍යාචු දිපු, නො නිවුනාහ.

34. විජ්‍යාධීපු, එය මතිවුහාහ; පක්‍රුමනුමූල්‍යාචිත්‍යතානි, පන්
සියයක කිනිඩුන්; අතිනිමිත්‍යාචි, නිමිමිත්‍යාචි; එතත් න තැයෙනා,
මේම කුම්මයන්; අධ්‍යීච්චිපාචිහාරිය සහස්‍යානි, තුවදුන් පන්සිය
යක් ප්‍රානිහාස්‍යෙයා; ගොනනි, ටො.

35. උරුවෙවලුවාසි, උරුවෙවලුවාසි දුල්ලේල; කිසකොවදුන්පා
ක තපාව්‍යාචී ගොතුවන් කාෂය යි උබිනලද නම්ඇඇයි කුවුක්‍රනට
අවවාද කරණ පුදුවූ; නො ගොන්; කිවකො, තෙමෙම තුපසින් කාෂ
ව්‍යෝ; වදුනා, මෙරමා, අවවාද කරණනේ; කිං, කුමක්; දිස්වා,
දැක්; අයින්, ගිනිපදීම්; පතාසි, උරුවෙකගලුහිද; කස්සප, කාෂය
පෘ; තව, කායේ; අයිනිහුතාන්, අගනිගොමය; කියා, කුමක් ගොතු
කොව ගොණ; පතිණා, ප්‍රතිණාදුයි; තා, තා; ප්‍රචිණාම් විවාරම්.

36. රුපෙව, රුපයන්ද; සඳෙශු ව, ගබදයන්ද; අංත්‍රා, වැලි;
රෝහ ව, රෝහන්ද; ඉහෙළියා, යුව්න්ද; ගොවන් සාහ්‍යීයන්ද යන
මොහු (කාමනම්) කාමා, මේ කාමයෙයා; යක්‍රන්ද, යාගයෙයායයි; අති
වදුනත්, කියත්; තෙවන් යාගයෙනු සම්බ කොමරනි; එතා, මේ
කාම ප්‍රාග්‍යාය; උපධීපු, බෙක්ඩි, පැඩින්ති; මලාඛාති, කුලුවයයි; සුක්‍රා
දුන; තසා, එතහයින්; දීමේ, යාගයෙනි; නා අරක්ෂාන්, ගො ඇලු
කොම්; තුනෙ, ගොවය; නා අරක්ෂාන්, අහිරමණය ගොකොලෙම්.

37. හාගාව, භාගවත්තු ත වහන්යේ: ඉති, මෙසේ වදුරණ
සේක්; කස්සප, කාෂයපය; රුපෙපු, රුපයන්තිද; අංත්‍රා, තැවන්;

සුජනපූජමාදුනී

31. දියවා පද්ධ. සහනමනුපධිකං-අක්කිණුවිනං. කාමහවේ අසනතං.
අනුසැකුණුරාජාවී මනසුදුනෙයන්-තසම්; නෑ තිබේ
නෑ පුතෙ අරසුද්‍රනති
39. දැනෙකා දැනෙකා සහ-පුරුණ ජරිලෙඹි විප්පම්‍රිතෙකා;
විප්පම්‍රිතෙකා හිඛිනිකඩියටමෙන්-රුජගහං. පාවිසි හගවා
40. සහනෙකා සහනෙකා සහ-පුරුණ ජරිලෙඹි විප්පම්‍රිතෙකා;
විප්පම්‍රිතෙකා හිඛිනිකඩියටමෙන්-රුජගහං. පාවිසි හගවා

සඳහුපු, ගබදුන්තිද; රැසසු, රැසයන්තිද; සහ; එස්, මේසි;
මෝ, මාගේ; මතෙකා, සිත්; නෑ රම්පු, තෙකාඅප්පුන්ස; අථ, එකල්ති
දෙවමනුස්සෑලාතක, දෙවිමිනිසුන් සඳින ලොකයෙකි; කො, කට
මරක් නොශේති; වරකි, දැන් ‘මතෙකා, සිත්; රැතෙකා, ඇප්පු
නේද; කසුප, කාශපපය: එන්, මෙය; මැඟි, කියට.

39. සහනෙකා සන්සුන් යෝජාව ඇයේ හෙයින් ගාහකටු; අනුප
ධිකං, කාමදී උපධි රහිත හෙයින් අනුපධිකටු; අක්කිණුවිනං, රාජාදී
පලිලේ, ධර්මිනිටු, කාමහවේ, කාම ලොකයෙකි; අසනතං, තෙකා
ඇප්පුකාටු; අනුසැකුණුරාජාවී, ජාති ජරු මරණාදියක් නැයි හෙයින්
අනුතාකායක් නැත්තාටු; අනුසැකුණෙයනං, අනිකෙකු විසින්
තෙකා පැමිණ විය හැකි බැවින් නමා, විසින් භාවිත මාශීයෙන්ම
අධිගහනවතාටු; පද්ධ, නිල්මාණ පදය; දියවා, දැක; තසම්, එහෙයින්;
සිංහේ, යාගේ තිද; පුළුත්, ගොමයෙකිද; නෑ අරසුද්‍ර, තෙකාඇප්පු
නෙමි.

39. දැනෙකා, දැනෙකාට හෙවත් වික්‍රුරදී ඉන්නයයන් දමනය
කාලාටු; විප්පම්‍රිතෙකා, කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුනාටු; සිඛි
නිකඩියටමෙන්-රුජගහං, සිඛි නම් සැණියෙන් කළ ත්‍රිජකායකට බිඳු
ගටිර වෙශීණ ඇයේ; හගවා, කාගනවතුන් වහන්සේ; දැනෙකා, දැනෙකා,
නුවාටු; විප්පම්‍රිතෙකා, ගොලෙසුන් වෙරෙන් මිදුනාටු; පුරුණ
ජරිලෙඹි සහ, පරණදුමල්ලන් සමග; රුජගහං, රුජගහ කුවරට;
පාවිසි, වැඩිසේකා.

40. සහනෙකා, කොලෙසුන් ගොලෙන් නිමි හෙයින් ගාහකටු;

සුජනාපුමාද්‍යී

41. මූතෙකා මූතෙකාහි සහ-පුරුණ ජරිලේකි විප්පමුතෙකාව විප්පමුතෙකාහි සිඩිනිකඩිවලෙන්නා-රුජගහං පාවිසි හගවා,
42. නිතෙන්නා නිතෙන්නාහි සහ-පුරුණ ජරිලේකි-විප්ප මූතෙකා විප්පමුතෙකාහි සිඩිනිකඩිවලෙන්නා-රුජගහං පාවිසි හගවා,
43. ගෝ දිගර සබඩි දලනෙකා-සුඩේඩා අපපටිපුළුගැලී, අරහං සුගතෙකා ලෙඳාකේ-නයාහා පරිවාරකා,
44. දැසවාමසා දැසබලලා-දැසබම්විදි දැසහිවුපෙන්නා සෙ, දැසසත් පරිවාරෝ-රුජකාහං පාවිසි හගවා,
45. අපප් වා බිඟු-වා භාසයසු-අභ්‍ය කෙකුදුව මේ බුළු ආභ්‍යෙන් තනව මේ අභ්‍යා-ක් කාහසි බ්‍රහ්මනා-බිඟුනාවී

41. මූතෙකා, සහරින් මිදුනාවූ;-පෙ-

43. සිතෙන්නා, වතුරෝසය තරණය කළාවූ; සෙසු අඩ් 39 කි නියායෙන් ගෝදැගත යුතුයි.

43. ගෝ දිගර, ගම් බැහිසම්පන්‍යෙක් තෙමේ; සබඩි, සියලු සකක්‍යායනායන්හි; තොඨෙන් වක්‍රුරදි සියලු ඉඩුය ගොවරවාරයෙහි; දනෙකා, දැමුන්; සුඩේඩා, එහෙයින්ම, පරි ගුඩ ද; අපපටිපුළුගැලී, තමා භා ප්‍රතිභාග පුද්ගලයෙකු අවිදන මාන හෙයින් අප්‍රතිප්‍රාගල ද; ලොකේ, ලෙවිනි; අරහං, රහන්වූ සුගතෙකා, සුගතයන් වහන්සේ කෙනෙක් වෙන් ද; තස්ස, ඒ මුද්‍ර රජාණන්වහන්සේගේ; අහං, මම; පරිවාරකා, ක්‍රිඩකර මෙහෙ කරුවෙක් වෙමි.

44. දැසවාමසා, දැසවිධ ආයිවාස ඇතේ; දැසබලලා, දැසවිධ කායබලයක් භා ගුනබලයක් ඇතේ; දැසබම්විදි, දැසවිධ කම්ම පර දන්නාවූ; දැසහි උපෙන්නා, දැසවිධ අසෙබ බ්‍රම්‍යයන්ගෙන් සුකක්වූ; දැසසත්පරිවාරෝ, දැහසක් පිටවර ඇතේ; සෙ, හගවා, ඒ භාගතවතුන්වහන්සේ; රුජගහං, රුජගහ තුවරට; පාවිසි, පිටිස සේක.

45. අපප් වා, සෘජුවූ කොළ; බිඟු-වා, බොහොවූ ගෝ; අභ්‍යා එව, අභ්‍යායම; මේ, මට; බුළු, කියව; මේ, මට; අභ්‍යාන් එව, අභ්‍යායම; අභ්‍යා, ප්‍රයොජන වෙයි; බ්‍රහ්මනා-බිඟු, වත්සස් භා සම්භා තෙම්; ක්‍රි කාහසි, කුමක් කෙරේද;

මිනය ගාචා එස් ව්‍යාධියාව.

46. යය ධමතා තහනුප්පෙහවා-තෙසං හෙතුව තරාගතෙනා අංහ තෙසකු යො නිරෝධා-එච්. වාදී මහාසමණාතී,
47. එමස්ව ධමතා, යදී තාව දෙච්-ප්‍රචල්ජරා පදුමසාකා. අදිස්. අඛනතීනා-බහුකෙකි කප්පනහුනෙකිනි,
48. අප්පා වා බිහුව වා භාසයු-අස්ථිසේස්සුව මේ බැඩි අම්බුනෙව මේ අභේදා-ස්. කාහයි බ්‍රහ්මාන් බහුනාතී,
49. යය ධමතා හෙතුප්පෙහවා-තෙසං හෙතුව තරාගතෙනා අංහ තෙසං ව යො නිරෝධා-එච්. වාදී මහාසමණාතී,
50. ගම්බර සූණවිසයේ-අඛනනරේ උපධි සඩිය ව්‍යුහය අප්පනෙහ වේච්චනා-අම නො ස්ථාභ්‍රකාසි,

46 යය ධමතා, යම් ධමතාකෙනෙක්; හෙතුප්පෙහවා, හෙතුව ප්‍රහිතකොට ඇත්තාපුද කෙවත්තාජණාමුලක පස්සුසකකුදා; බයෝ වෙත්ද; තෙසං, ඕවුන්ගේ; හෙතුව, හෙතු නම්මු අවෝරසියක් ප්‍රහෙද තාජණාසංඛාත සමුද්‍යද; තරාගතෙනා, තරාගතා තෙමේ; ආග, වදිලසේක; තෙසං, ඕවුන්ගේ; යො නිරෝධා, යම් අප් ව්‍යුහය නිරැකිය හා නිරෝධාපාජයද; (නය වශයෙන් අංහායි මාණියද) ප්‍රකාශකළසේක; මහාසමණා, මහාග්‍රමණ තෙමේ; එච්. වාදී, මෙබඳ වාදී ඇතිසේක නොතෙන් මෙබඳ විනුරයි සන්න බ්‍රේමිය ප්‍රකාශකරණසේක;

47. යදී, ඉදින්; තාවදෙච්, එකෙනෙකිම අවබෝඩ කටයුතුවූ; එමසා එව ධමතා, මේ ගෞහඇපන්තිල මානුයක් වෙයි; බහු කෙකි, බොහෝවූ; සාප්පනහුනෙකි, කලුප නහුනයකිනුත්; (කෙකාව්‍යුතකාවි ගනසහු ගනයක් නහුන නම්) අදිස්, අපවිසින් තෙනාදක්නා ලද්දවූ; අඛනතීනා, එහෙසින්ම ඉක්ම ගියාවූ; (මින් මහන් පිරිනිම දක්වනලදි) අසේකං පද්ධ, නිම්භාණ පද්ධ; පවත බනථ, ප්‍රතිවෙඩකලාපුය;

48-49-මෙහි අංශ 45-46 වෙනි ගාචාවන් බලාදනයුතුයි.

5). ගම්බර සූණවිසයේ, ගැටුරු පුවන්බ ගොදුරුවූ; අඛනනරේ, නිරෝධාරවූ; උපධියකිය ය, ප්‍රමෝපධිස්සය සංඛ්‍යක නිම්භාණයෙකි; ව්‍යුහයන්, මිදුනාවූ; ගොංකාන් නිවන් අරමුණු

සුද්ධ සායුජම්ඛනී

51. එතෙ වේ සඟායා-අාගව්‍යන්හි කොලිතො උපතිසේයා ව එත් මේ සාචකුගැ හටිසූන්-අයා හැඳු පුගන්හි,
52. ආගතො බො මහාසමගෝ-මගධානා ගිරිබැජං සැබැඩ සක්ෂේපයක නොක්‍රී-කි. සුද්ධනී නයිසූන්,
53. නයන්හි වේ මහාවිරු-සුඩමේමෙන තථාගතා බැමෙන නයමානානා-කා උසුයනා විජාතතන්හි
54. ආගතො බො මහාසමගෝ-මගධානා ගිරිබැජං සැබැඩ සක්ෂේපයක නොක්‍රී-කා සුද්ධනී නයිසූන්.
55. නයන්හි වේ මහාවිරු-සඩමේමෙන තථාගතා බැමෙන නයමානානා-කා උසුයනා විජාතතන්හි,

කොට කොලසුන්ගෙන් මිදුනාවූ; නො, ඒ ගාරිපුනු මෙශංභාලං යනයන්; වෙත්වන්, වෙත්වනයට; අප්පතනෙ, නොපැමෙනිකල්නි; සංඝා, ගාස්සාන් වහන්සේ; බ්‍රාකාසි, මෙසේ ප්‍රකාශ කළසේකි;

51. කොලිතො, කොලිතය; උපතිසේයා, උපතිෂාය යනා; එතෙ වේ සඟායා, මේ යහුදුවේ දේදෙන ආගව්‍යන්හි, එත්; එත්, තෙල දේදෙන; මේ, මාගේ අයා, ගෙඹුවූ; හැඳුගැ, සුඡුරු යුහුමයවූ; සාචකුගැ හටිසූන්, ග්‍රාචක පුළුමය; වන්නේය.

52. මහාසමගෝ, මහා ග්‍රමණකෙමේ; සැබැඩ සක්ෂේපයක, සක්ෂේප පිරිසේකිවූ සියලුලන්ම; නොකා, තමා වෙත පමුණුවා ගෙන්; මගධානා, මගධ ජනපදයෙකිවූ; ගිරිබැජං, පැමිතයෙන් ගාන්පස ගාලක්මෙන් වටවනිබෙන හෙයින් ගිරුවුජ නම්වූ; තුව රට; ආගතොබා, ආයේය; ඉදුනි, දුන්; කංසු නාම, කටරක් නම්; නයිසූන්, පමුණුවාද?

53. මහාවිර, මහාවිරයැවූ; තථාගතා, තථාතතයන් වනන් ගේලා; වේ, එකානුයෙන්; සඩමේන, සඩමේම යන්; නයන්හි විනය ජනය නිවන් පමුණුවන්; විජාතතනා, ශිජාවිධ දන්නාවූ; බැමෙන, ධ්‍රීමයවූ පරිද්‍යන්; නයමානානා, දනා නිවනට පමුණුවනකල්නි නො, තහාන් පමුණුවන්නන් කෙරෙහි; කා උසුයනා තො, පවත්නාවූන්ගේ කටර එම්පිට්‍යක්ද;

54-55-පුද්‍රීයන පරිදිම අම්ටයාජ කාට කටයුතුයි;

විභාග ගාර්ංචියේ ව්‍යාධියාට.

56. නෙකකීමෙන් අඩුමුනතස්සා-පලිවෙකකුව චෙත්සා අඩ්‍යාපාජ්‍යා, ඩිමුනතස්සා-දුපාදුනකකියස්සා ව්
57. තැණුකකියා-'විමුනතස්සා-අඡමෙනාහකුව එන්ත්සා දිසාඛා, ආයතනුප්පාදා-සම්ම, විනාන් විමුවති
58. තස්සා සම්ම, විමුනතස්සා-සහකුවනතස්සා හිකුඩානො කනස්සා පනිවයේ, නැණි-කරණීයං න විජ්‍යති
59. මසලා යථා එකසනො-වාතෙන න සම්රති එවං රුපා රසා සඳු-ගකා එස්සා ව කෙවලා

56. ඉනෙකකීමෙන්, කෙලෙසුන් කෙරෙන්, නිස්මිලවු නෙඟ් ක්‍රමය; අඩුමුනතස්සා, අවබාධ කොට සිටියාවූ; චෙත්සා, විනා යාගේ පලිවෙකකුව්, කෙලෙසුන්ගෙන් වෙන්වීමවු ප්‍රක්‍රී විවෙක යද අවබාධකොට සිටියාවූ; අඩ්‍යාපාජ්‍යා, ඩිමුනතස්සා, අවබාපාද භාවය අවබාධ කොට සිටියාවූ; උපදුනකකියස්සා ව්, උපදුනයන් ගේ ඇඟිහාවය අවබාධ කොට සිටියාවූ;

57. තැණුකකියා-'විමුනතස්සා, තාම්පාසිඡිය දැන සිටියාවූ; චෙත්සා, විනායාගේ; අඡමෙනාහකු, තුම්පාබව දැන සිටියාවූ; (උනතම ප්‍රඥාලයානට) ආයතනුප්පාදා, ආයතනයන්ගේ උන් පත්‍රීය; දිසාඛා, දැක්; සම්ම, මනාකොට; විනාං, සිත, විමුවති, කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදෙයි.

68. සම්ම, විමුනතස්සා, අහිනමාගීගෙයෙන් මොනවට මිදුනාවූ; සහකුවනතස්සා, කෙලෙසුන් සන්සුන් සිත් ඇත්තාවූ; තස්සා හිකුඩානො, ඒහිසුවවිසින්; (නොහොත්) ඒහිසුවවිසින්; (නොහොත්) ඒහිසුවවිසින්; තැණුකකියා, උපදුනයන්ගේ වනයිහාවය පිණිස නැවත කටයුත්නෙක්; නැණි, නැති; කනස්සා, කරණලද්දහුගේ; පනිවයෝ, නැවත නැවත කිරීමෙක්; නැහි, නැගේනේයි.

59. එකසනො, රන්ඩුපටලාපගමයෙන් එකසනාවූ; සේලා, පංසුපලින මිගුප්‍රාතිනයෙන් තොර රෙශෙලමය ප්‍රේනායක්තනම; යථා, යමිසේ; වාතෙන වාතය කරණකොටගෙන්; න සම්රති, කමපානො වේද; එවං, එපරිදිදෙන්ම; කෙවලා, භුද්‍යලාවූ; රුපා, රුපයෝය; රුං, රසයෝය; සඳු, ගබදයෝය; ගකා, සුගකීයෝය; එස්සා ව්, සපුහියෝය යන මොවිනුද;

සුජනයාගමාද්‍යී

60. ඉතා ධිමමා අනිතා ව-නපුවෙටෙනානි තාදිනො; සිත් විත්තා වියුම්බූත්තා-වයස්ථා'සාංහු පස්සනි
61. දිශ්චාවා ආදිනව්. ලොකේ-සැකු, ධමම්. නිරුපයි. අරියෝ නා රමනි පාප-පාප නා රමනිසුව්'තී.
62. යො සක්ෂිතාතාන් පරදත්තහාජ්තාන්-කාලෙන සකකුවට දදුත් යාගු. දසයා එනානි අනුපුවෙටුත්ති ආසුස්ථා වණ්ඩකුව සුඛං බලස්ව
63. පටිහාණ්මසස උපජායනේ තත්තා-ඩුද් පිපාස. බිජපෙනානි වාතා. තෙං බෙති වන්නී'පරිණාමෙන් තුන්තා-සෙසස්ජ්‍රා'මෙත්. සුගතෙන්න වණ්ඩීනා.

60. ඉතා ධිමමා, මෙකිදු ඉඡවාරමණයෝ (නොහොත්) කම නීය කාරණයෝද; අනිතා ව; අනිජාරමණයෝද; තාදිනො, තාදිගුණයැති සැණාගුවයන්; නපුවෙධනානි, කම්පාතෙනාගෙ රෙත්; සිත් විත්තා, සායුයිවු විත්තයද; විපුවුත්තා, මිදුනේය; (එබෑ විත්) අසා, ඒ විත්තයෝ; වයස්ථා, විත්තායද; අනුපස්සනි, දකී.

61. ලොකේ, 'ලොක්' සකිත්ත කාමවසුවෙහි; ආදිනව්, දේශය, දිසාව, දැක; නිරුපයි, උපයි රකිතවූ; ධමම්, නිල්මාණ ධම්මාය; සැකු, දැන; පාප, පාපයෙනි; අරියෝ, ආයිතෙනමේ; තරමනි, අනිරමණය නොකෙරේ; සුව්, පටිතු සවහාව ඇති තැනැශෙන්; පාප, පාපයෙනි; නා රමනි, නොඇලෙයි.

62 යො, සමක්නෙමේ; සක්ෂිතාතාන්, සංයන එකකිදී ඉංජිය යන් ඇති; පරදත්තහාජ්තාන්, මෙරමා දුන් බන් අනුහව කරන් නාවු; (හිසුන්ට) කාලෙනා, සුදුසු කාලයෙනි; සකකුවම්, සකසා; යාගු, තුළුකැන් (කැද) දදුත්, දද්ද; (නොනෙම) දසයානානි, දැඟවිධ ආනිසායන්; අනුපුවෙටුත්ති, රස්කෙරේයි; ආසුව, දිකීයුජාද; වණණාව, ගොහොමාන ගැරව්මෙනයද; සුඛං, සැපයද; බලංව, කායබලයද; (ලභිය)

63. අසා, මිහාව; පටිහාණ්, සැණික ප්‍රතිඵාන්ය; තත්තා, ඒ නීමිත්නෙන්; උපජායනේ, හටගනී; මුද් බිජසයද; පිපාස, පවසද; වාතා, වාතයද; බිජපෙනානි, පහකෙරේයි; වන්නී, මුළු

මිනින ගාත්‍රා සූත්‍ර ව්‍යාඩ්‍යාව්.

64. තසට්‌කී යාදු අලු'මෙවදුතු-නිවම් මත්‍යසේන සුබිජිකෙන දිඛ්ඩා, නිව, පස්‍ය යතු, සුබා, නි-මත්‍යස්‍ය සේ, නගනත්, මිව්‍යන, වා, නි
65. යසම්, ප ටද්‍ය සේ කැපුප්‍රති-වාස්, ප මැණ්ඩිතජා, නියෝග සේ උලුව තනත්, න්‍යු සේ, ජේතනා-සක්ෂෑකුතෙ මුහම්වාරමයා
66. ය, තහ්වී දෙවනා දාස්-තාස්, දක්ෂිණ මාදිසේ නා, සුජිතා, සුජිතානත්-මානතා, මානයනත් නා.
67. තතනා නා, අප්‍රාක්‍රිමපනත්-වාතා, ප්‍රනතා, ව ඕරස්, දෙවනා, තුකුමිතෙනා, පොසේ-සදු තදානි පස්‍යන්

මානීය; සේයෙන්, ගෙඩනය කෙරෙයි; 'ඡ්‍යෙනා, වලදන ලද්ද, පරිණාමන්, දිරවයි; එතා, මෙය; සුගතෙනා, තරුගතයන්වහන් සේ විසින්; වණ්ඩිනා, වණ්ඩිනාකරණලද; හෙසජ්‍රිං, බෙහෙදකි.

64. තසමාගී, එබැවින්; දිඛ්ඩානි සුබානි, දිවසැප; පස්‍යනා, පතන්නාවූ; මත්‍යස්‍යසේ, නගනත්, මත්‍යස් සුබිජිබ්‍රව; ඉ ව්‍යනා, කැමැන්නාවූ; සුබිජිකෙන, සුවකැමැන්නාවූ; මත්‍යසේන, මත්‍ය ප්‍රත්‍යා විසින්; නිවම්, අනවරතයෙන්; යාදු, පුලුකැන්; දුත්‍රා, දෙන්ටි; අල්, සුජිසු වේ.

65. ප මැණ්ඩිතජානියා, ප මැණ්ඩිස්වහාව ඇත්තෙනක් කෙමේ; යසම්-ප ටද්‍ය සේ, යම් පෙපදුස්ක්හි; වාස්-ක පෙපනත්, වාසය කෙරෙද එන්, මෙහි; සක්ෂෑකුතෙ, ඉභ්‍යිය සායමැනි; බුහුම්වරමයා, ගෙශ්‍යා වයනී, ඇශ්‍යාවූ; සේලුවනතයන්; හොජේතනා, වලදවා;

66. තත්, ඒස්ථානයෙහි; යා දෙවනා, යම්බැඳුදෙලි කෙනෙනක්; ආස්‍යා, වෙන්ද; තාස්, ඔවුන්ට; දක්ෂිණ, දක්ෂිණාව; ආදියෙ, දෙන්නේයෙ; තා, ඔහු; සුජිතා, පුද්නලද්දිහු; සුජිතානත්, තාවත ඔහු පුද්න්; මානතා, බිහුමන් කරණලද්දිහු; මානයනත්, ඔහුට බුහුමන් කෙරෙත්.

67. තතෙනා, ඒහෙතුවෙන්; මාතා, මවෙනා, මම්; ඔරස්-පනත්, ඉවි, ඔරස පුතුයෙකුම්මෙන්; නා, ඔහුට; අප්‍රාක්‍රිමපනත්, අප්‍රාක්‍රිමා කෙරෙන්; දෙවනා, තුකුමිතෙනා, දෙවියන් විසින් අනුග්‍රහය කිරණලද; පොසේ, ඒ පුරුෂනෙමේ; සඳ, හැමකල්හි; තදානි, ලාභයන්තාරදී හුඟුමෙවිපාකයන්; පස්‍යන්, දකියි.

සුජනීපූමොද්ධි

68. යෙ තරනති අණකවිං සරං-සේතු කන්‍යාන විසජ්‍ර පලෝලානි කුලු හි ජනා පබකිනි-තිණුවා මෙධාවිනා ජනා'නි.
69. වනුනනා අරියසවානා-ය එංඩුනා අදස්‍යනා සංසිනා දිසමධානා-තාපු තාසේ'ව ජනිසු
70. තානි එතානි දිසානි-හවනෙනති සමුහතා උච්චනාමුලු දැකබසු-නාසී'දිනි පුනභවෙ'නි
71. අගිපුනකමුඩා යකුදු-සාචිනි ජංඡසො මුඩ් රජාමුඩා මනුස්‍යානා-නදීනා සාගරෝ මුඩ්.

68. යෙ, යමිකෙනෙක්තුම්; අණකවිං, යොදුන් ගැඹුරදිගපල ලැයි ජලස්ථානයන්ද; සරං, ගබඩාවද; පලෝලානි, ජලබහුල බ්‍රමින්; විසජ්‍ර, හැර; සේතු කන්‍යාන, හෙයක්කොට; තරනති, තරණය කෙරෙන්ද; ජනා, ඒ ලොකික ජනතෙම්; කුලු, පසුර; පබකිනි, සුලුප්‍රතලනරණය කරනවද බඳියි; මෙධාවිනා ජනා, බුඩාදී ප්‍රඥුවත්තු; තිණුවා නි; මහන්වු සංසාර සාගරයන් තරණය කළුප්‍රමුදියි.

69. වනුනනා, අරියසවානා, වනුරයිසනයන්; ය එංඩුනා තනුසේ, අදස්‍යනා, මනාදුකීමතන්; දිසා අධ්‍යානා, දිසිනාලයන් මුදුල්ලෙහි; තාපුනාපු ජාතීසු එව, ඒ ඒ ජාතීන්හිම්; සංසිනා, ගැසිරණලදි.

70. තානි එතානි, ඒ මේ වනුරයිසනයන්; දිසානි, දක්නා ලද්දිහ; හවනෙනති, (හවයට උත්පන්න වශයෙන් පමුණුවන ගෙයින්) "හවනෙනතිකා" නමිලද තාණ්ඩව; සමුහතා, නසන ලද්දිය; දැකබසු, වත්දීයාඛෙයේ; මුල්, මුල; උච්චනා, සිදින ලදි; ඉදිනි, දුන්; පුනභවෙ, සසර නාවත ඉපදීමක්; කහ්, නැත්තෙය;

71. යකුදු, යාගයෝතුම්; අගිපුනකමුඩා, අගිනිහාමය ප්‍රමුඛතෙකාව ඇත්තාහ; ජංංසා, ජංංසාස්‍යනුයට; සාචිනි, 'සාචිනී' නම් ජංංස; මුඩ්, ප්‍රධානයි; මනුස්‍යානා, මිනිසුන්ට; රජා, රජතෙම්; මුඩ්, ප්‍රධානයි; නදීනා, ගබඩාවන්ට; සාගරෝ, සංසුර; මුඩ්, ප්‍රධානයි

විභය ගාත්‍රාණී ව්‍යාධියාව.

72. නකඩනකානා මූබං වහෙශු-ආදිලේවා කපතං මූබං
පුසුසුදුමාකඩා මානානා-සැකිසා, වෙ යුතතං මූබං
73. යා අනන්‍යානා දියුති පමොදිතා-සිලුපපනනා
සුගනසසා සාචිකා
දියුති දින අනිත්‍ය මවතරං-මෙසාවයිකි.
සොකනුදා සුබාචියං
74. දිබැං බලං සා ලඟනෙ ව ආයුං-අාතමම මගෙ
විරජං අනඩිගණං
සා පුසුසුකාමා සුඩිනි අනාමයා-සගකමති
ක්‍රායමති විරං පමොදියි

72. නකඩනකානා, තාරකාවන්ට; වහෙශු වජුනෙමේ; මූබං,
පුබානයි; තපතං, බිබැලන්හවුන් අනුරේදන්; ආදිලේවා, සුයා
තෙමේ; මූබං, පුබානයි; පුසුසුං, එන්; අඩඩාමානානා,
කෘතිවන්නාවූ; යුතතං, දන් දෙන්හවුන්ට; සැකිසා, සඩිසා
තෙමේ; වෙ, එකානනයෙන්; මූබං, පුබානයි

73 පමොදිතා, පමොදායට පැමිණියාවූ; සිලුපපනනා, සිල
යෙන් යුකත වූවාතු; සුගනයන් වහන්සේගේ; සාචිකා
ඇංචිකාවූ; යා, (විසාඛා උපාචිකා නම්) යම් සැත්‍රියක් තොමෝ;
අනන්‍යානා, ආභාරපානයන්; දියුති, දේදේ; (ඕමතාමේ) සොවයි
යිකිං, සවිභිජ පිණිස පවත්නාවූ; සොකනුදා, ජ්‍යාත්‍යාදී තොක
පහකරන්නාවූ; සුබාචිහං, දික්ඩමතික සමපරයික සැප එලුවන්
නාවූ; දනා, දනය; මෙවතරං, මානසයියා, අනිශ්චයා, විශේෂයෙන්;
මැඩ, දියුති, දෙයි;

74. සා, ඕමතාමේ; දිබැං බලං, දිවත්මයබලයද; ආයුං, දිවත්
මිය ආයුඡද; ලඟනෙ, ලබාමය; විරජං, රාගාදී රුජස් රහිතවූ;
අනඩිගණං, කෙකුයුලිලිනැග්නාවූ; මගෙංආගමේ, තෙස්වාන්මාභිය
නිමතිකොට ගෙන්; පුසුසුකාමා, එන් කැමැත්නාවූ; සුඩිනි;
නිමාණසුබාභිරාමිවූ; අනාමයා, නිරමය වූවූ; විරං, බොහො
කළක්; සගකමති කායමති, සවිභිජලාකයි; පමොදිති, පරම
සුබානුහවයෙන් සතුවුවන්නීය.

සූත්‍රන්‍යපෙමාද්‍යී

75. පුද්‍රිජ තදු සමජනා-න බාලෝ කොට් මස්සුද් එ
සඩිසම් හිජම් නසම්-නාකුදිරි හියෙනා අමස්සුදිරෝ
76. පරිමූඛා පණ්ඩිනා හාසා-වාචාගාචර හාංඡීනා
යාචිච්චනා මුබායාම්-යෙන නීතා න තං විදි
77. අකොකාච් මං අවධි මං-අජනි මං අහාසි මේ
යෙ තං උපනයෙනාති-වෙරු තෙසං න සමත්
78. අකොකාච් මං අවධි මං-අජනි මං අහාසි මේ
යෙ තං න උපනයෙනාති-වෙරු තෙස්ස්පසම්මති

75. පුද්‍රිජයේ, බිබරකිරීම් වශයෙන් මහන් ගබද ඇත්තාවූ; සම
ජනා, සමාන ජනයා ඇති; (යම් කළහකාරක පිරිසක් වේද) කොට්,
මුව්නැතරන් කිසිවෙක්; බාලෝ, මම අඟුන වෙමියි;
නමස්සුද් එ, තොසිනිය; (සියලුම් පණ්ඩම් නිඹු වෙති)
සියෙනා, වැනියක්; සඩිසම් හිජම් නසම්, සඩිසයා බිඳෙන
කළේකි; අකුදුදෝ, අපතියා සඩිසයා බිඳෙයයි අතික් කරුණක්;
අමස්සුදිරෝ, නොසිනුහ.

76. පරිමූඛා, මුලාසිනි ඇත්තාවූ; පණ්ඩිනාහායා, පණ්ඩිනා
සින්ට බිඳු වවන ඇත්තාවූ; වාචාගාචර හාංඡීනා, සතර සත්
පත්තානාදිය නොව වාග් ගොචරවුවක් කියන්නාවූ; යාචා, යමිතාක්;
මුබායාම්, මුව විදාහා ලිම; ඉවශ නති, කැමැත්තාපුද; [එනෙක්
බණිනි, සඩිගොරවයෙන් මුව නොහකුලවති] යෙන, යමිකළහ
යෙකින්; නීතා. නිලිජීනාවයට ප්‍රමුණුවන ලද්දිහු; තං, ඒ කාර
ණය; න විදි, මෙනෙක් දේශ ඇතැයි නොදානිති.

77. මං, මට; අකොකාච්, ආසේෂුග කොලේයයිද [හෙවත් ජාත්‍යාන්‍ය
දියෙන් ගට් බැඳීනෝයයිද] මං, මට; අවධි, අතින් පැයින් පහලේ
යයිද; මං, මං; අජනි, බොරු පාසු කිමාදියෙන් දිනියයිද; මෙ,
මාග් උපහාග පරිහාග වස්‍යුව; අහාසි, පහැරගත්නේයයිද
යෙ, යම් ගිහිපැවිදි කොණක්; තං, ඒ වෙරය; උපනයෙනා,
(තණපිදුරු ආදියෙන් සුණුමස් වෙළන්නාවුන් මෙන්) නාවන
නැවන සින බිඳින්ද; තෙසං, ඕමුන්ගේ; වෙරු, වෙරය; න සමත්,
නො සන්සිද්ධ්‍යන්ය.

මිනයකාං ඇප් ව්‍යාධ්‍යාව.

79. නහි වෙරෙන වෙරනි-සම්බන්ධී බ කුදාවනා
අවෙරෙන ව සම්බන්ධී-එසඩමෙම, සනනුනෙනා,
80. ප රේ ව න විජානනත්-මයා'මෙන් යමාමසේ
යෙ ව තත් විජානනත් තතො, සම්බන්ධී මෙඩගා
81. *අඩි'ව්‍යේද පාණකර-නවා'ස්සඩන භාරිනෙනා
රස්, විළුම්ප්‍රමානානා-මතසම්පූර්ණ නොනි සඩගති
කසමා තුමෙනා කනෙනා සියාර්

78. -පෙ-න උපනයෙනත්, සිත්තිඩැද නොපවත්වයිද; තෙයා
-වෙර-දුපසමත්, සන්සිදෙන්නේය.

79. ඉඩ, මේ සන්කීලුකයෙකි; වෙරනි, නවාසාකවස්සු
ජනින වෙටරයේ; වෙරෙන, වෙටරයෙන්; කුදාවනා, සිසිකමල
කත්; නහි සම්බන්ධී, (කෙල මල මූ වැකුණුනෙන් ඒ කෙල මලමූ ආ
දියෙන්ම සෞදු පිරිසිදුකරන්ට නො භාකිවාක් මෙන්) තෙශාන්
සිදෙන්; අවෙරෙන ව, වෙටර නොකිරීමෙන්ම; සම්බන්ධී, (කෙල
මල මූ ඇ වැකුණුනෙන් පිරිසිදු ජලයන් සෞදු පිරිසිදුකරන්ට
භාක්කාසේ) මෙත්තිය හෙතුකොටගෙන සන්සිදෙන්; එසා
ඩමෙමා, වෙටරය අවෙරයෙන් සන්සිදෙනීය යන මේ බම්මයනෙමේ;
සනනුනෙනා, බුඩාදී උතුමන් විසින් පරිවිත දැරණි බම්මයකි-
නොහොත් එසා සනනුනෙනා බමෙමා, අවෙරයෙන් මෙටරය
සන්සිද්ධිම වූ මේ පෝරණීක බම්මයනෙමේ බුඩාදීම නොනාමා
යන් යිය මාගියයි.

80. එස්, මේ කළහකාරක සඩිස්යා මැද; පර, එක්කින ජන
යාගෙන් අනාවූ කළහකාරක යෝ; මයා අපි, යමාමසේ, සනන
යෙන් මරුවෙන් පැමිණෙන්නොමුයි; නවිජානත්ති, නොදත්
භාහු; නඩු, ඒ කළහකාරීන් අනුරෙහි; යෙව, යම් පක්කිනජන
මක්ණක් වනාගි; විජානත්ති, 'අපි මරුවෙන් යම්පායි දතිත්ද;
තනෙනා, ඒ සමනක් ප්‍රතිපද හෙතුවෙන්; මෙඩගා, කළහයෝ;
සම්බන්ධී, යොනිසො මනසකාරය උපද්ධිම තිසා, සන්සිදෙන්නාහු.

81. අඩි'ව්‍යේද, ඇඩ සුන්කරන්නාවූ; පාණකර, ඒවිත විෂ දය
කරන්නාවූ; ගවාස්සඩන භාරිනෙනා, ගව අස් බිත පැහැර ගන්නාවූ;

* අඩි'ව්‍යේදනා-ය

විනිශ්චතා සහ ව්‍යාධිවාච්.

85. එන් නාගසු නාගෙනා-රසාදනකසු හැඳිනො
සම්බී විනුව විනුනා-යදේ'කො ගමනි වතෙන් තී
86. සබිකසු කිවෙවිපු ව මනකනාසු ව-අභේසු ජාතෙපු
විනි ව්‍යුත් යෙපු ව
කං පකාරෝ'ධ තරු මහත් තකා-හි කඩු කං තොන්ධ
පගහනාරහො
87. අනානුවලෝරා පාමෙන සිලනා අවෙක්කිනා'ව, රෝ
සුසංව්‍යනිෂ්ටියෙ,
ඡවත්තිකා නො පවදුනනි ධමමතෙනා-නැන්සුන් තොන්
වදෙයුතු යෙන නා

අකුණල කම්පන්; නව කැසිර, තෙකාරන්නේය; අරසේකු, සමු
හසා හරේ රස්මින වනයෙහි එකලුව වසන්නාවූ; මාතඩය
නාත්ගා ඉව, 'මාතඩය නමන් ප්‍රසිඩ පාලිලෙස්සක හසනි ගෙෂ්ඨය;
මෙන්; අප්පාසුසුළුකොකා, [ගණ පරිගරණයෙන්] නිරැක්ෂකව;
වරෙ, වාසය කරන්නේය.

85. ය, යම්හෙයකින්; එකා භුද්‍යකළාවුයේ; වතෙ, වන
යෙහි; රමන්, සින් අලව, වෙතස්ද; (එහෙයින්) රසාදනකසු,
රිය විය වැනි දත්තේනි; නාගසු, ගෙෂ්ඨයූ; හැඳිනා, හසනි
හුගේ; එන්, මේ වරිතය; නාගෙන, බුඩිනාගයා සමගද; විනුව,
ඩිහුගේ සින; විනුනා, ලිඛාසන් වහන්සේගේ සිත භාද; සමන්,
සමවෙයි.

86. සබිකසු කිවෙවිපු, සබිකයා පිළිබඳ කුදාමහන් කටයුතු
දුපන්කල්හිද; මනුනාසු ව, විනායමනුණ යනහිද; අභේසු
ජාතෙපු, අධිකරණයන් පැමිණිකල්හි; විනිව්‍යුත් යෙපු ව; ඔවුන්
විනියෙයකිරීමිනිද; මහනිකො, මහන් උපකාර ඇත්තාවූ; තරු,
ප්‍රාදාලත්තම; ඉඩ, මේ ඇසනයෙහි; කථාපකාර තොන්, කොසේ
වේදා? පගහනාරහො, පිටිවහල්වීමට යොගනවුමේ; ඉඩ, මෙහි; තොන්
කං තොන්, කොසේවේද?

87 පාමෙන, පළමුවෙන්ම; සිලනා, ශිලවගයෙන්; අනු
වලෝරා, උපවාද රහිනවුයේ; අවෙක්කිනාව, "අංලා
කිනෙ විලොකිතන සමප්‍රානකාර තොන්" යනාදින් උපපරිස්ථිත
ආචාර ඇත්තේ; සුසංව්‍යනිෂ්ටියෙ, මෙනාවත සංවර්ධු ඉදුරන්

සුජ්‍යතාපුමිදගි

82. සම්බුද්ධීය නිපක් සහායෝ-සඩීං වරං සාඩු විභාරි දිරෝ
අනිහුයෙන ප්‍රතිඵලියානි-වරෙයෙනෙනා'නෙමමතනාසන්මා
83. නො මේ ලැංඡල නිපක් සහායෝ-සඩීං වරං සාඩු විභාරි දිරෝ
රුජාව රසීං විෂිතිං පහාය-එළකා වරෙ
මාතඩිකාරකේදූට නාමගා
84. එකසූ වරිතා සේමයනා-නැසී බාලෙ සහායනා
එළකා වරෙ ක ව පාපානි කයිරි අපෝජිතකා
මාතඩිකාරකේදූට නාමගා
-

රංඡ, රව්: විදුමපමානානා, පැහැරගන්නාවූ; තෙස් අපී, ඒරුෂ්න්
ගේද; සඩකති හෝති, එක්වීම වෙසි; කස්මා, සුමක් ගෙයින්;
කුමාකානා, නොප සම්බුද්ධීව; නොසියා, සම්බුද්ධී නොවන්නේද?

82. නිපක්, සාංනොවිත ප්‍රසුවෙන් යුකෙනවූ; සඩීංවරං, කම්
හා සහවාරින්ට යොගනවූ; සාඩුවිභාරිං, සද් සමාචාර අජ්න්නාවූ;
දිරෝ, බාතිසූමපනනවූ; සහායෝ, කළකාණ්මිනුයෙකු, සම්බුද්ධී ප්‍රකට
ලැංඡල, ලද්දේත්ම්; සඩකානි පරිස්‍යානි, සිංහ ව්‍යාස්ථාදී ප්‍රකට
උවදුරු හා රුගෙවීමාදී අප්‍රකට උවදුරුද යන සියලු උපදුයන්;
අනිහුයෙන, මැඩ; තෙන, ඒ කළකාණ් මිනුයා සම්ග; අනුමතෙනා,
සිනුවුසින් ඇතිව; සතිවා, සිනිනුව ජීන් යෙදී; එරෙයා, වසන්
නේය.

83. - පෙ-නො මේ ලැංඡල; ඉදින් නොලද්දේත්නම්; විෂිතා,
දිනනලද ගෙවන් අන්පත් කර ගන්නාලද; රංඡ පහාය, රව හැර
පියා වනපත් මොජනකා-අභිජුමා දී මහරුෂ්න් මෙන්; අරකේදූ,
මේ 'රස්මිතා'වනයෙහි පුද්කලාව වියන්නාවූ; මාතඩිනාගා ඉව,
ආලිංලයෙකා හයන් ග්‍රෑශ්‍යාමේන්; එකා වරෙ, [ගණයා හැර
පියා] පුද්කලාව වසන්නේය.

84. එකසූ, පුද්කලාවූවහුගේ; වරිතා, වාසය; සේමයනා, උතුම්
වෙසි; බාලෙ, මෙලෝල් පරලෝල් විශි නොදැන්නා බාලායාකේරහි;
සහායනා, යහපුබැවි; [හෙවන් තුවිධිල, දැකෙරාවස්සා, තෙලෙස්
වුනාඩා විදිගිනා, සතරමග, සතරල්ල, න්‍යාණය යනම් සහාය
භාවය;] නැසී, නැති; (එකිනෙක්) එකා වරෙ, [ගණපරිහරණ
යෙන් දුරටි] එකලාව හැසිරෙන්නේය: පාපානි, සුප්‍රානුවූද.

සුජනප්‍රමාදී

88. සෞ කාදිසො සිල විසුඩියා ඩිනො:-විසාරදේ හොති විසයන හාසනී න ව්‍යුත්තින් පරිසගතනා න වෙබැඳි-අන් න හාපෙනී අනුයුතං භණ්.
89. තමේ-ච පක්‍රානු. පරිසාපු* ප්‍රව්‍යිතනා-න වෙට ප්‍රකායනී න මධ්‍යුතොත් සෞ කාලාගතං. බ්‍රහ්මරණාරහං. වලෝ-රක්ෂානී විසුඩුපරිසා. විවකිණො.
90. සගරවොවුවූසිනරෙසු හිකුවුපු-ආටටරකාභිව සකේවිසාරදේ අලං. පමෙනු. පතුලොතා. කිලේත්වෙ-ප්‍රව්‍යිතනාන්ච විය න්‍යිකාවිදේ.

අභ්‍යන්තරේ චේද;(ඩිහා)ප්‍රමාණිකා, ප්‍රසාදුරෝ, ධම්මනා, කරුණු වශයෙන්; නොපවදන්, දේස් නොකියන්; යෙන, යම්හෙය කින්; නං, ඔහුට; වදෙයුතං, කියන්ද; අස්ස, ඕහුට; තං, ඒ අප වාදය; නැඟ හොති, නොමැත්තේ තේ. වෙයි.

88 තාදිසො, එබදුවූ; සිලවිසුඩියා ඩිනා, සිල විශුඩියනී පිහිටියාවූ; සෞ, හෙනෙම; විසාරදේ හොති, විඇරද වෙයි; විසයනා, මෙරමා අභ්‍යන්තරය කොට; හාසනී, කියසි; පරිසගතා, පිරිය අතරට දියේ; නව්‍යුතින්, තැනි නොගැනීයි; න වෙබැඳි, නොවෙමුලයි; අනුයුතං, අනුදන්නාලද්දක්; භණ්; කියන්නො; අස්ථි, අස්ථිය; න හාපෙනී, රෝගීවන් තො අගති ගමනයක් නැතිහෙයින් නොනෘතියි.

89. තං එව, එපරද්දතදන්ම; පරිසාපු, පිරිස්ති; පක්‍රානු, ප්‍රානා, ප්‍රව්‍යිතනා, විවාරණාලද්දදේ; නව එව ප්‍රකායනී, සිනිවිලි නොම සිතයි; න මධ්‍යුතොත්, මකුනෙනාවෙයි; කාලාගතං, කිසුය තු සුදුසු කල්ඹි පැමෙනී, බ්‍රහ්මරණාරහං, අඩානුලොම ව්‍යාකරණයට සුදු සුව්‍යවතන; වලෝ, කියන්නාවූ; සෞ විවකිණො, ඒ නුවනැත්තේ; විසුඩුපරිසා, තුවන් විරිස; රක්ෂානී, සතුවුකරයි.

90 වූසිනරෙසු හිකුවුපු, අනිගයින් වාච නිශ්චුන් කොරහි; සභාරවො, ගොරව සහිතාවූ; සකේ ආවේරකමි, තමන් ඇදුරු වාදයනි; වියාරදේ, විඇරදවූ; පමෙනු, විම්හිනය කරනට; අලං, සම්භිති; පතුලොතා, කාත්‍යාපරිවය අන්තාවූ; කිලේත්වෙ, කියයුතුවූ; ප්‍රමාණිකානා, ප්‍රතිවාදීන්ගේ; විය න්‍යිකාවිදේ, විශරඛියාන දුකී මෙති දැක්වූ;

* පරිසාය-ම

මිත්‍යගාථාහී ව්‍යාඝාවට

91. පවච්චිකා යෙන වර්තනයි නියෙනු—මහාජේනා
 සක්‍යෝපනාස්ථා ග ව්‍යූ ඩ
 • සක්‍යෝච්ච ආදායෝ සමය න රික්ෂානි—සෞ, බ්‍රහ්මරා
 ප ස්ථාමනුපසානිකා.
92. දිනියන ක තම්මේසු අලං සමුගැඹා—සම්බිජ්‍යාසු
 ක්‍රිවෙවසු ව ආභ්‍යනා ය එං
 කරං වවා එකඩු ගත්ත න පෙශීනො—අහඛිතරුම්
 නි න තෙන මක්‍යෝනි
93. *ආපජ්‍රේනි යවනකෙසු වඡ්‍යාසු
 ආභ්‍යනා ය නොති ය එං ව ව්‍යිභිනාත්
 එතෙ ව්‍යාඝා, උභයෙසා යාගතා
 ආභ්‍යනා ව්‍යානා පදසා කොට්ඨදා

91. පවච්චිකා, ප්‍රතිවාදීනු; යෙන, යම් කඳාවකින්; නිගහෝ,
 නිගහයට; වර්තනයි, පෙන්ද; මහාජේනා, මහාජන තෙමේ;
 සක්‍යෝපනා, අවබ්‍යාධියට; ග ව්‍යූ වි, යේද; සක්‍ය ආදායෝ,
 සවයියාව, යසී වාදයන්; න රික්ෂානි, නිස්නොකේර්ද; සෞ,
 හෙතනම; අනුපසානිකා, නී-සා රහිතවූ; පස්ථාං, ප්‍රශනයක්;
 බ්‍රහ්මරා, ප්‍රකාශ කරන්නේ වෙයි.

92. දිනෙය ක තම්මේසු, සම්ක දිනකම්යෙහි; අලං, අභ්‍යවිධ
 දිනාභයන්ගෙන් යුත් හෙයින් සම්හිතු; ආභ්‍යනා, ආභ්‍යනි
 පිණ්ඩය; ය එං, යම්සේ පිළිගණ්ද; (එපරදීදෙන්) සම්කසා, සම්ක
 යාගේ; ක්‍රිවෙවසු, කාන්තයන්හි; සමුගැඹා, ඉගෙන්ම භෝ පිළි
 ගැණීම් ඇත්තාවූ; වවාකරං, වවනය ලෙස කරන්නාවූ;
 ගණන පෙශීනො, සමුහයා තිසින් යවනාලද්දූවූ; එකඩු, මහන්
 තෙම; තෙන, එහෙයින්; අනා, මම; කරෙමිනි, සම්කයා කිස කර
 මියි; න මක්‍යෝනි, නොහැරි.

93. යාවනකෙසු, යම්කාක්; වඡ්‍යාසු, වසුන්හි; ආපජ්‍රේනි,
 ඇවැනට පැමි ඕන්ද; ය එං, යම්ලෙසකින්; ආභ්‍යන්ය, ඇවැන්න්;
 ව්‍යිභිනා නොති, නැගිසිටිම වේද; එතෙ, ආපජ්‍රේනා ආපජ්‍රේනා
 ව්‍යානා යන; උභයෙ ව්‍යාඝා, අභ්‍යෝතකයෙය් දෙදෙනා;
 අසා, ඔහු ව්‍යින්; යාගතා, මනාව අවබ්‍යාධිකරණලද්දහු තුසි;
 ආපජ්‍රේන්ව්‍යානපදසා, ඇවැන්න් නැගිසිටිම කරුණෙනි; කොට්ඨදා,
 දස්ස වෙයි.

* ආපජ්‍රේනො-ස- † ව්‍යානි-ස-

සුජනපු තමාදනී

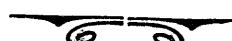
94. නිස්සාරණ ගවුත්ති යානිවාවරු
නිස්සාරතෙකා ඩොනි යථා ව වංශ්‍යනා,
මිසාරණ තු වූසිතස්ස ජනනුතො
එත්මේ ජානානි විහඹුග කොළේදේ
95. සගාරවෝ වූසිතරෙසු හිකුබුසු
නාවෙසු ගේරෙසු ව මඟ්‍යිමෙසු
මහාජනස්සා බ්‍රු වරෝ බ පැංචිතො
සො නාදීසො හිකුබු ඉඩ ප ගෙහකාරතො නී

94 යානිවාවරු, යම්බලදු භංචින කාරණාදීන්කි හැඳිරෙන් තො; නිස්සාරණ, තජ්ඡ්‍යනීයාදී නිස්සාරණ කාම්මයට; ගවුත්ති, යෙයි; යථා, යම්සේ; වංශ්‍යනා, වසු වශයෙන්; නිස්සාරතෙකා ඩොනි, බිජැර කාරණ ලදද; තු, ඒ වත; වූසිතස්ස, වූසනිමෙන ලද; ජනනුතො, ස්කෑවලෙන්; මිසාරණ, අභ්‍යාලන්කරගැනීමය යන එත් අපි, මෙයද; විහඹුගම්කාවිදේ, විහඹුගයෙන් දැස්සනහැනීන් ජානානි, දනියේ.

95. ඉඩ, මේ කාසනමයසි; වූසිතරෙසු, අඩියයින් වෘඩ්වූ; හිකුබුසු, හිස්සන්කොරහිද; නාවෙසු, නවකායන් කොරහිද; මඟ්‍යිමෙසු, මධ්‍යමයන් කොරහිද; සගාරවෝ, ගොරව සහිතවූ; පැංචිතො, බුවණීන්නාවූ; මහාජනස්ස, මහජනයාට; අඩ්‍යවරෝ, අඩ්‍යවිට්වූ; තාදීසො, එබල්වූ; සො හිකුබු, ඒ මහණතොම; පගේ කාරතො, ප්‍රක්මියෙන් අධිකරණ විනිකුවය පිණිස ගතයුන්ත්, වෙයි.

[උපසුප්‍රවෙන් පස්වස වන තුරු ‘නවක’ නම; එතෙන් සිට දැසවස් නොපිරණ තෙක් ‘මජ්ඡිම’ නම; පිරිපුන් දැසවස් ඇතියේ ‘මේර’ නොවන ‘වූසු’ නම; මහඳු පැවිද්ලැබ බොහෝකල් ඉක්ම සිටයේ ‘වූසිතර’ නමයේ දනුපතු]

මහාවශා පාලි ගාථා ‘නීත් නීම්.

ଶିଖଣ୍ଡାରୀ ହୀ ପଦବୀରେ ।

ଶ୍ରୀଲୋକାଙ୍ଗ ପାତ୍ର ।

ଚାରି-

1. ଶିର୍ଜପକ୍ଷକି ମେ ମେନନୀ-ମେନନୀ ଶିର୍ଜପରେଣି ମେ ଶିବିନ୍ଦୁପ୍ରତ୍ୟେନୀ ଶିର୍ଜମେନନୀ-ମେନନୀ କଣ୍ଠା ଗୋତମକେଣି ଶିବିନ୍ଦୁପ୍ରତ୍ୟେନୀ
2. ଅପାଦ୍ଯକେଣି ମେ ମେନନୀ-ମେନନୀ ଦିପାଦ୍ଯକେଣି ମେ ବନ୍ଧୁପ୍ରଦେଣି ମେ ମେନନୀ-ମେନନୀ ବିଭ୍ରାପ୍ରଦେଣି ମେ
3. ମା ମା ଅପାଦ୍ଯକେଣା କିଂକି-ମାମା କିଂକି ଦିପାଦ୍ଯକେଣା ମା ମା ବନ୍ଧୁପ୍ରଦେଣି କିଂକି-ମା ମା କିଂକି ବିଭ୍ରାପ୍ରଦେଣି
4. ସବେଳି ଜନନୀ ସବେଳି ପାଞ୍ଚା-ସବେଳି ଜୁନୀ ଲ କେବିଲା ଜବେଳି ହର୍ଦ୍ଦାନୀ ପଣ୍ଡନନ୍ଦ-ମା କଣ୍ଠୀ ପାପ'ମାଗମା

1. ମେ, ମାଗେ; ମେନନୀ, ମେମେନ୍ଦ୍ରିୟ; ଶିର୍ଜପକ୍ଷକି, ‘ଶିର୍ଜକି’ ନାମ ନାଗଯନ୍ ଜମଗ ଲେଖି; ମେ, ମାଗେ, ମେନନୀ, ମେମେନ୍ଦ୍ରିୟ; ଶିର୍ଜପରେଣି, ‘ଶିର୍ଜପର’ ନାମ ନାଗଯନ୍ ଜମଗ ଲେଖି; ମେ, ମାଗେ; ମେନନୀ, ମେମେନ୍ଦ୍ରିୟ; ଶିବିନ୍ଦୁପ୍ରତ୍ୟେନୀକି, ‘ଶିବିନ୍ଦୁପ୍ରତ୍ୟେନୀ’ ନାମ ନାଗଯନ୍ ଜମଗ ଲେଖି; ମେନନୀ, ମାଗେ ମେମେନ୍ଦ୍ରିୟ; କଣ୍ଠାଗୋତମକେଣି ଶିବିନ୍ଦୁପ୍ରତ୍ୟେନୀ ନାମ ନାଗଯନ୍ ଜମଗ ଲେଖି ।

2. ମେ, ମାଗେ ମେନନୀ, ମେମେନ୍ଦ୍ରିୟ; ଅପାଦ୍ଯକେଣି, ପା ରତ୍ନିନ ଜନ୍ମନୀଜନ୍ମନୀ ଜମଗଲେଖି; ମେ-ମେନନୀ-ଦିପାଦ୍ଯକେଣି, ଦେଖାଜବୁନ୍ ଜମଗ ଲେଖି; ମେ-ଗ ଲେଖି; ମେ-ମେନନୀ-ବନ୍ଧୁପ୍ରଦେଣି; କିମିପା ଜନ୍ମନ୍ ଜମଗ ଲେଖି; ମେ-ମେନନୀ-ବିଭ୍ରାପ୍ରଦେଣି, ବୋଗେହୀ ପା ଧୂନୀ ଜମଗ ଲେଖି;

3. ମା, ମା; ଅପାଦ୍ଯକେଣା, ନାଗାଦ୍ଵୀ ଅପାଦ୍ଯକ ଜନ୍ମନୀଜନ୍ମନୀ ଜମଗଲେଖି; ମା କିଂକି, ନେନାପେଲ୍ଲାଲା; ମା, ମା, ଦିପାଦ୍ଯକେଣା, ଲୋରଦ୍ଵୀ ଲିପାଦ୍ଯ ଜନ୍ମନୀ ଜମଗଲେଖି; ମା କିଂକି, ନେନାପେଲ୍ଲାଲା; ବନ୍ଧୁପ୍ରଦେଣି, ବନ୍ଧୁକ୍ରାଦ୍ଵୀ ବନ୍ଧୁପ୍ରଦେଣି; ଜନ୍ମନୀଜନ୍ମନୀ ଜମଗଲେଖି; ମା-ମାକିଂକି-ବିଭ୍ରାପ୍ରଦେଣି, ବିଭ୍ରାପା ଜନ୍ମନୀ ଜମଗଲେଖି; ମା, ମା; ମାକିଂକି-ନେନାପେଲ୍ଲାଲା ।

4. ସବେଳି ଜନନୀ, କିଯାଲ୍ପଜନ୍ମନୀଜମେନ୍ଦ୍ରିୟ; ସବେଳି ପାଞ୍ଚା, କିଯାଲ୍ପ ଜନ୍ମନୀଜମେନ୍ଦ୍ରିୟ ଜନନୀ ଲ କେବିଲା, ମେ ପ୍ରାଣୀଭ୍ରାଦ୍ଵୀ, ସବେଳି ଜୁନୀ ଲ, କିଯାଲ୍ପ ଜୁନୀଜମେନ୍ଦ୍ରିୟ ଜନନୀ ଲ କେବିଲା, ମେ ପ୍ରାଣୀଭ୍ରାଦ୍ଵୀ, କଣ୍ଠୀ, କିମିଲେଖି; ପାପା, ଲୁମକ ଦ୍ଵିକକବି; ମା ଫଗମା, ନେନାପେଲ୍ଲାଲା ।

සුජ්‍යනපුමොදුනි

5. සිතං උණකං පටිහනනි-තතො වාලු මිගානි ව සිරීස පෙ ව මකසේ-සිසිර වාලි ව්‍යුහියෝ
6. තතො වාතා'ත පෙ ශේරු-සැකුරාතේ පටිහසුදැනි ලෙණන්හිසුව සුඩ්‍යුන්හිසුව-ක්‍රියෙනුහිසුව විපස්සිතු.
7. විහරදිනා සඩිසස්-අගා බු තධින වණනීනා. තසමා ති ප නෑම් තතා පොසේ සඩිසස් අභ්‍යුමතනේ, මදේය උජ්‍යුහිසුව-විපස්සනෙනා ව
8. විහාර කාරයේ රමෙම-වාසයේ'ප්‍ර බහුසුළුතේ, තෙසං අනුහුත්ව පානසුව-වන්සේනාසනානි ව දදේය උජ්‍යුහිසුව-විපස්සනෙනා වෙතසා,

5. සිතං, සිතලදී; උණකං, උණකයදී; තතො, ඉන් මත්තෙ කිවූ; වාලුමිගානිව, වණ්ඩුවනාමාගයන් ද; සිරීස පෙ ව, සැමියන් ද; මකසේ, මදුරවන්ද; සිසිර ව, සංඡ්‍යිත වාතය ද; අපි, යලි; ව්‍යුහියෝ, සංඡ්‍යු මෙස සමුඛානයන් ද; පටිහනනි, තසයි.

6. තතො, ඉක්වනි; ශේර, ශේරවූ; සැකුරාතේ, හටගන් කාවූ; වාතා'ත පෙ, වාතය භා ඉරුව්විට ද; පටිහසුදැනි, තසයි; ක්‍රියෙනු, බ්‍යානකරන්ව; ලෙණන්හිසුව, නිලිනයානය පිණිස ද; විපස්සිතා, විද්‍යීනාකරන්ව; සුඩ්‍යුන්හිසුව, සිතාදී පරිග්‍රය හාව යෙන් සැප පිණිස ද වන්තේ ය.

7. 8. සඩිසස්, සඩිසයාහව; විහාරදුජ, විහාර දනය කිරීම; බුධිනා, ස්ථිජයන් වහන්සේ විසින්; අගා, අගුයයි; වණනීනා, වණීනා කරණ ලද්දේවේ; තසමාති, එබැවින්; ප නෑම්තො පොසේ, නුවණීන් පුරුෂතෙමෙම්; අනුතො, කමාතග්; අභ්‍යු, පාරලොකිකාඩිය; සඩිසස්, දක්නේ; රමෙම, රමන්වූ; විහාර, විහාරයන්; කාරයේ, කරවන්නේය; එඟු, මේ විහාරයෙහි; බහුසුළුතේ, පයසීප්ති ප්‍රතිච්‍රිත බර බහුග්‍රැයන්; වාසයේ, වස්වන් නේය; උජ්‍යුහිසු, අකුරිල බු; තෙකං, උන්වහන්සේලාව; අනුකා, සුදුසු අහාරද; පානාව, පැන්ද; වන්සේනාසනානි ව, විවර සෙනාසනයන්ද; විපස්සනෙනා වෙතසා, පහන් සිතින්; දදේය නේය.

විනය ගාම්‍යාංශී ව්‍යාච්‍යාව.

9. නෙ තස්ස බලම් දේසේනයි-සුබබිදුකකා පත්‍රුදනා ය. සෞ බලම් ‘මධ්‍යමය-පරිනිඛානි අනාසවා
10. සත්‍ය භාෂී සත්‍ය අස්සා-සත්‍ය අස්සනටි රථා සත්‍ය කැකුණු සහස්‍යානි-අංමූලත්‍යමලභි කුණුදලා එකස්ස පද්ධ්‍යාත්‍යාරස්ස-කළු තාගකනයි සෞලුසි.
11. සබඳ වේ සුඩ්. සේනි-බ්‍රාහ්මණෝ පරිනිඛානා යෝ න ලිම්පති කාමෙසු-සිතිභුත්‍ය නිරුපත්
12. සබඳ ආසනනියා ජේත්‍යා-විනෙයන හදයේ දරු උපසනෙනා කද සේනි-සනයි. පප්පුයන වෙතසා

9. නෙ, උන්වහන්සේලා, තස්ස, ඒ දැයක්කාහට; සබඳකා පත්‍රුදනා, සියදු දුක් දුරුකරන්නාවූ; බලම්, බණ්ය; දේසේනයි, දෙසනා, කරත්; [කෙබඳ බණ්‍යක්ද? යන්] සෞ, ගෙතෙම; ය. බලම්, ය ම්බඳ බණ්‍යක්; (ඉඩ යතු නිපාන මාතුයි) අකුණුය, දැනා, අනාසවා, කාමාදී ආශ්‍රාව රහිතවූයේ; පරිනිඛාත්, පිරිනිවේද? [එබඳ බණ්‍ය දෙශනාකරන්නාහ.]

10. හන්සී සත්‍ය සහස්‍යානි, ඇත්ත්‍යා සිය දහසේක; අස්සා, ඇඟ්‍යාව යෝ; සත්‍ය සහස්‍යානි, සියදුහසේක; අස්සනටි සත්‍ය සහස්‍යානි, සිය දහසේක; / ආමූලත මණ්ඩක්කාලා, මුණුයෙන් හා මණ්ඩ කොබාලින් සරහණාලද්දවූ; කැකුණු, කිත්‍යාවේ; / සත්‍ය සහස්‍යානි, සියදුහසේක; [යන මෙකි වස්තු පරින්නාගයෙන් ලැබෙන කුගල එලැය] එකස්ස පද්ධ්‍යාත්‍යාරස්ස, එක් පද්ධ්‍යාත්‍යාරකුගලයක්පුගේ; සෞලුසි. කළු, සේත්‍යාසේවනි කළුවටත්; නාගකනයි, නො අභිත්.

11. යො, ය මෙක් තෙම; කාමෙසු, වස්තුකාම කොළඹකාම යන්ති; න ලිම්පති, තාශණාදාජ්‍යවීන් ආලිප්‍රාන නො, වේ ද; සිතිභුත්‍යනා, කොළඹ රහිතයෙන්; සිතිල්වූ යේ ද; නිරුපත්, උපයි රහිත වේ ද; පරිනිඛානා, කොළඹ පරිනිඡී, තෙයෙන් පරිනිවියේ ද; බ්‍රාහ්මණෝ, බ්‍රාහ්මිපාපීවූ ඒක්කිණාජ්‍රව තෙම; වෙ, එකාන්තායෙන්; සබඳ දු, සියදු කළේ; සුඩ්. සැපෙසේ හොටි.

12. සබඳ ආසනනියා, ප්‍රකාමියෙන් ඇලෙනහෙයින් ආසනනි කා නම්වූ සියදු නාශණාවනි; ජේත්‍යා, සිද්; හදයෙදරු, හදය නිෂ්ප්‍රිත දරුය; විනෙයන, සන්සිදුවා; උපසනෙනා, සන්සිදු කෙලෙසේ ඇත්තේ; වෙතසා, විනෙයනයාගේ; සනයි, ගානනියට; එප්පුයන, පැමිණ; සුඩ්. සැපෙසේ සයනාස කෙරෙසි.

සුජනප්පමොදනි

13. යෙ වඩාමපවාය නති-නර ධමමස්ස කොවිදා දිසේවධමෙම පාසංසා-සමපරයෙ ව සුගෙනීනති
14. සිතා උණකු පරිහනති-තතො වාළුමිගානි ව සිරිංසපේ ව මකසේ-සිසිරේ වාපි වුකියේ,
15. තතො වාතාතපේ සෙශරේ-සැස්තා තෙ පරිනැකුදති ලෙණස්ඛව සුබඩ්ඛව-කායිනුකුව විපස්සිතු.
16. විහාර දැනා ප්‍රංසියා-අගෝ බුබිනා වන්තිනා නස්මාති ප නැඩිතො පොසා-සමපස්ස. අත් 'මතතතො,
17. විහාරේ කාරයේ රමෙම-වාසයයන් බිහුසුනේ තෙසයා අනතා. ව පානා. ව-වත්සසනාසනාති ව දදේයන උප්පූලේසු-විපසනෙනාන වෙතසා,
18. තෙ තස්ස ධමම. දදේසේනාති-සලකදුකඩා පනුදනා. යාසෙ ධමම්බි'සැකුදාය-පරිනිබඩාති අනාසවේ,
19. යස්ස තතරතො නා සහති කොපා-ඉති භවා හටත්කුව විනිවතො, නා විගතහයා* සුඩ් අමසාකං-දදවා නාත්‍රුහවනති දස්සනායාති

13. ධමමස්ස, ලොකඩමියෙකි; කොවිදා, දස්වු; යෙ නර, යම් මනුෂය කෙණෙක්; වඩා, ඇන වතයා වාචාදී මහල්ලන්; අපවායනති, පුදන් ද; (මිව්ව) දිසේවධමෙම, ඉගානමියෙනි; පාසංසා, ප්‍රංසා කම්පුතුබවට පැමිණෙනි; සමපරයෙ, පරලොව; සුගෙනිං, සුගතිය ලබන්.

14 වැනින පටන් 18 කෙක් පෙර සේ මැයි.

19. යස්ස, යමෙක්හුගේ; අනුරතො, විනතයෙනි; කොපා, කොපයේ; නාසනති, තෙවන මගින් සමුහත හෙසින් තොමැන් නාත්‍රු ද; ඉති, මේ හෙතුවෙන්; හවා, හටනා. ව, සමපතති විපතති වය ය; විනිවතො, ඉක්ම වුවා වූ; විනත භයා, පහවු බිය ඇති; සුඩ්, සුබ සහාව ඇති; අමාකං, නිශ්චෑයාකිවූ; තා, ඒ පුදුලයා දෙවා, දදවියේ ද; දස්සනාය, දුකිවට; නා අත්‍රු හටනති, සම්මි, තොවෙන්. [මෙති 'හවාහව්' යන්තොන් වාඩි, භාති, ගාලන උවෙෂද, ප්‍රණාන, පාප, යන මොවිහු දක්වන ලදහ.]

* මිනතයා-මු.

විනය ගාජා සීම් ව්‍යාච්‍යාව.

20. එලං වෙ කදලිං හනති-එලං වෙඒං එලං නලං
සකකාරෝ කාපුරිසං හනති-ගබෙනා අස්සනරී යථා'නි
21. මා කුණුතුර!නාග මාසදේ-දුකුවිං හී කුණුතුර නාග මාසදේ
නහි නාග හනසා කුණුතුර!-සුගනි හොති ඉතො පරං යතො
22. මාව මතදි මාව පමාදේ-නහි පමනනා සුගනි. වජනති තෙන
කිසෙකුදුව තත්, කරිසුයි-යෙන තු. සුගනි. ගමිසුති'නි
23. දැනෙකිනෙකේ දුමය නති-අංකු මුදය හී කසාති ව්
අදැනෙකින අයනේන්-නාගා දැනෙනා ම තහසිනා'නි

20. වෙ, එකානතයෙන්; එලං, එලය තෙමේ; කදලිං,
කෙසෙල් ගස; හනති, නසයි; වෙඒං, පුණුගස; එලං, එලය
තෙමේ (ලල); හනති, නසයි; නලං, බිටිසස, එලං, එලය තෙමේ;
හනති, නසයි; ගබෙනා, ගබුතිය තෙමේ; අස්සනරී යථා, වෙලුඩ
යම් සේ නසා ද; එපරද්දේදෙන් සකකාරෝ, සත්කාරය තෙමේ;
කාපුරිසං, තු වජපුරුෂයා; හනති, නසයි; [කොටුවාට දුව
වෙලඩ කුස උපන්තිය ‘අයෙකරී’ නම්]

21. කුණුතුර, හසුනිරුජය? යතො, යම්හෙයකින්; නාග හනසා,
බුඩිනාගයන් නිංසාකරන්නාවට; ඉතොපරං, මින් මත්නෙහි; නහි
සුගනි හොති,සුගනියක් නොවේද;(එහෙයින්)කුණුතුර, හසුනිරුජය?
නාගං බුඩිනාගයන්; මා ආසදේ, නොගටව; කුණුතුර, හසුනිරුජය?
නාගං, බුඩි නාගයන් වෙත වධකරණ සිතින් එළඹීම; දුකුවිං හී,
දුක්මැයි; එහෙයින්-මා, ආසදේ, නොගටව.

22. මාව මතදේ, මදයෙනුත් මත්නොවන්නේය; මාව පමාදේ,
සමාති විපුවාස වශයෙන්. ප්‍රමාදත් නොවන්නේය; හී, යම්හෙය
කින්; පමනනා, ප්‍රමාදවුවේ; තෙන, ඒ තෙනුවෙන්; න සුගනි.
වජනති,සුගනියට නොයන් ද; යෙන, යම් කුළුවකින්; තු, පුඩි;
සුගනි. ගමිසුයි,සුගනියට පැමිණෙද;නත්, එපරද්දේදෙන්;තු. එව,
තුඩීම; කරිසුයි, සාඩුනියා කරන්නෙහිය.

23. එතක, ලෙලං ඇතැමිහු; දැනෙකින, දුඩුමයන් ද; අංකු
සෙන, අකුසේසන්ද; (හෙණුව්වත්න්) කසාති ව, කසවලින් ද; දම
යනති, සැතුන් දමනය කෙතරත්; නාගා, ‘බනපාල’ ඇත්තෙමේ
මහෙසිනා, මහරූපිවූ ලුදුන් විසින්; අදැනෙකින, දුඩුමයන් තොරව;
අසනේන, සැතින් තොරව; දනෙනා, දමනය කරණ ලද්දේය.

සුජනප්පමොද්ධි

24. සුකරං සාඩුනා සාඩු-සාඩු පාපෙන දුකකරං
පාපං පාපෙන සුකරං-පාපමලියේහි දුකකර'නති
25. මහාවරහස්‍ය මතිං විකුබ්බතො
හිස් සහම්නසයා නදීසු ජගතො
හිංකොට පඩිඩං අහිභකියේනා
මමානුකුඩි. කපතො මරස්‍ය'නි
26. යො වෙ න ව්‍යාධනි පනි-පරිසං උගෙවාදිනි,
න ව භාපෙනි වවනා-න ව ජාගදනි සාසනා.
27. අසඳුනො'ව අකඩානි*-පුව්‍යේනො ව න කුප්පනි
ස වෙ කාදි සත්‍යා හිකුව-දිනෙයන් ගනනුම්රහනි

24. සාඩුනා, සත්පුරුෂයා විසින්; සාඩු, සුවරින ක්‍රියාව; සුකරං, සුවසේ කටහුකිය; පාපෙන, පාපියා විසින්; සාඩු, සුව රින ක්‍රියාව; දුකකරං, කිරීම දුෂ්කරයි; පාපෙන, පාපියා විසින්; පාපං, පාපය; සුකරං, සුකායසීයි; අරියෙනි, ආය්සීයන් වහන් දේලා විසින්; පාපං, පාපය; දුකකරං, කිරීම දුෂ්කරයි.

25. මතිං, පොලෙව; විකුබ්බතො, ප්‍රදුලනය කරන්නාවූ; හිස් සහම්නසයා, නෙලුඩ්ල ලුදින්නාවූ; නදීසු ගබනා පුෂ්කර තේන්නිහි; ජගතො එපාෂ්ඨය වන්නාවූ; මහා වරහස්‍ය, මහා හස්‍ය භුගේ(ක්‍රියාව දැකු) පැඩිං, මඩ; අනි තකකියේනා, අනුහව කොට; (මරණයට පැමිණෙන) හිංකො ඉවශ්‍ය පැටිවෙකු මෙන්; මමානු කුබ්බා, මට අනුව ක්‍රියා කෙරෙමින්; කපතො, දිලිඳ දෙවිදන් තෙමේ; මරස්‍යනි, නැසේයි.

26. යො, යම හිසුවක් නෙමේ; උගෙවාදිනිං, නියුතු බස් බෙනෙන්නාවූ; පරිසං, පිරිසකට; පන්‍යා, පැමිණ; න ව්‍යාධනි, කම්පා නොවේ ද; වවනා, තථාගත භාෂිතය; තවහාපෙනි, නොන සාදා; සාසනා, බුඩානුංචාසනය; න ව ජාගදනි, නො වසාදා;

27. අසඳුනො'එට, අනුසසභේ වශයෙන් යොදා නිස්සන්දහව ම; අකඩානි, ක්‍රියා ද; පුව්‍යේනො, විවාරණලද්දේ; න කුප්පනි, නොකි පේද; තාදිස්‍යනා, එබදුවූ; සො හිකුව, ඒ හිසු නෙමේ; දිනෙයන්, දුනකම් පින්සිය; ගනනු, යන්නට; අරහති, සුදුසු වෙයි.

*: අසඳුනො'එට-ස-

මිනය ගාත්‍රා සී ව්‍යාඛාව.

28. මා ජාතු කොට් ලොකසම්-පාපිවෙශා උදුපජුත් තුදුමනා විජානාථ-පාපිවෙශා, නා යථා ගත්
29. පෑණ්ඩේතොත්ති සමස්සුනුතො-හා විතතෙනාත්ති සමමතො: ජල්ව යසසා අඟා-දෙවදතෙනාත්ති මේ සුත්
30. සො, පමාදුමනුවිතෙන්සා-ආසසජ් නා. තත්තාගත්. අවිචිතිරය්. පෑතෙනා-ව්‍යවරා. හයනාකා.
31. අදුඩ්සූ හි යො-දුම්ප්‍රේත්ප්‍ර-පාපකමම්. අකුබ්බතෙනා, ත්මෙව පාප්. ප්‍රීසනි-දුඩ්විනන්. අනාදර්.
32. සම්දාදා. විසකුමෙහෙන-යො, මස්සුනුයන ප්‍රදැකිතු. න සො, තෙන පැදියෙය්-මෙසමාත් උදුස්මී මහා,

28. පාපිවෙශා, පාපිවෙශයෙක් තෙමේ; ලොකසම්, ලොක යෙහි; ජාතු, කිසි කළුල්කිත්ති; මා උදුපජුත්, නුපිටිවා!; පාපිවෙශා, නා, ලාවකා, කාඩිං ඇන්නවුන්ගේ; ගත්, ගමනා; යථා, යම් පරිද් දකින් වේද; තං, එය; ඉමනා, මේ කාරණයෙන්; විජානාථ, දින ගණ්ඩ්වා!

29. පෑණ්ඩේතො ඉති, පෑණ්ඩේතො යයි; සමස්සුතො, ලෝ වැස් සන් විසින් දානගත්තා ලද්දේද්වා; හා විතතෙනා, ඉති; හා විත සින් ඇන්තෙන් යයි; සමමතො, සමමත් වූ; දෙවදතෙනා, දෙවිධත්ති තෙමේ; යසසා, කිහිපියෙන්; ජල්ව ඉව්, බබලුම්න් මෙන්; අඟා, සිවිතය් යයි; මේ; මා විසින්; සුත්, හා ගෘහවතුන් කෙරෙන්, අසන ලදී.

30. සො, ගෙනතම්; පමාදා, ප්‍රමාදය; අනුවිතෙන්සා, රස කෙලේ; හෙවත් ප්‍රමාදය ප්‍රහිණ නුවුයේ; නා තත්තාගත්, ඒ තත්තාගතයන් වහන්සේ; ආසසජ්, ප්‍රවිටු සිතින් ගටා; හයනාකා, ඩින් සුඡු වූ; ව්‍යවරා, සතර දෙරක් ඇති; අවිචිතිරය්, අවිචිත නරක යට; පතෙනා, පැම්ණීමයේය; (ආංගිංජනාමියෙහි අනීත වටනයි.)

31. යො, යමෙක් තෙම; පාපකමම්, ප්‍රවිකම්; අකුබ්බතෙනා, තෙන කරන්නාටි; අදුඩ්සූ, දුම්ව නු වූ වෙකුට; දුජෙන්, දුජාක කෙරේද; පාපා, පාපය ගෙනම්; දුජ්විතායා, දුජනයින් ඇති; අනාදර්, දායා රහිත වූ; තං එව, ඒ පාපි ප්‍රජාලයා ම; ප්‍රීසනි, සිප ගි කෙරේ.

32. තයා, යමෙක් තෙමේ; විසකුමෙහා, විජ කළයකින්; සම්දාදා, මූහුද; පැදුස්මීතු, ප්‍රදුජකරන්ට; මස්සුනුයන, භගින්

* හසමා-මූ.

සුජනපූරුණාදනී

33. එව් මෙව තත්ත්වත්-යොවාදේනු ප හි.සහි
සම්මාගතා සහක්වීතාත්-වාගදී කම්කි න රුහනී
34. තාදිසං මිතතා කුබෙකිත්-තා ව සෙවෙත් ප නැක්වෙනා
යස්ස මගා ‘නුගෙ හික්ඩි-ඒය උක්කිසා පාපුණේ’නී.
35. ආපායිකො නෙරයිකො-කිප්පෙක්, සඩික්හෙදාකො,
වගරතෙකා අඩුම්මෙක්-යොගක්කිම් පධිසහි
සඩික් සමගා හින්දිනා-කිප්පා නිරියම් ප වචනී’නී
36. සුඛා සඩිකිසා සාමයි-සමගානකාව් ‘නුගෙහෙ,
සමගරතෙක් බමෙක්-යොගක්කිම් න බාසනී
සඩික් සමගා කිත්තා-කිප්පා ස ගෙම්කි මොදනී’නී

නේද; යො, හෙමකම; තෙනා, ඒ විෂ කළුයෙන්; හි, එකානු
යෙන්; තෙසම්, හයකිරවු; මහාදිදියි, මහා සම්උද්‍ය; න පදි
සෙයෙ, ප්‍රදිශජණය නොකරන්නේය;

33. එව් එව්, එ පරිදේදන් ම; යො, යමෙක්; තත්ත්වත්, තත්ත්
ගතයන් වහන්සේ; වාදනා, වාදයෙන්; උපතිංසනී, හිංසනය
කෙරේද; සම්මාගතා, සුභදාගත වූ; සහක්වීතාත්, ගානක සින්
අභින්; තම්කි, උන්වහන්සේ කෙරෙනි; වාදේ, වාදය තෙමේ;
න රුහනී, අරුපනය නො වෙයි.

34. මගානුගො, මායිනුගාමි වූ; හික්ඩි, මහන් තෙම්;
යස්ස, යම් කිසිවක්ප්‍රාගේ (වචනයෙන්) උක්කිසා, වෘතතා උක්කි
යාගේ; බයා, ස්ථායාවයට; පාපුණේ, පැම්ලජන්නේද; තාදිසං,
එඩින්දේකු (හා) මිතතා, මිතු ණාවයා; කුබෙකිත්, කරන්නේ ය.
ප නැක්වෙකා, තුවණුත් තැනැන්නේ; තා ව, ඔහුම; සෙවෙත්,
සෙවනය කරන්නේය.

35. වගරතෙකා, හෙද කිරීමේ ඇළුනා වූ; අඩුමෙක්, අඩුම්මා
යෙහි පිහිරියා වූ; සඩික්හෙදාකො, සඩික්හෙදාක කෙමෙමි; අපා
යිකො, අපායට යා පුනු වෙයි. නෙරයිකො, නරකයෙහි උප
දින්නේ; කිප්පෙක්, කුලුප්පායියි වෙයි; යොගක්කිම්, සතරයොග
යෙන් එතර වූ ශේෂමස්ථානයෙන්; (නිවනින්) පධිංසනී, නවුයේ
වෙයි. සමගා සඩික්, සමගිසඩිසා; හින්දිනා, බිඳ; කිප්පා,
කිපක් මූල්‍යලේඛනී; නිරයම්කි, නරකයෙහි; ප වචනී, පැසෙයි.

36. සඩිකිසා, ගාසනාවවර සඩිකියාගේ; සාමයි, සමකිය;
සුඛා, දෙව් මිනිසුන් සකින ලොකියාට සැපයි; සම්යානා,
සම්කි වූ වන්ට; අනුගෙහෙ, අනුගුහකිම ද(සැපයි); සමග රතො,

විනය ගාම්‍යා ස්ථී ව්‍යාඝ්‍යාව.

37. වතනාo අපරිපුරෙනෙකා-නා සිලං පරිපුරති
අසු ඩිසිලො දුපු ශේෂු-වි තෙනකගාo නා විජ්‍යති
38. විකානිනහ විතෙනාo තෙකගෙගාo-සම්ම බම්මo නා පස්සෙනි
අපසුම්මානාo සඩිමම්මo-දුකකාo නා පරිමුවති
39. යo වතනාo පරිපුරෙනෙකා-සිලම්පි පරිපුරති
විසු ඩිසිලො සුපු ශේෂු-විතෙනා'ක ගාමපි විජ්‍යති
40. අවිකානිනහ විතෙනාo එකගෙගාo-සම්ම බම්මo විපස්සෙනි
සමපසුම්මානාo සඩිමම්මo-දුකකාo සො පරිමුවති

සමඟියෙනි ඇඳුනා වූ; බම්මයා, බම්මයෙනි 'පිහිටි තැනැත්තේ';
යොගකෙකුමා, නිවතින්; න බාසනි, නා නැසයි(පහ නා, වෙයි)
සඩික්, සඩික්යා; සමගාo කන්‍යානා, සමඟි කොට; කපෘං, ආයුෂක
ප්‍රායක්; ස ගාමති, සව්‍යින්යෙනි; මොද්දි, ස තුව වෙයි.

37. වතනාo, සම්පුර්ණනාදී වත්; අපරිපුරෙනෙකා, නාo පුරණ
තැනැත්තේ: සිලං, සිලය; න පරිපුරති, සම්පුර්ණී නාo කරයි;
අසු ඩිසිලො, අපිරිසිදු සිල් ඇති; දුපු ශේෂු, ප්‍රජා රහිත
තැනැත්තේ; විතෙනකගාo, සම්බිය; නා විජ්‍යති, නාo ලබයි.

38. විකානිනහ විතෙනාo, නානාo රම්මණයන්හි විසිරියිය සිතැන්
කා වූ; න එකගෙගාo, විතෙනකකාගුනාo රහිත තැනැත්තේ; සම්ම,
මනාකොට; බම්මo, බම්මය; න පස්සෙනි, නාo බලයි; සඩිමම්,
සඩිම්මය; අපසුම්මානාo; නාo දකින්නේ; දුකකාo, සංසාර දුකක
යෙන්; න පරිමුවති, නාo මිදෙයි.

39. යo, සම් තෙයකින්; වතනාo, සම්පුර්ණනාදී කිසියම් වතක්;
පරිපුරෙනෙකා, පුරණ තැනැත්තේ; සිලමපි, වතුපාරිගුණි සිලයත්,
පරිපුරති, සම්පුර්ණී කොරෙයි ද; විසු ඩිසිලො, එ හෙයින් ම; පිරි
සිදු සිල් ඇත්තාවූ; සුපු ශේෂු, ඒ ප්‍රජාවත් පුද්ගල තෙමේ;
විතෙනකගාo අපි, සම්බිය ද; විජ්‍යති, ලබයි.

40. අවිකානිනහ විතෙනාo, නානාo, රම්මණයන්හි විසිරි නො, ගිය
සින් ඇති; එකගෙගාo, විතෙනකකාගුනාo ඇති තැනැත්තේ; සම්ම,
මනාකොට; බම්මo, බම්මය; විපස්සෙනි, බලයි; සඩිමම්, සඩිම්මය;
සමපසුම්මානාo, නුවණීන් බලන්නාවූ; සො, තෙමෙම; දුකකාo,
දුකක්; පරිමුවති, මිදෙයි.

සුජනපාමොද්‍යී

41. තසමා හි වතනා පූරෙයන-ඡේනප්පනෙහා විවක්වෙනු ඔවාදී බුඩ සෙස්ස්-තතො නිබාණ මෙති ති
  42. ජනනමති ද සස්සනි-විවට, නාති වස්සනි තසමා ජනනා විවරෙරා-එච්. නා. නාති වස්සනි ති
  43. රගදේසපරිකකිසා-එකේ සමණඩාහමනා අවිජ්‍ය නිව්‍යනා පොසා-පියරුපා'හි නාඩීතනා
  44. සුර, පිවතනි මෙරය-පති සම්බන්ධ මෙශ්‍රනා රජනා ජනරුපා ව-සාදියනි අවිදුසු
  45. මිව්‍ය'ජ්වෙන ජ්වතනි-එකේ සමණඩාහමනා එත් උපකකිලෝසා ව්‍යතකා-මූනිනා'දිව බඹුනා
-

41. තසමා, එබැවින්; විවක්වෙනු, නුවණැත්කාවූ; ඡේන ප්‍රාත්‍යනා සම්ඟ ප්‍රතු තෙමේ; වතනා, වත්; පූරෙය, පූරන්නේය; බුඩ සෙස්ස්, ගෙෂය්ටූ බුඩ්නේගේ; ඔවාදී, මේ අවවාදයට අනුව හැසිරෙට; තතො, ජ්වතුවෙන්; නිබාණ, නිවණට; එතිති, පැමිණෙන්තෙනිය;

42. ජනනා, අවැශට පැමිණ ප්‍රතිච්ඡාදනය කරන්නේ; අයිවස්සනි, තැවත අනික්අවැශනට පැමිණීම් වියයෙන් බොගේ තොට ඇවැන් අවදියි; තසමා, එබැවින්; ජනනා, අප්පකට ඇවැනි; විවතරා; විවාන කරන්නේය; එච්. මෙස්ස කළුනි; තා, එය; නාතිවස්සනි, තැවත බොගීකොට තොපාම්වෙනිය;

43. රගදේසපරිකකිසා, රගමට ප්‍රයන්ගෙන් වියෙළුමයන් කිළුවුවූ; අවිජ්‍යනිව්‍යනා, අවිදුවෙන් වැසුනාවූ; පොසා, පූරුෂ යෝටූ; එකේ සමණඩාහමනා, ඇතැම් මගනා බැමුණෝ; පියරුපාහිනාඩීතනා, ප්‍රියස්වහාවය අභින්ජනය කරන්නාහු වෙති;

44. සුර, පිසුරුදි පක්වා සුරවහි ද; මෙරය, පූජාසාඩවං්දී පාමෙරය ද; පිවතන්, බොත්; මෙශ්‍රනා, මෙශ්‍රන් බිමෙමය; පතිසෙ වතනි, සෙවනය කරන්; අවිදුසු, අඟුනාවූ ඔවුහු; රජනා, රිදීද; ජාතරුපා, රන්ද; සාදියන්, ඉවසන්; (පිළිගණීනි)

45 එකේ සමණඩාහමනා, ඇතැම් මගනා බැමුණෝ; මිව්‍ය' ජ්වෙන, මිජ්ඡ'ජ්වයෙන්; ජ්වතනි, ජ්වත් වෙත්; අදිවා බඹුනා, සුයසිඩුවූ; මූනිනා, සම්ඟම්මින්සුයානන් වහන්සේ විසින්;

විනයගාථා ජ්‍යෙ ව්‍යාබහාරු.

46. යෙහි උපක්කිලිඛා - එක සමණ්ඩාහමණ,
න් තපනාති න් හාසනාති - අසුඩා සරජා මගා
47 අන්තිකාරේන ඔහාඩා - තණකා දුසා ස නෙනාතිකා,
වෙස්සනාති කටසිං ශෝරං - අදියනාති පුනාභ්‍යව්නාති
-

එතෙ, මොවිහූ; උපක්කිලෙසා, ‘අමතෙණාපකෙලුගයෝ’ යයි;
ව්‍යුත්කා, වදුරණ ලදහ.

කෙබලු උපකෙලුගයෝදයන්:-

46 යෙහි, යම් උපකෙලුගධීම් කෙතෙනුන් කරණ කොට
ගෙණා; උපක්කිලිඛා, කෙලෙසුනාවූ; එකේ සමණ්ඩාහමණා,
අනැම් මහණ බ්‍රූතෙණ්; මගා, මාගයන් වැනි ව්‍යවාහු; සරජා,
රණාදී රජස් සහිතව්‍යවාහු; අසුඩා, අපිරිසිදුව්‍යවාහු; නතපනාති,
නොඳිලියෙන්ද; නහාසනාති, භාත්පසින් නොබලුන්ද;

47 අන්තිකාරේන, අවිදාදුලරෙන්; ඔහාඩා, වැසුනාහු;
තාණකාදුසා, තාණකාවටදුස්ව්‍යවාහු; සනෙනාතිකා, එහෙයින්ම
හවයන් භවයට පැමිණීම් සහිතව්‍යවාහු; කටසිං, නැවත නැවත
කිරිය නීංසෙපකරමින්; වෙස්සනාති, ඉම්ස ව්‍යිත්ද; ශෝරං,
ශෝරවූ; පුනාභ්‍යව්, පුනාභ්‍යවිය, අදියනාති, ගණීන්ද; එබදු
උපකෙලුගයෝයි.

චූලුවගෙපාලි ගාලා ජ්‍යෙ නිමි.

ఇంగ్లీషు మొదటి

పరిపార పాత్ర.

స్వాచ్ఛ

1. ద్రపాలై ద్వారా వెలవ సోణకొండిగాలో, నల్లా, మోగల్లిప్రతిభనునా పాశ్వమా-అంత శమ్భు చిరివనయె
2. నినో, మనిషే, శ్రుతియో-ద్రథనీయో, సంతోలో, నల్లా, బధ్య నూమోఽప లాస్టీనో-అంత నూగా, మహాపాశ్వమ్మ, శ్రీమత్తిపా, శ్రీధిగంగలు,
3. వినయం తెల వాంశింస్త్ర-పిలకం, కులని పణజీయా నీకుఁడయ పాశ్వమి వాంపెస్త్రం-సనువెల్లప పకారణెను

1. ద్రపాలై, వినయబారెన్ ఆనుందన్ ఆగ్రాయజి బ్రిచిద్ధాకాచితతమక ఆఖి 'ద్రపాలై' యప్పిలిరయ; ద్వారాకొండిగాలో, ద్రపాలైనేసేఁ క్రితమధ్యాయక యప్పిలిరయ; సోణకొండిగాలో, సోణ యప్పిలిరయ; నల్లా, అంజేమి; చిగాలో, చిగలిపులుఁలిరయ; మోగల్లిప్రతిభనునా పాశ్వమా, మోగల్లిప్రతిభను చియ్యాయప్పిలిరయన్ పచేపానికొండి ఆఁఁనుఖి; అంత, మున్సిలునేసేలూ, శమ్భుచిరివనయె, శ్రీమత్తమ్మిపిలిపయకి వినయాంపాయిసి పరమపరావెన్ని వ్యివో వెన్నే.

2 నాము, శ్రుంగీని; మకిషే, మతలక్కు యప్పిలిరయ; శ్రుజిలెయా, శ్రుజియప్పిలిరయ; ద్రథనీయా, ద్రథనీయ యప్పిలిరయ; నల్లా, అంజేమి; సంతోలో, సంతోల యప్పిలిరయ; పాశ్వమో, పాశ్వమోన్మి; బధ్య నూమో, విశ్వమి యప్పిలిరయ యనా; మహాపాశ్వమ్మ, మహాప్రాణమ్మ; అంత నూగా, 'ఫగ' యప్పిలుఁత అయిడులిచ్చతుయన్ నూశ్శుంకమెన్ 'నూగ' నామిల్లి మున్సిలునేసేలూ; శమ్భుమ్మిపా, దిభిద్విన్; శ్రీ ధాగనూ, లెకి (లక్ష్మివిల్లి) పాచ్చిసా భ్రూయ.

3 నెన, ద్రపాలైనేసేలూ; వినయం పిలకం, వినయ పిలకయ; నామిలునొఁయా, నెలుడ్దిలివి; వాంశింస్త్ర, బాధ్యరల్లితి; పాశ్వమీనీకుయె, పాశ్వమీ దు; యనువు లి లీలి పాకారణెను, ప్రకారణ యను దు; వాంపెస్త్రం, బాధ్యరల్లితి; [మమిపాశ్వమీనీకుయె] యనేనెన్నె జ్ఞానుపిలకయ దు యనువు వెలు పాకారణెను, యనేనెన్నె ఆఖిదిత్తమ పిలకయ దు ఆఖిపశ్చినయ] తెలుపులూబ్రిల్చుపడునా లుక్కేద్దిలి పాలుకుతుహ యన్నుఖావడి.

විහාරාත්‍යා ආදී ව්‍යාච්‍යාව.

4. නතො අරිඹේ මෙධාලී-නිසුද්දතො, ව ප තැක්කිතො,
විසාරදේ කාලසුමතතො-ලේරේ ව දිසනාමතතො,
දිසසුමතතො ව ප තැක්කිතතො;
5. පුනදදව කාල සුමතතො-නාගතේශේරේ ව බුඩරකිතතො,
තිසු තස්සේරේ ව මෙධාලී-දදවතේශේරේ ව ප තැක්කිතතො;
6. පුනදදව සුමතතො, මෙධාලී-විනය ව විසාරදද
බහුසුෂ්‍යතතා වූලනාගො-ගජාව දුප්පබංසියා
7. බම්පාලින නාමාව ව-තරාහතො සාඩුප්පලතො
තසු සියෝ මහාපෙශ්‍යනු-බෙමනාම්‍ය තිපෙටකි
8. දීපේ කාරකරුජාව-පක්‍රුද්‍යය අනිරෝවත්
දුපතියෝ ව මෙධාලී-ප්‍රසුදදවා මහාක්‍රි

4. නතො, ඉන්පසු; මෙධාලී, ප්‍රසුවත්වූ; අරිඹේ, ‘අරිඹි’
සෑවිරය; ප තැක්කිතො, ප තැක්කවූ; නිසුද්දතො ව, නිසුද්දත්
සෑවිරය; විසාරදේ, පනළ නැණ්නි; කාලසුමතතො, කාලසුමතන
සෑවිරය; දිසනාමකා, ‘දිස්’ යන නම් ඇත්තාවූ; ලේරේ ව,
සෑවිරයන් වහන්සේය; ප තැක්කිතො, ප තැක්කවූ; දිසසුමතතො ව,
දිසසුමත සෑවිරය;

5. පුනත්ව, නැවතද; කාලසුමතතො, කාලසුමතයෑවිරය;
නාගතේශේරේ ව, නාගසෑවිරය; බුඩරකිතතො, ‘බුඩරකිති’
සෑවිරය; මෙධාලී, නුවණ්නේතාවූ; නිසු තස්සේරේ ව, ‘නිසු’
සෑවිරය; ප තැක්කිතො, ප තැක්කවූ, දදවතේශේරේ ව, දදවයෑවිරය;

6. පුනත්ව, නැවතත්; මෙධාලී, ප්‍රසුවත්වූ; විනය ව, විනය
යෙහි; විසාරදද, විකාරද දුනුම් ඇත්තාවූ; සුමතතො, සුමතයෑ
විරය; බහුසුෂ්‍යතතා, බහුග්‍රන්තවූ තෙවත් බොතහ් ඇසුප්පිරුතැන්
ඇත්තාවූ; දුප්පබංසියා, මැචිලියනාකුක්කාවූ; ගජා ඉව,
හස්තිරුජයකුමත් සිරියාවූ; වූලනාගො, වූලනාගසෑවිරය;

7. 8. බම්පාලිනනාමාව, බම්පාලින නම් සෑවිරය; සාඩුප්
ඡ්‍රිතො, සහ්පුරුජයන් විසින් පුදනාලද්දවූ; ගෙහෙතො, ගෙහෙත්
නම සෑවිරය; තසු, උන්වහන්සේගේ; සියෝ, හිජ්‍යවූ; මහා
පෙශ්‍යනු, මහපැණ්නේතාවූ; තිපෙටකි, ත්‍රිපිටකබරවූ; බෙම
නාමා, වූලාහයනම්වූ බෙම සෑවිරතෙමේ; දීපේ, හෙලදිව;

සුජනසුජ්‍යතමාදැඩි

9. පුනදෙව සුමත්‍යා, මෙධාවී-පුප්පත්‍රාමා, බහුසුජ්‍යත්‍යා, මහාකලී මහාසිට්‍යා-පිටකේ සබඳත්‍යා කොට්ඨංගි තේඛි තදි
10. පුනදෙව උපාලී මෙධාවී-විනයෙව විසාරදි, මහානාගා මහා ප තක්කු-සඩ්මලමවංස කොට්ඨංගි තදි
11. පුනදෙව අහයෝ මෙධාවී-පිටකේ සබඳත්‍යා කොට්ඨංගි තේඛි තේඛ්‍යාගේ ව මෙධාවී-විනය ව විසාරදි
12. තස්ස සිතස්සා මහාප තක්කු-පුස්ස නාමා, බහුසුජ්‍යත්‍යා සාසනා, අනුරක්ඩන්නා-ප්‍රමුදීජප පත්‍රිසිත්‍යා

නාරකරජා ඉව, ව්‍යුද්‍යා මෙන්; පක්කුය, ප්‍රජාවෙන්; අතිරේකඹ ඉතා බක්කුගේය; මෙධාවී, තුවණ්ඩ්‍රාවූ; උපතිස්සාව, උප තේස්ස සෑවිරය; මහාකලී, කුමිකග්‍රෑස්වූ; පුස්සදෙවා, පුස්සදෙව සෑවිරය;

9. පුනත්ව, උන්වහන්සේව; අනුරුද්‍ව නැවතන්; මෙධාවී, ප්‍රජාවෙන්වූ; සුමත්‍යා, සුමන නම් තෙරය; බහුසුජ්‍යත්‍යා, බහුග්‍රෑතාවූ; පුප්පත්‍රාමා, පුදුම නම් සෑවිරය; සබඳත්‍යාපිටකේ, විනය පිටකය සබඳත්‍යා සැමතන්හි; කොට්ඨංගි, උදුග්‍රහණබාරණාදින් දක්ෂවූ; මහාකලී, කුමිකග්‍රෑස්වූ; මහාසිට්‍යා, මහාසිට නම් සෑවිරය;

10. පුනදෙව, නැවතන්; මෙධාවී, ප්‍රජාවන්වූ; විනය ව, විනය යෙහි; විසාරදි, විකාරද ප්‍රජා ඇති; උපාලී, දෙවෙන් උපාලී සෑවිරය; සඩ්මලමවංස කොට්ඨංගි තේඛි, මාසනවංසය දැනීමෙහි දක්ෂවූ; මහාප තක්කු, මහාප්‍රජාවූ; මහානාගා, මහානාගසෑවිරය;

11. පුනත්ව, නැවතන්; මෙධාවී, තුවණ්ඩ්‍රාවූ; පිටකේ, තුළපිටක බ්‍රේමයෙහි; සබඳත්‍යා, හැමතැන්හිම; කොට්ඨංගි, දක්ෂවූ; අහයෝ, අහය සෑවිරය; මෙධාවී, ප්‍රජාවන්වූ; විනය ව විසාරදි, විනය යෙහි පත්‍ර තුවණ්ඩ්‍රාවූ; තිස්ස ගෙවිර ව, තිස්ස නම් තෙර තෙමෙය;

12. තස්ස, උන්වහන්සේගේ; සිතස්සා, ශිජ්‍යාවූ; මහාප තක්කු, මහාප්‍රජාවූ; ප්‍රජාවෙන්; බහුසුජ්‍යත්‍යා, බහුග්‍රෑතාවූ; පුස්සනාමා, පුස්ස නම් තෙර තෙමෙ; සාසනා, මුඩ්‍යාසනය; අනුරක්ඩන්නා, රක්ෂේ; ජමුදීපෙ, (හෙලදිව පැවිදිව) දඩ්දිව; (වැඩ ඉගෙණ්) පත්‍රිසිත්‍යා, සපුන් රක්ෂේයි.

විනායකාංත්‍රී ව්‍යාච්‍යාව.

13. වූලුහයෝ ව මෙධාවි-විනායය ව විසාරදේ නිසු තත්ත්වයා ව මෙධාවි-සඩ්මලම වංශුතකාවිදේ
14. වූල දෙවා ව මෙධාවි-විනායය ව විසාරදේ සිවපෙළුතරු ව මෙධාවි-විනායය සඩ්මලම කොට්ඨාසි තත්ත්වයි
15. එතේ නාජා මහා පසුදු-විනායකුදු මග කොට්ඨාසි විනය දිපේ පකාතස්සු-පිටක් තම්බපණ්ඩියා ‘නි-
16. අනිච්චා සමඟ සකිංච-දුකාංචානතා ව සකිංචා නිඛ්ංචානකුව පසුදුනති-අනතා ඉති නි විෂය,

13. මෙධාවි; පැණැන්නාවූ; විනායය ව විනායයහි; විසාරදේ; පතල නැණැන්නාවූ; වූලුහයා ව, වූලුහය නම් සහ්මිරතෙකමේය; මෙධාවි; ප්‍රජ්‍යවත්වූ; සඩ්මලම සඩ්මලම කොට්ඨාසි, මුඩියඩ්මෙලම-ඡය ද්‍රාන් නා ගෙයින් ද්‍රෘෂ්ට්‍ය; නිසු තත්ත්වරෝග ව, නිසු නම් සහ්මිරතෙකමේය;

14. මෙධාවි; ප්‍රජ්‍යවත්වූ; විනායය ව, විනායයහි; විසාරදේ; විගාරද ඇත අශ්‍රේන්නාවූ; වූලදෙවා ව, වූලදෙව නම් සහ්මිරතෙකමේය; මෙධාවි; ප්‍රජ්‍යවත්වූ; සඩ්මලම විනායය, විනාය සමඟී සැමතක්න්හි; කොට්ඨාසි, ද්‍රෘෂ්ට්‍ය; සිවපෙළුතරු ව, සිව නම් තෙර තෙමේය යන;

15. මහාපකුදු, මහාපාදුවූ; විනායකුදු, විනාය ද්‍රාන්නාවූ; මගකාවිතදී, මායින්දුනයෙහි; ද්‍රෘෂ්ට්‍ය; එතෙනාගා, මේ සැක්කා ගුවයන් වහුන්ස්ලා; විනය පිටක්, විනය පිටකය; තම්බපණ්ඩියාදිපේ, ‘තාම්පණ්ඩි’ නම්වූ ගෙලදිව; පකාතස්සු, ප්‍රකාශ කළාපුය.

16. සමඟ සකිංච, සීයලු ප්‍රත්‍යාස්‍යම්බන්ධභාම්මෙම තයි; අනිච්චා, අශ්‍රේන්නාවන සවහාව අශ්‍රේන් අනිතා යයිද; දුකාංචා, දුංච්චාවන ගෙයින් දුක්යයයිද; අනතා, තමා වහායෙහි තොපවත්නා ගෙයින් අනාතමයයිද; සකිංචා, ප්‍රත්‍යාස්‍යම්බන්ධභාම්මෙම ධ්‍යුම්මෙම යයිද; නිසුමකරණ ලදින; නිඛ්ංචාන පෘථිවී, තාමණා යංඛන් මාණ්ඩා යෙන් මිලු තාම්පණ්ඩියද; පසුදුනති, සත්ත්ව ප්‍රදාන ලාදී ප්‍රජ්‍යපතිය ද යන මේ ධ්‍යුම්මෙම දෙදෙන; අනතා ඉති, අනාතමයයි නි විෂය, නිඛ්ංචා කරණ ලදිහ;

සුජනාප්‍රමාදයි

17. බුද්ධ වහෙද අනුපාත නෙතා-බුද්ධීමේව අනුගාමන
නෙසය... සහාගබම්මානා-නාම මත් නෙතා... නස්දුයුති*
18. දුක්කරං විවිධ කක්‍රා පූර්වීක්‍රාන පාරමි
උප්පජ්‍යන්නි මහාචිර-වක්‍රිභ්‍රානා සංඛ්‍යමකා
19. තොටදුසය නති සඩිම්මා-දුක්ක තානි... සුබාවහ...
අඩිකිරසා, සක්‍රාම්‍යනි-සංඛ්‍යානානුකමපෙකා
20. සංඛ්‍යානානුකම ම්මා-සිජ්‍රා-පිටකා තීනි දෙසසි
සුත්‍රනානා... අනිධිම්ම... ව-චිනය... ව මහාදුණා...

17. බුද්ධවහෙද, පරම කරුණාවන් සිතිල්වු බුද්ධවැස්‍යයා; අනුපාතනන, නුපන්කල්නි; බුද්ධීමේව, කෙමලස්තමාහදුරු නාජන බුද්ධිස්සායා; අනුගාමන, නොනැති කල්නි; (පහල නොවු කල්නි) තෙසය... සහාග බම්මානා, අනිත්‍යාදී සයකරුණන් සම්භවී ඒ ප්‍රතිත්‍යා සමුද්‍යාද බම්මයන්ගේ; නාමත්වකා, ශිස්‍යාපද බම්මය | යන නාම ම තුළයකුද; න දැයනි, නොහැගේ;

18. විවිධ, තානාප්‍රකාරවූ; දුක්කරං කක්‍රා, දුජකර හිසා
කොට; පාරමිපූර්වීක්‍රාන, සමත්‍රායන් පාරමිබම්මයන්; පූරණය
කොට; සංඛ්‍යමකා, බැඹුන් සහිත ලෝකයෙකි; වක්‍රිභ්‍රානා, නෙතා
වැනිවූ; මහාචිර, මහාචිරයෝ තුළු; උප්පජ්‍යන්නි, සත්ත්ව කරු
ණාවන්ම උපදනානා;

19. තෙ,ශේ මහාචිරවූ තර්ථයන් වහන්සේලා; දුක්කකිණානි... දුක්
කාසන්නාවූ; සුංවහං, දිව්‍ය මනුෂා සෑප එළවන්නාවූ; සඩිම්මා,
සඩිම්මය; දෙසයන්නි, දෙසන්ද; (එමගයින්) අඩිකිරසා, රුස්
නික්මෙන කායුති අයේ; සක්‍රාම්‍යනි, ගාක්‍ර මූනිජුවූ; සංඛ්‍යානානු
කමපෙකා, සියලු සතුන්වෙක පහල අනුකම්පා ඇයේ;

20. සංඛ්‍යානානුකම්මා, / ස එස්බෙත්වානාමලුනිගෙනුම්... නුතිනා
නෙමම්; මහාදුණා, මහන් අනුසස් ඇත්තාවූ; සුත්‍රනානා, සුප්‍ර
පිටකය ද; අනිධිම්ම, අනිධිම්ම පිටකය ද; විනය ව, විනය පිටක
යද යන; තීනි පිටකෙ, ත්‍රිපිටක බම්මයන්; දෙසසි, දෙසුසේකා.

* කාජ්‍යා.

විනයගාථා සහ ව්‍යාච්‍යාව.

21. එවං නීයනි සඩමෙමො - විනයෝ යදි නිස්ති උපනේ, ව විහඹානි-බකිකා යා ව මානිකා;
  22. මාලා සුනනුගැනීන් තන් 'ව'-පරිවාරෙන ගන්නා තෙස්ස පරිවාරසූ-සම්බානා නීයනා කනා;
  23. සමෙහිද නිද්‍යානුකූලුකූලු=සුනනා දිසුනති උපරි තෙස්මා, සික්ක පරිවාරං-බමකාමා සුපෙසලානි
-

21. විනයෝ, විනය පාලිය නෙමේ; යදි නිස්ති, ඉදින් අතර දහන් නො වී සිටින්නේ වී නම්; එවං, මෙසේ ඇති කල්පි; සඩමෙමො, ප්‍රතිපති ප්‍රතිවෙඩ සඩම්මාස; නීයනි, පමුණුවනුලැබේ; උපනේ, විහඹානි, විහඹාන්යෝ දේදෙන; නෙවන් පාලිකා ප්‍රතිනි දේ පොත ද; බකිකා, බකිකයෝ ද; නෙවන් වුලුවගෙ මහාවකා යන දේ පොත ද; යා ව මානිකා, යම් මේ මානාකා පාලියක් නෙවන් උපය ප්‍රාතිමාසික් වේ නම් එය ද; යන මොවිනු;

22. සුනකගුණෙන, තුලකින් ගෙනු; මාලා ඉව, මල්දමක් මෙන්; පරිවාරෙන, පරිවාර නමැති ප්‍රාධින්; ගන්නා; ගොනන ලදුදිය; [එහෙයින් විනය බණ්ඩාස නො; නැසි ප්‍රතිනි යයි සේයි] තස්ස ව පරිවාරසූ, එම පරිවාරයෙහිද; නීයනා කනා, සෙස්ස වුන් හා සමෙහිදයක් නැති හෙයින් නීයම විශ්වාසන් වෙන්කරණ ලද; සම්බානා, නීයම සම්බාන යද; (හෙවන් ඇඟාගෙන්වන, මොඩ මුදාපන, අනුනුකූලුනා වශයෙන් සෙස්සවුන් හා අම්භු කොට එකි එකි ශිස්සාපදයෙන්ම වන්නේ යයි නීයම් 'නීයම සම්බානය' ද)

23. අකූලද, එයින් අන්තවූ; සමෙහිද, ප්‍රාන්ත ඇති; නීදුනා, එ එ ශිස්සාපදයන්ගේ ප්‍රඳුපති දෙනුය සඩ්බ්‍යාත නිදිනය ද යන මොවිනු; උපරි සුනකා, මත තෙකි සම්බානාදී සුනුයන්කි; දිස්ස නැති, යම් තෙයකින්; පොතන් ද; තස්මා, එබැවින්; බමම කාමා, විනය බණ්ඩාහිලාපි වූ; (ශිස්සාකාම් වූ) සුඡපෙසලා, සිය ශිලි මහන්නෙමේ; පරිවාර, පරිවාර පාලිය; සික්ක යෙන, මොනු වට පුදුණ කරන්නෙයි;

[මෙහි 'සම්බානා' නම් කාය විවාදී එකයෙන්; ආපත්ති නාගෙනා පිළිවෙළඳී, 'නීදුනා' නම්:-

සුජප්පනමොදුනී

24. විහබිග විසු පක්ෂීනයන්-ලදිය නත් උපාජත්‍ර ප්‍රචාරක මිමි සම්බුද්ධිය යෝගී යායා යෙදු යි. * සුජාතා මේ
25. පාරුජිකා යා පතිමි-දුනියකුව තමනා පරං සක්වාරිතයා ‘නු තාසක්ව අනිරෝක්ෂාව තීවරං.
26. ලොමානි පද දෙසා බිම්මා-නුත්‍ර සංවිධාන න ව එළෙයා දෙසන වොටියි ව-අනුක්‍රමයක් තෙරස

“වෛජාලියා රුජගනො-ස්‍යාවන්තියා ව ආලුලි
මෙකාසම්බියා ව සැතකුපු-හගෙසු ව පක්ෂීනයා”යි

දක්වන ලද තිස්‍යාපද පැණුවූ නගර ජනපදදි යයි. සමෙහාද’යන මෙනි පුච්චාකාපත්තිනුය හැර අනතා’පතතිනු සමෙහාද නම් මෙනි සිදන යුතු]

තෙරස සම්බුද්ධාසන් දක්වන් :-

24 මිසු විහබිගසු, විහඹිවයයෙකි; පක්ෂීනයන්, පණ වන ලද; (සම්පූජ්‍යත්වය සම්බුද්ධක්) උපාජත්‍ර, පොතෝ දින යෙහි; උදිය නත්, සිසු සිසුවේ උපාජත්‍ර උදිසන් ද; (මුවන්ගේ) සම්බුද්ධා, අපත්ති සම්බුද්ධාය; යථා සැයි, නතාය වූ පරිද්දෙන්; පවත්වාම් කියම්; මේ, ඒ මා වදන්; සුජාතා, අසවි.

25 යා, යම්බිඳු වූ; පතිමි-පාරුජිකා, පතිමිපාරුජික සම්බුද්ධාසක් වේ නම් එය ද; තමෙනා පරං, ඉන් ඔබිබැඩි දුනී යක්වා, දුනිය පාරුජික සම්බුද්ධාය ද; සක්වාරිතයා ‘නුහාසක්ව, සක්වාරිතයාසම්බුද්ධාය සම්පූජ්‍යතාසන සම්බුද්ධාය යන දෙක ද; අනිරෝක්ෂාව තීවරං ව, කකින සම්බුද්ධාය ද;

26. ලොමානි, එලුකලොම සම්බුද්ධාය ද; පද දෙසා බිම්මා, පද දෙසා බිම්ම සම්බුද්ධාය ද; නුත්‍ර සංවිධාන න ව, ‘නුතා රෙවන සම්බුද්ධාය අධින පටිප්‍රේත න සම්බුද්ධාය යන දෙක ද; එළෙය, එළෙයන්හි සම්බුද්ධාය ද; දෙසන, බුම ගද්දනා සම්බුද්ධාය ද; වොටි ව වොටිසාපන සම්බුද්ධාය ද; යන මොවිනු; අනුක්‍රමය තාස, අනුනුක්‍රමය සම්බුද්ධායන් සමග; තෙරස, තෙගලුසෙක් වෙති.

* සුජාතා-ප. † නාසනසක්ව-ස. ‡ තම්බිඳු-ස-

විභයගාරා ජ්‍යෙ ව්‍යාධීව.

27. තෙරහේ'තන සම්බාන-නයා විසුදුති විනතිනා
එකෙනි'සම් සම්බානෝ-සදිසා ඉඩ දිස්ස රේ
28. මෙහු නා සූකක සංස තගා-අනියනා පතිලිකා
ප්‍රඛ්‍යා පර ප, විතා - රත්හා හිකුතියා සහ

27. එහෙ තෙරස සම්බාන නයා, මේ තෙලෙස් ආපහුනි
සම්බාන කුම්මයි; විසුදුති, විහායෙහි දිස් පුවන්තේන් විසින්;
විනතිනා, සිතනාලදුරුහ; එකෙකසම්. සම්බානා, එකි එකි
සම්බානයෙකි; [අැතුලත් වන] සදිසා, අනෘත් සමාන ගිස්සා
පදයේද; ඉඩ, මේ උහා විහායෙහි, දිස්ස රේ, පෙනෙන්ත්;
[තෙරස සම්බානයන් අතුරෙන් 'පතිම පාර්ශ්ව සම්බාන' යෙහි
අතුලත් වන ගිස්සාපදයන් දක්වනු සඳහා 'මෙහු සූකකයා
සගෙනා' යනාදිය කිස්සා]

28. මෙහු, [යටත් පිරිසසින් තිරසන්ගිය මාගමක හා ද
මෙවුන්දම් මසව් මගුනු පරිජ ඇවැන් අවන බැවි ප්‍රකාශිත්]
ගමෙහු ගිස්සාපදය ද; සූකකයාපයගෙනා, [සිහිනාන් හැර වනත්
කුම සාධික ප්‍රශ්නාග වෙනතා, ඇති ගැනු මොවනායෙන් ගෙ
වෙසස්ස වන බැවි ප්‍රකාශිත්වා] සූකකවිසසි ගිස්සාපදය භා [කාය
සංස්කීර්ණයෙන් මිනිස් මාගමකේ අත් පා ආදිය පරම්ගිනය
කිරීම් හෙතුවේන් සහවෙතසස් වන බැවි ප්‍රකාශිත්] කායසංස්කීර්ණ
ගිස්සාපදය ද; පතිලිකා අනියනා, [යම් මෙනෙන් එකලා වූ මිනිස්
මාගමක් සමඟ තත්ත්ව මෙහු සෙවනයට යෝගා වූ අස්සනෙක්හි
හිදි නම් ඒ දුටු ගෙධිය වන ඇති උචිස්සකගේ ප්‍රතිඵු පරිදි
පරිජ්, සගුවෙසස්, ප්‍රවීනි, යන තුනීන් යම් ඇවැනක් එකි
මගුනුව ආරෝපණය කට ලුතු බැවි සංඡරිත්ව] පළමුවෙනි
අනිසතා ගිස්සාපදය ද; ප්‍රඛ්‍යාපරි එවිතා, [සහස්‍ර සේනස්
නෙහි පළමුවකාට වෙසෙම්න සිරි හිස්සාව එකින් නො නැගී
යන්නේ යයිදාන දාන ම "යමෙකුට සමාඛ වන්නේනාම් කෙතෙම
යන්නෙය" යන සිහින් මක්දවාදිනගේ උපවාරයටවැද සයන තුළා
කරන්නාහුව ප්‍රවීනි ඇවැන් සිදුවන බැවි සූතිත්] ප්‍රඛ්‍යාපගත
ගිස්සාපදය හා [දාන දාන ම හිස්සාවිය විසින් තිපදවන ලද
පස්වාවිඩ හොඳුනයෙන් එක්නර හොඳුනයක් වලුදන මගුනුව
'පතිත්' ඇවැන් වන බැවි ප්‍රකාශිත්] හිස්සාවි පරිපාශිත ගිස්සා
පදය ද; රත්හා හිකුතියා සහ [එකලා වූ මෙනෙන් එකින් හා සමග
රහස්‍යගතව නිෂ්පාදකරණ මගුනුව ප්‍රවීනි ඇවැන් සිදුවන බැවි
සූත්‍රක] හිස්සාවිය හා රහෙළතෙව නිශ්චාන ගිස්සාපදය ද;

සුජකපූතොදුනි

29. සහෝතනේ රහො වෙව-අඩුලි උදකේ හසං
පහාතර උගිරේ වෙව-තෙ පක්ෂයා ව සෙබියා
30. *අධ්‍යක්ඩකං ගාමචසුනා-නලමණුව සුඩිකං
චස්‍ය-ව්‍යත්‍යා ව ඕවාද-නාගුබැංකී පවත්තිනි.

29. සහෝතනේ, (මෙමුදා රාගයෙන් සමන්වින සතු පුරුෂ යන් දෙන්නේකු ඇති හෝනා ගෙති ඇතුළට වැද කිදින හිසුවට පවිති ඇවැන් සිදුවන බැවි නියමින) සහෝතන ගිස්ජාපදය ද; රාගා වෙව, (මිනිස් මාගමක සමග රහස් වූ මුවා වූ අසුනේක්කි නිෂ්පුද්‍ය කරන්නගුව පවිති ඇවැන් සිදුවන බැවි සුවින) රහො නිස්ජාන ගිස්ජාපදය ද; අඩුලි, ඇගිල්ලන් කිරීති කවින හිසුවට පවිති ඇවැන් අවන බැවි සුවික) අඩුලි, ගිස්ජාපදය ද; උදකේ හසං, (දිගයකි ක්‍රිඩා කිරීම හෙතුවින් පවිති ඇවැන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශින) උදකහසුයාම ගිස්ජාපදය ද; පහාතර; (කිරී හිසුවට හට ප්‍රහාරදානය කරණ මහණගුව පවිති ඇවැන් වනබැවි නියමින) ප්‍රහාර ගිස්ජාපදය ද; උගිරේ වෙව; (කිරී හිසුවක්හට වෙර පළ තැංවීමන් පවිති ඇවැන් අවන බැවි ප්‍රකාශින) උගිර ගිස්ජාපදය ද; තෙපක්ෂයා ව සෙබියා, [බුදුක වන්දිණනාචසානයෙහි වූ පරිමණිල පාරුප්‍රජාදී] තෙපණස් සෙබියා ගිස්ජාපදය ද;

30. අධ්‍යක්ඩකං, [කාය සාස්කීරාගයෙන් තෙන් වැ තමාගේ අකුදැන් යට දනමඩල භා වැලමින් මන්නේති, එම රාගයෙන් ම මන් වූ මිනිස් පුරුෂයක්ගුණේ ආම්ඡින පරම්ඡිනා දිය ඉවසන මෙහෙන්හට පරිජ ඇවැන් වන බැවි සඟර්ජින] අධ්‍යක්ඩක ගිස්ජාපදය ද; ගාමචසුනා, [එකලාව තමාගුන් ගමින් අනික් ගමකට යන්නාවූ ද එකලාව ගෙනින් එකර යන්නාවූ ද, දෙවන හිසුණීයන් නැතිව රත්තියෙහි එකලාව වසන්නාවූ ද හිසුණීය සහමෙසස් ඇවැනට පැමිණන බැවි ප්‍රකාශින] ගාමානාර ගමන ගිස්ජාපදය ද; කළමික්ව සුඩිකං, (යටන් පිරිසේන් මහනෙල් පෙන්නකිනුද මුතු මාගින තලය පැහැරේ මෙහි හිසුණීය පවිති ඇවැන් අවන බැවි ප්‍රකාශින) තලමණක ගිස්ජාපදය හා (ජලමයන් මුතු මාගින තලය පැහැරේ ඉක්මවන්නාවූ හිසුණීය පවිති ඇවැනට පැමිණන බැවි සුවින)

* අධ්‍යක්ඩගාමචසුනා-ස-

විනයකාංචී ව්‍යාධාව.

31. ජ්‍යෙෂ්ඨන් ඉමේ සිකකා-කායමානසිකා කනා සබේ එක සම්බුද්ධානා පෘත්‍රම් පාරුජීකං යථා, 'නි.
පැහැම පාරුජීක සම්බුද්ධානා නිසිනා...'
-
32. අදිනනා විශාලුත්‍යක්-දුෂ්චිලු අනුකාමිනා.
අමුලා අකුණුහාකියා-අනියනා දුන්සිකා

උදකගුඩිකාදී යන ගිස්සාපදය ද; වස්‍යා වූන් ව, යම් හිසුළුණියක් විසු වස් ඇත්තේ ස පස් යොදුනකදු ගමන් නො යන්නා නම් ඇ, පටිනි ඇවැනට පැමිණෙන බැවි (නියමිත) වස්‍යා වූන් ගිස්සාපදය ද; ඔවාද්, [ගරුධේම අයන පින්ස නො පොගෙ පාහෙ ප්‍රවුරුණු තේවාරණ පින්ස නොයන හිසුළුණියට පිතිනි ඇවැන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශිත ඔවාදුගමන ගිස්සාපදය ද;] නාඛුඩි තකි ප්‍රව්‍යන්නි, (තමා උපස්ථාන නො කරණ මෙහෙන් පිතිනි ඇවැනට පැමිණෙන බැවි සහ්යෝගා) නාඛුඩිකා ගිස්සාපදය ද (යන);

31. ඉමේ ජ්‍යෙෂ්ඨන් සිකකා, මේ සඳ් ඇත්තැවක් ගිස්සාවාශ්, (ලිකික්වීපයාශයයි)කාය මානසිකා කනා, කාය-මිත්‍ය සුම්බුද්ධාන යෙන් කරණ ලද්දිහුයි. සබේ, මේ සියල්ලේ; පෘත්‍රම් පාරුජීකං යථා, පෘත්‍රමාරුජීකං යම් සේ ද එසේ; එකසම්බුද්ධානා, එකම සම්බුද්ධානයක් ඇත්තේ නො වෙන්

පැහැම පාරුජීක සම්බුද්ධානය නිමියේසි. (1)

32. අදිනනා, [ගමන් නො ආරණ්‍යයෙන් පාදයක් නො පාද යක් වටිනා තුදුන් වස්‍යාව සොර සිනින් ගන්නා මහණ පරජී ඇවැනට පැමිණෙන බැවි ප්‍රකාශිත] අදිනකාදුන ගිස්සාපදය ද; විශාල, (මිනිස් සිරරක් දිවියෙන් නො රකරණ මහණහුට පරිජී ඇවැන් සිදුවන බැවි ප්‍රවිති) මනුෂාවිග්‍රහ ගිස්සාපදය ද; උන්තරී, [අනිමාන යෙන් හැර තම්, සනන්තේ නැගි උතුරුමින්ස්ධම් ප්‍රකාශ කරණ මහණ පරිජී ඇවැන් අවහන බැවි සන්දිගින්] උන්තරීමෙන් බම් සිකකාපදය ද; දුටුවුලු අනුකාමනා, (යම් හිසුවක් දුටුවුලු වවනස්සාද රාජයට බිවුයේ ඉන් පෙරලියාවූ සිනින් තරුණ පුරුෂයකු තරුණ සුළුයකට යම්සේ දු? එසේ මිනිස් මාගමකට වසමග පසමග පිළිබඳව මෙම්ඩ්‍යන සනන්දිගින වවනයෙන් අසහන

සුජනප්පගම්බලී

33. අවශ්‍යෙනු පරිණාමනේ - මූසා ඔමස පෙපුනෙ
දුටුපුල පාඨම් බණ්ඩුන් අකුණුව උපක්‍රේප*

බෙතෙන් නම් හිහට සහවෙසේ ඇවැන් වන බැවි සන්ධීපක] දුටුපුල ශිජාපදය හා [සුජනප්පගම්බලී දැන්නා මිනිස් මාගම කට කමහට මෙවුත්දම්න් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුස්ස් යියන මහණ තෙම සහවෙසේ ඇවැනට පැමිණෙන් යයි දක්වන ලද] අනා කාම පාරිවර්යා ශිජාව ද; අමුලා අකුණුහායීයා, [මෙම පැමිණෙන් දුෂ්චල්ව ඇමුලික පරිජ් ඇවැනකින් ශිජුවකට එවාදන කළ යම් මහණක් වේ නම් තිහට සහවෙසේ වනාඩාවේ ප්‍රකාශන] අමුලා ශිජාපදය හා [එපරිදීදෙන් ම අනාතායිය අධිකරණයක්හුගේ ජාත්‍යාදී කිසිංචලුකයක් ගෙණ පරිජ් ඇවනකින් එවාදනාකරණ මහණහට සහවෙසේ වන බැවි ඇපක] අකුණුහාතිය ශිජාපදය ද; දුනියිකා අනිසනා, [මාගමකට දුසුපුලව වායෙන් බණන්නට යොගන වූ අසුනා යම් ශිජුවක් එකලාවූ මාගමක් සමග එකලාව කිදි නම් ඒ දුටු ග්‍රැමිය වවන ඇති උවැයියකගේ ප්‍රතිඵල පරිදී සහවෙසේ හෝ ප්‍රතිනි යන ඇවැන් දෙකින් එකක් ඒ ශිජුවට ආරෝපණය කට යුතු බැවි සංඛ්‍රේණින] දෙවන ඇති යන ශිජාපදය ද;

33. අවශ්‍යෙනු, [ශිජුවක් හට තෙමේ ම සිවුරක් දී පසුව කිපී එය පැහැරගන්නා ශිජුවට නිසාගි ප්‍රතිනි ඇවැන් සිදු වන බැවි ප්‍රකාශන] අවශ්‍යන ශිජාපදය ද; පරිණාමනා, [සහ හට පිරිනම්න ලද බැවි දැන දැන ම සංඛ්‍රේණි වස්තුවක් තමහට නාතු කරණ ශිජුවට නිසාගිප්‍රතිනි ඇවැන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශන] පරිණාම ශිජාපදය ද; මූසා, [දන දැන මූසවා කිමෙහි ප්‍රතිනි ඇවැන් සිදු වන බැවි ප්‍රකාශන] මූසවාද ශිජාපදය ද; ඔමස [ලුප්පන් ශිජුවකට ජාත්‍යාදීන් ගෝ බිජීමෙහි ප්‍රතිනි ඇවැන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශන] ඔමසවාද ශිජාපදය ද, පෙපුනෙ, [කේලාම කිමෙහි ප්‍රතිනි ඇවැන් සිදුවන බැවි සූචින] පෙපුණුණු ශිජාපදය ද; දුටුපුල පාඨම් බණ්ඩුන්, [සංසානුමතියක් නැඩිව ශිජුවකගේ සහවෙසේ ඇවැනක් අනුප්‍රසම්පන්‍යක්හට සවස්තුක නොට කියන මහණ ප්‍රතිනි ඇවැනට පැමිණෙන බැවි

* අකුණුය උපක්‍රේප-ස-

විනයගාමාභ්‍ය ව්‍යාච්‍යාව.

**34. නිකකුසිනා. සිජුවිනා. ව-අම්පහෙතු භූත්‍යාව්
සෑම එහි අනාදරී හිංසා-අපනිඛන ව ජීවිත.**

[ප්‍රකාශිත] දුඩුලොපත්ති ආරෝධන ගිස්සාපදය හා [අකුප
තපාලොව කණීන කණවන මහණහට පැවති ඇටුන් නියමිත] ප්‍රස්ථිතින්න ගිස්සාපදය ද; භූත්‍යා, [තාන වෘෂ්ඩාදින්ගේ තේදනා
දියෙහි පැවති ඇටුන් අවන බැවි ප්‍රකාශිත] භූත්‍යාම ගිස්සාපද
ය ද; අස්සුව, සහමැද වෙළඳනා කරණු ලබන කළුන් විදාල
දේය තබා අනිකක් කිමෙති හා එසේම විවාල දේය නො කියා
හෙවත් දීමෙති ද පැවති ඇටුන් සිදුවන බැවි සහිපත] අස්සුව
වාදක ගිස්සාපදය ද; උපකාපේ, [සමති ලත් හිස්සුව සෙසු
හිජුන් විසින් ලාමක කොට සිතෙහ සේ වෙන කිමෙති හා
ඡහුගේ තුළුක් හිජුන් අනර පලුවන සේ කතාකිරීමෙහි ද
පැවති ඇටුන් නියමිත] උපකාපනක ගිස්සාපදය ද;

34. නිකකුසිනා, [සිජුවක් කෙරෙහි කුපිතවැ ඔහු සහ
සු සෙනාස්නෙන් නෙරපත්නාවූ හෝ නෙරපත්නාවූ මහණ
හට පැවති ඇටුන් සිදුවන බැවි පලුවන] නිකකුසින ගිස්සා
පදය ද; සිජුවක්, [දැන දන පණුවන් ඇති දියෙන් තන
නො මැටි හෝ තෙමන්නාවූ ද තෙමවන්නාවූ ද හිජුව පැවති
ඇටුන්ට පැමිතණන බැවි පලුවන] සිජුවන ගිස්සාපදය ද;
ආමිසතහතු, [යම් මහමණක “හිජුහු විවරදී ආමිය තකා
හිජුන්න්ට අවවාද කෙරනි”] සේ සමති ලත් හිජුන්ට කියා
නම් හෙතෙම පැවති ඇටුන්ට පැමිතණයයි ප්‍රකාශවන] ආමිස
හෙතු ගිස්සාපදය; භූත්‍යාවි, [යම් හිජුවක් වැළැදු පැවරු හිජුව
වක්හට ඒ බැවි දන දනත් වෙදනා උපදවන රිසියෙන් අයිතින්
ගොකරණ ලද බාදුනොජු යකින් “මහණ! කට, වළුද්ව” යි
එහුමා පවර නම් ඔහු වැළැදු අවසන්න් ඒ පැවරු හිජුවට පැවති
ඇටුන් වන බැවි සහජිගිහින] භූත්‍යාවි ගිස්සාපදය ද; එහි,
“අවත! මා හා කැටිව එව ගමකට හෝ නියමි ගමකට පිළු
පි සිස වදුම්හ” සේ කියා හිජුවක් කැදවා ගෙණ ගොස් පසුව
මාතමක් හා සිනාකෙලි ඇ ඇහාවාරයක ගැසිරණු සඳහා
‘අවත! යට නා සමග කතා කිරීම හෝ තිදිම හෝ මට සුව
ගොන්තවි’ සේ කියා යම් කිසි ආමියයක් දී හෝ නො දී ඒ හිජුව
පිටත් කරණ මහණහුට පැවති ඇටුන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශිත]

සුජ්‍යතමාදනී

35. ජාති සපානකා කමලම-උගන සංචාර නාසනා
සහඛරණක විලෙබා ව-මොතහා අමුලකෙන ව

එහි ගාමං වා යනාදී ශිස්සාපදය ද; අනාදරී, ශිස්සාපදයෙන් අව වාද කරණු ලැබූ පුද්ගලයානට හෝ බමුයට හෝ අනාදර කිරීමෙහි පමිනි ඇටැන් තියමින අනාදරීය ශිස්සාපදය ද; තීසා, සිස්සුවක්ද භයගත්වන මහනුවට පමිනි ඇටැන් තියමින හීසා පනාක ශිස්සාපදය ද; අපනිබේ ව, [යටන් පිරිසෙසයින් හිඩා පිණීස පවා සිස්සුවක්ද පානුයක් හෝ සිවුරක් හෝ තියිදනාදියක් හෝ තෙමේ සහවන්නාවූ ද අනුත් ලවා සගව වන්නාවූ ද හිස්සු වට පමිනි ඇටැන් තියමින] අපනිබාන ශිස්සාපදය ද; ජීවිතං, [“මොනු මරමි”යේ දැන දැන තිරසන් ගත සතක්ද දිවියෙන තොර කරණ සිස්සුව පමිනි ඇටැන්ට පැමිණෙන බැවි කිහිපයි] ජීවිතවාරෙන් ශිස්සාපදය ද;

35. ජාති සපානකා, දැන දැන පණුවන් ඇත් දිය පරිභාග කරණ සිස්සුවට පමිනි ඇටැන් වන බැවි ප්‍රකාශන ශිස්සාපදය ද; කමලම, [යථා බමුයෙන් සත්සිදුවනාලද අධිකරණය දැන දැන ම නැවත කරණ පිණීස උදාළවන සිස්සුවට පමිනි ඇටැන් ප්‍රකාශන අනු උදාළයා උපසම්පූද්‍ය කරවා නම් ඒ පුද්ගලයාද අනුපසම්පනන වෙයි-ගණපුරක සිස්සුදු ද දුකුලා ඇටැන්ට පැමිණනි. උදාළයා යාහාට පමිනි ඇටැන් වේ යයි තියමින] උගන විස්ත්‍රීවසා ශිස්සා පදය ද; සංචාර, [“නාතා’හා හැවතකා බමුම්. ගැසින්. ආජා නාම්”] යනාදී වාද ඇති බැවින් උන්සේස්පනිය කළුය කරණු ලැබූ සිස්සුව යමිනාක් විසාරණය නො කරණු ලැබේනම් ඒනාක් ඔහු භා බමුවාම් සම්කාග භා උග්‍රපාශනාදී සංචාර කරණ මහනුවට පමිනි ඇටැන් සිදුවන බැවි පලවෙන] සංචාර ශිස්සාපදය ද; නාසනා, [“නාතා’හා හැවතකා බමුම්. ගැසින්. ආජානාම්”] යනාදී වාද ඇති බැවින් තසනාලද හෙරණකු භා සම්කාග කරණ සිස්සුවට පමිනි ඇටැන් තියමින] නාසනා ශිස්සාපදය ද; සහඛරණක; [ජ්‍යුද්ජා ශිස්සාපදයෙන් අවවාද කරණු ලබන්නාවූ යම් සිස්සුවක් “අවනු වනකකු බෙහුගාත්‍ර අන් විනයධර සිස්සුවක තෙන් විවාරණ තුරු මීම තෙලු ශිස්සාපදයෙහි නො කිස්මේම්”]

ඩිනයාටා සහි ව්‍යාධිවාව.

36 *සුකකුව බැම්කා විවර-පරිණාමෙයා පූජගමල
කිත්තක අකාලා අම්ලීමන්දු-දුගැනීන නිරයෙන ව

යයි කියා නම් ඔහුට පමිනි ඇටුවේ වනබැවි පළවෙන] සහඛැම්ක ශිජාපදය ද; විලලඩා ව, [පාම්මාක් උදෙසෙනු ලැබන කල්කි ‘මේ සූදා, තුසූදා ශිජාවන් උදෙසෙමත් කම් කිමි? මුදෙක් කුකුස් බව පිණිස වෙහෙස පිණිස විවිධවා සංඛ්‍යාත මතනා එලඹය පිණිස පවතින්නේය”යි කියන මහණු පමිනි ඇටුවෙන පමිණ්න බැවි ප්‍රකාශිත] විලලඩ ශිජාපදය ද; මොහො, මොහාරෝපණය කරණු ලබුකළේ නැවත මොහණක පූජලයා කෙරෙහි පමිනි ඇටුවේ නියමිත මොහණක ශිජාපදය ද; අමුලකෙන ව, [අමුලක සංස්කාදී තසසාපතනියකින් හිසුවක්වට වොදනා කරන මහණුට පමිනි ඇටුවේ වනබැවි පළවෙන] අමුලක ශිජාපදය ද;

36. කුකුවං, [මෙයින් මොහුට ඇසිල්ලකුද අපහසුවක් ඇති කෙරෙම් ‘යන සිතින් දැන දැන හිසුවක්කව “ලුගන විඛති වගයා මැණුදු යේ. උපාමාතෙකා” යනාදීන් කුකුස් උපදවන මහණ හට පමිනි ඇටුවේ වත්තැබැවි ප්‍රකාශිත] කුකුව එවු උපදහන දිස්තා පදය ද; ධම්කා, [ඩාම්මික වූ අපලාකනාදී වත්තුෂීඛ විනය ක්මෙයන්ට ජඟුය දී පසුව බුමුණන බවට පැමිණන හිසුව වට පමිණි ඇටුවේ වනබැවි සංඛ්‍යාතින්] ධම්ක ශිජාපදය ද; විවර, [සංඛ්‍යා භා සමඟිව සෙනාසන පකුදුපත්‍රී සම්ති ලෙන් හිසුවකට සිවුරක් දී පසුව “හිසුපු සංඛ්‍යා ලාභය විවාස යන්ට පිරිකමති”යි බුමුණන බවට පැමිණන හිසුවට පමිනි ඇටුවේ වනබැවි ප්‍රකාශිත] විවර ශිජාපදය ද; පූජගමල පරිණාමෙයා මෙයන්, [සංඛ්‍යා භට පිරිණමන ලද සංඛ්‍යා නාක තිවරදී වසුව දැන දැන පූජලයෙකුට පිරිණමන හිසුව පමිනි ඇටුවාට පැමිණන පැමිණන බැවි සුවින්] පූජල පරිණාමන රිජාපදය ද; කිත්තක, [“අයසීවතින් ඔබ මෙම්ඩ්නරාගයෙන් තෙක් ණවුවෙයි නම් මේ පූරුෂ පූජල නෙම්මේ මෙම්ඩ්නරාගයෙන් තෙන් වූවේ හෝ නුවුවෙයි ඔබ කුමක් කෙරේ ද? එක්වින් ඔබ මේ පූරුෂය විජින් දෙනු ලබන බාඳුහොඳුදියක් සියතින් පිළිගෙන කව වලදුව”යි

* කුකුවං, විවර, දක්-4-

සුජනපූජමාද්‍යී

37. ගණ විහැඩු දුබල-කසීනා ‘උඟු’පස්සිය。

අත්කාය ව නෑම් මවරු-ගබහිනි ව පායනතියා

කියන මෙහෙන්ය සහවේසස්සේ අවශ්‍යව පැමිතණන බැවි පළ වෙනා] කිහෙන යනාදී ශිජ්‍යාපදය ද; අකාල, [නො කළුහි සිවු රක් කළු සිවුරකයේ සිතින් ඉටාගෙන බෙදවන හිසුෂ්‍යීයට නිසාගි පවිත් අවශ්‍යේ වන බැවි නියමන්] අකාලවිවර හාර්හ ශිජ්‍යා පදය ද; අවශ්‍යෙනු, [හිසුෂ්‍යීයක් සමග සිවුර මාරුකර ගෙන් පසුව “ආයුත්‍යාවති! තිගේ සිවුර ගෙන් මගේ සිවුර දෙවා! යමක් තිගේ නම් එය තිගේමය යමක් මගේ නම් එය මගේමය”යි කියා පැහැර ගන්නා වූ හෝ ගන්වන්නා වූ මෙහෙන්යට නිසාගි පතිත් ඇවශ්‍යේ නියමන්] තිවරව්‍යෙනුන ශිජ්‍යාපදය ද; දුගෙනින නිරයේ න ව, [වරදවා ගත් බැවින් නො විමසීම ගෙතුවින් අන් උප සපන් මෙහෙන්ක් හට දේස් කියන හිසුෂ්‍යීය පවිත් අවශ්‍යතා පැමිණෙන බැවි පළවෙන] දුගෙනිනාදී ශිජ්‍යාපදය හා [නමා ගොෂ අන් උපසපන් මෙහෙන්ක්හට නිරයෙන් හෝ මුහුමවයීම් වෙන් දිවුරණ හිසුෂ්‍යීය පවිත් ඇවශ්‍යේ අවදින බැවි නියමන්] නිරයාදී ශිජ්‍යාපදය ද;

37. ගණ, ගණයට සිවුරු ලැබීම අනුතරය කරන මෙහෙන් යට පවිත් ඇවශ්‍යේ නියමන් ශිජ්‍යාපදය ද; විහැඩු, බාම්පික තිවර හාර්හ ව මුළුනන හිසුෂ්‍යීය පවිත් ඇවශ්‍යේ අවදින බැවි උපකා ශිත් තිවරවිභභාග පවිත්හන ශිජ්‍යාපදය ද; දුබල, දුවීල සිවු රෙහි ආකාවෙන් තිවරකාලසමය ඉක්මවන මෙහෙන්යට පවිත් ඇවශ්‍යේ වන බැවි උපකා ශිත් ශිජ්‍යාපදය ද; කසින, [සමඳි හිසුෂ්‍යී සංඝියා විසින් කරණු ලබන කයිනුඩාරය ව මුළුනන හිසුෂ්‍යීය පවිත් ඇවශ්‍යතා පැමිණෙන බැවි පළවෙන] කයිනුඩාර ශිජ්‍යාපදය ද; අභ්‍යාප්‍ර, දීන දින හිසුෂ්‍යීයකට අපහසු කම් ඇති වන සේ තුළා කරන මෙහෙන්යට පවිත් ඇවශ්‍යේ නියමන් ශිජ්‍යාපදය ද; උපස්සිය, [හිසුෂ්‍යීයකට නමා සතු ගෙයක් දී පසුව කිපි ඇ එයින් එහැර කරන මෙහෙන්ය පවිත් ඇවශ්‍යේ අවදින බැවි යනුදීගිනින] උපස්සියාදී ශිජ්‍යාපදය ද; අත්කාය, හිසුෂ්‍යීවක්හට ආනෙකා පරිඛවකරණ මෙහෙන්යට පවිත් ඇවශ්‍යේ නියමන් ශිජ්‍යාපදය ද; වින්චි, මොපව හිසුෂ්‍යී සංඝියාට ‘බාලු අඩුන්තාව 8.

විනය ගාංච්‍රී ව්‍යාඝ්‍යාව.

38. වේ විස්සා සිකකා සම්බිජනා-තයෝ වේ'ව ගිහිගතා
කුමාරී තුනා නිස්සා ව-ලුණ වාදය සම්බනා

තිනා” යනාදින් පරිගත බෙලෙන්න හිස්සුණීය පමින් ඇවැන් අවධින බැවි පළුවන ගිස්සාපදය ද; මට්ටම්, කුලම්ව්‍යාරිස්ස්සුණීයට පමින් ඇවැන් ඇවැත් නියමින ගිස්සාපදය ද; ගබනින්, බ්‍රිතියාරුවන් ඇවැන් තැනැත්තිය උපසම්පෑද කරවන හිස්සුණීය පමින් ඇවැන් අවධින බැවි ප්‍රකාශන ගිස්සාපදය ද; ආයනතියා, කිරීපොවන තැනැත්තිය උපසම්පෑද කරවන හිස්සුණීයට පමින් ඇවැන් නියමින ගිස්සාපදය ද;

38. වේ විස්සා සිකකා, [දෙද වසක් පාණ්ඩිපාතා තිරමණදී ඡල් ප්‍රකාර බිම්මයෙහි නො හික්මුණු හිස්මානාවක් උපසම්පනන කරවන හිස්සුණීයට පමින් ඇවැන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශන] වේ විස්සාදී ගිස්සාපදය ද; සම්බිජනා, [දෙද වසක් ඡවිවිධ බිම්මයෙහි හික්මුණු හිස්මානාවක් හිස්සුණී සම්බයා, විසින් සම්බන නො කරන ලදුව උපසම්පනන කරවන මෙහෙන්ය පමින් ඇවැන් අවධින බැවි, පළුවන] සම්බිජනා අසමතා’ යන ගිස්සාපදය ද, තයෝ ගිහිගතා ව එව, [නො පිරිපූන් දේලෙළාස් අවුරුදු ඇති පුරුෂ සමාගමයට පැමිණ් තැනැත්තිය ද; දෙවසක් ඡවිවිධ බිම්මයෙහි නො හික්මුණු හිස්මානාවක් ගිරුප්‍රාග්‍ය දේලෙළාස් අවුරුදු ඇති එකැදු ම තැනැත්තිය ද යලිදු, පිරිපූන් දේලෙළාස් අවුරුදු ඇති එකැදු ම තැනැත්තිය ද යන මොවුන් උපසම්පනන කරන හිස්සුණීනට පමින් ඇවැන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශන] ගිහිගත හිස්සාපද තුයය ද; කුමාරීගතා නිස්සා ව, [මිසිවස නො පිරුණු ඇති සමාගමක් තැනැත්තින් කුමාරීගකා තම් වූ තැනැත්තිය ද; දෙවසක් ඡවිවිධ බිම්මයෙහි නො හික්මුණු පිරිපූන් විසි වයස් ඇති එකැදු ම තැනැත්තිය ද, යලිදු දේ වසක් ඡවිවිධ බිම්මයෙහි හික්මුණු සම්බයා, විසින් අසමතා වූ උපකාලික උපකාලික තැනැත්තිය ද, යන මොවුන් උපසම්පනන කරවීමෙන් ඒ ඒ හිස්සුණීනට පමින් ඇවැන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශන] කුමාරීගතා හිස්සාපද තුයය ද, උග්‍රන වාදය සම්බනා, උනු දේලෙළාස් වස් ඇත්තිය ද, පිරිපූන් මැදෙලාස් වස් ඇති හිස්සුණීන විසින් අසමතා තැනැත්තිය ද යන දෙදෙන උපසම්පනන කරන හිස්සුණීනට පමින් ඇවැන් වන බැවි ප්‍රකාශන හිස්සාපද දෙක ද;

සුජනප්පමොදුනී

39. අලංකාව*සෞකාවාසං-ඡනු අනුවස්‍යා ව මේ සිකකාපද් සුනතානී ‘මෝ-සමුඛානා තීකා කනා
40. කාය විනෙහන න වාචා-වාචා විනෙහන න කායිකා තීගි වාරෙහි ජායන්ති-පාරාජකං දුනියං යථා’නී

දුනිය පාරාජික සමුඛානා ගියිතා..

—//—

39. අලං තාව, [අංයීට් තව ම ඕඩගේ උපසම්පදුවෙන් කම් තැනැ දි කියනු ලබන්නී “යහපතැ” සි ගිවිස පසුව බුමුණන බවට පැමිණන්නේනියට ප්‍රතිඵ අවශ්‍ය සිදුවහ බැවි යුපය] අලං තාව” යනාදී ශිජාපදය ද; මෞකාවාසං, [පුරුෂයන් හා සං ගාෂව වූ තුමාරයන් හා සං ගාෂව වූ තුමාරයන් හා සං ගාෂව වූ තැනැන්නිය උපසම්පත්තා කරවන සිසුෂ්‍යනියට ප්‍රතිඵ ඇවශ්‍ය තීයමින්] සෞකාවාසාදී ශිජාපදය ද; ජනු, [ලැංගා වූ ජනුය ඇත්තේ ශිජාමානාවක් උපසම්පත්තා කරණ සිසුෂ්‍යනියට ප්‍රතිඵ ඇවශ්‍ය සිදුවන බැවි පලුවෙන] පාරිවාසික ජනුදින ශිජාපදය ද; අනුවස්‍යා, [අවුරුදුදක් පාසා උපසම්පත්තා කරවී මෙන් සිසුෂ්‍යනිය ප්‍රතිඵ ඇවශ්‍ය අවධින බැවි පලුවෙන] අනුවස්‍යා වූදාපන ශිජාපදය ද; යන වෙ, මේ දෙකක් සමග; ඉමෙ සනනති සිකකාපද්, මේ සැන්තුවක් ශිජාපදයෝ; තීකා සමුඛානා කනා, තීකාසමුඛානයෝ සි නම් කරණ පැද්දුහ.

40. කාය විනෙහන, කයින් හා සිනින් ද; න වාචා, වචන යෙන් තොරව ද (අවශ්‍ය නගි) වාචා විනතා, වචනයෙන් හා සිනි නුත්; න කායනා, කයින් තොරවන් (අවශ්‍ය නගි) තීගි වාරෙහි මෙසේ කාය වාචා විනතා යන තුන් දෙයින් ජායන්ති, ඇවශ්‍ය නගින්. දුනියං පාරාජකං යථා, මදුවන පාරාජිකාව යම්සේ ද එසේයි.

මිනිය පරාජික සමුඛානය ගිමි. (2)

—//—

* අලංතාව සෞකාවාසං-ප්‍ර-

ඩිනය ගාම්‍යා සූ ව්‍යාධ්‍යාව.

41. සක්‍රුවරී කුවිචිඛාරෙ-ධෙඩාවනාක්‍රුව පැවිගෙහෙ
විසුද්ධිත්‍යාකාරී අනිහැඳු-ලුණින්න දිනකෙන එ

41. සක්‍රුවරී, [නිබඳ අමු සැමි බැවිති හෝ මිථ්‍යාවාර බැවිති හේ පුරුෂයාගේ අනිප්‍රායය ස්ථිරව හේ සනියගේ අනිප්‍රායය පුරුෂයාට යිමෙන් ස්ථි පුරුෂයන් කෙරෙහි ගැසීරීම් බිවට හෙවත් හසුන් ගැණුම්, විමිම්, නාවත ගෙණ්ඩම්, යන මිට පැමිණෙන තිසුවට සහවේසස් අවශ්‍ය අවධින බැවි සංඛ්‍යීන] සක්‍රුවරීනා ශිජ්‍යාපදය ද; කුරි, [යම් තිසුවක් කුන්තකිපිලි කාසයාදී උපදුව සහිත වූ බලිවදු යුතුනා සකවයක් සිසාරවා යා නොහැකි බැවින් උපවාර නැත්තා වූ කුරි වසුවෙහි සූයා යාවතින පරිපකාරයෙන් කුරියක් කෙලේ වී නම් කුරි වසු දෙයන පිළිස ශිජ්‍යාන් හේ නො එලුවුයේ නම් පුමාණය හේ ඉක්මවුයේ නම් ඔහුට සහවේසස් අවශ්‍ය වන බැවි සංඛ්‍යීන] කුරිකාර ශිජ්‍යාපදය ද; ව්‍යාරෙ, [෋පදුව සහිත වූ උපවාර රහිත වූ තුම්යෙනි මහලුක ව්‍යාරයක් කරවන්නේ නම් වසුදෙගනාව සඳහා ශිජ්‍යාන් නො එලුවන්නේ නම් එසේ කරණ මහණු සහවේසස් ඇවශ්‍යව පැමිණෙන බැවි ප්‍රකාශවන] ව්‍යාර කාරුපන ශිජ්‍යාපදය ද; බොවන් ව, [යම් ශිජ්‍යාවක් නො නෑ මෙහෙණක ලඟා පුරුණ වේරයක් සේද්වා නම් හේ රදවා නම් හේ ආ කොටනය කරවා නම් හේ වේ ද ඔහුට තිසා පමිනි අවශ්‍ය සිදුවන බැවි ප්‍රකාශීන] වේර බොවන ශිජ්‍යාපදය ද; පටිගෙහෙ, [යටත් පිරිසෙයින් අරඹ කඩුදුදී මූන් නො නෑ මෙහෙණක අතින් සිවුරක් පිළිගන්නා ශිජ්‍යාවහට තිසා පමිනි අවශ්‍ය නියමින] වේර පටිගෙහෙන ශිජ්‍යාපදය ද; විසුද්ධිත්, [සේරන් විසින් පැහැර නො ගන්නා ලද සිවුර ඇයි නො නට සිවුර ඇයි ශිජ්‍යාවක් නො නැගැහැවියෙකු හේ ගිනින්සීයක හේ සිවුරක් ඉලට්වා නම් ඕහුට තිහු පමිනි අවශ්‍ය සිදුවන බැවි සංඛ්‍යීන] විදු පති ශිජ්‍යාපදය ද; උනුතර අනිහැඳු, අවශ්‍යානකාදී වේර ඇති ශිජ්‍යාවක් ගහැවියෙකු හේ ගිනින්සීයකු තබා හේ සිවුරවලින් ප්‍රවරණ කළේ ඒ ශිජ්‍යාව විසින් භාද්‍යනාව භා පොරොණාව පමණක් ඉවසිය යුතුය. ඉන් මනත් ඉවසා නම් ඕහුට තිහු පමිනි අවශ්‍ය සිදු වන බැවි ප්‍රකාශීන] උනුතර යාදියන ශිජ්‍යාපදය ද; උනින්, නො නෑ ගාහපතියෙකු විසින් හේ ගානින්යකු විසින් හේ “මේ

සුජනපූතොද්ංචි

42. *කොසිය සුඩ වෙ භාගා-ඡඩිස්‍යානී නිසිදහා
රක්ෂානි රුපිකා වේ'ව-ලුහො නානාපකාරකා

සිවුරු මිලයෙන් සිවුරක් ගෙණ මේ නම් හිසුවට පුද්න්නෙම් යි
සිවුරු මිලයක් රැස්කොට තබනලද කළුනි පෙර නො පටරණ
ලද ඒ හිසුව එකනට එලං “අවශේ !” මේ සිවුරු මිලයෙන්
මෙබදු නො මෙබදු නො සිවුරක් ගෙණ මට පුද්ව” සේ කියමින්
සිවුරකි අධික විඛානයට පැමිණේ නම් ඔහුට නිසාගි පැවති
අවශේ සිදුවෙන බැවි ප්‍රකාශිත] පලමුවෙනි තිවර වෙනාපනා
හිස්සාපදය හා [එපලදේදෙන් ම ගාහපතියන් දෙදෙනකු විසින්
නො ගාහපතියන් දෙදෙනෙකු විසින් නො වෙන් වෙන් වෙනයෙන්
සිවුරු මිල රැස්කොට තබන ලද කළුනි උකන ලක්ෂණයෙන් හිසුව
කුවුන් වෙත පැමිණ ‘අවශේනි! නොපි දෙදෙන ම එක්ව මෙබදු
මෙබදු ආකාර ඇති එක සිවුරක් ම මට පුද්වි” යයි බැහුල විඛාන
යට පැමිණේ නම් ඔහුට නිසාගි පැවති ඇවශේ සිදුවන බැවි ප්‍රකාශිත]
දෙවන තිවර වෙනාපනා හිස්සාපදය ද යන දෙක ද; දැන
කෙන ව්[හිසුවකට සිවුරක් ගෙණ පිදිමට රුහු විසින් නොරඟ
මංත්‍රයකු විසින් නො ඉළුවන්යයු විසින් නො ගාහපතියකු
විසින් නො එවන ලද සිවුරු මිලක් දැනයා විසින් ඒ හිසුවගේ
කැපකරුවකු වෙන භාරකරණ ලැබූ කළුනි හිසුව විසින් කැප
කරු වෙන එලං දෙනුව්වර තෙක් සිවුරක් ඉල්විය යුතුයි. එසේ
කොට සිවුරක් නො ලද්දේ නම් සට්‍යනිවර තෙක් තුළුණිමුත්‍රව
ලිදෙසා සිටිය යුතුයි. එසේ කොටත් නො ලැබූ මත්තෙහි වත්‍යය, ම
කොට සිවුරක් හිසුවන්නේ නම් ඒ හිසුවකට නිසාගි පැවති
අවශේ වන බැවි ප්‍රකාශිත] දැන තිවර වෙනාපනා හිස්සාපදය ද;

42. කොසිය, නිගිරි සූ මූසු කරණ ලද එත්ලොම් මුවා, සෘජුන
යක් කරවන මහණපුට නිසාගි පැවති ඇවශේ සිදුවන බැවි ප්‍රකාශිත
කොසියමියාකා හිස්සාපදය ද; සුඩ, පුදෙක් කරුවූ එත්
ලොමින් සහිතයක් කරවන හිසුව නිසාගිපවති ඇවශේ අව
දින බැවි ප්‍රකාශිත සුඩකාලික එලකලොම හිස්සාපදය ද;
වෙ භාගා, [අලුන් සහිතයක් කරවන හිසුව විසින් සුඩ කඟ
එත්ලොමින් කොටස දෙකක් ද සුදු එත් ලොමින් තුන්වන

* කොසිය-ප-

මිනය ගාථායේ ව්‍යාධිව.

43 උග්‍රහබකින වස්සිකා-සුත්‍යන් විකපදනෙහි ව

*මාරදාන සිඛිතී ව-පුව පවතිය ජෝනි ව

කොටස ද කිහිප්ලවන් එම ලොම්න් සතරවන කොටස ද ගන යුතුයි. එසේ නො ගෙණ කරවන හිසුවට තිස්සිපැවිති අවශ්‍ය ප්‍රකාශිත] වේ භාගාදී ශිජ්‍යාපදය ද; ජ්‍යෙෂ්ඨාත්මි, [අඹන් සහන දක් කළ හිසුව විසින් සාමුරැදූදක් එය පරිභාශ කට යුතුයි. සාමුරැදූද ඇතුළත අනික් සහනතයක් කරවා නම් ඔහුට නිස්සි පවිති අවශ්‍ය සිදුවන බැවි ප්‍රකාශිත] ජ්‍යෙෂ්ඨාත්මි යනාදී ශිජ්‍යාපදය ද; තිසිදනා, [පුරුණ සහනතයෙහේ] සුගන් වියතක් පමණ තැන් කපා නො ගෙණ අඹන් තිසිදන සහනතයක් කර මන හිසුවට තිස්සි පවිති අවශ්‍ය සිදුවන බැවි නියමිත] තිසිදන ශිජ්‍යාපදය ද; රැක්වනති, [යම් හිසුවක් නො නෑ මෙහෙ මෙක ලවා එමලොම සොද්වා නම් හෝ රඳවා නම් හෝ අව්‍යුල් හරවා නම් හෝ තේ ද ඔහුට තිස්සි පවිති සිදුවන බැවි පළවෙන] එමකලොම බොවන ශිජ්‍යාපදය ද; රැපිකාවෙට, [රන් රදී මසු කහවණු තෙමේ ගන්නා වූ ද අනුන් ලවා තමන් පිණීස ගන්වන් නාවූ ද එලුවා තබන ලදූදක් සිහින් ඉව්‍යසන් නාවූද හිසුවට තිස්සි පවිති වන බැවි ප්‍රකාශිත] රුපිය පටිගෙහන ශිජ්‍යාපදය ද; උජා නානපකාරකා, [නා නා ප්‍රකාර වූ රන් රදී මසු කහවණු පෙරලි කිරීමට පැමිණන හිසුවට තිස්සිපැවිති වන බැවි සුවිත ශිජ්‍යාපදය ය; නානපකාරකා ශිජ්‍යාපද දෙක ද;

43 උග්‍රහබකින, [පක්ව බන්කයකින් අඩු පානුයක් ඇති හිසුවක් විසින් අනෙක් අඹන් පානුයක් ඉල්වා නම් ඕහට තිස්සි පවිති වන බැවි සුවිත උග්‍රහබකින ශිජ්‍යාපදය ද; වස්සික, [මෙන් සාරමසින් පැවැම මාසයට පුළුවනාගයෙහි ම වැසිසා සොයන්නා වූ ද පැවැම අඩිමාසයට පුළුහාගයෙහි ම ගෙන්නම් ආදිය කොට භදින්නා වූ ද හිසුවට තිස්සිපැවිති වන බැවි සන්දර්කිත] වස්සිකසාවික ශිජ්‍යාපදය ද; සුත්‍යන්, [තෙමේ ම සු මිනවා නො නෑ නො පැවරු පෙහෙරන් ලවා සිවුරක් වියවන

* මාරදාන සිඛිතී ව-ස-

සුජ්‍යනපූජමාදලී

හිස්සුවට නිසහි පතිති වන බැවි ප්‍රකාශිත] සුනන විශ්වාසුපන හිස්සාපදය ද; විකළපනෙන ව, [හිස්සුවක් උදෙසා නො නෑ ගිනි මිනිසකු විසින් හෝ ගිනි මාගමක විසින් සහ්නාලින් ලබා සිවුරක් වියවතු ලබන කළුන් ඒ හිස්සුව පෙර නො පවරණ ලද්දේ සහ්නාලින් කර එලංඩ එය තමා නියා වියන බැවි කියා සිවුරදික් කරවීම් පුරුෂ් කරවීම් ආදියෙන් අධික විකළපනයට පැමිණේ නම් ඒ හිස්සුවට නිසහි පතිති වන බැවි ප්‍රකාශිත] විකළපන හිස්සාපදය ද; චරු, [මහලලක විභාරය කරවන හිස්සුව විසින් දේරබාවට භානුපස, දෙරියෙන් වියන් පමණ් ප්‍රශ්නය දේරබාව නියවල වන පිණිස නැවත නැවත මන්තිකාලේපය කට යුතුයි. අනුත් ලබා හෝ කරවිය යුතුයි. කුවුත් සම්පය ඒ කුවුත් තබා පිරියම් පිණිස ලෙපකට යුතුයි. අනුත් ලබා හෝ කරවිය යුතුයි. බාහ්‍යාදිය නො ව්‍යුල තැන සිට ජ්‍යෙනියාගේ දේ තුන් පරිසේෂපයක් හෝ දේ තුන් මහක් මතු මත්තෙහි ගොයන විසින් විඛාන කට යුතුයි. එකී තුන් පරිසේෂපයට තුන් මහට අධිකව විඛාන කරණ හිස්සුවට පතිති ඇවැන් වන බැවි ප්‍රකාශිත] චරකෙසාසායනාදී හිස්සාපදය ද; දත්, [පාරිවචනය හැර නො නෑ මෙහෙ නීතිනකට සිවුරක් දෙන හිස්සුව පතිති ඇවැන් ඇවදින බැවි ප්‍රකාශිත] විවර දින හිස්සාපදය ද; සිඛිතින් ව, නො නෑ මෙහෙ නෙකගේ සිවුරක් තෙමේ මහන්තා වූ ද අනුත් ලබා මස්වන්තා වූ ද හිස්සුවට පතිති ඇවැන් වන බැවි නියමිත] විවර සිඛිතා හිස්සා පදය ද; පූව, [කුලයට එලංඩ හිස්සුවක් කමහට පවරණ ලද අතිරක ලෙඟ ඇ කහ දෙයින් හෝ බදහන් තිල තංශ්‍යලාදී තෙනෙන් හෝ පිරි දේ තුන් පා කෙනෙනුත්ව වඩා පිළිගන්නේ වී නම් ඕ හට පතිති ඇවැන් නියමිත] පූවපතාරණ හිස්සාපදය ද; පවතය, [නො ගිලන් හිස්සුව විසින් යාර මසක් ගිලන් පස යෙන් කරණ පවතාරණය ඉවසිය යුතුයි. ඉන් මත්තෙහි වින්තා නම් පතිති වන බැවි නියමිත] පවතය පවතාරණ හිස්සාපදය ද; ජොනි ව, [නො ගිලන් හිස්සුවක් තජ්නා කැමැශෙන් ගිනි දළ්ටා නම් හෝ දළ්ටවතා නම් හෝ වී නම් ඕහට පතිති ඇවැන් වන බැවි පූවති] /
ජොන් සුමාදුකන හිස්සාපදය ද;

මිතය ගාථාසී ව්‍යාච්‍යාව.

44. රතනා සූචි මක්ක්වා ව-නුලා නිසිදනා කණු ව වසසිකා ව සුගතෙන-විසැකුන්කුදු වෙනාපනා

44 රතනා, [අශ්‍රුත් අරමද ඇතුළු ගෙය ද හැර සෙසු නැහැ තුවු මූත්‍ර මැණික් ඇ රැඹාගේ හෝ පිළි ඇ රතන සම්පත්ක් හෝ තාගා තබා දදනු පිණිස තෙමේ ම ගන්නා වූ හෝ අනුන් ලවා ගන්වන්නා වූ මි හෝ හිසුවට පමිනි අවශේ වන බැවි පල වෙන] රතන ශිස්සාපද ය ද; සූචි, [අවමුවා තෝ දළමුවා හෝ අංමුවා හෝ ඉදිකදක් කරවන හිසුවට හෙදනක පමිනි අවශේ වන බැවි තියමින] සූචිසර ශිස්සාපදය ද; මක්ක්වා ව, [අඹන් ඇදක් හෝ පුවුවක් කරවන හිසුව විසින් වැල්යවය හැර සුගත් අගුලෙන් අවගුලක් පමණ එ ඇති තොට කරවිය යුතුයි. එය ඉක්මවන්නාගට ජේදන පමිනි වන්නේ ය සි ප්‍රඟාපා] මක්ක්වාර පන ශිස්සාපදය ද; තුලා, [අදක් හෝ පුවුවක් හෝ පුඩ්‍රන් එව කරවන හිසුවට උසුලනක පමිනි අවශේ වන බැවි දිපිත] තුල ශිස්සාපදය ද; නිසිදනා, [දිගින් සුගත් වියනින් දෙවියනක් ද සරස යෙල වියතක් ද දහය වියතක් ද යන මේ කි ප්‍රමාණය ඉක් මවා නිසිදනයක් කරවන හිසුවට ජේදනපමිනි වන බැවි සූචිත] නිසිදන ශිස්සාපදය ද; කණු ව, [දිගින් සුගත් වියනින් සතරක් ද සරස්සි දෙ වියතක් ද යන ප්‍රමාණය ඉක්මවා කණු පමිව්‍යාදක තිවරය කරවන හිසුව ජේදන පමිනි අවශේට පැමි තෙන බැවි ප්‍රකාශිත] කණු පමිව්‍යාදක ශිස්සාපදය ද; වසසි කා ව, [දිගින් සුගත් වියනින් ස වියතක් ද සරස්සි අසු තුන් වියතක් ද යන ප්‍රමාණය ඉක්මවා වැසිසා සිවුරු කරවන හිසුව ජේදන පමිනි අවශේන් අවදින බැවි පලවෙන] වසසික සාරික ශිස්සාපදය ද; සුගතෙන, සුගත් සිවුර පමණ හෝ ඉන් අධික තොට හෝ සිවුරක් කරවන හිසුවට ජේදනපමිනි වන බැවි ප්‍රකාශිත ශිස්සාපදය ද; විසැකුන්තනි, [යම් හිසුවනීයක් එකක් ඉල්වා එ තබා අතිභක් ඉල්වා නම් ඇට නිසාගි පමිනි අවශේ වන්නේය සි ප්‍රඟාපා] විසැකුන්තනි ශිස්සාපදය ද; අකුදු වෙනාපනා [යම් හිසුවනීයක් අතිකක් පරිවත්තනය කරවා නම් ඇට නිසා සිවුරි වන්නේ ය සි ප්‍රඟාපා] අකුදු වෙනාපන ශිස්සාපදය ද;

ଭୁବନେଶ୍ୱର ଦଶ

45. මෙ සංඝිකා ව මහාජනිකා, මේ-ප්‍රියලා ගරුණා ලැබු *
මෙ විසායා සාමීකා ව-සම්බන්ධ විවිතතා ව

* ප්‍රගලුල ලක්ෂණ ගරු-සි-

වින්යාජාතී ව්‍යාධිවල.

46. සම පක්ෂුදුසි, මේ ධම්මා-ඡේ යානෙහි ජායරේ
කායනො නා වාචා වින්තා-වාචනො නා කාය මනා
47. කාය වාචා නා වින්තානො-කාය වින්තා නා වාචනො
වාචා වින්තා නා කායනා - තීගි*වාරේහි ජායරේ
ඡ සමූහානිකා ලේ'තෙ-සක්වැරිනෙනා සාදිසා

සක්වැරිකා සමූහානා ගිණිකා..

48. තෙදු'නුවනා දුබෑව-දුය දුඩුලු දැසි ව
ජන්ද උප්‍රේගිකා වෙ ව-වෙ ව සඳු නා බිජාහරේ

ඇයට පමිනි වන බැඩි ප්‍රකාශිත] උදකයාරිකා ශිස්ජාපදය ද;
සමණ තිවරෙන ව, [ගිහියෙකුව හෝ පිටිවැළියෙකුව හෝ පිරි
වැළිකට කැබින්ද එබැඩු සිවුරක් දෙන ණස්සුනියට පමිනි
අවශ්‍ය වන බැවි සුවින] සමණ තිවර ශිස්ජාපදය ද යන;

46. ඉමෙ සම්පක්ෂුදු ධම්මා, මේ සම්පණස් ධම්මායේ; ඡේ
යානෙහි, ස තැනෙකින්; ජායරේ, උපදින්; (ඡේ එස් මැයි) (1)
කායනො නා වාචා වින්තා; කයිනුත් වවනයෙන් භා සිනින් තොර
වත් උපදින්; (2) වාචනො නා කාය මනා, වවන යෙනුත් කයින්
භා සිනින් තොරවත් උපදින්.

47. (3) කායවාචා නා වින්තානො, කයින් භා වවනිනුත් සිනින්
තොරවත් උපදින්. (4) කාය වින්තා නා වාචනො, කයින් භා සිනි
නුත් වවනයෙන් තොරවත් උපදින්. (5) වාචාවින්තා නා කායනා,
වැවනයෙන් භා සිනිනුත් කයින් තොරවත් උපදින්. (6) තීගි
වාරේහි ජායරේ, කය වවන සින යන න්‍යුදුරින් උපදින්. එතෙ,
ඡමාවිහු; සක්වැරිනෙනා සාදියා, සක්වැරිනා ශිස්ජාපදය භා
සදුක්වුවේ; ඡ සමූහානිකා, ඡ සමූහානිකා ශිස්ජාපදයේ වෙති.

සක්වැරිකා සමූහානා ගිණි. (3)

—//—

48. තෙදු, [සඩිස් තෙදුදයට යත්ත කරන්නාවූ ගහදකර වසු
වක් හෝ ගෙණ සිරින්නාවූ ඩිස්ත්‍රික් තුන් යලක් සමනුභාසන කම්
කරණ රැක් ඒ නො ගැනී නම් මිහුව සහවෙශයේ අවශ්‍ය වන
බැවි ප්‍රකාශිත] ගහදපරකකමන ශිස්ජාපදය ද; අනුවත්ත, [සඩිස්

* යානෙහි-ප-

සුජත්‍යමොදුනි

49. ජමා, නීවාසනේ යානෑ-ප විෂ තෙකා උප්පලේනා ව
ව්‍යුත්‍යානුවන් ගහණා-මියාරේ පත්‍රව, විකාශනා

හෙදයට යන්න දුර්ණ හිසුවට අනුවත්තික වන හිසුකෙනෙක් තුන් යලක් සම්බුහාසන කම් කරණ තෙක් එය අත් නො හරිත් නම් ඔවුන්ට සහවෙසේ වන බැවි ප්‍රකාශන්] අනුවත්තාන ගිසා පදය ද; දුබුව, දුෂ්චිත සිසුව තුන් යලක් සම්බුහාසන කම් කරණ තෙක් තම දුෂ්චිත භාවය නො හරි නම් ඔහුට සහ වෙසේ වන බැවි සංඛ්‍යාධිකින්] දුෂ්චිත ගිසාපදය ද; දිස, කුල දුෂ්චක හිසුකෙනෙක් තමන්ට හිසුන් විසින් ප්‍රබාශනිය කළීය කරණ කළේ “හිසුවු ජනුදී සහර අගනියෙන් පවත්නාහ” සි කියන් නම් ඒවතන හරණ පිණිස හිසුන් විසින් ඔවුන්ට තුන් යලක් සම්බුහාසන කම් කටයුතුයි. එතෙක් ඒ වතන අත් නො හළානු නම් ඔවුන්ට සහවෙසේ ඇවැන් වන බැවි සංඛ්‍යාධිකින්] කුලදීසක ගිසාපදය ද; දුෂ්චිල, [දින දින හිසුවකගේ සංඝාදියෙය ආපනියක් සහවන හිසුවට පවතින ඇවැන් නියමන දුෂ්චිල පටිව්‍යාදන ගිසාපදය ද; දිඩ, “නාමාං හැවනා දෙසිනා ධමම් ආජානාම්” සහදීන් කුදාලුව ගන් හිසුව හිසුන් විසින් තුන් යලක් සම්බුහාසන කම් කරණ තෙක්] එය අත් නො හරි නම් ඔහුට පවතින ඇවැන් වන බැවි ප්‍රකාශන දිසිඅපාරි නිස්සාජන හිසාපදය ද; තනුද, [සහමැද විනියුතිය කාඩාවක් පවත්නා කළේ තනුදය නො දි නැගිට යන හිසුවට පවතින ඇවැන් නියමන] තනුදුන ගිසාපදය ද; උපකිජිකා, වේ ව, [මහත්වූ සිනා අයිව ඇතුළු ගම නො යා පුතුයි. එසේම නො තිරිය පුතුයි. යන] උපකිජිකා ගිසාපද දෙක ද; වේ ව සඳු, දෙමෙලාස් රියනින් මත්තෙන් නො ඇශෙන හඩ අයිව ඇතුළුගම යා පුතුයි, එසේ ම තිරිය පුතුයි යන] අප්පසදු ගිසාපද දෙක ද; න බ්‍රහ්මරේ, කබල යැකින වූ මූබයෙන පුකකට කඹා නොකට පුතුයි යන] නබනාහරණ හිසාපදය ද;

49. ජමා, බිම පුන්තුවට බම්මදෙනා නො කටයුතුයි යන ගිසාපදය ද; නීවාසනේ, මිමි අස්නෙහි තිද උස් අස් නෙහි සිරියපුව දහම් නො, දෙසිය පුතුය යන ගිසාපදය ද; යානා, සිටියහු විසින් පුන්තුවට දහම් නො දෙසිය පුතුය

විනයගාථා ස්ථීර ව්‍යාධියාව.

**50. කිසම් සංස්කා වේ වයි-විසිලේල දුක්කිනාය ව
පූතා සංස්කා නා වූ පසමේ- ආරම්භව පවාරණා**

යන ගිසංපද ය ද; පවත්තනා, පසුව යන්නතු විසින් පෙර විව යන්නහුට දහම් නො දෙසිය යුතුය යන ගිසංපදය ද; උපා එතා ව; නො මකින් යන්නහු විසින් මකින් යන්නහුට දහම් නො දෙසිය යුතුය යන ගිසංපදය ද; වහු, [දැන දැන පරිජි අවන්නාවූ හිසුන් තීයකට නොමෝ වොදානා නො කර නම් නො හිසුන් ගණයාට නොකියා නාම් හෝ එසේ කරන හිසුන් තීය පාරුජකා'පත්‍රියට ඡැමිතණන බැවි සංඛරිතින] වහුපාවත්, දක ගිසංපදය ද; දුනුවත්, හිසුන් විසින් උසෙස්පත්‍රිය කම්ප කරණු ලැබූ හිසුවකට අනුවත්තාක වූ හිසුන් තීයක් හිසුන් විසින් තුන් යලක් සමනුහාසන කම් කරන තෙක් ඉන් නො වැළැකුනී නම් ඇට පරිජ ඇටැන් වන බැවි නියමිත] උක්කිනාව නුවත්තක ගිසංපදය ද; ගහණා,[කායස්-සැකිරගලයන් තෙන් වූ හිසුන් තීයක් කාය සංස්කීර්ණ සඩකාත අසඩ්මුය සෙවුනා පිණිස එම රගයෙන් තෙන් වූ පුරුෂයකු විසින් තමාගේ අත ගැන්ම ඉවසීමාදී කරණු අවක් සම්පූණීණ වී මෙන් පාරුජක, වට ඡැමි මණන බැවි ප්‍රකාශිත] හසාගුහන නොහාන් අවවස්තුක ගිසංපදය ද; ඕසාර, [හිසුන් සඩකා විසින් උසෙස්පත්‍රිය කම්ප කරණු ලැබූ හිසුන් තීයකට කාරකයෘත්‍යා නො විවාර කාරකයෘත්‍යාගේ අදහස් නොදාන ඕසාරන කම් කරන හිසුන් තීය සහ වෙශස් අවැතට ඡැමිමණන බැවි දරිතින] ඕසාරන ගිසංපදය ද; ප්‍රවාචිකාණා, හිසුන්න්ට කිපි'මුදුන් ප්‍රත්‍යා බ්‍රහ්ම කරම් යනාදිය කිසු හිසුන් තුන් යලක් සමනුහා සන කම් කරන තෙක් එසේ කිම් අන් නො හරි නම් ඇට සහ වෙශස් වන බැවි නියමිත] ප්‍රත්‍යාභ්‍යනා ගිසංපදය ද;

50. කිසම්,[වතුනීඩ අධිකරණයන් අනුරෙන් එක්තර අධිකරණයකින් තමා පරාදවන ලදීන් සිපි “හිසුන්හු ජනුදී සිනර අගනීයට යෙහි” යි කියන හිසුන් තීයක් තුන් යලක් සමනුහා සන කම් කරන තෙක් එම වටන නො භරී නම් ඇට සහ වෙශස් වනබැවි ප්‍රකාශිත] කිසම්මේදෙව යනාදී ගිසංපදයද;

සූජනප්පමොදුණි

51. *අක්‍රිතමාසං සහඟීවිනිං ටෝ-ලිවර් අනුබනිනා,
සනනයින්ස ඉමෙ ධම්මා-කාය වාචාය මිනනනේ,
සෑලේ එක සම්මූඛානා-සම්බුඩාසනා... යටු

සම්බුඩාසන සම්මූඛාන නිකිත්..

සංස්කා, ප්‍රූස්දස් වූ කාය වාග් ප්‍රයෝගයෙන් දිනි මිනිසුන් හා, එක් වීමාදියෙන් හැකිරෙණ හිසුන්ග්‍රු හිසුන්ග්‍රු විසින් තුන් යලක් සම්බුඩාසන කම් කරණ තුරුන් එය නො හරින් නම් ඔවුන්ට සහවෙශස් වන බැවි සංඡරුණින්] සංස්කා විහරණ ශිජාපදය ද; වෙවැයි, යම් හිසුන්ග්‍රුයක් තමා, පැහැර පැහැර හඩා, නම් ඇට පවිති ඇටුන් වනනේය යි ප්‍රයුහා ශිජාපදය ද; විසිබේ, හිසුන්ග්‍රුකෙග් සිවුරක් නොමේ ලිඛා, හෝ අනුන් ලුවා ලිඛවා හෝ ප්‍රස්ව අනකරයක් නැත්ති එය නො මසන්නි වූ හෝ මැස් විමට උත්සාහ නො කරන්නි වූ හිසුන්ග්‍රුට පවිති ඇටුන් වන බැවි සුවින්] විසිබේ න සිත්තාපදය ද; උක්කිනාය ව, ඩිලන් වූ සංඩ්විහාරනියට උපස්ථාන නො කරණ කරවන්ට උත්සාහ නො කරණ හිසුන්ග්‍රුයට පවිති ඇටුන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශනින්] දුක්කිනා... සහ ජීවිතිං යනාදී ශිජාපදය ද; පුන සංස්කා, ගාහ පතියකු සමග හෝ ගාහපති ප්‍රතුරෙයකු සමග සංස්කාව ව සහන හිසුන්ග්‍රුයක් තුන් යලක් සම්බුඩාසන කම් කරණ නොක් එය නොහරි නම් ඇට පවිති ඇටුන් සිදුවන බැවි සංඡරුණින්] දෙවනි සංස්කාව විහරණ ශිජාපදය ද; වූපසම්, [අායීං වෙනි! එව, මේ අධිකරණ සන්සිද්ධවයි කියනු ලබන්නි මැන වැයි පිළිගෙණ නැවත එසේ නො කරණ හිසුන්ග්‍රුට පවිති ඇටුන් වන බැවි ප්‍රකාශනින්] වූපසම ශිජාපදය ද; ආරම්, දැන දැන සහිසුක අරමකට නො පිළිවිස වදින හිසුන්ග්‍රුට පවිති ඇටුන් නියමිත ශිජාපදය ද; පවාරණා, හිසුන් හිසුන් සංඩ්විහාරනිය කෙරෙති තුන් තැනකින් නො පවරණ හිසුන්ග්‍රුට පවිති ඇටුන් නියමිත ශිජාපදයද;

51. අක්‍රිතමාසං, [අච් මසක් පාසා හිසුසංස්කායාගෙන් පැසැස්ස යුතු වූ උපොති ප්‍රමාණ අවවාද, පින්ස එලුම් මද, ඉක්මවන හිසුන්ග්‍රුට පවිති ඇටුන් නියමිත] අක්‍රිතමාසං යනාදී ශිජාපදය ද; සහඟීවිති වෙ, [සංඩ්විහාරනිය උපසම්

* අක්‍රිතමාසං සහඟීවිති වෝ-පෑ-අක්‍රිත සහඟීවිති-බො-ස-

විනයගාමා ස්ථී ව්‍යාඝ්‍යාව.

52. උබහක. කයිනා. තීනි-පාත්‍රම. පනත භෙසුජ්‍ය.

අලේවක. වාපි සාසංඛක.-*පක්‍කම්නෙකන වා දුවේ

පනත කොට දේ වසක් ඇට උමෙදුස දූතාදියෙන් අනුග්‍රහ නොකරණ හිසුෂ්‍යීයට ද; සංඝ්‍යාරිනිය උපස මපනත කොට ඔවුන් පිරිසෙසයින් සූ පස් යොදනකුද කැඳවා ගෙණ නො යන හිසුෂ්‍යීයට ද පමිනි ඇටුන් නියමින] සහලීවිනි ශිස්‍යාපද වය ය ද; තිවර, [ගිස්මාණාවකට, “අාය්‍යාවෙනි, ඔබ මට සිවුරක් දැන්නෙහි නම් මම ඔබ උපස මපනත කරවලි”] සි කියා පසුව සිවුරක් ලබාගෙණන් එසේ නො කරණ හිසුෂ්‍යීයට පමිනි ඇටුන් නියමින] විවරහිස්‍යාපදය ද; අනුබනින්, තමාට දේ වසක් උපස්‍යාන කළහෙන් උපස මපනත කරවන බව ශිස්මාණාව කට කියා පසුව එසේ නො එසේ නො කරණ හිසුෂ්‍යීයට පමිනි ඇටුන් වන බැවි ප්‍රකාශන] වෙ වස්‍යාපුබනිනා ශිස්‍යාපදය ද යන; ඉමේ සනකනීය ධම්මා, මේ සන්නිස් බෙමෙයේ; ස තෙක්, සියල් ලෝ ම; කාය වාචා තිනකනා, කාය වාචා විනතයෙන් උපදින් තුළේ එක සම්බාධනා, එක සම්බාධනා ශිස්‍යාපදයේ නම් වෙන්. සම්බාධනා යදා, සම්බාධන ශිස්‍යාපදය මෙනි.

සම්බාධන සම්බාධන නිම්. (4)

—//—

52. උබහන. කයිනා. තීනි, උබහන. කයිනා. යනාදී ශිස්‍යාපද තුන ද; [එ් ශිස්‍යාපද තුන නම්: සිවුර කොට නිම වූ කළහි කයිනා, නිස්සය ඉවර වූ කළේ අතිරේක සිවුරක් දස ද්විසකට වඩා දරණ හිසුවට නිසකිපමිනි ඇටුන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශන ශිස්‍යාපදය ද, එසේ ම එක රෙකුදු සඩිස සම්බාධන් තැබිව ඉවු තුන සිවුරන් විශාව වසන හිසුවට නිසකිපමිනි නියමින ශිස්‍යාපදය භා අකාල විවරය් මසකට වඩා බිඟ, තබන හිසුවට නියමි පමිනි ඇටුන් වන බැවි ප්‍රකාශන ශිස්‍යාපදය ද යන මේ තුනයි] පයිම් පනත, දස දිනකට වඩා අයිරන් පයක් දරණ හිසුවට නිසකිපමිනි ඇටුන් අවදින බැවි ප්‍රකාශන] පලුම්වෙනි පා දික පදය ද; හෙසජ්‍ය., [කෙකල් වෙබිරු ඇ බෙහෙත් සන් දුවස් ඉක්මවන හිසුවට නිසකිපමිනි වන බැවි සුවිත] හෙසජ්‍ය

* පක්‍කම්නෙකන ව ලො-ස-

සුජනප්පමොදුනී

**53. ත්‍රිපස්සයং පරමපර-අනතිරිතකං නිමනනනා
ශ්‍රවිකප්ප-රෙකුණු විකාල-වොයාසා' රසුසුනෙන ව**

ශික්ෂාපදය ද; අවෙකං, [අනතායික විවරයක් මේවකාල සමය ඉක්මවා තබන හිසුවට පවතින ඇටුන් නියමිත] අවෙකවිවර ශික්ෂාපදය ද; සාසංඝිකං, [අාසංඝික, සහිත සෙනස්හෙති වූන හිසුවකු විසින් සෞරිය නිසා භාත්පස ගොසුරුගම තබන ලද සිවුරෙන් ඒ හිසුව ස රැකට වචා වෙත්ව වෙසේ නම් ඔහුට නිසිහිපවතින ඇටුන් වන බැවි ප්‍රකාශනි] සාසංඝික ශික්ෂාපදය ද; පක්කමනෙකා වාද්‍යවේ, පක්කමනෙකා තොට උඩිරෝග යනාදී ශික්ෂා වයය ද; [ලේ ශික්ෂා වයය නම්: යම් මහතෙක් සහසතු සෙනස්හෙති ඇද පුහු ආදියක් වූසුමුලාදී අහාවකාශයෙහි අනුර හෝ අනුරවා බැහැර යනවිට එය සුදුසු තැන තො තබං හෝ තො තබිතා, යන්නේ නම් ඔහුටද, එසේම සහසතු විහාර යෙහි සිහිවිමිලිකාදී සංඝික යෙයාවක් තෙමේ අනුට හෝ අනුරවා හෝ දිසාවකට යන කළ තාකා තො තබන හෝ තො සික්ෂාපද ද පවතින ඇටුන් සිදුවන බැවි පළුවෙන සික්කයි]

53. උපස්සයং, [හිසුණීය ශිල්න්ව සිටින කළ මූන් අන් කළෙක මෙහෙනුවරට ගොස් හිසුණීන්ට අවවාද කරණ හිසුවට පවතින ඇටුන් නියමිත] උපස්සය ශික්ෂාපදය ද; පරමපර, [ශිල්න් සමය, සිවුරු දෙන සමය භා සිවුරු කරණ සමය හැර අන් සමයෙක පැවැරු පිළිවෙළින් තො වළද උපිලිවෙළින් වැල දැමෙහි පවතින ඇටුන් නියමිත] පරමපර හොජන ශික්ෂාපදය ද; අනතිරිතකං, [වැලදු පැවැරු යම් මහතෙක් අයිතින් තො කළ බාදා ගොදාසක් කා නම් හෝ වළද නම් ඕහැට පවතින ඇටුන් වන බැවි ප්‍රකාශනි] අනතිරිතක ශික්ෂාපදය ද; තීමනනනා, [සිවුරු දෙන සමය, සිවුරු කරණ සමය යන දෙ සමය හැර අන් සමයෙක හොජනයකින් පවරණ ලද යම් මහතෙක් දැමෙන්ස රියනකින් ඇනුලත සිට හිසුවක් තොවිවාර අනත කුලයෙහි හැසිරිමට පැමිණේ නම් ඔහුට පවතින ඇටුන් නියමිත] නිම ගුණ ශික්ෂාපදය ද; විකප්ප, [යම් හිසුවක් පස්සහදුමියන් අනුරෙන්

† උපස්සයং පරමපর-স- දු විකුපද රෙකුණු විකාල-স-

විනයගාමා ස්ථී ව්‍යාධිවත.

54. උස්‍යයා සහනිවයং ව-පුරේ ප්‍රවාන, විකාලේ ව පස්ස්වාහිකා සඩකමනි-*දීටෙ ආච්චාලේන ව

එක් කෙනෙකුන්ට නෙමේ ම සිවුරක් විකපා පවුවුඩරණය නො කොට පරිසොග කෙරේ නම් ඕහුට පවිත් ඇවැන් තියමින] විකපාන හිස්පාපදය ද; රත්සුදු, (අනිශිකතවූ රත්සුදුගේ පිටත නො නික්මුණු රත්සු ඇති පිටත නො සිය මෙහෙසුන් ඇති යහන් ගෙයි නම්, ආ බව පලුමුකොට නො දුන්වා) එමුපන ඉක්ම ඇතුළට වදින හිස්පාවට පවිත් ඇවැන් වන බව ප්‍රකාශන] රත්සුදු යනාදී හිස්පාපදය ද; විකාලේ, [ඉක්මන් අවශ්‍ය කට යුත්තක් නැතිව දෙළඹාස් රියමනකින් ඇතුළත සිටි හිස්පාවකු ගෙන් නොවාර විකාලයෙහි ගම් වදින හිස්පාවට පවිත් ඇවැන් වන බැවි ප්‍රකාශන] විකාලේ ගාමපාවත්සන හිස්පාපදය ද; වොෂාසා, [උපාසක කුලයෙහි නිමනත්තව වලුදමින් සිටි හිස්පාන් ඉදිරියෙහි “මෙහි සුප දෙව, මෙහි බත් දෙව” සි විඛාන කර මින් සිටි හිස්පානීයක් ඒ හිස්පාන් ඇතුරෙන් එක නාමක් විසිනුදී පහ නො කරණ ලද්දී ඒ සියලු හිස්පාන් පාමිදෙසනීය ඇවැන් අවදින බැවි ප්‍රකාශන] වොෂාප්‍රමානා යනාදී හිස්පාපදය ද; අර ඡෘද කෙන ව. [සාසඩි සම්බන්ධ ආරණ්‍ය සෙනාසනයෙහි වසන හිස්පාව විසින් පලුමෙකාට නො කියා ගෙණෙනලද බාද්‍ය හෙඳුන යක් ඇතුළු අරමෙහි ලා සියනින් පිළිමගණ නෙමෙන් තෙනැගිලුන්ව සිට පරිසොග කෙරේ නම් ඕහුට පාමිදෙසනීය ඇවැන් වන බැවි සුවිත්] ආරස්සුකාදී හිස්පාපදය ද;

54. උස්‍යයා, [ගාහපතනාදීන් සමඟ තොඩ මානෙන්සනකා වශයෙන් විවාද කරණ හිස්පානීය සහ මෙසස් ඇවැන් අවදින බැවි ප්‍රකාශන] උස්‍යය වාදිකාදී හිස්පාපදය ද; සහනිවයং ව, [අධිශ්‍යානුප පාත්‍රයක් නො රුවා නො විකාපා එක් දිනකුදු තබන හිස්පානීයට නිස්සිපිතින් ඇවැන් වන බැවි සන්දර්ඝන] සහනිවය හිස්පාපදය ද; පුරේ, පෙරවරු කුලයට එළඹ අස් නො කිමියන් නො පිළිවිස ප්‍රුනාස්කෙන් නැගි යන හිස්පානීය පවිත් ඇවැනෙට පැමිණන බැවි සුවිත්] පුරෙහනන්. යනාදී හිස්පාපදය ද; ප ව්‍යාච්‍යාලෙන පැස්සාහිත පිළියන්

* මේ අවසරෙන ව්‍යාච්‍යාලෙන

සුජනපූරමාදනී

55. පසාබේ ආයනේ වේව-නීංස එකුනකා ඉමෙ
කාය වාචා න විනාශ තීගි වාරෙහි ජායරෙ
වේ සමුඛානිකා සබැඩ කැඩිනොන සහා සමා

කඩින සමුඛාන් නිසිනා..

නොවිවාර අසුනෙහි හිඳිම හෝ නිඳිම කරණ හිසුෂුණීයට
පමිනි ඇටුන් නියමිත] පවතුහනා යනාදී ශිස්සාපදය ද; විකා
ලෙ ව, [රත්නයෙහි කුලයන් කර එලුම හිමියන් නොවිවාර
යෙයකාවක් නොමෙර අතුව හෝ අතුරව, හෝ හිඳිම හෝ නිඳිම
කරණ මෙහෙණිට, පමිනි ඇටුන් නියමිත] විකාලේ යනාදී
ශිස්සාපදය ද; පක්‍රියාතිකා, [‘යම් හිසුෂුණීයක් පස් දච්චක් සිවුරු
පෙරලිම ඉක්මවා, නම් ඇට පමිනි ඇටුන් වන්නේය’යේ ප්‍රජාපා
පක්‍රියාතිකා යන ඉශිස්සාපදය ද; සඩකම්නි, [යම් මෙහෙණියක්
නොමෙර නො පිළිවිස ගණු ලැබූ අතුන් අයන් සිවුරක් ගැඹුම්
පෙරලීම් කර නම් ඇට පමිනි ඇටුන් වේ යයි ප්‍රජාපා] සඩකම්
නිය. යනාදී ශිස්සාපදය ද; දුමේ ආවසලෙන ව, [රුතුනි සමය
යෙහි වැළැද ගන්නට දුන් සිවුරු සනරවන දච්චක සැස්ද අනික
කට නො දී පරිභෙක කරණ හිසුෂුණීයට ද, දේරනි යෙහෙස්න
රක්නා පිණිස පාචා, නො දී වාරිකාවෙහි යන හිසුෂුණීයට ද
පමිනි ඇටුන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශන] ආවසථ ශිස්සාපද වයය ද;

55. පසාබේ, [ප්‍රකාබයෙහි තටිගත ගඩක් හෝ වණයක්
හිසුෂුණී සඩකාදීන් නො විවාර පුරුෂයකු සමග ප්‍රාදක්ෂාව
විදුලීම් ආදිය කරණ හිසුෂුණීයට පමිනි ඇටුන් නියමිත] පසාබේ
යනාදී ශිස්සාපදය ද; ආයනා වේව, හිසුෂුවක් ඉදිරියෙහි නො පිළිවිස අසුනෙහි හිඳින හිසුෂුණීයට පමිනි ඇටුන් වන බැවි
සඡුහිනි සිකපදය ද යන; ඉමෙ එකුනාති-සකා, මේ එකුන්තිස්
සිකපදයේ; කාය වාචා න විනාශ, කාය වචන දෙකිනුන් සිනින්
නොරචන් උපදින් නු යි ද; තීගි වාරෙහි ජායරෙ, කාය වචන සින
සන නි දෙරින් උපදින් නු යි ද; කැඩිනොන සහා සමා, කැඩින
ශිස්සාව මෙන්; සබැඩ, සියලුලෝ; වේ සමුඛානිකා, ම සමුඛානිකා
කම් වෙන්.

කඩින සමුඛානක නිම (5)

—//—

10.

විකා ගාමා සී ව්‍යාඝ්‍යාව්.

56. එලකලුමා වේ සෙයා- ආහවත් පිණ්ඩාහැනා.

ගණ විකාල සනතියි-දනුපොන්න 'වෙලකා'

57. උරුපුතත්. සෙනා, උරුයෙනායි-සුරා ඕරෙන නහායනා දුබඩානු වේ දෙසනිකා-ලුසුණු'නින් නැවතනා

56. එලකලුමා [අදන්මගට පිළිපන් හිසුවක් සියනින් එළුලාම් පිළිගෙන තුන් යොදුනක් ඉක්මව, නම් ඔහුට නිසා පවතින් ඇවැන් වන බැවි ප්‍රකාශන] එලකලුම හිසාපදය ද; වේ සෙයා, [අනුපසභනනායක්හු සමග දේ තුන් රෙයනින් මත්මතාති සහසෙයාව කරන හිසුවට පවතින් ඇවැන් නියමිත හිසාපදය හා මාගමක් සමග සහසෙයාව කරන හිසුවට පවතින් ඇවැන් නියමිත හිසාපදය ද යන] සහසෙයා හිසාපද වයය ද; ආහවත්, [සහසා සෙනස්නෙහි ආකාර කුටිය මත් තෙති වල්පිය විද සිරි ගනව, කළ පා ඇති ඇදක හෝ ප්‍රවු වක හිදීම හෝ නිදීම කරන්නහුට පවතින් ඇවැන් නියමිත] ආහවත්පාද හිසාපදය ද; පිණ්ඩාහැනා, එක් දිනකට වචා, ආවසථ පිණ්ඩා වලදාන හිසුවට පවතින් ඇවැන් ප්‍රකාශන] ආවසථ පිණ්ඩාහැනා හිසාපදය ද; ගණ, නිසිකල් හර අන් සමයෙහි ගණහැනායෙන් පවතින් ඇවැන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශන ගිනි ගණහැනා හිසාපදය ද; විකාල, විකාලයෙහි කුම් පිම් කරන හිසුවට පවතින් ඇවැන් නියමිත විකාල හැනාහැන හිසාපදය ද; සනතියි, [පිළිගෙන එකයකුද ඉක්මව, තබන ලද බාද්‍ය හොඳුයන් කහ බොන හිසුවට පවතින් ඇවැන් නියමිත සනතියිකාරක හිසාපදය ද; දනුපොන්න, [දිය හා දූහැටි හැර නො, පිළිගෙනවන ලද අහරක් මූල්‍යෙරට ගන්න තුව පවතින් ඇවැන් නියමිත] දනුපොන් හිසාපදයන් සමග; අවෙලකා, [නැග්න පරිවාරකාදින්ට සියනින් බාද්‍ය හොඳුයන් දෙන මහණහුට ප්‍රවතින් ඇවැන් නියමිත] අවෙලක හිසාපදය ද;

57. උරුපුතත්. සෙනා, අවශ්‍ය සුදුසු කරුණක් තැනීව යුද පිණ්ඩා නික්මුණු සිවුරහ සෙනාග බැලීමට යන හිසුවට පවතින් ඇවැන් ප්‍රකාශන] උරුපුතත් හිසාපදය ද; උරුයෙනායි, [දේ තුන් රෙයක් සෙනායෙහි වයන හිසුවක් යුධිකරණ තැන් බල සෙනාග ගණන තැන් ආදියට යා නම් ඔහුට පවතින් ඇවැන්

.

සුජනපූමොද්ධි

**රු. නහානෂ අත්තිරණ සෞයනා-අත්තනා රේඛ තරා බඩි
අත්තනා වස්ස මිනතාගාරය-ආහාර සුත්‍ර කනතනා**

වන බැවි ප්‍රකාශනව] උයෙකාධික ශිජ්‍යාපදය ද; සුර, යම් හිජ්‍යාවක් රහුමර පානය කෙරේ නම් ඕහුට පමිනි ඇවැන් වන්නේ ය සි ප්‍රජාප්‍රාණ ශිජ්‍යාපදය ද; ඔරෙන නහායනෂ, [අච්චි මසක් ඇතුළත එකවරකට වඩා (සුදුසු සමයෙහි භාර) සනා නය කරණ මධ්‍ය දෙශවාසී හිජ්‍යාවට පමිනි ඇවැන් නියමිත] නහාන ශිජ්‍යාපදය ද; උබිණ්‍ය, තුවිධ දුෂීල් කරණයන් අතුරෙන් එකක් නොගෙන් අදුන් සිවුරු පරිභාග කරණ හිජ්‍යාවට පමිනි ඇල්ලන් නියමිත] උබිණ්‍ය සිකපදය ද; වෙ දෙසනිකා, [අශ්‍යුල ගමට වන් මෙහෙන්කළගන් බාදා තොදා යක් සියනින් පිළිගෙන පරිභාග කරණ හිජ්‍යාවට ද; පෙර ගො පවරණ ලුද්ව සෙබසම්මත උපායක කුලයන්හි බාදා තොදා යන් සියනින් පිළිගෙන් වලුදන නො ගිලන් හිජ්‍යාවට ද පාරිභාදානිය ඇවැන් සිදුවන බැවි ප්‍රකාශනව] ශිජ්‍යාපද වයය ද; ලසුණ, යම් හිජ්‍යාණීයක් මගධරට උපන් හැඳික නම් දැනු කා නම් ඇට පමිනි ඇවැන් වන්නේය සි ප්‍රජාප්‍රාණ ලසුණ ශිජ්‍යාපදය ද; උත්තිස්, [වලුදන්නා වූ ශිජ්‍යාවකට පැණීන් හෝ පවතින් යුකාට සම්පෘතයෙහි සිටින ශිජ්‍යාණීයට පමිනි ඇවැන් නියමිත] උත්තිස් ශිජ්‍යාපදය ද; නාවත්‍ය, [නැවීම් ගි කිම් බෙර වැයීම් ආදිය දක්නට යන හිජ්‍යාණීය පමිනි ඇවැන් අවදින බැවි සංඛර්ධිත] නාවත්‍ය ශිජ්‍යාපදය ද;

58 නහානෂ, යම් හිජ්‍යාණීයක් තොමො නාගනව නහා නම් ඇට පමිනි ඇවැන් වන්නේය සි ප්‍රජාප්‍රාණ නහාන ශිජ්‍යාපදය ද; අත්තිරණ, දෙදෙනෙක් පාවාරදීන්ගේ එක් කෙළුවරක් පොරවා කැටිව නොවීන හිජ්‍යාණීන් හට පමිනි ඇවැන් නියමිත අත්තිරණ ශිජ්‍යාපදය ද; සෞයනා, [දෙදෙනෙක් එක ඇල්ක නොවීන් නම් එ හිජ්‍යාණීන් දෙදෙනාහාට පමිනි ඇවැන් වන බැවි නියමිත] තුවට්සයන ශිජ්‍යාපදය ද; අත්තනා රේඛ, [සාසංඝ සම්මත වූ සපුහිනය වූ තමා වසනා රට කැටිව යන සාමියක් නැහිව වාරිකාවෙකි යන හිජ්‍යාණීය පමිනි ඇවැන් අවදින බැවි ප්‍රකාශනව] අත්තියාරෑස් යනාදී ශිජ්‍යාපදය ද; තරා, මෙස් ම; බිඹි, එපරිදේන් ම තමා වසන රවින් පිටත වාරිකා,

විනය ගාංජ්‍රී ව්‍යාධිවත්.

59. වෙයෙන වචනං සහස්‍රා ව-අභික්වුකා වාසෙනු ව ජ්‍යත්‍යන් යාන් ව සඩිසාංසී-අලඹිකාර ගකිවාසින්.

වෙති යන හිසුප්පේයට පමිනි ඇටුන් නියමිත] තිරුරගේ යනාදී ශිස්සාපදය ද; අනෙකුවසෝ, ඇතුළු වස වාරිකාවෙකි යන හිසුප්පේයට පමිනි ඇටුන් නියමිත අනෙකා වසෝ යනාදී ශිස්සාපදය ද; විනතාගාර, [ත්‍රිඩා කරණ පිළිස කළ රජකිය යාලාවක් හෝ විනුගාලාදියක් නොදක්නට යන හිසුප්පේයට පමිනි ඇටුන් නියමිත] විනතාගාර, යනාදී ශිස්සාපදය ද; ආසන්දී, [පමණ ඉකුත් ආසන්දියක් හෝ අයනීමිකයක් හෝ පරිගොග කරණ හිසුප්පේය පමිනි ඇටුන් අවදින බැවි ප්‍රකාශන] ආසන්දී ශිස්සාපදය ද; සුතක කනුනා, [යම් හිසුප්පේයක් පූ කලේ නම් ඇට පමිනි ඇටුන් වන්නේය සි නියමිත] සුතක කනුනා සික පදය ද;

59 වෙයෙන වචනං, [යම් හිසුප්පේයක් ගිඳින්ට මෙහෙකර නම් ඇට පමිනි ඇටුන් වේ යයි පණවනලද] වෙයෙන වචන ශිස්සාපදය ද; සහස්‍රා ව, [ගාහස්‍රාදීන්ට සියනින් බාද්‍ය හොඳු යක් දෙන හිසුප්පේයට පමිනි ඇටුන් නියමිත] සහස්‍රාදී ශිස්සාපදය ද; අනික්වුකා වාසෙන ව, [යම් හිසුප්පේයක් අඩ යොදුන් ඇතුළත්ති අවවාද දුයක ශිසුප්පේයක් නැති ආවාසයෙහි වස් වසා නම් ඇට පමිනි ඇටුන් වන්නේය සි ප්‍රඛන්ද] අනික්වුකාව්ස ශිස්සාපදය ද; ජ්‍යත්‍යන්, [යම් හිසුප්පේයක් නො ගිලුන්ට කුඩා හා වහන් දර නම් ඇට පමිනි ඇටුන් වන්නේ යයි ප්‍රඛන්ද] ජ්‍යත්‍ය පාහන ශිස්සාපදය ද; යාන්, [නො ගිලුන්ට ශිලු ඇ යානයෙන් යන මෙහෙන්යට පමිනි ඇටුන් නියමිත] යාන ශිස්සාපදය ද; සඩිසාංසී, [මෙවුල්දම ඇති පළදනා දරණ හිසුප්පේයට පමිනි අවථේ වන බැවි ප්‍රකාශන] සඩිසාංසී ශිස්සාපදය ද; අලංකාර, යම් හිසුප්පේයක් ගැහැවුන් පළදින යම්කිසි උකර බරණක් පළදන්නි නම් ඇට පමිනි ඇටුන් වන්නේ යයි ප්‍රඛන්ද ඉඩාලභිකාර ශිස්සාපදය ද; ගකි, ගකිතයන් ව ගැයෙන් යුතු කළ සුතුරුයෙන් නහන හිසුප්පේයට පමිනි ඇටුන් නියමිත ගකි ව ගැනු ශිස්සාපදය ද; වාසින්, යම් හිසුප්පේයක් සුවද කළ තැල සුන්නේන් නහන නම් ඇට පමිනි ඇටුන් වන බැවි පළවන වාසින ශිස්සාපදය ද;

සුජ්‍යනයාදනී

60. හිකුතිනිං සික්කඩමානකුඩී-සාමණෝරී ගිහිනියා අසංකව්චිකා ආපනති-ව්‍යත්තාලීසා වත්තනතරී
61. කායනයන නා වාචා විනෙනයන-කාය විනෙනයන නා වාචෙනා මේ සමූහානිකා සැබෑ-සමා එලුක ලොමිකා'නි*

එලුකලොම සමූහානා ගිහිනා.

—//—

62. පදන්දුනු අසමතා-තරා, අත්‍යාගනෙන ව
තිරවත්තන තිජ්‍යා මේ ව්‍යත්තා-අනෙකාසේ, ව පුවත්තන

60. හිකුතිනිං, හිසුෂ්ඝීයක ලවා ඇග උලවා නම් ඇට පවතින් අවශ්‍ය වන බැවි ප්‍රකාශන උමුදුන ශිජාපදය ද; සික්කඩමාන නං ව, ශිජමාණාවක ලවා ඇග උලවන හිසුෂ්ඝීයට පවතින් වන බැවි සංඛර්ධින සික්කඩමානං, යනාදී ශිජාපදය ද; සාමණෝරී, සාමණෝරීයක ලවා ඇග උලවන මේගෙන්ය පවතින් අවශ්‍ය තව පැමිණෙන බැවි ප්‍රකාශන සාමණෝරීයා යනාදී ශිජාපදය ය ද; ගිහිනියා, ගැඹිණ්යක ලවා ඇග උලවන මේගෙන්යට පවතින් අවශ්‍ය වන බැවි ප්‍රකාශන ගිහිනියා යනාදී ශිජාපදය ය ද; අසංකව්චිකා ආපනති, තන වසා බිඳකා සිවුරු තැනිව ගම් වදින හිසුෂ්ඝීයට පවතින් අවශ්‍ය නියමන අසංකව්චික ශිජාපදය ය යන; වත්තනතරී, සනරක් උතුරු තොට ඇති; වත්තනා රීසා, සකලියක් ශිජාවෝ තුළු;

61 කායනයන නා වාචා විනෙනයන, කයිනුත් වවනයෙන් හා සියින් තොරවත් උපදින් නු යි ද; කාය විනෙනයන නා වාචෙනා, කය හා සියිනුත් වවනයෙන් තොරවත් උපදින් නු යි ද; සැබෑ, සියල්ලේලෝ; මේ සමූහානිකා, මේ සමූහානික නම් වෙත්. එලුක ලොමිකා සමා, එලුකලොමික ශිජාපදය මෙනි.

එලුකලොම සමූහානය නිම (6)

—//—

62. පදා, [සහොවාරණ කරණ විසින් අනුපසන්නය කුට පාලිඩ්මිය භදුවන හිසුව පවතින් අවදින බැවි ප්‍රකාශන] පදනෝධම ශිජාපදය ද; අසංදුනු, [ග්‍රවනෝප වාරයෙනි විජ වූ පුරුෂයක්නු තැනිව මාගමකට ස පස් පෙදෙකින් වඩා,

* එලුක ලොමිකා-ප-

ଶିଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ ଶିଖି ବନ୍ଦାବନ୍ଦାବୁ

63. සන්නිසිකකා පදු එතෙ-වාචා න කාය වින්නතේ
වාචා විනෙකුන් ජායන්දී-න තු කායෙන ජායරේ
මෙ සම්ඩා නිකා ස තබා-පදුමසාධමම සාදිසා

පිදුගසාධමම සමුඛාන්. නිඩිකා.

— // —

64. අඩින. නාට්, පැණීත්ම-මුද්‍රාවක්ම සංහරය බිජුල් නිම නැතිනා වෙව-අඟ ව පාටිදෙසෙහි

හැම දෙයන හිසුවට පමින් ඇවැශව පැමිණන බැවි ප්‍රකාශන අකුකුතු යනාදී හිසාපදය ද; අසමතා, [සමත නො කරන ලද්ව අභි ගරුධිමු පාලෝච්චරණ කරන විසින් හිසු සේන්ටට අවබාද කරන හිසුවට පමින් ඇවැශන තියමින] අසමතා නො යනාදී හිසාපදය ද; තවා, එසේම; අන්තරෙන ව, [නිරු අවරට ගියකළේහි හිසු සේන්ටට අවබාද කරන හිසුවට පමින් ඇවැශන තියමින හිකුත්තනාටාදක හිසාපදය ද; තිරව්‍යාන විජ්‍ය, මේ, [හසුනිග්ලපාදී තිරග්ලීන විද්‍යාවක් පූජුණු කරන හා අනුන්ට හදුරුවන හිසු සේන්ටට පමින් ඇවැශන වන බැවි ප්‍රකාශන] තිරව්‍යාන විජ්‍ය, යනාදී හිසාපද මයය ද; අතනාකාසේ, ප්‍රව්‍යනා, ව, කෘතාවකාර නො වූ හිසුවකගෙන් ප්‍රගන විවාරණ හිසුවට පමින් ඇවැශන වන බැවි ප්‍රකාශන ප්‍රකාශන හිසාපදය ද; යන ව්‍යුතා, වදුරණ ලද්දුවූ;

63. එතේ සහක සිකඩාපදි, මේ සන් සිකපදයෙයි; වාචා නා කාය විනතනො, වවනයෙනුත් කා සින් දෙකින් තොරවන් උප දිනි. වාචා විනෙනාන ජායනි, වවන සින් දෙකින් උපදින්. කායෙන න තු ජායරෝ, කිනීන් තොම උපදින්. පදමෙසා ධමම සාදිසා, පදමෙසාධමම ගිස්සාපදය හා සමාන වූ; සබඳ, මෙකි සිසල්ලේ; වෙ සම්බානිකා, මිසම්බානික යන.

ප්‍රංගීකාධම සම්බානය නිමි. (7)

— // —

64. අඩානු, [සුදුසු සමය හැර අන් සමයෙක්කි; හිසුවෙන් යක සමග බැහැන ගෙණ එක අදන් මගට (යටත් පිරිසේයින් තුන් ගමන් අන්ක් ගමකට පවා) යන හිසුවට පමින් අවශ්‍ය පැමිතෙනු බැවි ප්‍රකාශන] අඩාන නිස්ස, පදය ද; නාවල, [සරස්වි

සුජ්‍යක්‍රියාදීම්

65. සික්කා පණ්ඩරසා එතෙ-කායා නා වාචා නා මනා
කාය වාචාහි ජායන්ති-නා තො විනෙහන ජායරේ

එනර වීමට මූන් උපුගගට හෝ යටි ගගට යන නැවක හිසුෂේයි
යක් හා එක්ව බැඳෙන ගෙණ නැගෙන හිසුෂ්වට පැවති අවශ්‍යෙන්
නියමිත නාචා ශිස්පදය ද; පණ්ඩත,[තො ගිල්න්ව සිට ගිනෙල්
වෙඩිරු ආදි ප්‍රශ්නික බොජ්න් තම, පිණිය විනවා වලදන
ශිසුෂ්වට පැවති අවශ්‍යෙන් නියමිත] ප්‍රශ්නික භොජන ශිස්පදය ද;
මාතුගාමෙනා, [මාගමක් හා කථාකොට ගෙණ එක අදහ් වගට
(යටත් පිරිසේයින් නුත් ගමින් අන් ගමකට ද) පිළිපදනා හිසුෂ්ව
පැවති අවශ්‍යෙන් අවදිත් බැවි නියමිත] මාතුගාමෙනා සංවිධාය
යනාදී ශිස්පදය ද; සාහරේ, [යම් හිසුෂ්ණියක් ප්‍රවර්තනනාවකාශ
යෙහි ලොම් හරවා නම් ඇට පැවති අවශ්‍යෙන් වන්නේ යයි
ප්‍රජාපා] ලොමස්හරණ ශිස්පදය ද; බඹුදු, [යාලි ව්‍යුහයනාදී
ඩාන්ස විනෑම්දියෙන් පිස හෝ පිසවා වලදන හිසුෂ්ණියට පැවති
අවශ්‍යෙන් නියමිත] ඩාන්ස ශිස්පදය ද; නිමන්තිනා ව, [අකුප
නිමන්තියෙන් නිමන්තුණය කරණ ලද්ද වූ හෝ පටරණ
ලද්ද වූ හිසුෂ්ණිය බාද්‍ය භොද්‍යයක් කා නම් හෝ වලද නම්
ඇට පැවති අවශ්‍යෙන් වන බැවි නියමිත] නිමන්තිනා, යනාදී
ශිස්පදය ද; අරිපාටිතදයනී ව, (1) [යම් හිසුෂ්ණියක් තො
ගිල්න්ව සිට ගිනෙල් විනවා වලද නම් ඇට ද, (2) එසේ ම දී
විනවා වලදන හිසුෂ්ණියටද, (3) තුලනෙල් විනවා වලදන
හිසුෂ්ණියට ද; (4) මි විනවා වලදන හිසුෂ්ණියට ද; (5) වෙඩිරු
විනවා වලදන හිසුෂ්ණියට ද; (6) දියමස විනවා වලදන හිසුෂ්
ණියට ද; (7) ගොඩිමස විනවා වලදන හිසුෂ්ණියට ද; (8) කිරී
විනවා වලදන හිසුෂ්ණියට ද පිළිවෙළින් පාටිදෙසනීය අවශ්‍යෙන්
සිදුවන බැවි ප්‍රකාශන] පාටිදෙසනීය ශිස්පද අට ද යන;

65. 66. එතෙ පණ්ඩරසා සික්කා, මේ පසලොඡ් සික්පදයෝ
කුම්; (1) කායා, කකින් උපදිත්. න වාචා, වචනයෙන් නුපදිත්
න මනා, සිතිතුන් නුපදිත්. (2) කාය වාචාහි, කකිතුන් වචනයෙන්
නුත් උපදිත්. තෙ, ඒ කකිතුන් වචනයෙන් උපදනාපු; විනෙන,
සිතෙකි න ජායරේ, නුපදිත්. (3) කාය විනෙහන ජායන්ති, කකි
තුන් සිතිතුන් උපදිත් තෙ, ඒ කකිතුන් සිතිතුන් උපදනාපු,

මිනය ගාජ්‍යා සේ වහාබ්‍යාව.

66. කාය විනෙන න ජාය පත්‍රි-න තේ ජාය පත්‍රි වාචනා
කාය වුවා හි විනෙන න-සම්බාධා වතුබිඛිඩා
පසුදුතා, බුඩී සදුතෙන්න-අඩිගෙන සහා සමා,
අඩින සම්බාධා ගිඩින.

—//—

67. එයනසභ්‍ය උපසුත්-සුප්‍ර. විකුද්ධිප්‍රත්නන ව
රත්නිව්‍යත්නන. ව බිකාසං-ල් තේ බුඩුහෙන සත්‍යමා,

වාචනා න ජාය පත්‍රි, වවහයෙන් තුපදින් (4) කාය වාචි
විනෙන, කය වවනු හිත යන තුවීන් රුපදින්. [මෙ පරිදිදෙන්]
අඩිගෙන සහ සමා, අඩින ශිජ්‍යාපදය හා සමානවූ; වතුබිඩා
සම්බාධා, මෙකි වතු සම්බාධා ශිජ්‍යාපදයේ බුඩුතෙන්න,
සැළඳ තාජ්‍යතායෙන්; පසුදුතා, පණවන ලද්දූහුය.

අඩින සම්බාධා ගිමි (8)

—//—

- 67 එයනසභ්‍ය, [දින දින සොර ඇත්වා මූලක් සමග කථා
කොට ගෙන එක අදන් මගව (යටත් පිරිසේයින් භුන් ගමින්
අන් ගමකට පවා) පිළිපදන හිසුවට පතිනි අවැන් සිදුවන
බැවි නියමින] එයනසභ්‍ය ශිජ්‍යාපදය ද; උපසුත්, [“මාව්‍ය
යමන් කියන් නම් එය අයම්”] යියනු සිතින් දකිර කළයෙන්
ගෙන විවාදිකරණයට පැමිණ් හිසුන්ගේ බස් ඇසෙන තැන
සිරින හිසුව පතිනි අවැනට පැමිණෙන බැවි පකාගින]
෋පසුත් ශිජ්‍යාපදය ද; සුප්‍ර. විකුද්ධිප්‍රත්නන ව, [නොකිලන
වූවහු විසින් කොමු හෝ බින් ගෝ තමා පින්ස විනවා නොවැලි
දිය යුතුයි යන සුප්‍ර දන විකුද්ධිප්‍රත්න ශිජ්‍යාපදය ද; රත්නී,
[ය ඇදිරි වූ ආලොක තැකි තත්ත්ව තුදකලාව පුරුෂයකු සමග
සිරින්නාවූ ද කාමනිග්‍රින කථා කියන්නාවූ ද හිසුන්යට පතිනි
අවැන් නියමින] රත්නකිකාර ශිජ්‍යාපදය ද; ජනන. ව, [එම්
කුඩා දින් පිළිසන් අවකාශයෙහි පුරුෂයකු සමග තුදකලාව
සිරින්නාවූ ද කාමනිග්‍රින කථා කියන්නාවූ ද හිසුන්යට පතිනි
අවැන් නියමින] පරිව්‍යන් ශිජ්‍යාපදය ද; බිකාසං, අහැව
කාරුණෝධි පුරුෂයකු සමග තුදකලාව සිරින්නාවූ ද කාමනිග්‍රින

සුජනප්පෙමොදුනී

68. කාය විතෙනන ජාවනකි-න තේ ජායනකි වාචනේ
තීකි වාරෙකි ජාවනකි-වේ සමූහානිකා ඉම
පේයනසන්සමූහානා-දෙසිනා දිව්‍යබ කුනා
පේයනසන්සමූහානිකා නිසිනා.

—//—

69. ජනකපාණීසු සඩිමලං-න දෙසෙනකි කථාගනා
තලෝට දැකිපෑ; ඩීසු-සන් ආව්‍ය පාණීනා.

කථා කියන්නාවූ ද' මෙහෙන්සියට පවතින් අවශ්‍ය නියමින්]
අබෙකාකාස ශිස්සාපදය ද; බුදුහෙනා, [විශ්වාදියෙනි භුද්‍යලාව
පුරුෂයෙකු සමග සිවින්නාවූ කො කාමනීග්‍රිත කථා කියන්නාවූ
හෝ කණමුල කොදුරන්නා වූ හිස්සුන්සියට පවතින් අවශ්‍ය වන
බැවි සුවිත] බුදුහ ශිස්සාපදයන් සමග; සත්‍යමා, සත පිරුණාවූ;
එතේ, මේ ශිස්සාපදයයෝ;

68. කාය විතෙනන, කයින් භාසිනින්; ජායනකි, උපදින්.
නේ, ඒ කයින් භා සිංහින් උපදනාගු; වාචනා, වවනයෙන්;
න ජායනකි, තුපදින්; තීකි වාරෙකි, කය වවන සිත යන
න් දෙරින්; ජායනකි, උපදින්; පේයනසන්සමූහානා, පේයනසන්ස
සමූහානය භා සමානවූ; ඉම; මේ ශිස්සාපදයන්තුම්; ආධිව්‍ය
බකුනා, සුයුබිකු වූ බුදුරජානාන්වතෙන්සේ විසින්; වෙ
සමූහානිකා, ම සමූහානිකයෝ යයි; දෙසිනා, දෙගනා කොට
වදුරන් ලදි.

පේයනසන්සමූහානික නිමි. (9)

—//—

69. තථාගත්, තථාගතයෝ තුම්; ජනකපාණීසු, කුච ගත්
අත් අත්තහුව; බිම්ල, බිම්ල; න දෙසෙනකි, නො දෙසන්;
[මෙයින “න ජනකපාණීසු අගිලානයා බමම දෙසියාම්තින්
සකඩ කරන්යා”] තලෝට, එපරද්දන් ම;
දැන් පාණීසු, දුඩු ගත් අතැතත්තහුව ද; සන්ද, ඇත් ගත් අත්
අත්තහුව ද; ආව්‍ය පාණීනා, ආප්‍රුඛ ගත් අත් අත්තහුව ද;

11.

විනය කාඩ්‍රා ස්ථී ව්‍යාධියාව.

70. පාදකු'පාහනං යානා-මසයන පලුලකීකාය ව වෙසිනො, 'ගුණීනො වෙව-එක්දස මත්තනකා'
  71. වාචා විනෙන ජායන්-න නො ජායන් කායනො සබඳ එකසමූහානා-සමකා* ධම්මදේසනේ
- ඛම්මදේසනා සමූහානා. ගිසිනා..
- //—

72. තුනා කායන් ජායන්-න වාචාය න විනෙනො වාචානො ව සමූහාන්-න කායා න ව විනෙනො

70. පාදකා, මිටිවැඩි දරන්නපුව ද; උ'පාහනා, වහන් දරන් නපුව ද; යානා, 'යානාරුස්ථ්වවපු ව ද; සෙයෙ, සය න ගත වුවපුව ද; පලුලකීකාය ව, අකවටු අවුමවපුව ද; වෙසින, ශිස්වෙත්ම ඇත්තපුව ද; ඔගුණීනො ව එව, ශිස් වැසුවපුව ද යන මොවුන්ට ධම්මය දෙශනා නොකරන්; [“න දැඩි පාණ්ඩා අගිලාභයා ධම්ම. දෙසිසා ත්‍රි සිකකා කරණීසා” යනාදින් ප්‍රජාපාලන සෙවියා සිකපද දාය මෙයින් කැපිතයි] අත්තනකා, උගා රහින වූ; ඉමෙ එකාදස, මේ එකුම්ලොස් ශිස්පදයෝ;

71. වාචා විනෙන, වවනයෙන් හා සිතින්; ජායන්, උපදින්; තෙ, ඔවුනු; කායනො, කයින්; න ජායන්, තුපදින්; ධම්මදේසනා සමකා, ධම්මදේසනා සමූහානාය මෙන්; සබඳ, සියල්ලේලු; එක සමූහානා, එක සමූහානිකයෝ වෙන්.

ඛම්මදේසනා සමූහානි ගිමි. (10)

—//—

මෙයේ සමහිනක සමූහානයන් දක්වා ඉක්තින් නියන සමූහාන ත්‍රිකය දක්වන්නො 'තුනා කායනො' යනාදිය කියන්:-

72. තුනා, තුණ වෘෂ්ඩින්ලේ ජෙදනාදියෙන් පැවති අවැයේ වන බැවි ප්‍රකාශන තුනකාම ශිස්පදය; කායන් ජායන්, කයින් උපදි; න වාචාය න විනෙනො, වවනයෙනුන් සිතිනුන් තුපදි. වාචානො ව සමූහාන්, වවනයෙන් ද නැඟී. න කායා න ව විනෙනො, කයිනුන් සිතිනුන් නො නැඟී.

* සමූහානා-ස්ථී-

සුජනප්පමොදුනි

73 කාය වාචාය ජායතී-න ව ජායතී විනතතො
ඩුනාරෙවනකා නාම-තීති යාතනයි ජායතී
ඇතාගෙවන සම්භානා නිසිඛං.

—//—

74 වොඒං වාචාය මිශනතන-න තු ජායතී කායතො
ජායතී නීති වාරේතී-වොඒං වුඩාපනා ඉදා.
අකතා. මේ සම්භානා-බමෙරපෙන භාසිතා.
වොඒවුඩාපන සම්භානා නිසිඛං.

—//—

75 අනතු සුදුතන. වාචාය-න කායා න ව විනතතො,
ජායතී කාය වාචාය-න තං ජායතී විනතතො

73. කාය වාචාය ජායතී, කයින් හා වවනයෙන් උපදී; න ව
විනතතො ජායතී, සියින් නූපදිත්; දුනාරෙවනකා නාම,
ඩුනාරෙවන ශිජාව වනාති; තීති යාතනයි, තුන් තැනකින්;
ජායතී, උපදියේ.

ඇතාගෙවන සම්භානා නිමි. (11)

—//—

74. වොඒං, [දුන දුන වධයට නිසි යයි දක්නා ලද තැනැත්
නිය රඡාදින් තො තිවාර උපසම්පන්න කරණ සිජුලිය සහ
වෙසෙස් අවදින බිඛි ප්‍රකාශින] වොඒවුඩාපන ශිජාපදය;
වාචාය මිශනතන, වවනයෙන් හා සියින් උපදී; කායතො, කයින්;
න තු ජායතී, නූපදී; තීති වාරේතී, කය වවන සින යන තී
දෙරින්; ජායතී, උපදී; ඉදා වොඒවුඩාපනා, මෙසේ මේ වොඒ
වුඩාපන ශිජාපදය; මේ සම්භානා. අකතා, මේ සම්භානා සිකපද
යක් කරණ ලදී; ධමෙරපෙන භාසිතා, එය ධමෙරපයන් විසින්
දෙසනලදී.

වොඒවුඩාපන සම්භානා නිමි (12)

75-76. අනතු සුදුතන, [මත්‍රිපියන් විසින් ද සංම්පූ විසින් ද
තො අනුදන්නා ලද ශිජාමාණාව උපසම්පන්න කරවන සිජුලිය
සම පෘති අවධින තියමිත] අනතු සුදුතන ශිජාපදය; වාචාය,
වවනයෙන් උපදී; න කායා න ව විනතතො, කයිනුත් සියිනුත්

විනය ගාඩා හීම් ව්‍යාච්‍යාව.

76. ජායනී වාචා විනෙකනන-න තං ජායනී කායතේ,
ජායනී නීති වාරෙකි-අකත් වතු යානිකා.

අනනුකූලුත සම්ඛාන ගිසිනා.

—//—

77. සම්ඛාන ගි සබැඩප-දස තීනි සුදේකිනා.
අසම්මානකරං දාන-නොති බිම්මානුලාමිකා.
ධාරයනෙකා ඉම් විශ්වැස-සම්ඛාන නා මූළුනීනි

සම්ඛාන සිස සබැඩප ගිසිනා.

78. සම්ඛානා කායිකා අනනතදසිනා-අකඩානා
ලොක ගිනෙකන විවෙක දසිනා
ආපන්තිසො නොන සම්ඛිකා කති-පුව්‍යම තං මෑති
විහඹකකාවිද !

නුපදි; කාය වාචාය ජායනී, කයින් හා වතනයෙන් උපදි; තං, එය; විනෙනතා නා ජායනී; සිනින් නුපදි; වාචා විනෙන ජායනී, වතනයෙන් හා, සිනින් උපදි; තං, එය; කායනො, කයින්; නා ජායනී, නුපදි; තීකි වාරෙකි ජායනී, කය වතන සිත යන තීදෙරින් උපදි; [එහෙකින්] වතු යානිකා. අකත්, මෙය වතු සම්ඛානික සිකපදයක් කරණ ලදී

අනනුකූලුත සම්ඛානය ගිමි. (13)

77. සබැඩප, සංස්කෘත වූ; සම්ඛානා, සම්ඛානය නොගෙන් සම්ඛානයෙකි සංස්කෘතය; දස තීනි, නොලෙසකි යි; සු දෙසිනා, මොනවට දෙස න ලදී; නොති බිම්මානුලාමිකා, විනය පාලියට අනුලාමි වූ; අසම්මාන කරං, නුම්ලා බැව් කරන්නා වූ; ඉම් යානා, මේ කාරණය (නොගෙන්) මේ සාංචය; ධාරයනෙකා, දරන්නා වූ; විශ්වැස, නුවන්නේනේ; සම්ඛාන, සම්ඛානයෙකි; න මූළු, මූලා නොවන්නේය

සම්ඛාන සිස සංශෝධ ගාඩා'ම් ව්‍යාච්‍යාව ගිමි.

78. විහඹග කොවිද, විහඹග යාසනයකි දස් තැනැන්ත !
විවෙක දසිනා, තදබිගාදී පක්‍රාවිධ විවෙකයන් දක්නා පුදුවූ;
ලොකකිනෙන, සන්න තිත විධායක වූ; අනනතදසිනා,
අනනත දරුණි වූ බුදුරජාණන්වහන්සේ විසින්; කායිකා සම්ඛානා,

සුජනපාමොද්ධී

79. සමූහානා කායිකා අනන්දසිනා-අකබානා
ලොක හිතෙන විවේක දසිනා
ආපත්තියා තෙන සමූහිනා, පසුව-එත් තෙ අකබාම්
විහඹගකාවිද !
80. සමූහානා වාචිකා අනන්දසිනා-අකබානා
ලොක හිතෙන විවේක දසිනා
ආපත්තියා තෙන සමූහිනා කති-පුව්‍රම තා බැං
විහඹග නොවිද !
81. සමූහානා වාචිකා අනන්දසිනා-අකබානා
ලොක හිතෙන විවේක දසිනා
ආපත්තියා තෙන සමූහිනා වතසෝ-එත් තෙ
අකබාම් විහඹග නොවිද !
82. සමූහානා කායිකා වාචිකා අනන්දසිනා-
අකබානා, ලොක හිතෙන විවේක දසිනා
ආපත්තියා තෙන සමූහිනා කති-පුව්‍රම තා බැං
විහඹග නොවිද !

යම් කායික සමූහානයෙක්; අකබානා, වදුරණලද්දහු ද; තෙන, ඒ කායික සමූහානයෙන්; සමූහිනා, නැගි සිටියා වූ; ආපත්තියා ඇටෑන්හු; කති, කෙතෙක්ද සි; තා, තා; පුව්‍රම, විවාරම්; බැං, එය කියව!

79. විහඹග නොවිද, උගය විහඹගයෙහි දැන තැනැත්ත! විවේක දසිනා-පෙ-තෙන, ඒ සමූහානයෙන්; සමූහිනා, නැග සිටියා වූ; ආපත්තියා, ඇටෑන්හු; පසුව, දුකාලා, තුලසී, සහ ඕවෙශස් ප්‍රව්‍යී, පාවිදෙසනීය යයි පසකි; තෙ, විතාප තුළට; එත්, මෙය; (මම) අකබාම්, කියම්.

80 විහඹග නොවිද, -පෙ-වාචිකා සමූහානා, වාග්වාරක සමූහානයෝ-පෙ-

81. විහඹග නොවිද-පෙ-තෙන, ඒ වාචික සමූහානයෙන්; සමූහිනා, නැග සිටියා වූ; ආපත්තියා, ආපත්තිහු; වතසෝ, දුකාලා තුලසී සහ ඕවෙශස්, ප්‍රව්‍යී සිටුදෙනෙකි.

82 -පෙ-කායිකා වාචිකා, කාය වාග්වාරකවු; සමූහානා, සමූහානයෝ-පෙ-

විනය ගාජ්‍යාතී ව්‍යාච්‍යාව.

83. සමූහානා කායිකා, වාචිකා, අනහන දසේනා -

අකබානා ලෝක හිතෙන විවෙක දසේනා
දාපත්‍රියෙයා තෙන සමූහිකා, පසුව-එන් තෙ අකබාම්
විහඩග කොට්ඨ !

84 සමූහානා කායිකා, මානසිකා, අනහන දසේනා -

අකබානා ලෝක හිතෙන විවෙක දසේනා
දාපත්‍රියෙයා තෙන සමූහිකා කති-ප්‍රව්‍රාම නං බැංකි
විහඩග කොට්ඨ !

85. සමූහානා කායිකා, මානසිකා, අනහන දසේනා -

අකබානා ලෝක හිතෙන විවෙක දසේනා
දාපත්‍රියෙයා තෙන සමූහිකා ජ-එන් තෙ අකබාම්
විහඩග කොට්ඨ !

86. සමූහානා වාචිකා, මානසිකා, අනහන දසේනා -

අකබානා ලෝක හිතෙන විවෙක දසේනා
දාපත්‍රියෙයා තෙන සමූහිකා කති-ප්‍රව්‍රාම නං
බැංකි විහඩග කොට්ඨ !

87. සමූහානා වාචිකා, මානසිකා, අනහන දසේනා -

අකබානා ලෝක හිතෙන විවෙක දසේනා
දාපත්‍රියෙයා තෙන සමූහිකා ජ- එන් තෙ
අකබාම් විහඩග කොට්ඨ !

83.-පෙ-පසුව, දුකුලා, තුලසී, සහවෙශස්, පවති, පාවිදෙස ගිය යයි පස්දෙනෙකි,

84 කායිකා, මානසිකා, කාය විනත සමූහානයෝ-පෙ-

85. තෙන, ඒ කාය විනත සමූහානයෝ; සමූහිකා දාපත්‍රියෙයා, තැග සිටි ඇවැත්තු; ජ, පැණිජ්, දුකුලා, තුලසී, සහවෙශස්, පවති, පාවිදෙස ගිය ය දෙනෙකි.

86 වාචිකා, මානසිකා, වාචිමතෙනා වාරිකුවු; සමූහානා, සමූහානයෝ-පෙ -

87 දාපත්‍රියෙයා, අවශ්‍යෙනු; ජ, පැණිජ්, දුකුලා, තුලසී සහ වෙශස් පවති දුඛාජිකා ගැස සයක් වෙත.

සුජනප්පාතොදුනී

88. සමූහානා කායිකා වාචිකා මානසිකා අනෙකුත් දැස්සිනා ආපත්තියෙයා තෙනු සමූහිනා කනි-පුව්ත්මි නා ආපත්තියෙයා තෙනු සමූහිනා කනි-පුව්ත්මි නා බැංහි විහැඩු කොට්ඨද !
89. සමූහානා කායිකා වාචිකා මානසිකා-අනෙකුත් දැස්සිනා අකඩානා ලේඛක හිමිත්තා විවෙක දැස්සිනා ආපත්තියෙයා තෙනු සමූහිනා ජ-එන්. තෙ අකඩාම් විහැඩු කොට්ඨද් ත්.

ආපත්ති සමූහාන ගාථා ගියිනා.

90. එකං සං විවර කනී-පගෙහෙන්නානා *අකුත්ලි. ඇයි-සමාන රුපේ ව-කිසිය න් ඉඩ මාගත්තා ?
91. විසු විනයෝසු පක්ෂීන්නා යෙ-ලිදෙදුසු. ආගවිත්තානි උප්‍රාස එසුසු කනියා සිකඩාපදුනී තොනකි-කනිසු නාගරෝසු පක්ෂීන්නා

88. කායිකාව, වාචිකා මානසිකා, කාය වාක් මතෙනා වාරිකවු;

89. තෙනා, එයින්; සමූහිනා, නැගයිලියා වූ; ආපත්තියෙයා, අවිත්තු; ජ, පැමිඹ, දුකුලා, තුලසි, සහවෙශස් පවතින ප, ච් තදුනිස යයි කියා ස දෙනෙකි; කේ, තුම්බ; එකං, මෙය; අකඩාම්, කියම්.

ආපත්ති සමූහාන ගාථා ජීවි ගිම්.

90. විවර, සිවුර; එකංසං කනා, එකස්කොට පෙරවා; අකුත්ලි-පගෙහෙන්නා, දගනබසම්බානයෙන් උඩිල ඇඳිල බැඳ; ඇයි-සමාන රුපේඉට, ප්‍රත්‍යාග-සනය කරණ සුභාව ඇත්තේම, හෙවත් කිසිවක් පතනුවන්ව; කං, තුම්බ; කිසිය, කුමන කරණ කින්; හෙවත් කුමකට; ඉඩ ආගත්තා, මෙහි ආගත්තිද ? (මෙය සඡිඳුයන් වහන්සේ විසින් උපාල නෙරනේට වදුරණුලදි.)

91. විසු විනයෝසු, හිසු හිසුන් විනය මගයෙහි; පක්ෂීනා, පණවන ලද්ද වූ; යෙ, යම් කොමෙනක් තුම්; උප්‍රාස එසුසු, පෙහෙවස් දිනයන්හි; උස්සායා, උදෙසීමට ආගවිත්තාකි, එන් ද; සිකඩාපදුනී, ශිස්ජාපද වූ ඔව්තු; කනියා තොනකි, තෙනෙක් වෙන් ද ? කනිසු නාගරෝසු, කොනෙක් නාගරයන්හි; පක්ෂීනා, පණවනලද්දුනු ද ?

* ඇ පගෙනෙකින්නා-ස-

විනය ගාංච්‍රී ව්‍යාධිවල.

92. භාදුකො නෙ උම්මේඩිගා,*—යොනිසො, පරිපූවත්සී තයැක තේ අහ මක්කිස්සෝ—යා, එ කුසලෝ තරා,
93. විසු විනයෙසු පක්කුදුතතා, යෙ—ලිඳුසි。
අඩ්ඩු සියුසතා, නි තේ හොනැනි—සත්තාසු නගරෙසු පක්කුදුතතා
94. කකමෙසු සත්තාසු නගරෙසු පක්කුදුතතා—
ඉඩික මේ ක්‍රි. බ්‍රාකර නං වචනපථ්—නිසාමයිනා—පටිපහේම හිතාය නො සියා, නි
95. වෙසාලිය රුජගහෙ—සාචන්දිය ව ආලවිය.†
කොසම්බිය ව සකක්සු—හගෙසු වෙච් පක්කුදුතතා

92. නෙ, තුඩියේ ප්‍රශනය; උම්මේඩිගා, අවිසුකිකාරයෙන් ඉල්පි සිවියේය. භාදුකො, එහෙයින් ම සුජර වන්නේය; තනාහොන් උම්මේඩිගා, තුවන ඉස තැඹීම, (ප්‍රජාගිමිය) භාදුකො, උනුම; යොනිසො, තුවනීන්; ප්‍රව්‍යසි, ව්‍යාරන්නේයිය; තයැක, එබැවින්; කුසලෝ, දස්සයක් තෙමේ; යා, යමිසේ ද; තරා, එසේම; අභා, මම; නෙ, තුඩිව; අක්කිස්සෝ, ව්‍යාල දෙය කියන් තෙමේ.

93. යෙ, යම් ශිජ්ජාපද කොණක්; විසු විනයෙසු, විනය වයයෙහි; පක්කුදුතතා, පණවන ලද්දිහු; උපොසමේසු, උපො සංයාජ්ජිති; උදේදිස්. ආගවත්තානි, උදේසිමට පැමිණෙන් ද; නෙ, ඔවුනු; අඩ්ඩු සියුසතා, නොනැනි, තුන්සියපණසක් වෙනි; සත්තාසු, නගරෙසු, නගර සතකී; පක්කුදුතතා, පණවන ලද්දිහ.

94. කකමෙසු සත්තාසු නගරෙසු, කවර නගර සතක දී; පක්කුදුතතා, පණවන ලද්දිහුද සි ඉඩික, එබැවින්; ක්‍රි, තුඩි, මේ, මට; බ්‍රාකර, පිසද ප්‍රකාශ කරණ මැනවි. තං වචනපථ්. ඒ වාචිමාගිය; නිසාමයිනා, අසා; පටිපහේම, පිළිපදින්නෙමූ; තො, අපට; හිතාය සියා, එය හිත පිණිස වන්නේය;

95. වෙසාලිය, ව්‍යාල තුවරද; රුජගහෙ, රුජගහනුවර ද; සාචන්දිය ව, සැවැක් තුවර ද; ආලවිය, අලුවී තුවර ද; කොසම්බිය ව, ගොසඩි තුවර ද; සකක්සු, ගාක්කදනවිඩි; හගෙසු, හගුදනවිඩි ද; පක්කුදුතතා, සිකපද පණවන ලද්දිහ.

* උම්මේඩිගා—ලිඳුයා, † වෙසාලිය රුජගහෙ—සාචන්දිය ආලවිය
—සාචාසම්බිය—සා-

සුජනප්පගමොදුනී

96. කති වෙසාලියং* පසුදුනතා-කති රුහුතහ කතා සාච්‍යාච්චිය නොනති-කති ආලුවිය නො
97. කති කොසම්බිය පසුදුනතා-කති සකොසු වූවචනතා කති හැරගසු පසුදුනතා-ත් මේ අකකාති ප්‍රච්චිතෙනා
98. දස වෙසාලිය පසුදුනතා-එකවිස රුහුතහ කතා ත් උග්‍රන තීති සත්තාත්-සත්බෑ සාච්‍යාච්චිය නො
99. ත ආලුවිය † පසුදුනතා-අත් කොසම්බිය කතා අත් සමෙකු සු වූවචනතා-තමය හැරගසු පසුදුනතා

96. වෙසාලිය, විභාලා නුවර දී; කති, කෙනෙක් සික පද්ධයේ; පසුදුනතා, පණවන ලද්දිහු ද; රුහුතකේ, රුහුතහ නුවර දී; කති, කෙනෙක් කතා, පැණ්ටීම කරන ලද්දිහු ද; සාච්‍යාච්චිය සැවැන් නුවර දී කති, කෙනෙක්; නොනති, පණවන ලද්දිහු වෙන් ද; ආලුවිය, අලුව නුවර දී කති කතා, කෙනෙක් ප්‍රජාපාද?

97. කොසම්බිය, කොසම්බි නුවර දී; කති පසුදුනතා, කෙනෙක් සිකපද පණවන ලද්දිහු ද; සමෙකු සු, යාකන දනවිති; කති වූවචනතා, කෙනෙක් සිකනු ලැබෙන් ද; හැරගසු, හගු දනවිති; කති පසුදුනතා, කෙනෙක් පණවන ලද්දිහු ද; ප්‍රච්චිතෙනා, විවිධන ලද්දේදේ; ත්, එය; මේ, මට; අකකාති, කියනු මෙනවි;

98. වෙසාලිය, විභාලා නුවර දී; පසුදුනතා, පණවන ලද් සිකපදයේ; දස, දස දෙනෙකි; රුහුතෙ කතා, රුහුතහ නුවර දී පණවන ලද්දිහු; එකවිස, එක් විස්සකි; සම්බෑ, සියදු; ත් උග්‍රන තීතිසත්තාති, සයක් අමු තුරුසියයක් (කෙවන්) දෙසිය සිවු අනු වක් ශිජා, ටවු; සාච්‍යාච්චිය කතා, සැවැන් නුවර දී පණවන ලද්දිහු.

99. ආලුවිය, අලුව නුවර දී; පසුදුනතා පණවන ලද්දිහු; ත, ශිජාපද සයෙකි; කොසම්බිය කතා, ගොසම්බි නුවර දී පණවන ලද්දිහු; අත්, අවකි; අත්, අටක්; සමෙකු සු, යාකන දනවිති දී යයි; වූවචනතා, සිකනු ලැබෙන්; හැරගසු, හගු දනවිති දී; කයෝ, ශිජාපද තුනක්; පසුදුනතා, පණවන ලද්දිහු;

* වෙසාලිය-ස- † ආලුවිය-ස-

ମିଶନ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ପତ୍ର ଓ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବିଷୟରେ

- 100 යෙ වෙසාලියේ පක්දුකුනතා-තෙ සූතෝහි යථා කරී。
මෙදුන විගහු'තතර-අතිරේකකුව කාලකි。

101. *ප්‍රත්‍යුත්‍රම්පරහතත්-දනතපොතෙන අමෙලකි。
හිකුවුනිසු ව අමකකාසේ-දයෝ'තෙ වෙසාලියේ කතා

102. යෙ රාජගතෙහා පක්දුකුනතා-තෙ සූතෝහි යථා කරී。
අදිනතාදුන රාජගතෙහා මෙ අනුඩ්සන් පි වි

103 මෙ පි ව හෙදු අනතරවාසකා-රුපියේ සුනතා。
දැඩිපනෙන ව
පාචිකපිණිඩි ගණනොජනා-විකාලය ව වාරිතතාවානානා උග්‍රන් විසැකි

100. වෙසාලියෝ, විජාලා තුවර දී; යෙ, යම් ශිස්සාපද කෙනෙක්; පසුකුදුතු, පණවන ලද්දිගු දී; තෙ, ඔවුනු; යථා කථා, යම්සේ කෙසේ දැයි; සුනෙකාති, අසටහන මෙදුන, මෙදුන ශිස්සාපදය; විගෙහ, මනුෂ්‍යවිග්‍රහ ශිස්සාපදය; උත්තරී, උත්තරී මනුෂ්‍යධිම්ම ශිස්සාපදය; අතිරේක ව, අතිරේක පත්‍රගාහ ශිස්සාපදය; කාලක්, සුචිකාලක සික්කාපදය;

101. ඩුත්, ඩුතාගෙරාවන ශිස්සාපදය, පරමපරාක්‍රත්ත, පරමපරාක්‍රත්ත ශිස්සාපදය; දැන්ත පෙළාණීන, දැන්ත පෙළාණී ශිස්සාපදය සහිත වූ; අවෙලිකං, අවෙලික ශිස්සාපදය; හික්කුනී සු වූ, හිස්සානීන් කේරෙහිද; අකොකුසෝ, ආත්‍යාය ශිස්සාපදය; යනු; එතේ දස, මේ දසය; වෙසාලිය. කතා, විශාලා තුවර දී පෙන්වන ලදය.

102. යෙ, යම් ශික්ෂාපද කෙනෙක්; රජගහෙ, රජගහ බුවර දී; පක්ෂීනා, පත්‍රවන ලද්දූහු ද; නේ, ඔවුහු යථා කළු, යම් සේ කෙසේ දු යි; සුණොති, අසට; අදින්නාදනා, අදින්නාදනා ශික්ෂාපදය; අපිට, වැළිඳ; රජගහෙ, රජගහනුවර දී වේ. අනුධිංසනා, අම්ලක අක්ෂීනාතිය යන අනුධිංසනා ශික්ෂා වියය ද;

103. මෙහිදී අපි, සම්බන්ධක නෙතුවන්නක යන නෙතු ශිස්ථාපද දෙක ද; අනුරව්‍යකා, අනුරව්‍යකා ශිස්ථාපදය රුපියා, රුපිය සංලොජාර ශිස්ථාපදය; සූත්‍රකා, “සාමංසූත්‍රකා විසැකුපෙනු” යනුදී සූත්‍රකා ශිස්ථාපදය; උපක්‍රාපනේනු ව.

* కున్నపరమేశ్వరును ।-౪.

සුජනප්‍රමාදයේ

104. මිවරං දක්‍රා ඔසාසනති-එකෙ ඩ්පගහෙ කකා,
ගිරගෙවරයා, තත්ත්ව-ඡන්දනෙන එක විසති
105. යෙ සාච්ඡීය පක්ෂකුද්‍යතා-තේ සුජෙණාහි යථා කරී。
පරාජකානි වනතාරි-සඩිසාදිසේසා හටනති සොලස
106. අනියකා ව වෙ නොනති-නිස්සාගියා වතු විසති
ඡ පක්ෂකුද්‍යස සත්‍යකුද්‍යව-බුද්‍යකානි පවුලව නති
107. දසයෙට ව ගාරයා-මෙ සතනති ව සොඩියා
ඡ උගාන තීනි සතානි සබේ සාච්ඡීය කකා

උපකාපනක ගිස්සාපදය සතිත; පාමිතපිණඩ්, සිකුවිනිපරිපාමිත
ගිස්සාපදය; ගණනොරනා, ගණ නොරන ගිස්සාපදය; විකාලේ
වාරිතකා, විකාලේ ගාම්පූවෙසන ගිස්සාපදය; නහානා, නහාන
ගිස්සාපදය; උගානවිසති, උගාන 'මිස්ත්‍රිවසස්' යනාදී ගිස්සාපදය;

104. මිවරං දක්‍රා, 'සමගෙන සමේකන මිවරං දක්‍රා' යන
ගිස්සාපදය; ඔසාසනති, ඔසාසනක ගිස්සාපදය; තත්ත්ව එව, එක් ම;
ගිරගෙ, 'යාපන සිකුවිනි භාවිතව වා' යනාදී ගිස්සාපදය; වරියා,
වාරිකාපකකමන ගිස්සාපදය; ඡන්ද දනෙන, ඡන්දන ගිස්සාපදය
සමග; එකවිසති, එකවිසසක ව්‍යවාධි; එකෙ, ලොවිපු; රජගෙහ
කකා, රජගහ නුවරදී පණවන ලද්දිය.

105. සාච්ඡීය, සාච්ඡීන් නුවරදී; යෙ, යම් ගිස්සාපද
නෙගෙනක් පක්ෂකුද්‍යතා, පණවන ලද්දිනු ද; තෙ, ඔවිපු; යථා
කථා, ගම් සේ කෙසේ දැයි; සුජෙණාහි, අසට, වනතාරි පාරජ
කානි, සතර පාරජකාවෝ ද; සඩිසාදිසේසා සොලස, සගවෙ
සේස් මසාලස ද*; හටනති, වෙන්;

106 අනියකා ව, අනියත ද; වෙ නොනති, දෙකක් වෙන්;
නිස්සාගියා, නිසති; වතුවිසති; සු විස්සකි; බුද්‍යකානි, බුද්‍යකා
පනතිපු; ඡපක්ද්‍යස සතා, එක්සිය සපණසක් ද; පවුලනති,
කියනු ලැබේන්.

107. ගාරයා, ගාරයාපනතිපු; දසවෙට ව, දසයක් ද;
සොඩියා, සොඩියාවෝ; වෙ සතනතිව, දෙ සැන්කුවන් ද; යන;
ඡ උගාන තීනිසතානි, සයක් අඩු තුන්සියයක් වූ; සබේ, සියලු
ගිස්සාවෝ සාච්ඡීය කකා සැවැන් නුවරදී පණවන ලද්දිය.

* සුසක්වෙස ස, ටෙ දුයෙදුය, අතකාම, සක්‍රාරත්න, කුලදිසන යන
සය හා ගිස්සාන් සඩිසාදිසේසා දසයක් ද යන තෙශාලුසයි.

විනයගාලු, සී ව්‍යාධියාව.

108. ගය ආලුවියං පක්ෂියෙනා -තේ සුමණාහි යථා කරා.
කුටි කොසිය පෙයනා ව-බණතෙ ගච්ච තදවතෙ
සප්පාණකකුව සිකුව් නැති-ත එතේ ආලුවියං කනා
- 109 ගය කොසම්බියං පක්ෂියෙනා-තේ සුමණාහි යථා කරා.
මහාවිහාරෙ දෙව්වයෙං-අක්ෂ්‍යව-වාරං සුරුය ව
අනාදරියං සහඩමෙමා-ප්‍රෝපාතණ් න අඩ්මා.
110. ගය සකොසු පක්ෂියෙනා-තේ සුමණාහි යථා කරා.
එලුකලොමා-නි පතෙනා ව ඕවාදේ වෙට තෙහෙපුව.

108 ආලුවියං, ආලුවිනුවර; ගය, යම් 'කිස්සාපද කෙගෙණක් තුමු; පක්ෂියෙනා, පණවන ලද්දහු ද; තෙ, ඔවුහු; යථා කරා, යම් සේ කෙසේ දු දි; සුමණාහි, අසව; කුටි, සක්ෂියේහි කුටි කිස්සාවය; කොසිය, කොසිය කිස්සාපදය; පෙයනා ව, සහ පෙයනා කිස්සාවය; බණතෙ, පාන්තිවිණන කිස්සාවය; ගච්ච දෙව්වතෙ තුනකාම කිස්සාවය; සප්පාණකකුව, සිකුව් නැති, සප්පාණ්ක උදක සිකුව්හා කිස්සාවය යන; එතේ ජ, මේ සය; ආලුවියං කනා, අලුවිනුවර දී පණවන ලද්දහු

109. කොසම්බියං, කොසමු නුවර; පක්ෂියෙනා, පණවන ලද්ද වූ; ගය, යම් කිස්සා කෙගෙණක් වෙන් ද; තෙ, ඔවුහු; යථා, කරා, යම් සේ කෙසේදී; සුමණාහි, අසව; මහාවිහාරෙ, මහල් ලක විහාර කිස්සාපදය; දෙව්වයෙං, දුෂ්චිව කිස්සාපදය; අක්ෂ්‍යව-අක්ෂ්‍යවදක විහෙසකේ'යන කිස්සාපදය; වාරං, යව වාරතෙකාසා යනාදී කිස්සාපදය; සුරුය ව, සුරුපාන කිස්සාවය; අනාදරියං, අනාදරිය යනාදී කිස්සාපදය; සහඩමෙමා, සහඩමික කිස්සාවය; පයෙ, පාතණන, 'සුරුසුරු කාරකං'යන කිස්සාපදයන් සමග; අඩ්මා, අවක් වේ.

110. සකොසුපී, යාකන දනවිහි; පක්ෂියෙනා, පණවන ලද්ද වූ; ගය, යම් සිකපදයෝ වෙන් ද; තෙ, ඔවුහු; යථාකරා, යම් සේ කෙසේ දු දි; සුමණාහි, අසව; එලුකලොමා-නි, එලුක ලොම බෙබාවන කිස්සාවය; පතෙනා ව, උණන පක්ෂිවිහින කිස්සාවය; ඕවාදේ, 'යාපන සිකඩුනි ඔවාදය' යනාදී කිස්සාවය; තෙහෙපුව, තෙහෙපුව විජුපන කිස්සාවය;

සුජනප්පමොදුනී

111. සූති ආරක්ෂකෙකා වේට-ඡ එනෙ කාපිලවඩුවේ උදක සුජ්‍යියා ඔවාතදු-හිකුණිසු පවුවනින්
112. ගෙ හගෙසේසු පක්ෂුන්නා-නෙ සුජනාහි යදා කර්. සමාදැනිනා මිසිවෙනානි*-සාම්‍රිතසාහි සැසිනුකා.
- 113 පාර්ශ්වකානි වනනාර-සඩකාදිසේසාහි හවනානි සන්නනිසු ගෙයා අඟ වනානි-සැහි වි බුදුකා
114. වෙ ගාරයා නයා සිකකි-ඡ පක්ෂුය සිකකාඡද ජ්‍යු නගරෙසු පක්ෂුන්නා-බුධේනා'දිවත්ත්‍යනා
- 115 ජ්‍රෝන නීනි සතානි-සැබේ සාචනායා කනා කාරුණිකෙන බුධේනා-ගොනමෙන යස්සානීනා

111. සූති, 'අසීමය. වා'යනාදී සූති ගිස්සාපදය; ආරක්ෂකෙකා ව එට, පාරක්ෂුක ගිස්සාවය; යන; එනෙ ජ්‍යු, මේ සය; කාපිලවනු වේ, කිමුල්වන් පුරයෙකි දී ප්‍රඥානායන. හිකුණිසු, හිකුණින්නේ කෙරෙකි; උදකසුජ්‍යියා ව, උදක සුජ්‍යි ගිස්සාව ද; ඔවාදේ, ඔවාදු සිස්සාව ප්‍රඥාය යන්නේ ප්‍රඥාව ද; පවුවනානී, කිස්සා ලැබෙන්.

112. හගෙසේසු, භගු දනවිහි දී; පක්ෂුන්නා-පේ-සුජනාහි, අසව; සමාදැනිනා, මිසිවෙනානි, රෝනි සමාදහන ගිස්සාපදය; සාම්‍රිතසාහි සාම්‍රිතසාහි, සාම්‍රිතසාහි සැසිනුකා, ප්‍රඥානා, බුදුකා, පනත්තීපු, යන මොවිපු යි.

113. පාර්ශ්වකානි වනනාර, පාර්ශ්වකාවේ සතර දෙනෙක; සඩකාදිසේසාහි සන්නන හවනානී, සඩකාදිසේසාහි සන්න දෙනෙක් මෙන්. නීස්සාගෙයා අඟ, නීසාහි අවකි; බුදුකා, බුදුකා, පනත්තීපු; දෙනීසකි.

114. ගාරයා, ගාරයාපනත්තීපු; වෙ, දෙදෙනෙක; කයෝ සිකකා, තව ගිස්සාත්‍යනක් ද; සිකකාපද ඡ පක්ෂුය, යලි සිකපද සපන්සක් ද යන මොවිපු; ආදිවත්ත්‍යනා, සුයාසිබිතු වි බුදුන් විසින්; ජ්‍යු නගරෙසු, සය නගරයෙකි; පක්ෂුන්නා, පණවන ලදය.

115. කාරුණිකෙන, කරුණා පරවු වූ; යසයිනා, යුයේවි වූ; ගොනමෙන, ගොනම ගොනුඇන්නා වූ; බුධේන, බුදුරජා නෙන් වහන්සේ විසින්; සැබේ ජ්‍රෝන නීනි සතානී, සියදු සයක් අවු තුන්සියයක් සිකපදතයි; සාචනායා සාචනාන්පුවර දී පණවන ලදය.

* මිසිගබිනානි-ය-

විභාගාධා ජ්‍යෙ ව්‍යාධ්‍යාව.

116. යෝ තු. අපුරුෂීමෙන අකිහිතයින් - තු. තු. බිජාකතා.
 අනැසුදුවා අසුදුවා. තු. ප්‍රච්ඡාම තදිඩිස් මූලි
 ගරුකා ලැබුකා වාපි සාවසේසා. නාවසේසා.-
 දුෂ්චාලා. ව් අඩුඩ්චාලා. යෙ ව යාච තහියකා.
117. සාධාරණා. සාධාරණා. විපන්තියෙ, - යෙහි සම්මේලි සම්පත්
 සඛ්‍යානීතපතානී වියාකරුහි හඳු වාක්‍යං සුංඛ්‍යාම තෙ
118. එකතිංසා ගෙ ගරුකා - අමේන්ඩ් අනවසේසා.
 යෙ ගරුකා තෙ දුෂ්චාලා - යෙ දුෂ්චාලා. තෙ † සිල්විපනත්

116. යෝ තු., යම් ඒ ගිස්ජාපද හෙදයක්; අපුරුෂීමෙන, විවා
 ලෙමු ද; තු. තු., ඒ ඒ හෙදය; නො, අපට; අකිහිතයි කියෙතිය;
 අනැසුදුවා, අන් පරිද්දකින් නොව; බිජාකතා, විසඳ යෙහිය;
 තු., ඔබ; අසුදුවා, අතිකක්; ප්‍රච්ඡාම, විවාරම්; ඉඩි,
 එබැවින්; තු., එය; මූලි, කියව; ගරුකාලැබුකා, ගරු ලැබු
 ඇවැන් ද; අපි, නැවත; සාවසේසා, සාවසේසාපන්තීහු ද; අනව
 සේසා, අනවසේසා, පන්තීහු ද; දුෂ්චාලා, දුෂ්චාලාපන්තීහු ද;
 අඩුඩ්චාලා. ව්; අඩුඩ්චාලාපන්තීහු ද; යෙ ව යාචතහියකා, යම් මේ
 තුන්යලදක්වා කිම් අයි යාචනයියකා පන්තීහු වෙන්නම්මිවිහුද,

117. සාධාරණාසාධාරණා, සමානා'සමාන ගිස්ජාවේ ද;
 විපන්තියෙ, විපන්ති හෙදය ද; යෙහි සම්මේලි, යම්බිදු සමථ
 කෙනෙකුයාගෙන්; සම්පත්, සන්සිද්ධෙන් නම් ඔවිහු ද; යන;
 එනානී සඛ්‍යානී, මේ කි සියල්ලන් ම; වියාකරුහි, ප්‍රකාශකරණු
 මැනවි. හඳු, දැන්; තෙ, ඔබගේ; වාක්‍යං, වචනය; සුංඛ්‍යාම;
 දැසැහි.

118. ගරුකා, ගරුවූ; යෙ එකතිංසා, මහන මෙහෙන්
 සාධාරණාසාධාරණා යම් පාරුජික සඛ්‍යාදිකෙස සඛ්‍යාන එක්
 තිසක් ඇවැන්හු ඇද් ද; එස්, මොවු, නැතුරෙහි; අත්, අට දේ
 නොක්; අනවසේසා, පාරුජිකාවේයි. යෙ, යම් සිකපද කෙනෙක්
 තුම් ගරුකා, ගරුකාව්‍යා ද; තෙ, ඔබගේ; දුෂ්චාලා, දුෂ්චාලා නම් වූවා
 නුද; තෙ. ඔවිහු සිල්විපනත්, සිල්විපනත්හිහු ද

* ඩා-ය-

සුජ්‍ය සැපුමොදුනි

- 119 පාරුජකං සඩිකාදීමසෙයා-සිලුවිපතනතීනි වූවතනි
ප්‍රිලුව්‍යං පාචිත්‍යියං-පාචිදේසනි යං තරා,
- 120 දුකකටව දුබහාසිතං-යෙය වායං අකොකාසනි
හස්සාධිප්පායෙය අයං-සා ආචාර විපතනි සමතා,
121. විපරින දිසිං ගණන නති-අසඩීමෙති පුරකතා
අභ්‍යාචිකතානි සම්බුද්ධී-දුප්පසුදු මොහ පාරුතා,
අයං සා දිසිවිපතනි සමතා,
122. එකාදස යාචනතියකා-තෙක සුජ්‍යාණි යථා කථං
උක්කිතතානුවතතාකා-අස් යාච තතියකා,
අර්ගෝ වණ්ඩිකාලී ව-ඉමෙ තො යාච තතියකා

(සතර විචත්‍යන්කි දුඩුලුපතනිය එක් විපතනියෙක්සි
සඩිකාදීතිය, අදුඩුලුපතනිය විපතනියුයයකින් සංගාධිතය,
එහෙයින් යෙ දුඩුලුපා සා සිලුවිපතනි, යනාදිය කියා එයම
වතර කරණුවෝ පාරුජකං සඩිකාදීමසෙයා යනාදිය කිහු).

119. පාරුජකං, පාරුජකට ද; සඩිකාදීමසෙයා, සඩිකාදී
මසයය ද; සිලුවිපතනු ඉති, සිලුවිපතනි යයි; වූවතනි, කියනු
ලැබේ; ප්‍රිලුව්‍යං, තුලයි ද; පාචිත්‍යියං, පාචිත්‍යි ද; තරා,
එසේ ම; පාචිදේසනියං, පාචිදේසනියාපතනිය ද;

120 දුකකටව, දුකුලා ද; හස්සාධිප්පායෙය, සිනා අදහස්
අශේෂිත; යෙය ව-අයං, යම් මේ ප්‍රාහුලුගෙක්; අකොකාසනි, ආණුග
කෙරේ ද යන, අයං දුබහාසිතං, මේ දුහීමිනය ද යන; සා අයං,
මේ තොමෝ; ආචාර විපතනි, ආචාර විපතනි යයි; සමතා
සමත කරණ ලද්දිය.

121. අසඩීමෙති පුරකතා, අසඩීමෙති විසින් පෙරටු
කරණ ලද්දි වූ; දුප්පසුදු, දුජ්ප්‍රාජ වූ නෙවත් තැන්තාවූ;
මොහපාරුතා, මොහයෙන් වලුදනා ලද්දි වූ; [සක්කෝ]
සම්බුද්ධී, සම්බුද්ධී වහන්සේව; අභ්‍යාචිකතානි, අභ්‍යාචිකතානා
කෙරේන් ද; විපරින දිසිං, මිථ්‍යාදුෂාලිය; ගණන නති, ගණීන් ද; සා
අයං, මේනොමෝ; දිසිවිපතනි සමතා, දුඡට විපතනි යයි
සලකන ලද්දි වේ.

122. යාච තතියකා, යාච තතියක ශිස්තාවෝම්තකාදස එකා
මොහසුකී තො, ඔවුනු යථා කථං, වූ පරීද්දේදේන්; සුජ්‍යාණි, අසඩ්;
උක්කිතතානුවතතාකා උක්කිතතානුවතතාක ශිස්තාව ද; යාචතියා

ଶିଖଣ୍ଡାରୀ ଓ ସାଧନାବିରୁଦ୍ଧ

123. କହି ଶେଷନକାନୀ? କହି ହେଦନକାନୀ କହି
 ଲ୍ରୋଗ୍‌ଲନକାନୀ? କହି ଅନନ୍ତଙ୍କୁ ପାଵିନନ୍ଦିଯାନୀ?
 କହି ଶିକ୍ଷିତମ୍ଭୁ ନିଯୋ? କହି ସାମିତିଯୋ? କହି ପରମାନୀ?
 କହିରୁହାନାନୀ ପଞ୍ଜଙ୍କୁତୁଳା ବ୍ରଦେବିନା'ଦ୍ଵିତୀ ବନ୍ଧୁନା

124. ତ ଶେଷନକାନୀ ଥିକୁ ହେଦନକଂ ଥିକୁ ଲ୍ରୋଗ୍‌ଲନକଂ
 ବନନାର ଅନନ୍ତଙ୍କୁ ପାଵିନନ୍ଦିଯାନୀ
 ବନନେୟା ଶିକ୍ଷିତମ୍ଭୁନିଯୋ-ସନ୍ତତ ସାମିତି ତୟା ପ୍ରିୟଙ୍କ ପରମାନୀ
 ଜୋଗୁଙ୍ଗ ଶାନନୀ ପଞ୍ଜଙ୍କୁତୁଳା ବ୍ରଦେବିନା'ଦ୍ଵିତୀବନ୍ଧୁନା

ଯଙ୍କା ଆଏ, ଯାତ ତନୀଯକ କିଙ୍କରୀ ଆପ ଦ; ଅରେଣ୍ଟା ଅରେଣ୍ଟ କିଙ୍କରୀ ଦ;
 ବନନକାରୀ ଦ, ବନନକାରୀ କିଙ୍କରୀ ଦ ଯନ; ନେ ଦୁଲେ, ତେ ମୋବିପ୍ର;
 ଯାତ ତନୀଯକା, ଯାତ ତନୀଯକ କିଙ୍କରୀ ନାମିକ.

123. ଶେଷନକାନୀ, ଶେଷନକ କିଙ୍କରୀଲେହଁ; କହି, କେତେକୁ ଦ? ହେଦନ କାନୀ, ହେଦନକ କିଙ୍କରୀଲେହଁ; କହି, କେତେକୁ ଦ? କହି
 ଲ୍ରୋଗ୍‌ଲନକାନୀ, ଲ୍ରୋଗ୍‌ଲନକ କିଙ୍କରୀଲେହଁ କେତେକୁ ଦ? ଅନନ୍ତଙ୍କୁ ପାଵିନନ୍ଦି
 ଯାନୀ, ଅନନ୍ତଙ୍କୁ ପାଵିନୀ; କହି, କେତେକୁ ଦ? କିକ୍ଷିତ ଜମ୍ଭୁନିଯୋ କହି
 କିଙ୍କରୀଜମ୍ଭୁନିଯୋକିଙ୍କରୀଲେହଁ କେତେକୁ ଦ? କହି ସାମିତିଯୋ, “ଆଁ ତାହୁ
 ସାମିତି” ଯନ୍ତ୍ରବେନ୍ ଦୁକ୍ରୁତିରୁ କିଙ୍କରୀଲେହଁ କେତେକୁ ଦ? କହି ପରମାନୀ,
 ଶକ୍ତିବନ୍ଧୁତାପରମଂ ଯନ୍ତ୍ରବେନ୍ ଦୁକ୍ରୁତିରୁ କିଙ୍କରୀଲେହଁ କେତେକୁ ଦ?
 ଆଦୀତବ ବନ୍ଧୁନା, ଆଦୀତବ ବନ୍ଧୁ ପିତ୍ର; ବ୍ରଦେବିନ, ବ୍ରଦେବିନ, ବ୍ରଦେବିନ
 ପରମାନୀ ଲଦ୍ଦି ପିତ୍ର; ଶାନନୀ, ଶାନନୀ କିକ୍ଷିତ ପାଵିନନ୍ଦି ଶାନନୀ,
 ପରମାନୀ ଲଦ୍ଦି ପିତ୍ର; ଶାନନୀ କିକ୍ଷିତ ପାଵିନନ୍ଦି ଶାନନୀ, ଯନ୍ତ୍ରବେନ୍ ଦୁକ୍ରୁତିରୁ
 କିଙ୍କରୀପଦ୍ଧତେହଁ; କହି, କେତେକୁ ଦ?

124. ଆଦୀତବ ବନ୍ଧୁନା, ଆଦୀତବ ବନ୍ଧୁ ପିତ୍ର; ବ୍ରଦେବିନ, ବ୍ରଦେବିନ
 ପିତ୍ର; ପଞ୍ଜଙ୍କୁତୁଳା, ପଞ୍ଜଙ୍କୁତୁଳା ପିତ୍ର; ଶେଷନକାନୀ, ଶେଷ
 ନକାକିଙ୍କରୀଲେହଁ; ତ, ଜଦେନେହଁ [ଟ୍ରେପଗ୍ରାନ୍ଟ୍‌ଯାଲନ୍ବୁ] ଥିକୁ ହେଦନ
 ନକାକିଙ୍କରୀଲେହଁ; ଶେଷନକାନୀ କିଙ୍କରୀପଦ୍ଧତିକି. ଥିକୁ ଲ୍ରୋଗ୍‌ଲନକଂ, ଥିକୁ ଲ୍ରୋଗ୍‌ଲ
 ନକା କିକପଦ୍ଧତେହଁ. ଅନନ୍ତଙ୍କୁ ପାଵିନନ୍ଦି, ଅନନ୍ତଙ୍କୁ ପାଵି
 ନନୀର କିକବାପଦ୍ଧତେହଁ; ବନନାର, ବନନାର କିକବାପଦ୍ଧତେହଁ. କିକବାପଦ୍ଧତେହଁ,
 କିଙ୍କରୀଜମ୍ଭୁନିଯୋକିଙ୍କରୀଲେହଁ; ବନନାର, ବନନାର କିକବାପଦ୍ଧତେହଁ;
 ବ୍ରିୟଙ୍କ, ବ୍ରିୟଙ୍କ କିକବାପଦ୍ଧତେହଁ. ଶାନନୀ, ଶାନନୀ କିଙ୍କରୀଲେହଁ,
 ଜୋଗୁଙ୍ଗ କିକବାପଦ୍ଧତେହଁ.

සුජනිප්පමොදුගි

125. විසා - තී ඔතානි හිකුවුනා - සිකබාපදුනි උලදුයා
 ආගව්‍යනානි උපොසලේසු
 සතා සතානි වත්තාරි - හිකුවුනීනා සිකබාපදුනි
 උලදුයා ආගව්‍යනානි උපොසලේසු
- 126 ජ වත්තාලියා හිකුවුනා - හිකුවුනීනි අසාධාරණා
 සතා තී - යා ව හිකුවුනීනා - හිකුවුනි අසාධාරණා
- 127 සතා සතානි ජ තෙවව උලිනනා අසාධාරණා
 සතා සතානි වත්තාරි - උලිනනා සමසිකබා *
- 128 විසා වෙ සතානි හිකුවුනා - සිකබාපදුනි උලදුයා
 ආගව්‍යනානි උලදුයා රෙ සුමෙණානි යථා කරා

125 හිකුවුනා, හිසූන් පිළිබඳ වූ; විසා වෙ සතානි සිකබාපදුනි, දෙසිය විස්සක් ශිස්සාවට්; උපොසලේසු, උලදුයා දිනයන්හි, උලදුයා, උලදිසීමට, ආගව්‍යනානි, පැමි මෙන්න්. හිකුවුනීනා, හිසූන්න් පිළිබඳ වූ; නීනි සතානි වත්තාරි සිකබා පදුනි, තුන්සිය සතරක් සිකපදයෝ; උපොසලේසු, පොහො දිනයන්හි; උලදුයා ආගව්‍යනානි, උලදිසීමට පැමිමෙන්න්.

126 හිකුවුනීනි, හිසූන්න් භා. අසාධාරණා, අසම්න වූ; හිකුවුනා, හිසූන්ගේ සිකපද; ජ වත්තාලියා, සය සත්‍යාලිසකි. හිකුවුනි, හිසූන් භා; අසාධාරණා, අසම්න වූ; හිකුවුනීනා, හිසූන්න්ගේ සිකපද; සත්‍යාලියා ව, එක්සිය තිසක් ද වෙන්.

127. උලිනනා, හිසූ හිසූන් උහයපක්‍රයට; අසාධාරණා, අසම්න වූ ශිස්සාවට්; සතා සතානි ජ එව, එක්සිය සැන්තු සයක් ම ය. උලිනනා, දෙපසට, සමසිකබා, සම්න ශිස්සාවට්; සතා සතානි වත්තාරි, එක්සිය සු සැන්තුවෙකි.

128. හිකුවුනා, හිසූන්ගේ; විසා වෙ සතානි, දෙසිය විස්සක්; සිකබාපදුනි, සිකපද; උපොසලේසු, උපොසලදින යන්නි; උලදුයා. ආගව්‍යනානි, උලදිසීමට පැමි මෙන්න්. තෙ, ඔවුන්, යථා කුරු, තන්වූ පරිදි; සුමෙණානි, අසව.

* සමසිකබා - අ-

ଶିକ୍ଷଣକାରୀ ଓ ମୂଳବିନ୍ଦୁ

129. ପାରତିକାନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀରୀ-ଜୀବିକାଦ୍ୱୀପେଣସାନ୍ତି ହବିଲାନ୍ତି
ଅନ୍ତିଯକୁ ଲେ ହୋନାନ୍ତି-ନିଃସ୍ଵାଗତିକାନ୍ତି ଦୀଂ ଦେ
130. ଲେ ନାମ୍ରତିଲ ବ୍ରିଦ୍ଧକା ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ପାରିଦେବୀନ୍ତିଯା-
ପକ୍ଷିଲିଙ୍ଗବନ୍ଧନ୍ତି ଜେବିଯା
ବିଜଂ ଲେ ଜନାନ୍ତିପି'ମେ ହୋନାନ୍ତି-ଶିକ୍ଷିତିନଂ ଶିକ୍ଷିବାପଢ଼ନ୍ତି
ଦୀଂ ଦେଖିଲାଙ୍କଂ ଆଗରତ ନାନ୍ତି ଲିପେଣାଙ୍କରେପ୍ରତିଷ୍ଠାନି
131. ନିଃସ୍ଵାଗତିକାନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀରୀ-ଶିକ୍ଷିବାପଢ଼ନ୍ତି
ଆଗରତ ନାନ୍ତି ଲିପେଣାଙ୍କରେପ୍ରତିଷ୍ଠାନି
132. ପାରତିକାନ୍ତି ଅଟ ଜୀବିକାଦ୍ୱୀପେଣସାନ୍ତି-ହବିଲାନ୍ତି ଜନାରଙ୍ଗ
ନିଃସ୍ଵାଗତିକାନ୍ତି
କିଂଦେ ଲେ ଜନା ତତ୍ତ୍ଵ ଲେଲା-ବ୍ରିଦ୍ଧକାନ୍ତି ପାରିଲାନାନ୍ତି

129. ପାରତିକାନ୍ତି, ପାରତିକାଲେହୀ; ଲକ୍ଷ୍ମୀରୀ, ଜନର ଦେନେକି;
ଜୀବିକାଦ୍ୱୀପେଣସାନ୍ତି, ଜାଗରେଣେଚି; ନେରର ହବିଲାନ୍ତି, ନେମେଲେଜକ
ଲେଲା; ଅନ୍ତିଯକୁ, ଅନ୍ତିଯତ୍ତେଯେହୀ; ଲେ ହୋନାନ୍ତି, ଦେଦେନେକି ଲେନ୍ତି
ନିଃସ୍ଵାଗତିକାନ୍ତି, ନିଃସ୍ଵାଗତି; ନିଃସ୍ଵାଗତି ଲେ, ନିଃସ୍ଵାଗତି ଦ୍ୱାରା ଲେଲା.
130. ବ୍ରିଦ୍ଧକା, ବ୍ରିଦ୍ଧକାରେହୀ; ଲେ ନାମ୍ରତି, ଦେଖାନ୍ତୁଲାକି; ପାରି
ଦେବୀନ୍ତିଯା, ପାରିଦେବୀନ୍ତିପ୍ରତି; ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ, ଜନରଦେନେକି. ଜେବିଯା,
ଜେବିଯାଲେହୀ; ପକ୍ଷିଲିଙ୍ଗନାନ୍ତି, ପନ୍ଦିତେନ୍ତିପାତ୍ରିକି; (ଯନା;) ଦୁଇମ ବିଜଂ
ଲେ ଜନାନ୍ତି ଅପି; ମେ ଦେଖିଯ ବିଜିତକ ଲ୍ରି; ଶିକ୍ଷିତିନଂ, ଶିକ୍ଷିତିନଂ;
ଶିକ୍ଷିବାପଢ଼ନ୍ତି, ଶିକ୍ଷିପଦତ୍ତକି; ଦ୍ରିପ୍ରାଣପ୍ରେଷ୍ଟ, ପେଣପିତ୍ତ ଦିନାନ୍ତିକି;
ଦୀଂଦ୍ରିଙ୍କଂ ଆଗରତ ନାନ୍ତି, ଲିଦେଖିଲାବ ପାରିଲେନାନ୍ତି.

131. ଶିକ୍ଷିତିନଂ, ଶିକ୍ଷିତିନଂଗେ; ନିଃସ୍ଵାଗତିକାନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀରୀ
ଶିକ୍ଷିବାପଢ଼ନ୍ତି, ବୁନ୍ଦିଶିଯ ଜନରକ ଶିକ୍ଷିତିଲେହୀ; ଲିପେଣାଙ୍କରେପ୍ରତି
ଲେ ଦିନାନ୍ତିକି; ଦୀଂଦ୍ରିଙ୍କଂ ଆଗରତ ନାନ୍ତି, ଲିଦେଖିଲାବ ଲିନ୍ତ ଦ୍ୱାରା ଲେ;
କେ, କିମ୍ବାନ ଯାଏବାକାରି, କିମ୍ବାନ ଯାଏବାକାରି, କିମ୍ବାନ ଯାଏବାକାରି.

132. ପାରତିକାନ୍ତି, ପାରତିକାଲେହୀ; ଅଟ, ଅବିତଦ୍ଵାରା
[ଶିକ୍ଷିତିଲାବ ଜାବାରଣ ପରିତ୍ତ ଜନର ଅଭ୍ୟାସ ଲେବାରାନ୍ତୁମରିଲାକୁ,
ଉତ୍ତରପତିତତାଦ୍ୱାରା, ଲକ୍ଷ୍ମୀରୀନ୍ତୁଲାବାନ୍ତିରକୁ, ଅଟିକିମ୍ବାକୁ ଯାଏ ଜନ
ର ଦ୍ୱାରା; ଅଭ୍ୟାସପାରତିକାଲେହୀ କି: ଲିପାରାଜ୍ୟ ଲିଲାନ୍ତି] ଜୀବିକାଦ୍ୱୀପେଣସାନ୍ତି,
ଜୀବିକାଦ୍ୱୀପେଣସାନ୍ତି; ଜନରଙ୍ଗ ହବିଲାନ୍ତି, ଜନଲୋକରେକ ଲେଲା
ନିଃସ୍ଵାଗତିକାନ୍ତି, ନିଃସ୍ଵାଗତି; କିଂଦେ ଲେ, ନିଃସ୍ଵାଗତି ଲେଲା; ବ୍ରିଦ୍ଧକାନ୍ତି, ବ୍ରିଦ୍ଧକାରେହୀ
ଜନର ତତ୍ତ୍ଵ ଲେ ତତ୍ତ୍ଵ, ଲକ୍ଷ୍ମୀରୀ, ଜନରଙ୍ଗ କିମ୍ବାନ ଯାଏବାକାରି; ପାରିଲାନାନ୍ତି, କିମ୍ବାନ
ଲେଲାକି

සුජනප්පමොදුනි

133. ඉ විමර්ශනීයා-පක්‍රවීසනත්ති සෙවියා
හානි වත්තාරීමේ හොහනි හිකුවුනිනා-
සිකකුඩානි උලදුසා ආගව්‍යනති උප්‍රාසමේපු
134. ජ වත්තාලීසා හිකුවුනා- හිකුවුනිනි අසාධාරණා
නේ සුජනානි යථා කරී.
135. ජ සංඝාදිජසා මිනි අනියනෙහි අඟ නිසාගැනියානි වාදස
නේ තෙහි හොහනි විසනි * වා විසනි බුද්ධකා
වත්තාරු පාරිදේසනීයා-ජ වත්තාලීසාපීමේ හොහනි
136. හිකුවුනා- හිකුවුනිනි-අසාධාරණා සක්‍රාන්ති
තීංසා ව හිකුවුනිනා- - හිකුවුනි අසාධාරණා
නේ සුජනානි යථා කරී.

133 පාරිදේසනීයා, පාරිදේසනීහු; අඟ, අටකි; සෙවියා,
සෙවියාවේ; පක්‍රවීසනත්ති, පන්සන්තැවකි. නීතිසතානි වත්තාරී,
තුන්සිය සතරක් වූ; ඉමේ සිකකුඩානි, මේ සිකපදයෝ, හිකුවු
නිනා, හිසුන්නේන් පිළිඳුව; උප්‍රාසමේපු. උලදුස ආගව්‍යනති
එත්.

134 හිකුවුනිනි, හිසුන්න් හා; අසාධාරණා, අසමාන වූ,
හිකුවුනා, හිසුන්ගේ; [ගිස්ජාපදයෝ] ජ වත්තාලීසා, සනක්‍රිස්
හායකි. තත්, ඔවුන්, යථා කරී, තත් වූ පරිදේදෙන්; සුජනානි අඟව.

135 ජ සංඝාදිජසා, විසනි, කාචසංසාර දුණුලේ, අත්ත
කාම, කුරි, විහාර යයි සහවෙශයේ සම්බන්ධ; මිනි අනියනෙහි
හිසුන්නේව අසාධාරණ වූ අනිසත දෙකය යන මොවුන් හා;
අඟ, ගිස්ජාපද අවෙක නීසාගැනියානි වාදස, බෙවින පරිගා
හාදී නීගහි දේලුසය. (උ. ග බලනු) යන; තෙ, ඔවුන්; තෙකි,
පලුම් කි වූන් හා කැට්ටු; විසනි, විස්සකි. බුද්ධකා, සුඩ්‍රපාතින්යා
පත්තිහු; වා විසනි. පරම්පරාහොජනාදී වශයෙන් දෙවිසසකි.
[උප-ග-බලනු] වත්තාරු පාරිදේසනීයා පාරිදේසනීය සතරෙකි.
ඉමේ, සියලුළුමාහු, වත්තාලීසා හොහන්, සහ්මුසක් වෙන්.

136 හිකුවුනා, හිසුන්නේව පමණක් පණවන ලද; හිකුවු
නිනා, හිකුවුන්නේව; අසාධාරණා, සාධාරණ නො වූ ගිස්ජාපද;
සතා, සියයෙකි; හිකුවුනිනා, හිසුන්නේව පමණක් පණවන

සබ විසනි--

විනය ගාඩාහී ව්‍යාධිවාට.

- 137 පාරාජකානී වතකාරී-සඩකමාදය නිසුරේ
නිසුගැනීය වාදය-තත්ත්වයි ව බුද්ධකා
අඟ පාරිදේසනීය-සත්‍ය තී.සා පි මේ හොනනි
- 138 හිකුඩානී හිකුඩානී-අසාධාරණා සත්‍ය සත්‍ය නි ජ වෙත්ව
රුත්තනං අසාධාරණා-තේ පුණෙකි යථා කරා
- 139 පාරාජකානී වතකාරී-සඩකාදීසසානී හවනනි යොලුස
අනියකානී වේ හොනනී-නිසුගැනීය-නි වත්ත්වීසනී

ලද; හිකුඩානී, හිසුන් හා; අසාධාරණා, සාධාරණ නො වූ;
තී.සා ව, නියන් ද වෙත් තේ, ඔවුන්; යථා කුත්‍රා, කතු සේ;
පුණෙකි, අඟව.

137. වතකාරී පාරාජකානී, යතර පාරාජකාපත්‍රිනු ද;
සඩකමාදය නිසුරේ, හිසුන්ට අසාධාරණ ඔවුන්ටම ආ, ටව
ඡීක සහවේසෙස් දැය තොංහාත් සඩක්‍රාතකටරන් බැහැර
කට පුතු නිසුයාරජීය සහවේසෙස් දැස ද; වාදය නිසුගැනීය,
හිසුන් විනඩියෙකි කි දේලේස් නිසුනිනු ද; ජත්ත්වයි ව
බුද්ධකා, සයානු ඉඩපිවිත්තු ද; අඟ පාරිදේසනීය, පාරිදේස
නීය අට ද; (යන) ඉමේ, මොතු, සත්‍ය තී.සා පි හොනනි, එක්සිය
තීමසක් ලෙනි.

138. හිකුඩානී, හිසුන් හා; අසාධාරණා, සාධාරණා නො වූ;
හිසුන්නා, හිසුන් තුට පමණක් පණවන ලද්දිනු; සත්‍ය සත්‍ය
තීමෙවෙට, එක්සිය ස සැශ්‍රාවක් උතිනං, දෙපස්‍යටව; අසාධා
ධාරණා, අසමාන වූ; නිසුවෙට් වෙන්. තො= යථාක්ත්‍රා- පුත්තණාති-

139. පාරාජකානී වතකාරී, යතර පරිජ්‍රා ද; සඩකාදී
යෙසානී, සහවේසෙස්; ඝොලුස, ඝොලුසක් ද; හවනනි, වෙන්.
වේ අ මියකා, හොනනී, අනියතාපත්තිනිනු දෙකක් වෙන් නිසුගැනී
යානී, නිසු; වතු විසනි, (මහජුන්ට අසාධාරණ මෙහෙන්න්මෙන්
දේලේස් නිසුගිය, මෙහෙතුන්ට අසාධාරණ මහජුන්නේන්
දේලේස් නිසු යයි)සූ විස්සකි

සුජ්‍යන්‍යාමාද්‍යී

140. ස. තිරස වෙවි*-මූද්‍යකානී පැවුණුන්හි වාද්‍ය
ප. යනියා සත්‍ය-සත්‍යන්හි ජ්‍යෙෂ්ඨ මේ නොනැති
141. උනින්නං අසාධාරණා-සත්‍ය සත්‍යන්හි වනනාරි
උනින්නං සමසිකානී-තේ සුජ්‍යානී යථාකර්ථා
142. පාරුජ්‍යකානී වනනාරි-සඩිස්ඩිංසසානී හට තැබුණු
නීයායකිසානී අසාරස-සම්පූර්ණ මූද්‍යකා
143. පැණුවියන්හි සෙවියා සත්‍ය සත්‍යන්හි
වනනාරිපිමේ නොනැති උනින්නං සම සික්කානී
144. අමත්ව පාරුජ්‍යකාය දුරසදා තාලාවනුපූරුෂමුවම් †
පැණුවිපළායා පුද්ගලිකා-සියව්‍යානින්ව යො නරෝ
කාලොව මන්ත්‍රක මිනෙනා-අවිරුලුනී හටන්හි තේ

140 මූද්‍යකානී, ගුඩ පාචිනියාපන්නීහු; සත්‍ය අසාරස ව
එත්, එක්සිය අවලෙලායක් ම වෙති [උ ග. බ] පාචිදෙසනියා-
පාචිදෙසනියාපන්නීහු; වාද්‍ය, දේපුලෝකි. ඉතම, මොහු; සත්‍ය
සත්‍යන්හි එ ව එත් අපි නොනැති, එ ක්සිය ස සැත්තුවක්ම වෙති.

141. උනින්නං, මහණ මෙහෙණී දෙපසට, අසාධාරණා,
අසම්න වූ ගිස්සාවේ; සත්‍ය සත්‍යන්හි වනනාරි, එක්සිය සැත්තුව
සත්‍යරකි. උනින්නං. සමසිකානී, දෙපසට සම්න ගිස්සා පද
වෙත් ද; තේ-යථාකර්ථ-සුජ්‍යානී.

142. පාරුජ්‍යකානී පාරුජ්‍යකාපන්නීහු; වනනාරි, මෙදුනාදී වශ
යෙන් සත්‍යරකි. සඩිස්ඩියෙස්සානී, සගමේසස්; සත්‍ය හටන්හි,
සත්‍යක් වෙත්, නීයායකියානී, නීයානී පැවිති; අසාරස, අවලො,
යෙකි. මූද්‍යකා, ගුඩිප්‍රවිති, සම සත්‍යන්හි, සැත්තුවකි (උප,
ග්‍රන්ථයිලනු)

143. සෙවියා, සෙවියාවේනි අ,වා වූ; සත්‍ය සත්‍යන්හි වනනාරි,
එක්සිය සිවු සැත්තුවකි; ඉතම, මොවිනු; උනින්නං, මහණ මෙහෙණී
දෙපසට; සමසිකානී, සම්න ගිස්සාවේ, නොනැති, වෙත්.

144. දුරසදා, ල. මිය නො, ඇක්කා වූ; නො පැමි ජීය
හැක්කා වූ; නොහාන් සෙවුන්ගේ මූල්‍යසිදින හෙයින් නො, සෙ
විය හැක්කා වූ; (මෙයින් මොවින්ගේ සපුරුහිය භාවය ප්‍රකාශනය)

* සත්‍ය-අසාරස-ඡබ්‍ර-ණ. † තාලුවනු සම්පූර්ණ-ස-

වින්ද ගාජාත්‍යී ව්‍යාච්‍යාව.

145. තෙවිසුනි උඩිකාදිසේසො—මේ අතියනු වෙ ව්‍ය
නිසු ගෙයා ඇඟිල්යන්—පාචින්යා වාදය පැර සහියා
146. පක්වීයනත්ති සෙවියා නීති සම්බේදි සම්නාති
සම්මුඛා ව පටික්‍රියා—නීත්වභ්‍යාරකෙන ව

කලාවනු සම්පතා, තල් ගස් ඉගුණී, බිමකට බඳ උපම්, ඇති.
(මෙයින් මොවුන්ගේ අවිරුලුනි හාවය ප්‍රකාශිතයි) පාරිජකා,
පාරිජකා, පන්තිහු; අස එව, අව දෙනෙක්ම වෙත්. යෙ, යම්
කෙනක් (රට අවන්නහු නම්) තෙ, ඔහුහු; පැකුපලාසො,
විලිකසන් පතක් මෙන්ද; පුදුසිලා, පැලුනු ගලක්මෙන්ද,
සිහුව්‍යිනෙනා; නිස පුන් [යො, යම්බදු] නරෝ ඉව, මතියෙකු
මෙන්ද, මතිකව්‍යිනෙනා, මූල්‍ය පුන් කළ; තාලාඉව, තල්
ගෙක් මෙන්ද; අවිරුලුනි හවනති, නැවත නො හට ගන්නෙයි
වෙති. [උපම්, නිදේශයන් පරිජී අවන් මහණ නැවත ප්‍රකාශි
මුමණ හාවයෙහි පිහිටා සිටන්නට නොහැකිව සහෙහි අවිරුයි
වුන බව සුජුකට කරණ ලදී—] [මේ අභ්‍යපාරිජකාවට් කිසියම්
සම්පූර්ණයින් නොහෝ සිංහාන්, සං සිංහාන ආපත්ති දක්
වන්නෙයි “තෙවිසුනි සඩිකාදිසේසො,” යනාදිය ප්‍රකාශකලෝ.]

145 තෙ විසනි සඩිකාදිසේසා, තෙවිසි සහවෙසේද;
වෙ අතියනා, අතියත දෙක ද, වනතාලීස් නිසු ගෙයා,
හතුලිස් නිසාගිහු ද; ඇඟිල් සතා පාචින්යා, මහණුන්ගේ දෙයානුවය,
මෙහණුන්ගේ සයානුවදුයි යන එක්සිය අසු අවක් පවති හුද;
වාදා පාරිදෙසන්යා, පාරිදෙසන්යාපත්ති දෙළඹ ද;

146 පක්වීයනත්ති සෙවියා, සෙවියාගත ශිස්තාවෝ පත්
සැන්තුව ද; [යන මොහු,] සම්මුඛා ව, සම්මුඛාවිනය ද; පටි
ක්‍රියා, පටික්‍රියා කරණය ද; නීත්වභ්‍යාරකෙන ව, නීත්වභ්‍යාර
කාන යන; නීති සම්බේදි, සමථ තුනින; සම්නාති, සං සිංහාන්.
[සහවෙසේද නීත්වභ්‍යාරය හැර සම්මුඛා පටික්‍රියානකරණ දේ
කින් සං සිංහාන්]

සුෂ්ඨ සාමූහික ප්‍රතිච්‍යාසී

147. මේ සාමාන්‍ය වෙත පවත්තා - වනතාරි කමලානි
ඡේනොන දෙසිනා
පන්දුව උග්‍රීයා වනතාරි හටතානි - අන්දුන්දී
ආපනතිකඩ්බ්‍රැන් හටතා සතා

148 අධිකරණානි වනතාරි - සතානි සමඟේන් ۵ මතතා
ඩිනි වනු නි - කිව්වා එකෙන සමතා

149. පාරුජකන් යා වුහතා - තා සුෂ්ඨණානි යථාකරා
වුනොපරදීඩා හැඳුවා ම - සඩ්මා නි තීරකන් ඊ
සංඛ්‍යා පි තකින් නත්තා - තෙනොතා ඉති වුවතානි

147. ඡේනොන, ස්ලේජ්‍යන් වහන්සේ විසින්; දෙසිනා, දෙසන
ලඳද වූ; වෙත උග්‍රීයා, සිස්සු සිස්සුන් උපෝයා දෙකය; වෙත උග්‍රී
රණා එසේම පවුරුණු දෙකය; වනතාරි කමලානි, අඩම්වූගැඳී
ක්මේ සතරය; පන්දු උග්‍රීයා, සිස්සුන්ගේ වශයෙන් ප්‍රාන්මේ, සිස්සු
දෙදු පසය; වනතාරි, සිස්සුන්ගේ ගේ වශයෙන් සතරය; සතා
ආපනතිකඩ්බ්‍රැන්; ආපනතිකඩ්බ්‍රැන් සතා මොවිහුද; අන්දුන්දී
හටතානි, අන් පරිදේකින් නො වෙන්.

148. වනතාරි අධිකරණානි, සතර අධිකරණයා; සතානි
සුමඟේන්, සමඟ සතින් ද; මිනි, දෙකකින්ද; වනු නි, සතරකින්
ද; නිනි, තුනකින්ද; සමතතානි, යා සිදෙන්; කිව්වා, කිව්වාඩිකර
ණය; එකෙනා, එක් සමඟයකින්; සමතතානි, යා සිදෙයි.

149. පාරුජකා ඉති, පාරුජීක යයි; යා, සමක්; වුහතා, කි
සත ලද ද; තා, ඒ අමිය; යාකර්, යම්සේ කෙසේදී සි - සුෂ්ඨණා
නි, අසව; සඩ්මා, ඇසන ගයන්; වුනො, සාවලිද; පරදීඩා, පැර
දීන්ද; හැඳුවා, එස්ථාකයෙන් විලිහුණ්ද; තීරකන්ද, මිහුලි
සින් දුරකිරණ ලද ද; කනි, ඔහු කෙරෙකි; සංඛාතයා මි,
෋පොයර්පවාරණාදී හේද සමග විසිමේක්ද; නත්තා, නැත;
ගෙනතා, එහයින්; එනා, මේ ආපනතිය; ඉති වුවතානි, පාරුජකා
යයි මෙතස් යියනු ලැබේ.

(ඩිස්තුර මූලික සම්බන්ධ පාසාදිකාවෙන් 150 පිට බැලැස්සීනු)

* තීරඩිකතා - ସ -

විනය හාජ්‍යා ඩී ව්‍යාධ්‍යාව.

150. සංඝාදිමසසා නි ය. ව්‍යුතකා - තං සුංජානි ය ।

සංඝාව දෙනී පරිවාසං - මූලාය පමිකසාති

මානනය. දෙනී අඛණ්ඩි - තෙනනෙහ. ඉනි ව්‍යුවනි

151. අනිය තනා නි ය. ව්‍යුතකා - තං සුංජානි ය උංකාර.

අනිය තනා නා නිය තනා - අනෙකං සිකනි. පද.

නි ණරුමක්‍රියාත්‍යාන - අනිය තනා නි පවුවනි.

150 සංඝාදිමසසා ඉනි, සංඝාදිමසස යයි; ය., යමක්; ව්‍යුතකා, කියනාලද ද; යථාකාර, යම්සේ කේසේදායි; තං, එය; සුංජානි, අසව; සංඝාව එව; යංසයාම; පරිවාසං, පිශිවෙස; දෙනී, දෙයි; මූලාය පමිකසාති, මූලාය පමිකසාති ක්‍රමය කෙරයි; මානනය, මානස්; දෙනී, දෙයි; අඛණ්ඩි, අඛණ්ඩා ක්‍රමීය කෙරෙයි; තෙන, සංඝායා මූල මැද අග යන තුන් තැන ම කැමති විය සුංඡාය යන අදාළයෙන්; එනා, මේ ආචනකිය, ඉනි පවුවනි, සංඝාදිමසස යයි කියනු ලැබේ [මේ ඇටකට පැමිණ ඉන් නැති සිටිනු කැමති මහජනු විසින් අදිමසකි පිරිවෙසදීම පිණිය ද මධ්‍ය යෙනි මූලාය පමිකයන මාන්‍ය ආදිය ලැබේ ම පිණිය ද, අවසාන යෙනි අඛණ්ඩා ය පිණිය ද සංඝායා කැමතිවිය සුංඡායි එගුහයින් සංඝාදිමසස යයි කියනු ලැබේ]

[වියර-සමනු පාංචාදිකා 301-පට බලනු]

151. අනිය තනා ඉනි, අනියනා යයි; ය., යමක්; ව්‍යුතකා, කිසන ලද ද; තං, එය, යථාකාර, තතු සේ; සුංජානි, අසව; අනිය තනා, අනියන යයි ගේනී; නා නිය තනා, නියන තැනෙන් ද; පද. ආචනකි පදය; අතනකා. සිකනා, සනිවුහන් නො කරන ලද ද; තිණුණා. අක්‍රියාතරං යානා, පැහැඳි, සහ මෙමස්, පමිණියන තුන් කාරණ තයන් එක්කින් දැඹන සිදු වේ ද; (එගුහයින්) අනිය තනා, අනියන යයි; පවුවනි, කියනු ලැබේ. [එකානුයෙන්, සනිවුහන් තො තොව කැව තැකි පැහැඳි සහාවමසස පමිණි යන අවැන් කුත්තින් නැතින අවත අනිසනුවැසි සු දේයි]

සුජනීපූරාදහැ

- 152 ප්‍රේ සහති යා ව්‍යක්‍යා - ත්‍යා සුජෙණාහි යථාකථා
ල මූලයා දෙසෙහි-යොට ත්‍යා පතිතජෙන් අවචලයා නෙන යමෝ නැති - නෙනෙන් ඉති ව්‍යවත්
153 නිසුයකිය නති යා ව්‍යක්‍යා - ත්‍යා සුජෙණාහි යථාකථා
සඩිකම්පෙකි ගණම්පෙකි-එකකසෝව එකතෙ,
නිසුයප්‍රේන්තා න දෙසෙහි - නෙනෙන් ඉති ව්‍යවත්
154. පාවත්තිය නති යා ව්‍යක්‍යා - ත්‍යා සුජෙණාහි යථාකථා
පාත්ති කුසල බම්ම - අරියමගමපර ජෙනි
විත්තියම්මානනානා - නෙනෙන් ඉති ව්‍යවත්

152. ප්‍රලෝචනය ඉති, ප්‍රලෝචනය යයි කියා; යා ව්‍යක්‍යා - ත්‍යා -
යථාකථා - සුජෙණාහි - එකයා, එකක්හට; මූලයා දෙසෙහි,
(මූලයපමිකයානාය්) දෙසෙයි; යො, යමෝක්; ත්‍යා, එය; පති
ගණකති, පිශිෂ්කන්ද, අවචලයා, වරද නෙමේ; නෙන, ඕහු භා;
සම්බුද්ධ දෙශනාභාමිනි ඇවතෙක්; නැති, නැතෙන්ද;
නෙන, පත්‍රාවේන්; එත්, මෙය; ඉති ව්‍යවත්, ප්‍රලෝචනය යයි මෙසේ
කියනු ලැබේ; [දෙශනාභාමිනි ඇවත් අනුරේද බැයරැම
ඇවතිය යනාලියෙන් ප්‍රලෝචනය යයි කියා] වි.ස 182 පිට බලනු.
* 153 නිසුයකිය ඉති, නිසුයකි යයි; යා ව්‍යක්‍යා - පෙ-
සුජෙණාහි - සඩිකම්පෙකි, සඩිකයා මැද නෙශී; ගණ ම්පෙකි, සමුක්‍යා
මැද නෙශී; එකකසෝව, එකක්සාට ම; එකත්තා, එකෙක්; නිසුය-
ප්‍රේන්තා, යම් වස්‍යාවක් නිසදු; දෙශනාභා, ආපත්තිය දෙයාද;
නෙන, එබැවේන්; එත්, මෙම ඇපත්තිය; ඉති ව්‍යවත්, නිසුයකි යයි
මෙසේ කියනු ලැබේ;

154. පාවත්තිය ඉති, පාවත්තිය යයි; යා, යමෝ; ව්‍යක්‍යා,
කියන ලදද; ත්‍යා, එය; යථාකථා, තත්ත්වස්; සුජෙණාහි, අසව;
කුසල බම්ම, කු කල ව්‍යක්‍යා; පාත්ති, තෙලුද; අපියමගම,
ආයුෂී මායිය; අපරජීති, වරදද; ව්‍යක්‍යා සම්මානනානා,
විත්තිය මූලා කිරණ තැන වේද = නොහොත් මූලා, කිරීමට
කිරුණු වේද; තත්ති, මැබැවේන්; එත්, මෙම ඇපත්තිය; ඉති
ව්‍යවත්, පාවත්තිය යයි මෙසේ කියනු ලැබේ.

[පාත්ති ව්‍යක්‍යා නි පාවත්තිය යයි සූ ගෙයින් ඇයිමාහිය
ව්‍යුත්ත සිත් මූලා කිරණුකුගලිවත්තය තෙලුත් ඇවත් පාවත්ති
යයි ප්‍රකාශනය.]

විභාග ගාථාසීම් ව්‍යාභ්‍යාච්.

155. පාලිතදෙසනිසහනි ॥० වූතකා-ත්‍ය සුතේණාසි යද
සික්කු අකුණුතකී; යනෙනා-කිව්වා ලඩාය १०
සාම් ගහෙනා; තුළක්කෝරයන-ගාරයහනි පවුවති
156. නිමනකනාසු තුක්කෝරයන-ත්‍යාය වෛසාසනි නඟු සික්කුනී
අනිවාරෙනා තකි; තුක්කෝරයන-ගාරයහනි පවුවති
157. සඩාවිතකා කුලා ගනකා-අපුහෙෂාගා අනාලකිය ०
අඩ්ලානා, තකි; තුක්කෝරයන-ගාරයහනි පවුවති
- 158 ගො වේ අරක්ක්කු විහරනෙනා-සායමේකි ස හයානාකේ
අවිදිතා තකි; තුක්කෝරයනි පවුවති

155. පාලිතදෙසනිය ४ති, පාලිතදෙසනි යයි; ය ० වූතකා-පෙ-
සුතේණාසි-සික්කු, සික්කු තෙම; අකුණුතකී; යනෙනා, තෙ, වූ වි
යේ; කිව්වා ලඩාය, දැක සේ ලද තහැන්තියගේ; තෙළතා,
මෙඹුන; සාම්, තෙම්මීම; ගහෙනා, ගෙණා; තුක්කෝරයන, වලදන්
නේ ද; ගාරයහ ४ති, එය ගතී, කටයුතු යයි පවුවති, කියනු
ලැබේ. [ගාරයහපනි යයි රේදෙසු මෙය ප්‍රතිදෙශනය කට
සුතු හෙයින් පාලිතදෙසනි නම්]

156. නිමනකනාසු, නිමනකුණයන් හි, තුක්කෝරයනා, වලදන්
නහු; තඟු, එකි දි; සික්කුනී, සික්කුණික් තෙළම්; ජ්‍යාය,
රැකියෙන්; වෛසා සති, ඉඩ ඔද්දනා දෙම්” යනාදින් අනුගාසනා
කෙරේනාම්; තකි, එ තහැනි දි, අනිවාරෙනා, අපුහකා කාව
හැඟිනි” යනාදින් නිවාරණය නා කොට; තුක්කෝරයන්
වේ ද? ; ගාරයහ ४ති, එය ගතී, කටයුතු යයි; පවුවති, කියනු
ලැබේ.

157. අපුහෙෂාගා, සාලු වූ සම්පත් ඇති; අනාලකිය ०,
නැලිය ක් පමණ වි නැති කෙරින් දිශිලු වූ; සඩා දිතකා, සැදුහා
සිර ඇති; කුලා, සෙබ කුලයකට; ගනකා, ගොජ; අඩ්ලානා,
තෙ, ගිලන් වූ යේ; තකි, එකි, තුක්කෝරයන, අනුහට කෙරේ නම්;
ගාරයනි පවුවති-ගාරයන, පනිනියයි, කියනු උගෙබේ.

158. ගො, යම් මහතේක්; සායමේකි, අංසාකා සැඹින වූ;
ස හයානාකේ, බිය සිනිතටු; අරක්ක්කු, අරණනයෙකි; විහරජනා,
විභාගේන්; තකි, එකි, අවිදිතා, පෙර නා දක්වන ලද තෙළනාය;
තුළක්කෝරයන, අනුහටකෙරේ නම්; ගාරයනි පවුවති; -ඡ-

සුජ්‍ය හිජුප්‍රමාදහී.

159. අකුණුදේවිකා සනතා-සං පරෙරයා මලායිනා
උල් මඩු එළැණි-මලුත් මංස් අඳේ'පි ඩිරෝ
දිඟුව් විජුණුපෙයා හිකුවුනි-ගාරයහුපෙනතා
සුගතස්සා සාසනේ
160. *දුක්කාටවනති යා වූතතා -තා සු තොනාහි යථාකර්ථ
අපරඩ් විරඩ් ව-බලිනා යකුව් දුක්කාටව්
161. යා මතුසේසා කරෙ පාපා-ඇාචි වා යදි වා රහො
දුක්කාටවනති පවෙදේනති-තෙනෙ'තා ඉති වූවති
162. දුඩාසිතනති යා වූතතා-තා සු තොනාහි යථාකර්ථ
දුඩාසිත් දුරුහස්-සඩිලිඩ් ව යා පද්
යකුව් විජුණු ගරහනති-තෙනෙ'තා ඉති වූවති

159 හිකුවුනි, හිජුප්‍රමාදහී නොමේ; අකුණුදේවිකා සනතා, නො
නෑ වූ වා; පරෙරයා, අනුත් විසින්, මලායිනා, මතකය කරන
ලද; සපයී, ශිකෙල්ය, තෙලා, තෙල්ය; මඩු, මිය; එළැණින්,
පැණීය; මලුත් මංස්, දිච මස්-ගෙඩ මස් ය; අපි, නැවත, ඩිර්,
කිරී ය; දුන්, දි ය;(යනමෙවිපු) විජුණුපෙයා, විනවා පරිමෙහාග
කර නම්; සුගතස්සා සාසනේ, බුඩි ගාසනාගයනි; ගාරසහපෙනතා,
ඇතිා බිටට පැමිණියා, වෙයි.

160. දුක්කාටව් ඉති, දුක්කාට යයි;-යා වූතතා- පෙ-සු තොනාහි
අපරඩ්, ගාසනාන් වහනසේ විසින් වදුල පරිදි නොකරන
හෙයින් නපුරු ගොට කරන ලද; විරඩ්, කුගලුවට ප්‍රතිපසුව
වරදවා කරන ලද; බලිනා, ආයසීපුතිපදුවටඅනාරුණු හෙයින්
පැකිලීම විද, (එබදුව්) යකුව්දුක්කාටව්, යම් දුෂ්කානයක් වේ ද;

161. මතුසේසා, මිනිස් තොම්, ආලීවා, උකටට හෝ; යදිවා,
නොවනත්; රහො, රහස්‍යන් හෝ; පාපා, පවි වූ; යා, යමක්;
කරෙ, කරන්නේ ද;(ත්‍ය) දුක්කාටව් ඉති, දුක්කාට යයි; පවෙදේනති,
ප්‍රකාශ ගොටරන්; තෙන-එනා- ඉති වූවති-විජාර-සමනතාපාසා
දිකා, 182 පිට බලනු

162. දුඩාසිත් ඉති, දුඩාසිත් යයි; යා වූතතා-පෙ-
සු තොනාහි- දුඩාසිත්, දුඩාසිත් දී සේ දී, දුරුහස්, නපුරු
ගොට කියන ලද; සඩිලිඩ්, කිලුවු වූ; යා පද්, යම් වෙන
යක් වේ ද; යා ව, යම් බදු වෙනයකට; විජුණු, නුවණුන්නෝ;
ගරහනති ගරහන්ද, එබදු වෙනයයි-පෙ-

* දුක්කාටනත් හේ යා වූතතා-ය-

විනය ගාම්‍යාච්චී ව්‍යාඛනාව.

163. සෞඛ්‍යාච්චී යං ව්‍යුත්තාං-තාං සුජේණාහි යථාකර්තං
සේබස්‍ය සික්කිමානස්‍ය-උප්‍රමගානුසාරීනෝ,
164. ආදිපෙනං වරණ්ස්ස්ව-මුබං සංයම සංවරෝ
සික්කා, එනාදිසි තෙන්නේ'තං ඉති ව්‍යුවති
165. ජන්‍යාමත්වස්සාහි-විවටං නා'නි වස්සාහි
- ත්‍යසා ජන්‍යාං විවරේ-එවටං නං නා'නි'වස්සාහි
166. ගනී මිගානං පවතාං-ආකාරසා පක්කිනං ගනී
විනවො, ගනී ධිමෙනං-නීබ්‍රාණංඅරහතො, ගනී
- ගාම්‍යා සංඛ්‍යාණ්‍යං නීසිනං.
-

163. සෞඛ්‍යා ඉති, සෞඛ්‍යා යයි; යං ව්‍යුත්තාං-පේ-සුජේණාහි උප්‍රමගානුසාරීනෝ; සංප්‍රම්ඨීනය අනුව හැසිරෙන සුප්‍රි-
සික්කිමානස්‍ය, උපරි ගුණාධිමය සඳහා නීක්මතන්නා වූ,
සේබස්‍ය, මෙහෙස් පුද්ගලයා හට;

164. එනං, මේ සෞඛ්‍යාව ආදි.මූල් වෙසි; අපි, යළි;
වරණ්ස්ව, පාදය ද වෙසි, මුබං, ප්‍රමුඛ වාර්ෂ වෙසි; සංයමො,
සංසිද්ධ වෙසි; සංවරෝ, සංවරය වෙසි; එහෙසින් ම; එනාදිසි,
මේ හා සමාන වූ, සික්කා, ශික්ෂාවක්; තෙන් තෙන-එතං
ඉති ව්‍යුවති

165. ජන්‍යා, වසන ලද අවති; අනිවස්‍යාහි, අනියයින්
අවශේෂ වැසි වෙසි; විවටං, අවශේෂ තීදාන ලද්දේ; ත අනිවස්‍යාහි,
අලන් අවශේෂ වැසි නො වෙසි; කස්‍යා, එබැවින්; ජන්‍යා, ප්‍රති
ව්‍යන්‍ය ආපන්‍යාය; විවරේ, විව්ත කරන්නේය. එසේ ඇති කළුති,
(නං එ අවති; න අති වස්සාහි, අවශේෂ වැසි නොවයි වයි
[පියවි ගෙය නොවසන ලද්දේ නෙමෙසි. තුන් පැණීදීයෙන්
මනාව වසන ලද කළුති නො නෙමෙසි: ආපන්‍යාසංඛ්‍යාන
ගාහය එසේ නොව වසන ලද කළුති නෙමෙසි. විව්ත කොටුවු
කැඩු කළුති නො නෙමෙසි මූල් අවශේෂ පරිව්‍ය නාන කිරීම හෙතු
වෙන් නැවත නැවත අලන් අවශේෂ සිදු වෙන් එබැවින් දෙසනා,
ගාම්‍යා අවශේෂ දෙසා ව්‍යුව්‍යාභාම්‍යා අවති ත් නැහිට ආයති
සංවරයෙහි පිහිටිය පුදු යයි කි නියායි.]

166. මිගානං අභ්‍යන්තරකාගයෙසි ව්‍යාප්‍රාදීන් එසින් පෙළුනු
ලබන මුණ්ව; පවතා, වන ලැඟැබැගනී, පිළිසරණ යි; පක්කිනං,
පස්සීන්ට; ආකාරසා, අහය; ගනී, පැමිණ අස්වැසුම ලබන

සුජකෘෂාමාදනී.

167. ග්‍රැ කිමඹ්‍යාය-සාරණා කිසු කාරණා
ස්‍ය කිමඹ්‍යාය-මතිකමේ පන කිසු කාරණා
168. වොදනා සරණඝ්‍යාය-නිගහනඝ්‍යාය සාරණා
සබිසා පරිගහනඝ්‍යාය-මතිකමේ පන පාරිමයකු
169. මා බො තුරිතතා අහණ්-මා බො වශයෙකතා; අහණ්
මා බො පටිසං ජනයි-සව අනුවිජ්‍යකා තුව.

හෙතෙන් ආචක්‍යක ප්‍රතිඵ්‍යාචී; බඳුමානා, සිංහල සංඛ්‍යා ප්‍රතිඵ්‍යාචී; එහෙතු, විනාශයනේම්; ගතී, උපගමනාලියෙන් අස්ථිසිවයි; [ඉතා ගේඟා කළක් වැසන් සඩික විනාශයක් නැතිවි සහපත් ප්‍රතිඵ්‍යාචී ඇති නො වේයි.] අරහකා, රහන් වූවහුව, තිබාණා, ගුරුපධිගෙජ නිජ්‍යාණ බාහුව; ගතී, එකානතා ප්‍රතිඵ්‍යාචී, වයි.

ග්‍රැ සබිණ්‍යාපා නිමි.

—//—

- 167 වොදනා, වසනා ආපහතී නිදේශයෙන් වොදන් කිරීම; කිමඹ්‍යාය, කුමක් පිණීය ද? සාරණා, වරද සිංහකර එම, කිසු කාරණා, කුමකට කරුණු ද? සබිසා, සබිස සනතිපාත්‍යය; කිමඹ්‍යාය, කුමක් පිණීය ද? මති කම්මේ පන, විනයධිරයුන්ගේ විනය නය සංස්දනය, කිසු කාරණා, කුමට කරුණු ද?

- 168 වොදනා, උකක ප්‍රකාර වොදනාව; සාරණඝ්‍යාය; මුදිනකය, කළ වරද සිංහකරවනු පිණීසයි; සාරණා, වරද සිංහක රේ ම; නිගහනඝ්‍යාය, ඔහුට නිගහ කරුණු පිණීය යි; සබිසා; සබිස සනතිපාත්‍යය; පත්‍රගහනඝ්‍යාය, විනියුයයයෙකි එම්මිකා එම්මික බිවදුන ගනනා පිණීය යි; මතිකම්මේ පන, විනය නය සංස්දනය වනායි, පටියෙකකු, ප්‍රතින්තිකාදීන් වෙන වෙන ම විනියුයය කිරීම පිණීය යි.

169. සවේ, ඉදින්; තුවට, ප්‍රතිඵ්‍යාචා, උපන් අධික රණය විනිවෙස කරුණු පිණීක ප්‍රතිඵ්‍යාචා විනයධිරයෙක් වෙකි නම්. තුරිතතා, ඉක්මන් වූ යේ; මා බො අහණ්, බ්‍යෝ නො කියනුව වශයෙකතා, සාම්බු; මා බො අහණ්, බ්‍යෝ නො කියවු; පටිසං, කොපය; මා බො ජනයි [මුදිනක, වොදකයන කෙරෙහි] තුපද්‍යව.

විභාග ගාම්පාතීව සාම්බාධ.

170. මා බො සහසා අහැණි-කරු විගාහිකා අන් තෙක්
සුතෙක විනයේ අනුලෝමේ-පක්ෂයෙන් අනුදු රුක්
171. අනුයෙළවනා නිසාමය-කුසලෙන ප්‍රූඩ්මනා කන්
සුතෙක සිකකාපදිනුලොතික.* ගත් න නාසේතනතා
සමපරායිකා.
172. හිතෙහි අනුයුද්ධේස්සු-කාලෙන ස්ථාපය-හිතා
වුදිතයා ව වොදුකයා ව -සහසා, වොහරං මාපධාරේහි

170. අන්සාම්ඩින්, පිරිස් කෑලයිම් දාදී අවැඩින් පුකුන වූ,
විගාහිකා, කළහ උපද්‍වන කරාවන්; සහසා, වහා; මා බො
අනැණි, නො කියනුවි; සුතෙක, උහකා විහඹිතයෙහි හෙවත්
පරිජී පමිනි දේ පොතෙහි ද; විනයේ, බණිකයෙහි හෙවත් සුපු
වග මහවග දේ ක්ති ද; අනුලෝමේ, පැහැවාරයෙහි ද; පක්ෂයෙන්,
සියලු විනයිටක යෙහි ද; අනුලෝමිකා, සුනුය සුනුවු
ලොමිය, ආචාර්යීවාදය, අක්ෂාමනාමතිය යන මේ සතර මහා
අපදේශයෙහි ද; යන මෙහි:-

171. අනුයෙළ වතනා, යමිකිසි අනුයෙළ වතක් හෙවත්
විනිශ්චය කරන්නවුන් විසින් යෙදිය පුතු වතක්; කුසලෙන,
දක්ෂ වූ; මුතිමතා, ඇත්තාරිහාන වූ සම්ඛ්‍යයන් වතන්යේ විසින්;
කක්, කරණලදද හෙවත් ගෙණ හැර දක්වන ලද්දේද; සුවුතනා,
මේනවට ප්‍රකාශන වූ; සිකකාපදිනු ලොමිකා, සියලු සික පද
යන්ට අනුලෝමි වූ එම අනුයෙළවනා; සමපරායිකා ගත්, පර
ලොට ප්‍රතිඵ්‍යාව; න නාසේතනතා, නො නසමින්; තියාමය,
අසනු මැනවි. දැන් එම (අනුයෙළවනා ප්‍රකාශකරන්නාපු
'හිතෙහි' යනාදිය කියන්:—)

172. වුදිතයා ව, වුදිතකයා ද; වොදුකයාහට
ද; හිතෙහි, හිතෙහිවූයේ හෙවත් අභ්‍යවාඩී අනෙවාප්‍රය කරන්නේ;
කාලෙන, සුකතප්‍රයුත්ත කාලයෙහි; අනුප්‍රසාම්ඩින්, වැඩ සහිත
කොට; අනුයුද්ධේස්සු; විනිශ්චය කරණු මැනවි; සහසා වොහාරං,
අවුණු විසින් හඳුසියෙන් කියන ලද වතනය, මාපධාරේහි, නො
ගණුවී

* සුගති-යු.

සුජනප්පාමාදේශී.

173. තේ ॥ අභ්‍යාපනෙකා ති-වූදිනකො ආහාරනාපනෙකා, ති
ත්‍රුක්කිපනෙකා - පරික්ෂෑනුසකී තෙන කාරණය
174. පරික්ෂෑනු ලඟ්ඡේසු කනා - අලජ් සේව්නා න විජ්‍යති
බහුමැ අලජ් හා සෙයෙන - වතනානුසකී තෙන කාරණය
175. අලජ් කිදියෙ තෙහානි - පරික්ෂෑනු යස්ස න රුහනි ?
එවක්වනාගං පුවතාමි - කිදිසො වුවච්චනි අලජ් පුගෙලා ?
176. සක්වීම අභ්‍යාපන්තිය ආභ්‍යාපන්ති - ආභ්‍යාපන්ති පරිගුහනි
ඇගනිගමනා ව ගවුත්ති-ඉදිසො වුවච්චනි අලජ්පුගෙලා

173. වොදුකො, වොදුක තෙමේ; ආපනෙකානි, ආවතට
පැමිණියේ යයි; ආභ්, කියේ ද; වූදිනකා, වූදිනක තෙමේ; අනා
පනෙකා ඉතිනි, නො පැමිණියෙමි යයි; ආභ්, කියේ ද; එකල්ති;
දුජා අනුක්කිපනෙකා, දේදෙන ම උසේපණය නාකරන්නේ
හෙවත් දෙපස කෙපුල් තෙන නාගමින්; පරික්ෂෑනුසකීමෙන්,
කඩානුසකීය ආ ප්‍රතිඵ්‍යවයුනා; කාරණය, විනිශ්චය කරන නෙය.

174. පරික්ෂෑ, එකි ප්‍රතිඵ්‍යව; ලඟ්ඡේසු, ලඟ් හිස්කුතිය
කෙරෙනි; කනා, කරණ ලද්දී ය; [වූදිනක යාගේ ප්‍රතිඵ්‍යව අනුව
විනිශ්චය කට යුතුය යන නියමය පවත්තනු වූදිනය; ලඟ්
කෙනෙක් තැම් පමණකි] අලජ්ඡේසු, අලජ්තින් කෙරෙනි; එතා,
මේ පිළිනි; න විජ්‍යති, විදුමාන තෙන මේ; අලජ්, අලජ් තෙම්;
බහුමැ, තබාහෝ කොට ත්; භාසෙයන, කියනෙන් ය; වතනානු
සකීනෙන, වතනානුසකීයෙන්, හෙවත් ඔපුගේ වත් යා සමඟ
යම් පිළිනෙක් ගැඹුපේ ද ඒ පිළිනෙන් කාරණය, විනිශ්චය කරන්
නෙය. [ප සිදිනේ යයි සේසි]

175. අලජ්, අලජ් තෙමේ; කිදියෙ තෙහානි, තකබදු වේ දී
යස්ස, යමෙකුයේ; පරික්ෂෑ, පිළිනි; න රුහනි, තෙන නායි ද,
(එකඟ වූ;) අලජ් පුගෙලා, අලජ් ලුහුල් හෙවති; කිදිසො වුවච්චනී
කෙබදු යයි කියනු ලැබේදී යයි, එවං ව, මෙසේ ද; අභ්, මම;
තා, ඔබ, පුවතාමි, විවාරමි

176. සක්වීම දැන දැන; ආභ්‍යාපන්ති, ආවතට; ආභ්‍යාපන්ති,
පැමිණෙයි; ආභ්‍යාපන්ති, ආවත, පරිගුහනි, යගවයි; [තෙන දෙසයි]
ඇගනිගමනා ව ගවුත්ති, එනුදී අගනි ගමනය ද කෙරෙයි; එදිසො
පුගෙලා, මෙබදු පුහුල තෙම්; අලජ් වුවච්චනි, අලජ් යයි
කියනු ලැබේ;

විනය ගාජාස්ථී ව්‍යාච්‍යා

177. සවවං අහමපි ජාතාම් - එදිසේ වුවවති අලජ් තලා, අකුණු ව කාඩා පූව්‍යාම් - කිදිසේ වුවවති ලං ගලෝ,
178. සක්‍රිවව ආපත්තිං තාපජ්‍යති - ආපත්තිං න පරිගුහති අගත්තිවත නං න ගව්ති - එදිසේ වුවවති ලංජ් පූගෙලා,
179. සවවං අහමපි ජාතාම් - එදිසේ වුවවති ලංජ් පූගෙලා, අකුණු ව කාඩා පූව්‍යාම් - කිදිංසා මොත් අඩමමටාදකා ?
180. අකාලන වොඳේති-අභුතෙන එරුශෙන අන්තියංගිතෙන දේශ තාත්‍යාරා වොඳේති-න මෙතත්තිවෙනා - එදිසේ වුවවති අඩමමටවාදකා

177. සවවං, සබව; එදිසා පූගෙලා, මෙබදු පූභාල තෙම අලජ් වුවවති, අලජ් යයි කියනුලැබේ යන්න; අහං අපි, මම ද; ජාතාම්, දතිම්; අහං, මම; තං, ඔබ; අකුණු ව, අතිකන් ද; පූව්‍යාම්, විවාර්ම්; [තනම්] කිදිසා; පූගෙලා, තෙබදු පූභාල යයික්; ලජ් වුවවති, ලජ් යයි කියනු ලැබේ ද?

178. සක්‍රිවව, දුනු දුනු; ආපත්තිං, ඇවත්තට, න අ පජ්‍යති, තොප්පිමිණයි; ආපත්තිං, ඇවත්ත: නපරිගුහති, තොයගවයි. (දෙදායි) අතති ගමනං න ගව්ති, අගතියව තො යයි; එදිංසා පූගෙලා, මෙබදු පූභාල තෙම; ලජ් වුවවති, ලජ් යයි කියනු ලැබේ.

179. සවවං, සබව; එදිසා පූගෙලා, මෙබදු පූභාල තෙම ලජ් වුවවති, ලජ් යයි කියනු ලැබේ යන්නේ; අහ අපි, මම ද; ජාතාම්, දතිම්; අහං, ඔම; තං, ඔබ; අකුණු ව අතිකන් ද; පූව්‍යාම්, විවාර්ම්; අඩමමට වොදකා, අඩම්මටවාදකා තෙමත්ම; කිදිසා මොත්, තෙබදු වේ ද;

180. අකාලන, තො අනුදත්තා ලද කළේකි; අභුතෙන, සිදු තො වූ; එරුශෙන; රේ ව්‍යවනයෙන් පූකුතා වූ; අනජ් සංස් අතතා, අවැකින් පූත් දෙකින්; වොඳේති, වොදනා, කෙරයි; දෙදාතාතාරා, අභ්‍යානකර ගත තෙවළය ඇත්තේ; න මෙතතා මිනෙනා, මෙත් සිත් තැන්තේ; වොඳේති, වොදනා, කෙරයි, එදිසා, මෙබදු පූභාල තෙම; අඩමමටවාදකා, අඩම්මටවාදකා යයි, වුවවති, කියනු ලැබේ.

සුජකපුරමාදනී

181. ඡ ජහමු ජ්‍යෙෂ්ඨ-ලදිසේ ව්‍යවත්ති අධ්‍යමවාදකා
‘ ට ව තා’හා පුච්චම-කිදිසේ ව්‍යවත්ති බම්මවාදකා?
182. කාලෙන වොදේනී තුනෙන සංණෝහන අභ්‍යංශයෙන
මෙනුත්තෙනා වොදේනී න දේශනාතරෙ
ලදිසේ ව්‍යවත්ති බම්ම වොදාදකා
183. සවම් අහමු ජ්‍යෙෂ්ඨ-ලදිසේ ව්‍යවත්ති බම්ම වොදාදකා
අකුණුකුටු තා’හා පුච්චම-කිදිසේ ව්‍යවත්ති බාලවාදකා?
184. ප්‍රබ්‍රාපරා න ජ්‍යෙෂ්ඨ-ප්‍රබ්‍රාපරස්‍ය අකොවිදේ
අනුස්ථි වටන පත්. න ජ්‍යෙෂ්ඨ-අනුස්ථි
වටන පත්ස්‍ය අකොවිදේ
ලදිසේ ව්‍යවත්ති බාල වොදාදකා

181 සවම්, සැබෑ; අහා අපි, මම න්; ජ්‍යෙෂ්ඨ, දනිමි;
ලදිසේ, මෙබඳ පුහුල තෙම; අධ්‍යම වොදාදකා, අධ්‍යමවාදක
යා යයි; ව්‍යවත්ති, කියනු ලැබේ; අහා, මම; අකුණු ව, අනිකක් ද;
ත්, ඔබ; පුච්චම, විවාතම; කිදිසේ, කෙබඳ පුහුලයෙක්
තෙමේ; බම්ම වොදාදකා, බම්මවාදකායා යයි; ව්‍යවත්ති, කියනු
ලැබේ ද?

182. කාලෙන, පුදුස් කළේ හෙවත් අනුයුතු කළේ;
තුනෙන, සත්‍ය වූ; සංණෝහන, සිඹුවූ වූ; අභ්‍යංශයෙන, අභ්‍යංශයෙනි;
මෙත්ති ව්‍යවත්තින්; වොදේනී, වොදනා කරයි; මෙනුත්තෙනා,
මෙත්ති සිත්තේන්; න දේශනාතරගනා, වෙශයට නො පැමිණී
තෝ; වොදේනී, වොදනා කරයි; එදිසේ, මෙබඳ පුහුල තෙම;
බම්මවාදකා, බම්මවාදකායා යයි; ව්‍යවත්ති, කියනු ලැබේද?

183. සවම්-පෙ-කිදිසේ, කෙටින්දදක්; බාලවාදකා,
බාලවාදකායා යයි; ව්‍යවත්ති, කියනු ලැබේද?

184. ප්‍රබ්‍රාපරස්‍ය, පුළුවන් කිව පුදු කථාවයි හා පසුව
කිවසු කථාවයි; අකොවිදේ, අදාශ වූ යේ; ප්‍රබ්‍රාපරා, පෙර
පස කථාව; න ජ්‍යෙෂ්ඨ, නො දක්යි; අනුස්ථිවටන පත්ස්‍ය

විනය ගාම්පාතී වස්‍යඩ්‍යාව.

185. සවවෂ අහම්පි ජාතාම්-එදිසේ වුවවනි බාලදේ ۱۰
 අසුදුකුව තා'හා පුව්‍යම්-කිදිතෙසා වුවවනි
 ප ගැසිත වොදුකො?
186. පුබ්‍රාපරං විජාතාතී-පුබ්‍රාපරස්‍ය කොවිදේ
 අනුගකී වවන පර්ථ ජාතාතී-අනුගකී වවන පරස්‍ය
 කොවිදේ
 එදිසේ වුවවනි ප ගැසිත වොදුකො.
187. සවවෂ අහම්පි ජාතාම්-එදිසේ වුවවනි ප ගැසිත වොදුකො
 අසුදුකුව තා'හා පුව්‍යම්-වොදුනා කිනානි වුවවනි?
188. සිල්වපත්‍රියා වොදෙනී-අතේරා ආවාර දිසියා
 අතේවන පි වොදෙනී-වොදුනා තෙන වුවවනි
- අපර ගාම්පාතිඩගණ්ඩා. නිසිස්.

කාම්පාතිඩගණ්ඩා විනියුවයානු සක්‍රියිය දැන්තමයි; අකො වියේ, අදස්‍ය වූයේ; අනුගකීවනපර්ථ, කාම්පාතිඩගණ්ඩා විනි යුවයානු සක්‍රිය; න ජාතාතී, තෙන දත්තියි; එදිසේ, මෙබදු පුද්ගල තෙමේ; බාලවොදුකො, බාලවොදුකො යයි; වුවවනි, කියනු ලැබේ.

185 186, 187 සුතමයි-කිෂ්, කුමක්; වොදුනා ඉති, වොදුනා,
 විය යි, වුවවනි, කියනු ලැබේ දී?

188. සිල්වපත්‍රියා, පලිජී, සහංච්‍රාසස් යන උජයාපත්‍රි
 සක්‍රිය සංඛ්‍යාත සිල්වපත්‍රියෙන්; වොදෙනී, වොදුනා කරයි;
 අතේරා, තැවන; ආවාර දිසියා, ආවාර විපත්‍රියෙන් යා අත්ති
 ගාම්පාතිඩගණ්ඩා වොදුනා කරයි; අතේවන අපි, අතේව
 විපත්‍රියෙනු ත්; වොදෙනී, වොදුනා කෙරෙයි; තෙන, එම්පිණ්;
 වොදුනා, වොදුනා ඇයි; වුවවනි, කියනු ලැබේ.

අපර ගාම්පාතිඩගණ්ඩා 'පුව්‍යඩ්‍යාව නිමි'

—//—

සුප්‍රත්‍යාගලී

189. ඩ සමෙහි-දිඟේන සංසඳතේ දිඟ්.
 පටිවච න උපෙනි-අසුඩ පරිසඩිකිතො;
 සො ප්‍රගාලෝ පටිකුදුය-කාරේතබේඛ, තෙනු'පොසටේ,
190. සුත් සුතෙන සමෙහි-සුතෙන සංසඳතේ සුත්.
 සුත්. පටිවච න උපෙනි-අසුඩ පරිසඩිකිතො
 සො ප්‍රගාලෝ පටිකුදුය-කාරේතබේඛ, තෙනු'පොසටේ,
191. මූත් මූතෙන සමෙහි-මූතෙන සංසඳතේ මූත්.
 මූත්. පටිවච න උපෙනි-අසුඩ පරිසඩිකිතො
 සො ප්‍රගාලෝ පටිකුදුය-කාරේතබේඛ, තෙනු'පොසටේ, තේ

189. දිඟ්, දුටුදායගේ දුකීම; දිඟේන, දක්නා ලද්දුපුගේ දුකීම හා; සම වේ; දිඟේන, දක්නාලද්දුගේ දුකීම හා; දිඟ්, දුටු අයගේ දුකීම; සං සඳතේ, සංගැඳී; දිඟ් පටිවච, එ දුකීම ම නිසා; න උපෙනි, පාරුජකාවට නො පැමිණේ; (එබැවින්) සො ප්‍රගාලෝ, එ පුද්ගල තෙම; අසුඩපරිසඩිකිතො, අමුලිකට අසුඩ යයි සකෙකරණ ලද්දේ වේ. පටිකුදුය, “මම පරිජ ඇවැනට නො පැමිණියාම්” යන ඔහුගේ පිළිනෙන්; තෙනා, ඔහු හා; උපාසටේ, පොතොය; කාරේතබේඛ, කට සුතුයි; [එක්කෙනෙකු විසින් අනිකෙක් මාගමක් සමඟ එක් ස්ථානයකින් නික්මෙන්නාහු සො එක් යථානයකට ඇතුළු වන් තුහු යොදාක්නා ලද්දේ ය. හෙතෙම ඔහුට පාරුජකාවෙන් ඔවාද්‍යනා කරයි, තමා එසේ නික්මද් දී නො ඇතුළු වෙද් දී ඔහු විසින් දක්නා ලද බව වොදානාකරණ ලැබුවහු ද අනුදති හෙවත් ඔහු බලා සිටිවතා තෙමේ ද දුඩුවෙය. මෙසේ දෙදෙද ණාංගේ ම දුකීම සමාන වෙයි. සංගැඳී එප්‍රමණක් විනා වුදු නෙයා, ඇවැනට නො පැමුණුනේය එයෙදින් වුදිනෙයාගේ පිළින පිළිගත සුතුයි. සුත්, මූත වයය පිළිබඳව ද මෙසේයි. මෙයින් දිජපරිසඩිකිත්, සුනපරිසඩිකිත්, මූතපරිසඩිකිත් යන තුන සඳර්ශිතයි. [විසාර විනය ප්‍රමාණය වෙන් දතුපුදු.]

190. සුත්, ගුයේය;-පෙ-

191. මූත්, ගතිරස ස්ථාය; පෙ-

විභාග කාඩ්‍රයි ව්‍යාධිව.

192. උපොසලේ, කිමහ්‍යාය-පවාරණා, කිසු කාරණ
පරිවාසා, කිමහ්‍යාය-මූලායපටිකසුනා, කිසු ස. නා.
මානතකා. කිමහ්‍යාය-අඛ්‍යන නා. කිසු කාරණා
193. උපොසලේ, සමයකහ්‍යාය-විසුඩිහ්‍යාය පවාරණා
පරිවාසා මානතකහ්‍යාය මූලාය පරිකසුනා නීගෙහජ්‍යාය
මානතකා. අඛ්‍යන නාහ්‍යාය-විසුඩිහ්‍යාය අඛ්‍යන.
194. ජනු දේසා, හයා මොජා-ලේරේ ව පරිභාසානී
කායසා හෙදු දුපැපෙකුකු බතෙ, උපහනීජ්‍යාය තියා
නිරයා. ගව්තනී දුමමෙඳා-න ව සිකකාය ගාරවෙ,

192. උපොසලේ, උපොසල්ද; කිමහ්‍යාය, කුමක් පිණීස ද; පවාරණා, පවාරණා තොමෝ; කිසු කාරණා, කුමකට කරුණු වන්නී ද; පරිවාසා, පිරිමෙස; කිමහ්‍යාසා, කුමක් පිණීස ද; මූලාය පරිකසුනා, මූලාය පරිකසුනා කිමිය; කිසු කාරණා, කුමකට කරුණු වේ ද; මානතකා, මානතක; කිමහ්‍යාය, කුමක්. පිණීසද; අඛ්‍යන නා, අඛ්‍යන ක්ම්මස; කිසු කාරණා, කුමකට කරුණු වන්නේ ද

193. උපොසලේ, උපොසල්ද තෙමේ; සමයකහ්‍යාය, සම හිය පිණීසයි; පවාරණා, පවරණතොමෝ; විසුඩිහ්‍යාය, පිරිසිදු බව පිණීස යි; මූලායපටිකසුනා, මූලායපටිකසුනා, තොමෝ, නීගෙහජ්‍යාය, නීගෙහජ්‍යාය පිණීස යි; මානතකා, මානතක; අඛ්‍යන නාහ්‍යාය, අඛ්‍යන නාය පිණීස යි; අඛ්‍යන නා, අඛ්‍යන ක්ම්මය; විසුඩිහ්‍යාය, පාරිගුඩිය සදහා යි.

194. ජනු, ජනු ගෙනුවෙන් ද; දේසා, වෙළ ගෙනුවෙන් ද; හයා, බිය ගෙනුවෙන් ද; මොජා, මොභ ගෙනුවෙන් ද; එරේර ව, තෙරැන්; පරිභාසානී, පරිභාව බෙනීද; [අවශ්‍ය කෙරේද;] දුපැපෙකුකු, දුප්පාඥ වූ; බතෙ, කණන ලද කුෂල් මූල් ඇති; උපහනීජ්‍යායා, න්‍යාන ලද ග්‍රැඩි ඉදුරන් ඇති; නව සිකකාය ගාරවෙ, ඕස්සාවෙනි ගෞරව නැත්තා වූ; දුමෙඳා, තුවන් නැයි තැනැන්තේ; කායසා හෙදු, කාය හෙදයෙන්; නිරයා, නරකයට; ගව්තනී, යෙයි.

କୃତିକାଳେମୋଦନୀ

195. නෑ හි නිස්සාය-නි ව නිස්සාය පුරුෂලංඡල මූලික ප්‍රතිච්‍රියා මෙහෙයුම් එකතු විවෘත කළ ඇති මෙහෙයුම් එකතු විවෘත කළ ඇති මෙහෙයුම්

196 කොඩිනෝ උපනාති ව-වශේක්ව ව පරිභාස්‍යගෙකා අනාපනකීය ආපනත්ති රෝපනී-තාදිතයා වොදුගෙකා ක්‍රිජපනී අනතානා

197. උපකණණකම්* ජපනී-ඩමන් පෙකුණි එකිහරනී කුම්මයා පටිංචාවනී අනාපනකීය ආපනත්ති රෝපනී-තාදිතයා වොදුගෙකා ක්‍රිජපනී අනතානා

198. අකාලෙන වොඩදැනී අහුතෙනු එරුම්සන් අන්ති උංතිතනා දේසින්නාතර වොඩදැනී-නො මෙනත්විනෙනා අනාපනකීය ආපනත්ති වොඩදැනී-තාදිතයා වොදුගෙකා ක්‍රිජපනී අනතානා

195. නාට ආමිසං තිස්සාය, මිවරදී ආමිතය තිස්ස ද නොව; කව පුගලු නිස්සාය, ආවාසකී උපබ්‍රහායදී පුගලු තිස්ස ද නොව; එනේ දහා, මේ ආමිත පුහුල දෙදෙන; මිවිශ්චත්‍යා, දුරු කොව; [තිරපෙස්සකව] ධමෙමා, විනිශ්චය ධම්මය; යථා, යමිසේ ද; කථා, එහිදීදෙන්; කර, විනිශ්චය කරන්නේය.

196 කොඩනො, කොඩ ඇත්ත්ත් ද; උපනායිව, බඩ වෙර
ඇත්තේ ද; වෙණුවා ව, යැඩ තැනැත්තේ ද; පරිහාසකා, පරිභව
බෙතෙනු තැනැත්තේ ද, අනාපත්තිය, තෙනු අ, වෙනෙහි; ආපත්ති
ඉති, අවශ්‍ය යයි; ගරුපෙනි, තහා ද; කාදිසේ, වොදුකො, එබදු
වොදුක තෙමේ; අනායා, කලා; කීපපෙනි, දුවයි

197. උපක්‍රමණක් ජ්‍යෙෂ්ඨ, තම සේකියය වෙතේ තනාකිවය යි
කණ මූලට කොදුර ද; ජ්‍යෙෂ්ඨ පෙක්කත්, දේශ ම සෞය ද; එහිගරනි
විනිශ්චය පිරිගෙලා ද; කුමම් ගා, නො මය ගෙවන්. ඇවන,
පරිසේවත්, සෙව් ද; -ගෝ-

198. මෙය 181 සූත්‍රාක්ෂිය හා 196 අපරාක්ෂිය මෙනි.

* പ്രസിദ്ധീ-ഗം

විභය භාෂෑණීය ව්‍යාචනව.

199. බමො‘බමො’ නා ජාත්‍යාච්-බමො බමුජය අභේ
අනුදූෂණියා ආපත්‍යත්වීය රෝතපති-තාදිගො තෙ ප්‍රධාන ක්‍රියාපෙන් අතහානුව.
- 200 විනයා‘විනයා’ නා ජාත්‍යාච්-විනයා‘විනයාසා අලකාවිදේ
අනුපත්‍යත්වා ආපත්‍යත්වීය තේ රෝතපති-තාදිගො වෛද්‍යකා,
ක්‍රියාපෙන් අතහානුව.
201. හාසිනා‘හාසිනා’ තු ජාත්‍යාච්-හාසිනා‘හාසිනාසා අලකාවිදේ
අනුදූෂණියා ආපත්‍යත්වීය තේ රෝතපති-තාදිගො වෛද්‍යතා,
ක්‍රියාපෙන් අතහානුව.
- 202 ආචිව්‍යනා‘ඇච්චාචිව්‍යනා’ නා ජාත්‍යාච්-ආචිව්‍යනා
‘නාචිව්‍යනාසා අලකාවිදේ
අනුදූෂණියා ආපත්‍යත්වීය තේ රෝතපති-තාදිගො වෛද්‍යතා,
ක්‍රියාපෙන් අතහානුව.
203. පක්ෂීනතා‘පක්ෂීනතා’ නා ජාත්‍යාච්-පක්ෂීනතා
‘පක්ෂීනතාසා අලකාවිදේ
අඡ, පත්‍යත්වා ආපත්‍යත්වීය තේ රෝතපති තාදිතයා වෛද්‍යතා,
ක්‍රියාපෙන් අතහානුව.
204. ආපත්‍යතා‘නාපත්‍යතා’ තු ජාත්‍යාච්-ආපත්‍යතා‘නාපත්‍යතාසා අලකාවිදේ
අනුදූෂණියා ආපත්‍යත්වීය තේ රෝතපති-තාදිතයා
වෛද්‍යතා, ක්‍රියාපෙන් අතහානුව.

199. බමො‘බමොසා, බිමා, බිමො දෙක්සි; අකොවිතදී, අදසා
වූ යේ; බිමො‘බමො’, බිමො‘බමොසා’; තු ජාත්‍යාච්, තො දති ද; පෙ-
200. විනයා‘විනයාසා’, විනයා අවිනය දෙක්සි; අකොවිතදී,
අදසා වූ යේ; විනයා‘විනයා’, විනයා අවිනය දෙකා; තු ජාත්‍යාච්;
තො දති ද;

201. හාසිනා, හාසිනාසා, වැරණ ලද්දෙනි යා, තො විදුරණ
ලද්දෙනි-පෙ-

202 ආචිව්‍යනා‘නාචිව්‍යනාසා, මූඩාදින් විසින් පුරුදු කරණ
ලද්දෙනි යා, පුරුදු තො කරණ ලද්දෙනි -

203. පක්ෂීනතා‘පක්ෂීනතාසා, පක්ෂීනතා ලද්දෙනි යා තො
පණවන ලද්දෙනි - පෙ-

204. ආපත්‍යතා‘නාපත්‍යතාසා, අච්චිත්‍යතා යා තො අච්චි-
තො- පෙ-

ඩුජ් ග්‍යෙනිංඩ්

205. ලෝ තරුණී න්‍ය ජාත්‍යාච්චි-ලුහුක ගර්ජිස් අභ්‍යාචිතදා ඇතියා අපනතීන් රේපපත්-නාදිසෞ වෛදුකොළ කිවාපත් අනතාන්.
- 206 සාම්පූර්ණ න්‍ය ජාත්‍යාච්චි-සාම්පූර්ණ න්‍ය පෙන්වන යෙහි භාෂ්‍ය අභ්‍යාචිතදා ඇතියා අපනතීන් ආපත්ති නී රේපපත්-නාදිසෞ වෛදුකොළ කිවාපත් අනතාන්.
207. දුජ් දුජ්ලෝ 'දුජ්ලෝ' න්‍ය ජාත්‍යාච්චි-දුජ්ලෝ 'දුජ්ලෝ' අභ්‍යාචිතදා ඇතියා අපනතීන් අපනතීන් නී රේපපත්-නාදිසෞ වෛදුකොළ කිවාපත් අනතාන්.
- 208 පුබාපරදී න්‍ය ජාත්‍යාච්චි-පුබාපරදී අභ්‍යාචිතදා ඇතියා අපනතීයා අපනතී නී රේපපත්-නාදිසෞ වෛදුකොළ කිවාපත් අනතාන්.
209. අනුහන් ව්‍යවහාර පථ න්‍ය ජාත්‍යාච්චි-අනුහන් ව්‍යවහාර පථ අභ්‍යාචිතදා ඇතියා අපනතීයා අපනතී නී රේපපත්-නාදිසෞ වෛදුකොළ කිවාපත් අනතාන්.

වෛදුනාකාරීන් හිඹින්.

— // —

-
- 205 ලුහුක ගර්ජිස්, දුජ් අධිජෙන්ති භා ගරු ඇධිජෙන්ති - පෙ-
- 206 සාම්පූර්ණ න්‍ය පෙන්වන යෙහි, සාම්පූර්ණ පත්ති අන්ත්‍රීයිකා පත්ති දෙනෙනි; - පෙ-
- 207 දුජ්ලෝ 'දුජ්ලෝ', දුජ්ලෝ අදුජ්ලෝ දෙක්සි - පෙ-
208. පුබාපරදී, පෙර පසු කිතාවෙති - පෙ-
209. අනුහන් ව්‍යවහාර පථ, කණ්ඩාන්තිස භා පිනිකට්සාන්තු යනෙනෙයි; අභ්‍යාචිතදා, අද්‍යාච්චි යේ; අනුහන් ව්‍යවහාර කණ්ඩාන්තිස භා විනිශ්චයානු යනීය; න්‍ය ජාත්‍යාච්චි - පෙ-

වෛදුනාකාරීන් එළිඵි.

— // —

විනිශ්චයාපාණී ව්‍යාධිව.

210. අනුයෝග වත්තන නිසාමය-කුසලෙන බ්‍රූඩ්මත්තා ۷۰
සුවුතක සිකඩාපදුනුලොමිකිං-ගති නා නාගයල යා
සමපරයිකා.
211. වජ්‍රී. විපත්තියා ආපත්ති-නිදුනා-කාර අකොටිදේ
පුබිං-පර නා පානාති-කතාකතන. සමෙන ව
212. *කමෙම ව අධිකරණ ව-සම්මේවා-පි අකොටිදේ
රතෙකා දුරේකා ව මූලෙකා ව-සයා මොහා ව ගවුත්ති

210. කුසලෙන, සියල්ලෙනි දස්ස වූ; බ්‍රූඩ්මත්තා, ඇත්තයාතේ
පරතෙරට පැමිණී සැඹුදුන් වහනසේ එසින්; කතා, ගෙණුහැර
දක්වන ලද්ද වූ; සිකඩාපදුනුලොමිකිං, ශිස්සාපදුයන්ට අනු
ලොමි වූ; පුවුතකා, මතාකොට දෙසන ලද්ද වූ; අනුමයාග
වත්තන, අනුයෝග වත්; [විනිශ්චය කරන්නවුන එසින් පිහිටිය
පුණු වත්] සමපරයිකා. ගතිං, පරලොට පුගනි ගමන; නා නාසේ
නෙකා, තනා නසන්නේ; නියාමය, අසනු මැනාවී.

211. වජ්‍රී, පාරුජිකාදී වයුවය; විපත්තිය, වතුරුජිඛ
විපත්තිය; ආපත්ති, සපානාපත්තිසක්කිය; නිදුනා, මෙනම ශිස්සා
පදුය අවවල්කැනදී පණවන ලදුයි ශිස්සාපදුයන්ගේ නිදුනාය;
පුබිං-පර, පෙර පසු ව්‍යවතය; (යන මොවුන්;) නා පානාති, යම්කිසි
ශිස්සාවන් තෙමේ තො දති ද; සමෙන ව, ඒ පුඩිං-පර වවත්තන්
තොදුනීම් මය වූ තුනුවනීන ම; කතා කතා, කළ තො-කළ දෙය
තො දති දති ද; (මේඛදු වූ); ආකාර අකොටිදේ, කාරණා කරන
තො දති තැහැන්න ද;

212. කමෙම ව; කම්මෙයෙහි ද; අධිකරණ ව, පුකත්
විනිශ්චයෙහි ද; සම්මේ ව, සපත් අධිකරණ සම්මෙයෙහි ද; අකොටිදේ,
අදස්ස වූ තැහැන්නේ; රතෙකා, රගයෙන් රන් වූයේ;
දුරේකා, වෙළුයෙන් දුෂිත වූයේ; මූලෙකා, මොහුමෙන් මූලා වූයේ,
හයා, හැකීන් ද; මොහා, මොහායෙන් ද; ගවුත්ති, අගත්සව ගෙයි;
[රතෙකා, දුරේකා, හයා, මොහා, යන මේ පදවලින් සතර අගත්ස
කටිනයි.]

* කම්මෙයෙහි අධිකරණ කෙටුව.

සුජනප්‍රමාදනී

- 213 සක්‍යෙන්ති කුසලෝ-නිජිකිත්ති යාච අකොටියේ
 එකකි, අකිරිකො-ක්‍රූක්‍රමමේමා අනාදුරු
 * ස වේ තාදිසකා හිකු-අප්පටික්කා නි වුවත්
 214. වස්‍ය්‍යා විපන්ති ආපහැනි නිද්‍යාකාර කොටියේදේ
 ප්‍රඛිඛ, පර්, නායි-කතා කතා සමෙන්ව
 215 කම්මිව අධිකරණෝ-සුම්ගේ වාපිකොටියේදේ
 අරෙනා, අදාලේ, අමුලේහ-හයා මොහා නා ගව්ත්
 216 සක්‍යෙන්තියා ව කුසලෝ-නිජිකිත්තියා ව දොටියේදේ
 ලබාපක්කා හිරිමනෝ-සුක්කකමේමා සගාරවා,
 ස වේ තාදිසකා හිකු-සප්පටික්කා නි වුවත් ‘හි
 මූල්‍යඩායාම් ගිහිනා’

213. නව සක්‍යෙන්ති කුසලෝ, අනුත් දුන්වීමෙහි දස්සයේක්
 නො වේ ද; නිජිකිත්තියා ව, තෙමේ කාරණාකාරණ දුන්මෙහි
 අසමත් බැවින් නිජිකිත්තියෙහිද; අකොටියේදේ, දස්ස නො වේ ද;
 ලයිඡපක්කා, නමාංග් පිරිස්බලදු පිරිස් ලඳුයේ හෝ නමාබලදු පිරිස්
 ලඳුයේ; අකිරිකො, ලඟු, පරිඛාකිර වූයේ; ක්‍රූක්‍රමමේමා, නපුරු
 ලාමක පවිකම් ඇත්තේ ද; අනාදුරු, බම්මාදර පුදුලාදර රහිත
 වූයේ ද යන; තාදිසකා, එබලදු වූ; සො හිකු, ඒ මහන තෙමේ;
 වේ, එකාන්තයෙන්; අප්පටික්කා ඉතින්, නොබලා පිළිකොටි
 කටයුතුය සි හෙවත් ජේජ්‍යෙස්ථායෙහි නො තැතිය යුත්තේ
 යයි; වුවත්, කියනු ලැබේ.

214-215. වස්‍ය්‍යා, පාරුජිකාදී වස්‍යාවය; විපක්ති, විකුරේවිඩ විප
 ක්‍රියා; ආපහැනි, ඇවත්තය; නිද්‍යා, අප්පවල් කැන දී පැණවන ලද යි
 ගිස්සා; පදය සම්බඕ තාදිනාය; ආකාර, කාරණාකාරණ දුන්ම ය;
 (යන මෙහි) තකා මේදේ, දස්ස වූයේ; ප්‍රඛිඛපර්, පෙරපුදුවන;
 පජානාති, විසිඡුවෙන් දනිද; සමෙන, බුවත්තින්; කඩාකනා,
 මේ කළ දෙය මේ නො කළ දෙයයයි (පජානාති, දනිද) අර
 මනකා, රගයෙන් රත් නො වූයේ; අදාලේ, වෙළුමෙන් දුෂ්චිත නො
 වූයේ; අමුලේහා, මොහයෙන් මූලා නො වූයේ; හයා, හය හෙතුවෙන්
 ද; මොහා, මොනාහෙනුවෙන් ද; නගව්ති, අගතියට නො යේද.

216 සක්‍යෙන්තියාව, අනුත් දුන්වීමෙහි; කුසලෝ, දස්ස
 වේ ද; නිජිකිත්තියා ව, තෙමේ කාරණාකාරණයන් දුන්
 මෙහි; කොටියේදේ, දස්ස වේ ද; ලඩාපක්කා, ලබන ලද පස්සබල
 ඇත්තේ; ගිරිමනා, පාපයෙහි ල්‍යේරා සිත්තේන්තේ; සුක්කකමේමා,
 කලුළාණ කම්ම කරන්නේ වේ ද; සගාරවා, බම්මාගේ ගොරව පුදාගල

* සංවහාදිසක්-ස-

මිනන ගාජාඩී ව්‍යාධ්‍යාව.

217. ජනු දේසා හයා, මොහා-දෙශ බම්ම අනිවත්තාරු නීතියන් තස්ස යසො-කාලප කෙකුව වන්දිම්.
218. ජනු දේසා හයා, මොහා-දෙශ බම්ම නෑ,නිවත්තාරු අංශුරන් තස්ස යසො-සුකුප කෙකුව වන්දිම්.
219. දිංචි දිංචින සමෙති-දිංචින සංස්ඝලන් දිංචි. දිංචි පරිවච නා උපෙති-අසුඩි පරිස බැඩිනො; සො පුගලේ පරිසුඩුය-කාතලබා තෙන පවාරණා,
220. සුතා සුතෙන සමෙති-සුතෙන සංස්ඝලන් සුතා. සුතා පරිවච නා උපෙති-අසුඩි පරිස බැඩිනො; සො පුගලේ පරිසුඩුය කාතලබා තෙන පවාරණා,
221. මූත්‍ර මූත්‍ර තෙන සමෙති-මූත්‍ර තෙන සංස්ඝලන් මූත්‍ර තෙ මූත්‍ර. මූත්‍ර පරිවච නා උපෙති-අසුඩි පරිස බැඩිනො; සො පුගලේ පරිසුඩුය-කාතලබා තෙන පවාරණා.

මිනා සංඛාම නිසිනා.

යොරට සහිත වේ ද; තාදියකේ, එබඳ වි; සො සිකුව, ඒ හිසු කෙමේ; වෙ, එකාන්තයෙන්; සපුරිකෙකා; ඉති, ප්‍රතීස්ණ සහිත වූතිය යයි තෙවත් දෙවු කන්ති තැබිය යුත්තේය ය; වූත්ත, කියනු ලැබේ.

ඇලංඩිගාම ගාජාඩී නිම්.

—//—

217. යො, යමෙක් තෙමේ; ජනු, මෙරලා කෙරෙනි ප්‍රිය වශයෙන් යොදීමෙන් ජනුජන් තො; දේසා, වෙෂයෙන් තො; හයා, බිස හෙතුවෙන් තො; මොහා, මූලාචවත් තො; බම්ම, පුකුත් ධීමිය; අනිවත්තාරු, ඉක්මවා ද; තස්ස, ඔහුගේ; යසො, කිහිපිය තෙම; කාලපකෙක, කාලවර පසු යෙය වූ; වන්දිම් ඉව, පිරි තෙන වන්දුයා මෙන; නීතියන්, නිශයෙන් පිරි යෙන්ය.

218. යසො, යමෙක් තෙමේ; ජනු, ජනුජන් තො; දේසා, වෙෂයෙනුවත් තො; හයා, බිස හෙතුවත් තො; මොහා, මූලා වෙන තො; බම්ම, පුකුත් ධීමිය; නෑ, අනිවත්තාරු, තනා ඉක්මවා ද; තස්ස, ඔහුගේ; යසො, කිහිපිය තෙම; සුකු පකෙක, ගුකල පසු යෙකි වූ; වන්දිම් ඉව, වැඩින වන්දුයා මෙන්; ආ පුරත්තුමෙයන් පිරෙන් තේය.

219, 220, 221. වොදනාකාණ්ඩයන් 189, 190, 191, ගාසම යි; තෙන, ඔහු සමග; පවාරණා, පවාරණා තෙමේ; කාතලබා, කුටුෂ්ථාගේ.

මිනා සංඛාම ගාජාඩී නිම්.

—//—

සුජ්‍ය මොදුන්.

222. පක්‍රා වනනතිකෙ, කයිනුඩාරෝ-වුනෙනා ආදිවත්තිනුනා,
එම ව තාහා පුවණුම්-කතමේ, පලිතබාධා පාම් ම මිශ්‍රති
223. පකකමනනතිකෙ, කයිනුඩාරෝ-වුනෙනා ආදිවත්තිනුනා,
එතකුවත්තාහ, විස්සප්පිස්සා-මිවරපලිබාධා පාම් ම මිශ්‍රති
තස්ස සහ බිජීම ගමනා-අවාස පලිබාධා මිදුන්
224 නිඟානනතිකෙ, කයිනුඩාරෝ-වුනෙනා ආදිවත්තිනුනා
එත්තාහ පුවණුම්-කතමේ, පලිබාධා පාම් ම මිශ්‍රති
225. නිඟානනතිකෙ, කයිනුඩාරෝ-වුනෙනා ආදිවත්තිනුනා
එතකුවත්තාහ විස්සප්පිස්සා-අවාස පලිබාධා පාම්
මිශ්‍රති මිවර නිඡිනේ මිවර පලිබාධා, මිශ්‍රති

222. ආදිවත්තිනුනා, සුෂ්සනිකු වූ සලිඹයන් වහන්සේ
විසින්; පකකමනනතිකෙ, පකකමනනතිනා, නම්වූ හෙවන් අවසින්
නිරපෙෂකව නික්ම යාම කෙළවර කොට ඇත්තා, වූ; කයිනු
ඩාරා, කෙකින් ඉදිරිම; වුනෙනා, වදුරණ ලද්දේදය; [එති] කතමේ,
පලිබාධා, කටර පලිතබාධයක්; පාම්, පලුම් කොට; මිදුන්,
සිංද්‍රාද; (යන) එත්ත ව, මෙය ද; අහා, මල; තා, මිඛ; පුවණුම්,
මිවාරම්.

223. ආදිවත්තිනුනා, සුෂ්සනිකු වූ සලිඹයන් වහන්සේ විසින්;
පකකමනනතිකෙ, පකකමනනතිනා නම්වූ හෙවන් නිරපෙෂකව
අවසින් නික්ම යාම කෙළවර කොට ඇත්තා, වූ; කයිනුඩාරා,
කෙකින් ඉදිරිම; වුනෙනා, වදුරණ ලද්දේදය; [එති] මිවර පලි
බාධා, මිවර පලිතබාධය; පාම්, පලුම් කොට; මිදුන්,
සිංද්‍රාද; තස්ස, ඔහුගේ; බිජීම ගමනා සහ, සිමාවෙන් පිටනට
යාම භා සමුළු; අවාස පලිබාධා, ආවාස පලිබාධය තෙමේ;
මිදුන්, සිංද්‍රාද; එත්ත ව, මෙම කරණ; (මෙසේ) තා, මිඛ; අහා, මල;
විස්සප්පිස්සා, විසදන්ත්තාම්

224 නිඟානනතිකෙ, සිවුර කොට නිෂ්චිම කෙළුවර කොට
ඇත්තාවූ - ගේ-

225. ආවාස පලිතබාධා, ආවාස පලිබාධය; පාම්, පලුම්
කොට; මිදුන්, සිංද්‍රාද; මිවර නිඡිනේ, සිවුර කොට නිම වූ
කල්හි; මිවර පලිබාධා, මිවර පලිතබාධය; මිදුන්, සිංද්‍රාද; -

විනය හා එම් ව්‍යාභ්‍යාව.

226. සහනිසාන නතිකො, කයිනුඩාරෝ-ව්‍යෙනකා, ආදිවච්චිනා එතකුව තාහෂ පුව්‍යුතුම්-කනමේ, පලිතබාධා, පස් මිශ්‍ර්‍යනී
227. සහනිසාන නතිකො, කයිනුඩාරෝ-ව්‍යෙනකා, ආදිවච්චිනා එතකුව තාහෂ විස්‍යාර්ථීස්සං-මේ පලිතබාධා, අප්‍ර්‍යැලිං අවරිම්. මිශ්‍ර්‍යනී
228. නාසන නතිකො, කයිනුඩාරෝ-ව්‍යෙනකා, ආදිවච්චිනා එතකුව තාහෂ පුව්‍යුතුම්-කනමේ, පලිතබාධා, පස්ම. මිශ්‍ර්‍යනී
229. නාසන නතිකො, කයිනුඩාරෝ ව්‍යෙනකා, ආදිවච්චිනා එතකුව තාහෂ විස්‍යාර්ථීස්සං-අාවාස පලිතබාධා පස්ම. මිශ්‍ර්‍යනී මිටරේ නශේ, මිටරපලි බාධා මිශ්‍ර්‍යනී
230. සවණ නතිකො, කයිනුඩාරෝ-ව්‍යෙනකා, ආදිවච්චිනා එතකුව තාහෂ පුව්‍යුතුම්-කනමේ, පලිතබාධා, පස්ම. මිශ්‍ර්‍යනී
231. සවණ නතිකො, කයිනුඩාරෝ ව්‍යෙනකා, ආදිවච්චිනා එතකුව තාහෂ විස්‍යාර්ථීස්සං-මිටර පලිතබාධා පස්ම. මිශ්‍ර්‍යනී තස්ස යන සවණක-අාවාස පලිතබාධා මිශ්‍ර්‍යනී

226 සහනිසාන නතිකො, ‘සිවුර ත් නොකරම්, ආවාසයට ද නො යම් යි සහනිවුහන් කිරීම කෙළවර කොට ඇති; කයිනු ඩාරෝ, කෙකුන් ඉදිරිම්;-පෙ-

227. මේ පලිතබාධා, මිටරවාස යන උග්‍ය පලිතබාධායේ; අප්‍ර්‍යැලිං අවරිම්, පෙර පසු නොව එකවර ම; මිශ්‍ර්‍යනී, සිංදර්.

228. නාසන නතිකො, සිවුර නැසීම කෙළවර කොට ඇති; කයිනුඩාරෝ - ප-

229. මිටරේ නශේ, සිවුර තැසුණු කළේ; මිටර පලිතබාධායේ- මිශ්‍ර්‍යනී-පෙ-

230. සවණ නතිකො, විනාරසයනි කයිනොඩිරණය කරණ ලදී යි ඇසීම කෙළවර කොට ඇති; -

231. තස්ස, ඔහු ගේ නොගෙයා ඒ පුව්‍යන්ය; යන සවණකා, ඇසීම යමග ම; ආවාස පලිතබාධා, ආවාස පලිතබාධාය; මිශ්‍ර්‍යනී, සිංද යි.

සුජනප්පතමාදිනී

232. අංසාව-වෙෂදිකා කයිනුඩාරෝ-වුනෙනා ආදිවත්තිනුනා එතු තාහා පුව්ත්මි-කතමේ, පලිබාධා පත්‍රම් හිජුත් නී
233. අංසාව-වෙෂදිකා කයිනුඩාරෝ-වුනෙනා ආදිවත්තිනුනා එතකුව තාහා විස්සුර්ජේස්-අංවාස පලිතබාධා පත්‍රම් හිජුත් නී
234. සීමානිකක නතිකා කයිනුඩාරෝ-වුනෙනා ආදිවත්තිනුනා එතකුව තාහා පුව්ත්මි-කතමේ, පලිබාධා පත්‍රම් හිජුත් නී විවරාසාය උච්චනාය විවර පලිබාධා පත්‍රම් හිජුත් නී
235. සීමානිකක නතිකා කයිනුඩාරෝ-වුනෙනා ආදිවත්තිනුනා එතකුව තාහා විස්සුර්ජේස්-විවර පලිබාධා පත්‍රම් හිජුත් නී තස්ස බණ්ඩිසීම ගතස්ස-අංවාස පලිබාධා පත්‍රම් හිජුත් නී
236. සහුබනාරෝ කයිනුඩාරෝ-වුනෙනා ආදිවත්තිනුනා එතකුව තාහා පුව්ත්මි-කතමේ, පලිබාධා පත්‍රම් හිජුත් නී

232 අංසාව-වෙෂදිකා, සිවුරු ලුගේ යි යන අංසාව සිදි | මෙන් අනුසස් සිදිම තකළවර කොට ඇති-පෙ -

233. විවරසාය, සිවුර පිළිබඳ අංසාව; උච්චනාය, සිදුනු කළේකි; විවර පලිතබාධා, විවර පලිතබාධය; හිජුත්, සිදෙයි; [යන] එන්, මේ කරුණ මෙස්; අහා, මම; තා, ඔබට; විස්සුර්ජේස්, වියදැන්නෙම්.

234. සීමානිකක නතිකා, සීමානිකුම්ණය කෙළවර කොට ඇති-පෙ -

235. බණ්ඩිසීම ගතස්ස, සීමාවෙන් පිටත ශියාවූ; තස්ස, ඔහුට; අංවාස පලිබාධා-පෙ -

236. සහුබනාරෝ, [අනුසස් මූලසිවුරු ගෙණ සීමාවෙන් පිට කොස සිවුර නිමවූ කළේකි ඒ වෙගෙරින් ගිය මහජුන් කි බස් ගෙන්නම් නිම කළේකි අසු හෙසින්] උඩකාර සහිතවූ; කයිනු දාරෝ, කයිනුඩාරණය - දේප -

විභාග ගාථා එහි ව්‍යාධිවාට.

237. සහුබහුතරා කැවිනුදාරේ-වූතෙනා අංදිවච්චි කා
එනුකුම් කාගං විස්සප්පේසා-වේ පලිබාධා අදු ත්‍යා
අවටිම්. හිජ්‍යෙන් ත්‍යා

කැවිනෙහෙදා නිඩිගො

—//—

- 238 කනා පත්‍රී තයා කායිකා-කනී වාවසිකා කනා,
ඡාංදාන්තාසා කදි අංචත්‍යා තයා-කනී සංසගපෙවාය,
239. ජ අංචත්‍යා තයා තායිකා ජ වාවසිකා කනා,
ඡාංදාන්තාසා නිසේසා ආංචත්‍යා-පක්වා සංසග පවතාය,
240. අරුණුගෙන කනී අංචත්‍යා-කනී යාව තත්ත්‍යාකා,
කෙනෙන් අංචවැනුකා-කනීන් සබඩඟිගෙනා

- 237 වේ පලිබාධා, තිවරා ‘වාස්‍ය තිබාත පලිබාධ ව්‍යායම,
අප්පාලීම් අවටිම්, පෙර ඒසු තොට එකවර ම; හිජ්‍යෙන්, සිදෙන්.

කැවිනෙහෙදා ගාථා එහි ව්‍යාධිවාට නිමි.

—//—

238. කායිකා, කයින් හටගන්නා වූ: ආංචත්‍යා, ඇවැයේ;
කනී, කෙනෙක් ද; වාවසිකා, වවත්‍යාන් ගටගන්නා වූ ඇවැත්;
කනී, කෙතක්; කනා, ප්‍රකාශ කරණ ලද්දිනු ද? ජාදෙන්තාසා,
ඇවැත් වසන්නාහුව; කනී ආංචත්‍යා, ඇවැත් කෙනෙක් ද?
සංසගපෙවාය, සංස්කීර්ත්‍යන්‍යයෙන් ජනා ආංචත්‍යාහු තොටන්
කය ගැටීමෙන් වන ඇවැත්; කනී, කෙනෙක් ද?

- 239 කායිකා, කායිකා වූ; ආංචත්‍යා, ආංචත්‍යාහු; ජ, යදේ
නෙකි; වාවසිකා, වාවසිකාපත්‍රිනු, ජ, සදේනෙකැයි; කනා, ප්‍රකාශ
කරණ ලද්දින; ජාදෙන්තාසා, ඇවැත් වසග කරන්නාහුව;
නිසේසා ආංචත්‍යා, ඇවැත් තුනකි; සංසග පවතාය, සං
ස්කීර්ත්‍යන්‍යයෙන් නිපදින ඇවැත්; පක්වා, පස් දෙනෙකි;
-උපග්‍රහ්‍යය බලනු-

240. අරුණුගෙන, අරුණු තැගෙන කල්සි; ආංචත්‍යා,
සිඩ්වන්නා වූ ආංචත්‍යාහු; කනී, කෙතෙක් ද? යාවත්ත්‍යාකා, තුන්
සලක් සම්බුද්‍යාසන කම් කිරීමෙන් පසු සිදුවන ඇවැත්; කනී,
කෙනෙක් ද? යාවත්ත්‍යාකා, තුන් සලක් සම්බුද්‍යාසනකම් කිරී
මෙන් පසු සිදුවන ඇවැත්; කනී, කෙතෙක් ද; එඹු, මෙහි; අං
වැනුකා, අංචවැනුක ශිස්සාවේ; කනී, කෙනෙක් ද? කනීකි,
කොපමණකින් තොටන් කුමකින් වනාති; සබඩංගො, ශිස්සා
පදයන්ගේ සම්සඩුහා වේ ද?

සුජ්‍ය හිජුපාතමාදහී.

241. අරැණු ගෙග නිසේයා ආපත්තියෝ-දුවේ යාචන තීයකා එකක් අධ්‍යව්‍යුකා-එකෙන සංඛ්‍යා සංඛ්‍යා තහා
242. විනයස්ස කක් මූලානි යානි බුබෙන පසක්කුනතා විනයගරකා කනි වූතකා-දුඩුලෝ ජාදනා, කනි
243. විනයස්ස වේ මූලාභි-යානි බුබෙන පසක්කුනතා විනය ගරුකා වේ වූතකා-වේ දුඩුලෝ ජාදනා

241 අරැණු ගෙග නිසේයා ඇද; නිසේයා අපත්තියෝ; [එකරනකා, ජාරනකා, යතකාහ, දසාහ, මාසානිකුමණ වශයෙන් වන නිසහි පටිනිය හිජුපාතීයක් සමඟ එක් රාත්‍රීයක් නැනිව විසිමෙන් සංඛ්‍යා දියෙයා ය මෙක් පලුමුවන. දෙවන, තුන්වන යාචනන් ඇවැන සහවයි ද ඔහුට අරැණෙනාඳුමනයෙන් පසු සිදුවන දුන්කාතාපත්තිය ද යන] ඇවත් තුනාක් වෙන්; යාචන නිසේයා, යාචන නිසේයා පත්තිහු; දුවේ, පැඹුලනි වශයෙන් හිජුපාතීයක් ගෙදයෙන් දෙදෙකෙක් වෙන්; අධ්‍යව්‍යුකා, අභ්‍යවස්‍යුකා, පත්තිහු; එන්, මේ ගාසනයෙකි; එකා, හිජුපාතීයක් පමණ ක් යාචන වූ එකෙකි; එකෙන, “යෙය සියා ආපත්ති යො ආ, විකරෝයන” යන මේ එකම නිදුනෙ; දෙදුඡයන්; සංඛ්‍යා සංඛ්‍යා සියලු ශිස්ජාපද යන්ගේද සියලු ප්‍රායිලොස්ජුදෙදුඡයන්ගේද ය බිමුහය වෙයි.

242 බුබෙන, බුදුරජනන් වහන්සේ විසින්; පසක්කුනතා, පණ වන ලද්ද හි; යානි, යම් බුදු මූල යෝ වෙන ද; මූලානි, ඒ ප්‍රිලයෝ; විනයස්ස, විනයට; කනි, කෙනෙක් වෙන් ද? විනයගරකා, විනයගරකා, පත්තිහු; කනි, කෙනෙක්; වූතකා, වදුරණ ලද්දහු ද? ජාදනා දුඩුලෝ, ජාදනකා දුඩුලෝ, පත්තිහු; කනි, කෙනෙක් ද?

243. බුබෙන, බුදුරජනන් වහන්සේ විසින්; පසක්කුනතා, පත්තිහු ලද්දවු; විනයස්ස, විනයට ගො විනයාගේ; යානි මූලානි, යම් මූලයෝ වෙන් ද; (ඇවිහු) වේ, කාස වාක් වශයෙන් දෙදෙකෙකි; විනය ගරුකා, විනයගරකා, පත්තිහු; වේ, පරිජ්‍ය සහවෙශයේ වශයෙන් දෙදෙකෙකි යි; වූතකා, වදුරණ ලදහ; ජාදනා දුඩුලෝ, ජාදන දුඩුලෝ, පත්තිහු; වේ, ව්‍යුත්පට්ච්ජාදන යෙන් පරිජ්‍ය සහවෙශයේ සැගැලීමෙන් ප්‍රවීද යන දෙකක් වෙන්.

විනිය ගාථා ස්ථි වත්ත්වාව.

244. ගාමණකර කනී ආපනතියෙ-කනී නදිපාර ද වයා
කනී මංසේසු ප්‍රලුවයෙ-කනී මංසේසු දුක්කවි.
245. ගාමණකර වත්තසෙයා ආපනතියෙ වත්තසෙයා නදිපාර
ප්‍රලුවයා
එකමංසේසු ප්‍රලුවයෙ-නවමංසේසු දුක්කවි.
246. කනී වාචිකා, රත්ති කනී වාචිකා දිවා
දදමානසු කනී ආපනති තයා-පමි ගණනනසු කිහිපයා

244. ගාමණකර, ගමනුරෙහි; ආපනතියෙ, සිඩ්වන ඇටැන්;
කනී, කිමදනෙක් දී තදිපාර ප්‍රලුවයා, නදිමෙස් පරනෙරට
යාමෙන් සිදු වන අටැන්; කනී, කෙනෙක් දී කනී මංසේසු,
කෙනෙක් මස්වල; ප්‍රලුවයෙ, තුලසිද; කනී මංසේසු, කෙනෙක්
මස්වල; දුක්කවි, දකුලාද?

245. ගාමණකර, ගාමානනරයෙහි දී සිදු වන්නාවූ; ආපනති
යෙ, ඇටැන්; වත්තසෙයා, සතරෙකි; [සිජුවක් මෙහෙනෙක් භා
සමග පැනු පිණ්ඩස සංවිධාන කෙරේ නම් දුක්කවි ද, අන් ගාමයක්
පුගේ උපවාරය ඉක්ම්වා නම් පාවති ද මෙහෙනෙක් පරිජිලන
ගාමයෙක්හි දී ප්‍රථම පාදය ඉකිලීමන් තුළසි ද දෙවනි
පියෙන් සහවාලෙස් දැයි රේසේ දුකුලා, පවති, තුළසි, සහවා
සෙස් යන සතරයි] නදිපාරප්‍රලුවයා, ගහින් පරනෙර යාම් ප්‍රනෙය
යෙන්; වත්තසෙයා, ඇටැන් සතරෙකි; [සිජුවක් සිජුණියක් භා
සංවිධාන කිරීමෙහි දකුලා ද; එකව නැවු නැගීමෙහි පතිති ද;
ගෙහෙනි පරනෙර යන්නාවූ සිජුණිය එරව ප්‍රථම පාදය ඉක්ම්වී
මෙන් තුළසි ද, දෙවන පිය ඉක්ම්වීමන් සහවාලෙස් ද සිදු වේ]
එක මංසේසු, එකම මිනිස මස්හි; ප්‍රලුවයෙ, තුළසි වේ; නවමං
සේසු, [අන්, අස්, බලු, දිලි සිංහ, වත්තා, කරබානා, වලස්, ඇමි
යන්] නව මෙසෙකි; දුක්කවි, දකුලා ඇටැන්වේ.

246 රත්ති, රත්ති යෙහි දී; වාචිකා, වාචිකා වත්ත්වා වන ඇටැන්;
කනී, මකෙනෙක් ද; දිවා, දකුවල්; වාචිකා, වත්ත්වා සිදුවන
ඇටැන්; කනී, කෙනෙක් දී දදමානසු, දෙන්නාපුව; කනී ආප
තියෙ, ඇටැන් කෙනෙක් සිදුවෙන් දී පරිගෙණෙනසු, ප්‍රමි
ගන්නපුව; කනී, ඇටැන් කියක් සිදු වේ දී?

සූජනප්‍රමාදනී

247. මෙ එ පිසිකා රකියිං-මෙ වාවසිකා දිවා,
දදමානසා සිසේයා ආපහත් යො-වත්තාරු ව් පරිගෙහෙ
248. කනි දෙසනාගාමීනියා-කනි සපෘමිකමම්, කනා
කනේ ත් අපෘමිකමමාව්තතා බුධිනා 'දිව්ච්චන්තා'

:47. රකියිං, රත්තියෙකි; වාවසිකා, වවනයෙන් සිදුව්බා ඇ
වත්; මෙ, [සිසුකියක් රත්තියේ අදුරෙකි පහන් නැතිව පුරුෂය
කුතෝ අත්පස සිලිමෙන් සලුප කෙරේ නම් පමිකි ද, අත්පස
දරු කොට සිට නම් දුකුලා ද යන] ඇටින් දෙක වෙත්; දිව්, දව
කළේ වූ; වාවසිකා, එව්සිකාපනීහු; මෙ, [සිසුකියක් දවකළේ
ප්‍රතිව්‍ය නක්සා-නයෙක්සි පුරුෂයකුගේ අත්පස සිට සලුප සිරි
මෙන් පමිනිද, අත්පසින් දුරුව සලුප කෙරේ නම් දුකුලා ද යන
ඇටින්] දෙකෙකි; දදමානසා, දෙන්නහුව; සිසේයා, [මරණාණිප්‍රා
යයෙන් මිනියෙකුව වස දුන් සඳ ඔහු මල කළේ වන පරිඵ් ඇටි
කද, යක් බු පිසුප්‍රන්ව දී බුවින් මළ කළ වන තුලසි ද, ඩිරිජනේ
කුව දෙක ලදුව මළ කළේ සිදුවන පමිනියා තනා නෑ මෙහෙන්
කට සිවුරු දීමෙකි පමිනිද යන] ඇටින් තුනක් වෙත්;
පරිගෙහෙ, පිළිනැශමෙකි; වත්තසා, [ගඟීභාග මෙණිගාහාදී
යෙන් වන සහවේතස් ද, මූලික් පුරුෂ නීමිනත් ගැනී
මෙන් සිදුවන පරිඵ් ද, යො නෑ මෙහෙන්ක අතින් සිවුරු
ගැණීමෙන් වන තිස්සිපවිනි ද, අවසුෂ්ත පුරුෂයකු දුන් කැපුවු
දුය තොමෝ ත් අවසුෂ්තව පිළිනැශමෙන් එන තුලසි ද යන]
ඇටින් සකරකි.

248. දෙසනාගාමීනියා, දෙසනාගාමීනි ඇටින්; කනි,
කෙනෙක් ද? සපෘමිකමම කනා, ප්‍රතිඵ්‍යා සඳින යයි ප්‍රකාශ කරණ
ලද්ද වූ ඇටින්; කනි, කෙනෙක් ද? එස්, මේ ගාසනයෙකි; කනි,
කෙනෙක් ඇටින්; අපෘමිකමමා, ප්‍රතිකමම් රකිනයෝ යයි; ආදිව
බ්‍රහ්මතා, සූජීබන්තා වූ; බුධිනා, බුදුරජතනන් වහන්සේ විසින්;
වූතතා, වදුරණ ලද්ද ඇ?

මිනය ගාජාසී ව්‍යාච්‍යාව.

249. පක්ෂු දෙසනාගාමිනියෝ-ත් සපුරිකමමා කෑ එකත් අපුරිකමමා ව්‍යුබේනාදිවබනුතා.
250. විනයගරුකා කතී ව්‍යුතකා-කාය වාවසිකානි ව කතී විකාලේ බිජුදුරසො-කතී සැත්තිවතුනේන සමුනි
251. විනයගරුකා වෙ ව්‍යුතකා-කාය වාවසිකානි ව එකකා විකාලේ බිජුදුරසො එකා සැත්තිවතුනේන සමුනි

249. දෙසනා ගාමිනියෝ, දෙසීමෙන් පරිසිදු විය හැකි අවශ්‍ය; පක්ෂු, පසකි; [ලැං අවශ්‍ය පසයි] ත්, යයක්; පාරාජී කාව හරු ඉතිරි අවශ්‍ය සය යි] සපුරිකමමා කතා, ප්‍රතිකමු සහිත යයි ප්‍රකාශකරණලදහ; ආදිවත්තිනා, ආදිත්තිනා වූ; බ්‍රිත්තින්, බුදුන් විසින්; එන්, මේ සස්සෙන්, එකා, එකම පාරාජීකාපතකිය; අපුරිකමමා, [මණකවිෂ්ටනා නාලවාස්‍යයක් මෙන් පරිජි අවශ්‍ය අවන්තනු මේ සස්සෙන් නො වැඩින බැවින්] ප්‍රතික්‍රියා රැකි යයි; ව්‍යුතකා, වදුරණ ලද්දිය.

250. විනය ගරුකා, විනය ගරුකාපත්තිනු; කතී, කිදේ තෙක්; ව්‍යුතකා, වදුරණ ලද්දිනු ද? කාය වාවසිකානි, කයින් හා වවනින් සිදුවෙන්නා වූ අවශ්‍ය තෙකනෙක් ද? විකාලේ, විකාලයෙකි, බිජුදුරසො බානන රසානුහවයේ; කතී, කෙනෙක් ද? සැත්තිවතුනේන, සැත්තිවතුනීක ක්‍රමයෙන් කරණු ලබන්කාවූ, සමුනි, සමුනීනු; කතී, කෙනෙක් ද?

251. විනයගරුකා, විනයගෙයකි පණවන ලද ගරුකා පත්තිනු; වෙ, පරිජි සහවෙශයේ යයි දෙකකෑ යි; ව්‍යුතකා, වදුරණලදහ; කාය වාවසිකානි, සියදු ශිස්සාවෝ කායවාවසික වෙති; (මානසිකව අවශ්‍ය නැතුකී ඇස්සෙයි) විකාලේ, විකාල යෙයි එකා බිජුදුරසො, එකම ලොඛ ශීඝිරකා නම් බානන රසාය යි; [මෙකාලයෙකි ද වටිනි] සැත්තිවතුනේන සමුනි, සැත්තිවතුනීක ක්‍රම වාක්‍යයෙන් කරණුලබන සමුනීනු; එකා, එකම හිකුවෙනාවාදක සමුනි යයි.

සුජනප්පමොදේ

252. පරාජීකා කායිකා කනී-කති සංචාස භූමියෙන්
කද ඩං රත්නීවෙශ දේ-පසුදැනුනා වඩගුලා කති
253. පාරුජීකා කායිකා මේ-වෙ සංචාස භූමියෙන්
විනා ව රත්නීවෙශ දේ-පසුදැනුනා වඩගුලා දුවෙ
254. කන්තනාන් වධිනාන්-කනීති සබෑකා සිජුත්ති
කනේන් පාඨමාපනතිකා-දැනුතියා කරණා කති

252. කායිකා, කයින් සිදුවන්නා වූ; පාරුජීකා, පාරුජීකාවෝ; කති, කිදේශනක් දී? සංචාස භූමියෙන්, සංචාස භූමිහු; කති කෙනෙක් දී? කතිනා, කෙනෙක් දෙනෙකුන්ට; රත්නී වෙශදේ, රාත්‍රිවෙශදය වේ දී? වඩගුලා පසුදැනුනා, වඩගුල ප්‍රඡුපතිහු; කති, කෙනෙක් වෙන් දී?

253. කායිකා, කායිකා වූ; පාරුජීකා, පාරුජීකාවෝ; වෙ, දෙදෙනෙකි; [හිස්සුන් විෂයයෙහි මෙමදුන පාරුජීකාව ද, හිස්සුන් විෂයයෙහි කායසංඛාගා පාරුජීකාව ද යන දෙක යි.] සංචාස භූමියෙන්, සංචාස භූමිහු; වෙ, දෙදෙනෙකි; [නෙමේ ම නෙමේ සමාන සංචාසක යකු කෙරේ ද-සමඟ සඩියා උක්කීතා ක්ම්‍රියන් පලුවා ගැටියහු ඇතුළත් කිරීමද යන මේ සි ඇතැමිහු මේ තිවිධ හෙදය සමාන සංචාස භූමිය, නානා සංචාස භූමි යයි දැක්වූහු.] තිනාන්, පාරිවාසිකයාහාව ද මානනත වාරිහාව ද යන දෙදෙනාව රත්නීවෙශදේ, රාත්‍රිවෙශදය වේ; වඩගුලා පසුදැනුනා, වඩගුල ප්‍රඡුපතිහු; දුවෙ, දෙදෙනෙකි; [වඩගුල පෙන් පරම ආදාළතියා, යා 'මඩගුලා වා තෙමාසාවා] යනාදී ප්‍රඡුපතිය ද යන දෙක යි.]

254. අනනාන් වධිනාන්, තමා මරා පැහැර; කති, කෙනෙක් ඇවැන් අවදී දී? සබෑකා, සඩිකෙනමේ; කතිති, කරණු කියකින් සිජුති, බිඳේ දී එස්, මෙති; පාඨමාපනතිකා, ප්‍රථමාපනතිහු; කති, කෙනෙක් දී? දැනුතියා කරණා, දැනුති කායිශීයෝ; කති, කෙනෙක් දී?

විනය ගාච්චී ව්‍යාධිව.

255. වෙ අනතානෂ වධිනෑන-මිනි සංඝිකා හිජුනි
වේ'ස් පාට්‍රා පත්‍රිකා-සුදුනතියා කාරණා දු එ'
256. පාණාත්ථිපාතෙ කති ආපත්ති තයා-වාචා පාර්ජිකා කති
මහාසනා කති ව්‍යතානා-සක්වැරිනෙනෙන් කති
257. පාණාත්ථිපාතෙ නිසේකා ආපත්ති තයා-වාචා පාර්ජිකා තයා
මහාසනා තයා ව්‍යුහකා-සක්වැරිනෙනෙන් වා තයා

255. අනතානෂ වධිනෑන, කමා මරා පැහැර; වෙ, අවධින
අශ්වයේදෙකකි; [හිස්සු ගේ තමා පැහැර හඳුනම් පටිනිවේ තමා,
පැහැර නොහඟා නම් දුකුලා වේ.] මිනතාන්; කම්මයෙන් ද සලාක
ග්‍රාහයෙන් ද යන දද කරුණෙන්; සංඝිකා, සංඝිකා තෙමේම්; හිජුනි,
ඩිල්ද්; එස්, මෙති; පෙම්; පත්‍රාපත්තිකා, පූර්මා පත්තිපු; වෙ, සියලු
විනයපිටකයෙහි දෙපසට පැහැවීම් වශයෙන් දෙකකි; [හිස්සුන්ට
නාවයක් ද හිස්සු ගේන්ට නාවයක්ද යි අවලෝසක් වෙති] සුදුනතියා-
කාරණා, සුදුනති කාන්තයෝ; වෙ, කම්මය කම්ම පාදක යයි දෙකකි.
(මිවුනතුරේ කම්මය නාවයානයෙක්හි ද, කම්ම පාදය දෙනු
නෙක ද පටහින්නේ වේ.)

256. පාණාත්ථිපාතෙ, ප්‍රාණසාත්‍යයෙහි; කති ආපත්තියා,
ආපත්තිපු කෙනෙක් ද? වාචාපාරාජිකා, වටසින් අව දින
රජිජ ඇවැන්; කති, කෙනෙක් ද? මහාසනා, අසහන හාසනයෝ;
කති, කෙනෙක්; ව්‍යතානා, වදුරණ ලද්ද පු ද; සක්වැරිතතාන,
සක්වැරිතතාය කරණකෙට ගෙණ; කති, ඇවැන් සියක් සිදු
වේ ද? [මෙහි 'වා' යනු පද පුරණයෙහි නිපාත යි]

257. පාණාත්ථිපාතෙ, ප්‍රාණසාත්‍යයෙහි; නිසේකා, [අනෙකා
දිසුකට හෙවත් යමෙකු නිමිති නොකොට කැනු ව්‍යුහ වළක මිනි
සෙක් වැටි මලේ නම් පරිඵ්ද ද, යස් ප්‍රේක්‍රියා වැටි මලේ නම්
තුළසි ද තිරිසනාකු වැටි මලේ නම් පටිඨිදු යි] [ආපත්තිපු]
නිදෙනෙකි; වාචාපාරාජිකා, වටසින් වන පාර්ජිකාවෝ; තයා,
ව්‍යුහපටිව්‍යාදක, උක්කිත්තාතුවනාක, අංචිජුක යයි තුනෙකි;
[ඇතැම් ආවායී කෙගෙක් අංණත්තික අදිනතාදුනය, ආණත්තික මත්‍යාස්ථානය,
වෙන් කරනි.] මහාසනා, අසහන හාඡණයෝ; තයා, [මිවියි

සුජනපූරමාදනී

258. කති ගැලුව නි උපසම්පාදන බබා-කති කමම, නා සඩහා තාස එකා කති වුනෙහා-කතිනා. එක වාචිකා.
259. තයෝ පුගේලා නි උපසම්පාදන බබා-තයෝ කමමාත් සඩහා නාසිනකා, තුයෝ වුනෙහා-තී තෙනෙන්. එකවාචිකා.

මාසි, දූෂාවමාත්‍රී නිමිති කොට ගුණ කළනයෙහි සගවෙසස් ද, යටෝකක මාසිකවයය හැර අකුවෙන් යට දන මධ්‍යිලින් උචි ගුණ කිමෙති තුළසි ද, අකුවෙන් උචි ද න මධ්‍යිලින් යට ගුණ කිමෙති, ඉකුලාදු යි] අවශ්‍ය තුනක්; වුනෙහා, වදුරණ ලදහා; සක්වාරිතෙනෙහි, සක්වාරිතෙනය කරණ කොට ගෙණු; තයෝ, [පිළිගැඹීමය මිමිශිනය, ප්‍රකාශ ගරණය යන මෙති සගවෙසස් ද, පිළිගැඹීමය, මිමිශිනය යන මෙති තුළසි ද, පිළිගැඹී මෙති දුක්ලාදු යි] අවශ්‍ය තී දෙනෙකි.

258 කතිපුගේලා, කෙනෙක් ප්‍රදානයෝ, නි උපසම්පාදන බබා, උපසම්පනා නො, කටයුත්තේන් ද; කමමාත්, කමමයන ගේ, සඩහා, සඩහායෝ; කති, කෙනෙක් දී නාසිනකා, නාසි කරණයෝ; කති, කි දෙනෙක් යයි; වුනෙහා, වදුරණ ලදදහු ද? කතිනා, කි දෙනෙකුන්ට; එකවාචිකා, එක් අනුසා වනය ක් වේ ද?

259. නි උපසම්පාදන බබා, උපසම්පද නොකිං යුතු වි; පුගේලා, පුඡාලයෝ; තයෝ, අඩානයික, අඩිනිනි, වඹු විපක්‍රාන යයි තී දෙනෙකි; [මෙති අඩානයික නම්:- උපසම්පදව පිණිස වයය අඩුවීම යි අඩිනිනි නම්:- යමෙකුට පා සිවුරු අයමුදු තී හෝ වේ ද සමුදු තීවුවන යායු නො, කෙරේ නම් හෝ වේ ද ඕහුදි. වඹුවිපක්‍රාන නම්:- මාතුසාන කාදින් භා පන්දික උහනොබ්‍රනක නිරව්‍යනාදීපු යි] කමමාත්, සැතැනි අනුසා වන කම්මයන පිළිබඳ; සඩහා, සඩහායෝ; තයෝ, සැතැනි කපුන, විපාකනුපවතය, අතිකාරණ යයි තී දෙනෙකි; [සැතැනි කපුනය නම්, කාඩිනදුසාය.. ඉහු.. නාමයා දදෙයන, සඩහිසා උපසම්පද.. කාරෙයන,] යනාදි වශයෙන් සැතැනිය තැබේ මයි. ‘ඉහු.. නාමයා දදෙයි,’ ‘කාඩින.. අහුමිනු.. අසේ මොය, කාරෙයනි,’ යනාදි වශයෙන් දෙනි, කාරෙයනි යනාදිය විපාක කාඩුවතු සි. අතිකාරණය තීම්:- ‘දිඛාසඹිකඩා, ‘කඩා.

මිනයකාංතා සහි වහාව්‍යව්.

260. අදිනකාදුනෙ කති ආපත්තියෝ-කති මෙදුන ප්‍රචාරය මින්දනාස්ස කති ආපත්තියෝ-කති ජ්‍යෙෂ්ඨ ප. වයා
261. අදිනකාදුනෙ නීසේයා ආපත්තියෝ-වත්සේයා මෙදුන ප්‍රචාරය මින්දනාස්ස නීසේයා ආපත්තියෝ පස්ථු ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රචාරය
-

සම්බිජිත, යන්දි යයි] [නව ද මෙයි වසඹුවය, ශ්‍රී බහුග, අනුසා වන සයි ත්‍රි ගෙදයක් ද වේ. වස්තු, ශ්‍රී බහු, අනුසාවය යන තුන සම්පූජ්‍ණ වූ විට කම්පිය නම් වේ. එබුවින් මේ තුන ද ඇමෙයියි සංඛ්‍රාන්ත ලැයි] නාසිනකා, නුෂනා වෝ; කයෝ, ලිඛිතකාසනා, සංවාසනාසනා, දැන්විකම්නාසනා යයි තුනක්; ව්‍යුතා, වදුරණ ලදය; [මෙහි ලිඛිතකාසනා නම් ගුම්ජාව්‍ය වෙන් තොර කිරීම යි, සංවාසනාසනා නම් සංඛ්‍රාන්තිමාදී ප.වාස ඔහු යා තො, කිරීමයි, දැන්විකම්නාසනා නම් දිසගකින් කැඩවකසාම්පූර්ණ තෙන් දුටුවමින් තැයීම යි] එකවාචිකා, එක් අනුසාවනාව; තීණ්ණණණ, තී දෙනෙකුන්ට වේ; [‘අනු පානාම් හිකිවට වෙ කෙසා එකානුසාවනෙන කානු’ යි වදුලු තෙයින් තානාවායික එකාපාචිකායකයන්ට එක ම අනු සාවනය පුම්ජ්‍ණ යි.]

260. අදිනකාදුනෙ, අදනකාදුන්තයෙකි; කති ආපත්තියා, කෙකෙක් ඇටැන් සිදු වෙත්ද? මෙදුන ප්‍රචාරය, මෙදුන ගෙවු විය; කති, ඇටැන් කෙකෙක් වෙත් ද? මින්දනාස්ස, වෘෂම ආදිය සිදින්නහුට; කති ආපත්තියා, ඇටැන් කියක් සිදු වෙත්ද? ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රචාරය, දුම්ම ගෙවුවෙන්; කති, ඇටැන් කියක් සිදු වෙ ද?

261. අදිනකාදුනෙ, අයිනාදන්ති; නීසේයා ආපත්තියා, [පාදයක් නො අයිතික පාදයක් ගන්නාහුට පරිඡි ද, අයිතින් මස්සක තුළපි ද, මස්සක නො මස්සකට අඩුව ගැනීමෙකි දුකුලාද යි] ඇටැන් තුළකි; මෙදුනප්‍රචාරය, මෙවුන දම් ගෙවුවිය; ආපත්තියා, ඇටැන්; වත්සේයා, [මත අක්කිසිත තයෙකි පරිඡි ද, බොතයිමයෙන් කුණු වූවෙකි තුළපි ද, තිවාත වූ මූබසෙකි දුකුලාද, කිසිලි ආදියකි ප්‍රචාරයි] සරරකි; මින්දනාස්ස, සිදින්නහුට; නීසේයා ආවත්තියා, [වත්සපත්වාස්ස

සුජනප්පමොද්දේ

262. සිකුතෙනාවාදක වගෝසම්-පාචිත්තියෙන දුක්කවා,
කනේන් නවකා, වූතකා-කනීනා, මිවරෙන ව
263. සිකුතෙනා'වාදකවගෝසම්-පාචිත්තියෙන දුක්කවා,
කනා වතුරෝස් නවකා-වූතකා තිනනා, මිවරෙන ව
-

වෙෂ්දනයකරන්නහුව පරිජ් ද, තුනගාම පාත්තවතකායෙහි පවිතිද,
අඩහජාතලෙජ්දනයෙහි තුලසිද් සි] ඇටැන් තුනකි; ජ්ධිඩ
පවතා, දුම්ම හෙතුවින්; පසුව, [අනොදිස්සුකව වස දැමු කළේහි
එ සෙතුවෙන් මිනිසකු මල කළේහි පරිජ් ද යස් පෙනාදින්
අතුරෙන් යමේක් මලේ නම් තුලසි ද, තිරසෙනෙකු මලේ නම්
පවිති ද, සුකුරු මිදීමෙහි සහවෙශස් ද, සෙබියා හි කි පරිදී
තාණසයානයෙහි මල මූහු හ්‍රියාවෙන දුකුලාද් සි මෙස්] ඇටැන්
පසක් වෙති.

262. සිකුතෙනාවාදක වගෝසම්, සිස්සුණ්‍යවවාද වහියෙයි
දා ශිජාපදයන් අතුරෙනි; පාචිත්තියෙන, පවිති ඇටැන්
සමග; දුක්කවා, දුකුලා අටැන්; කනා ප්‍රකාශන ද? එස්, මෙහි;
කනී, කෙතෙන් දෙන; නවකා, නවකාපනිහු; වූතකා, වදුරණ
ලද්දහු ද? කනීනා, කි දෙනෙකුන්ව; මිවරෙන ව, මිවරය
කරණකාව ගෙණ අටැන් වේ ද?

263. සිකුතෙනාවාදක වගෝසම්, සිස්සුණ්‍යවවාද වහියෙයි
දා ශිජාවන් අතුරෙනි; පාචිත්තියෙන දුක්කවා, පවිතිය
හිතින දුකුලා අටැන්හු; කනා ප්‍රකාශ කිරණ ලද්දහුමය; එස්,
මෙහි; නවකා, නවකාපනිහු; වතුරෝ, [ප්‍රථම ශිජාපදයකි
අඩංගු ක්ම්මෙයි දෙකෙකි, ඩ්ම්මක්මෙයි දෙකෙකා සි] සන
රෙකි; තිනනා, [සිස්සුන් හමුවෙනි උපසපන් මෙහෙතින්නක්හුව
සිවුරු දෙන්නහුව හා ශිස්සුකින් හමුවෙනි උපසපන් මෙයෙ
නීත්තක්හුව සිවුරු දෙන්නහුව ද යන දෙදෙනාව; මිවරෙන,
මිවර දානාය කරණකාව ගෙණ; වූතකා, පවිති දුකුලා ඇටැන්
වේ යයි වදුරණ ලදී.

ଶିକ୍ଷଣ ଜୀବନୀ ହାତୁ ପରିବର୍ତ୍ତନାରେ

264. සිකවුනීනයුව අකඩාතා පාරිදේසනියා කන් භූගෝෂ නතා, 'මකඩ මස්සෙනු ත-පාලිතයි යෙන දුකකට්, කතා,

265 සිකවුනීනයුව අකඩාතා-අඟ පාරිදේසනියා කතා, භූගෝෂ නතා, 'මකඩ මස්සෙනු ත-පාලිතයි යෙන දුකකට්, කතා,

266. ගවුත් නතාසා කන් ආපහතියෙයා-යින්සාවා, පි කිනුකා, නිසිනතාසා කන් ආපහතියෙයා-යින්සාසා, පි කිනුකා,

264. සිකවුනින්, ස්ක්‍රීන්ට; අකංකා, විදුත්ත ලද්දි
වූ; පාරිමදෙසනියා, පාරිමදෙසනියාපතනිතු; කති, කෙතෙක
ද? ආචක ධිසේකුනා, අමු ධානා විනවා; මුස්ස්හනි, අනුහව
කරන්නී වූ හිසුන්සිය; පාලිතනියෙනා, පැමින් ඇවැන සමග;
දුකකටා කතා, දුකුලා ඇවැන් ඇවැදුම කළා ද?

265. සිකවුනින්, සිසුනිනට; අකඩාතා, වදුරණලද්ද වූ;
පාචිදෙසනියා, පාචිදෙසනිය සික පදනයේ; අම්, [“ සාපන
හිකවුනි අනිලාතා සපැම් විස්සුනුපෙනී, තුනේත්‍රය පමිණදසෙ
බඩා. තාය හිකවුනියා ගාරයක් අතෝර ඔමු. ආපරු. අසපයායි. පාචිදෙනියා න්. පාචිදෙසම් ති”] සාපන හිකවුනි
අනිලාතා දං - තෙලු - මඹු - තුවනින් - මලජ - මංස - ඩිරු -
කා. පාචිදෙසම් ති යෙතුවන්] අවකි; ආවක ඩිස්සුන්,
ගාලී ලිඛනාදී බිජනයන්; හුන්ද නැති, විකවා, අනුහවකරන්නිය;
පාචිනියෙන, පාචිනි ඇවත් සමග; දුකකටා, දුකුලා
අවැනක්; කතා, රස්කාලා මැයි.

266. ගව්පත්‍රනකයා, යන්නහුට; කඩි ආපතකියා, ඇටැන් කියක් වෙන් ද; අපි, නැවත; සිනයා, සිවිශ්‍යාට; කිනතකා, කෙකෙනක් වෙන් ද? නිසිනතකයා, පුන්කහුට; ආපතකි යා, ඇටැන්; කත්, කෙකෙක් සිදුවෙන් ද? අපි, නැවත; නිපතකයා අපි, තොත්කහුට; කිනතකා, කෙකෙක් සිදුවෙන් ද.

• සුජ්‍යන්‍යපමාදනී.

268. ගව්ත තායෙ වත්සේසා අපත්තියෝ, - සින්සේට් වාප් තත්ත්වා,
නිශිච්චන්සේ ව වත්සේසා අපත්තියෝ-නී පත්තාසේ, ප
තත්ත්වා
269. කත් පාචිත්තියානී-සබෑනී නානා වඹුකානී
අප්පලිං අවරිම්-අපහේජයා එකතො,
270. පක්ව පාචිත්තියානී-සබෑනී නානා වඹුකානී
අප්පලිං අවරිම්-අපහේජනානී *එකතො,

268. ගව්ත තායෙ, මාගිහාදියෙහි දත්තහුව; වත්සේසා
අපත්තියෝ,[නීජ්‍යාණීසක් තො මාගමක් සමග කැපිව යනු සඳහා
සංවිධාන සිටිමෙන් යන්නහුව දුකුලා ද, ප්‍රාමෝ, පවාරානිකුවන්
යෙන්පතිනි දී, එකලාව ප්‍රාමානකරයකටයන මෙහෙණීසව ප්‍රාමා
පවාරය ඉක්මවා තැබූ පලමු පියවරිය වන කුලසි ද, දෙවනි
පියවරත්ම සහවෙශස්දා සි] අවශේෂනකරකි; අපී, නාවන; සින්
සේ ව, සිටියහුව ද; තත්ත්වා, එපමණකි, හෙවත් අවශේෂනක
රකි;[එනම්:-නීජ්‍යාණීසකට අකිකාරයෙහි මෙමුනයට අවකාශ
අැති ප්‍රව්‍ය තන්ත්‍රානායක්නී මිනුසහුව වගයෙන් පුරුෂයකුගේ
අත්පස සිටිමෙන් සිදුවන ප්‍රතිශීලිය ද, අත්පසින් දුරුව සිටිමෙන්
වන දුකුලා ද, අරණ නැගෙනකල දුනියිකාවන් අත්පස හරිමෙන්
සිටිමෙන් කුලසි ද, අත්පස හැර සිටිකල්හි සහවෙශස් ද, වේ]
නීසිනත්තාසේව, නුත්තහුව ද; වත්සේසා, උක්ක ප්‍රකාරයෙන් ම ප්‍රතිශී
දුකුලා, සහවෙශස් කුලසි සැසි සතරකි; අපී, නාවන; නීපත්තාසේ,
හොත්තහුව ද; තත්ත්වා, එපමණ ම අවශේෂන වේ, [වැද හෙවි
මෙන් ද යලෝකක සතර අවශේෂන සිදුවෙයි යනු හාවයි.]

269. නානා වඹුකානී, නානා වස්තුක වූ; හෙවත් වෙන්
වෙන් වූ වස්තු අැයි; පාචිත්තියානී, පතිති; සබෑනී, සියල්
ලෝම; කත්, කෙනෙන් වූ වාතු; අප්පලිං අවරිම්, පෙර පසු
කොට; එකතො, එකවර; ආපහේජයා, අවද්‍යන් ද;

270. නානා වඹුකානී, නානා වස්තුක වූ; පාචිත්තියානී,
පතිති අවශේෂන; සබෑනී, සියල්ලම්; පක්ව, [කලහෙල, මි,
ලක්ෂණුරු, ගිහෙල්, වෙඩිරු යන පස් බෙහෙන් එකබ්දිතක

* අපහේජයා

විනිශ්චයා සාමාජික ව්‍යාධ්‍යාවී.

271. කනි පාචිතනියානී-සබලානී නානා ව්‍යුකානී අප්පබිං අවරිම්-අාපජේය එකතෙනා
272. නව පාචිතනියානී-සබලානී නානා ව්‍යුකානී අප්පබිං අවරිම්-අාපජේනා එකතෙනා
273. කනි පාචිතනියානී-සබලානී නානා ව්‍යුකානී කනි වාචාය දෙසෙයෘ-ව්‍යානා ආදිච්චත්‍යානා
274. පසුව පාචිතනියානී-සබලානී නානා ව්‍යුකානී එක වාචාය දෙසෙයෘ-ව්‍යානා ආදිච්චත්‍යානා

කොරී නානා භාර්තනයන්ගේ කැඩු හිසුව සන්දුවක ඇවුමෙන් පටිනි ඇවත් පසකට පමිණෙන කෙකින්] පස්දෙනෙක් ව්‍යුහු; අප්පබිං අවරිම්, පෙර පසු නොව; එකතෙනා, එකවරම; ආපජේනානී, අවදින්.

271-272 මෙනි: 272-පාචිතනියානී-සබලානී, සියලුළුල් ම; නව, නව දෙනෙක් ව්‍ය වාපු; අප්පබිං අවරිම්. ආපජේනියා- [ගිලෙල්, වෙබිරු, කලුකෙල්, ම්, උක්සැකුරු, දිසමස්, කැප ගොඩමස්, කිඩි, දි යන මේ නව ප්‍රාණීන හෝරනයන් ව්‍යානා, ඕවුන් එකට අනා ගස් පිඩින් තුවනුලට ගෙණ උගුරෙන් ඔබ ඉක්මවන හිසුවට එකවිට ම පටිනි කවයක් සිදු වෙනි]

273. සබලානී, සියලුල; නානාව්‍යුකානී, නානාව්‍යුකා ව්‍ය කනි පාචිතනියානී, ප්‍රතිනි කෙතෙක්; කනි වාචාය, වවන කිය. කින්; දෙසෙයා, දෙසන්නේ යයි; ආදිච්චත්‍යානා, බුද්‍යන් විසින්; ව්‍යානා, වදුරණ ලද දී?

274. පසුවපාචිතනියානී, ප්‍රතිනි පසක්; [පස් තෙහෙන් පිළි බිඳ පස යි.] ආදිච්චත්‍යානා, බුද්‍යන් විසින්; එකවාචාය, [අහං භැංනා පසුව ගෙසජ්‍යානී ප්‍රතිශාහෙනු, සහනාග්. අනිකා මිකා පක්කාආපනියා ආපනා, නාඛුමග මූලෝපමිජද පෙම යන] එකම වවනයෙන්; දෙසෙයා, දෙසන්නේ යයි; ව්‍යානා, වදුරණ ලදී. [එක ව්‍යනින් දෙපුලේසු දෙපුලේසු ම වෙයි. දෙනුඟ ව්‍යනින් කම් නැයි.]

සුජනප්පාතම්බදි

275. කහි පාවතියානී-සබානී නානා වහුකානී
කහි වාචා දෙසෙයන-වුතතා ආදිවච බිඹුනා
276. නව පාවතියානී-සබානී නානා වහුකානී
එක වාචා දෙසෙයන-වුතතා ආදිවච බිඹුනා
277. කහි පාවතියානී-සබානී නානා වහුකානී
කිස්වේ කිතෙනතා දෙසෙයන-වුතතා ආදිවච බිඹුනා
278. පසුව පාවතියානී-සබානී ණංනා වහුකානී
වහුව් කිතෙනතා දෙසෙයන-වුතතා ආදිවච බිඹුනා
279. කහි පාවතියානී-සබානී නානා වහුකානී
කිස්වේ කිතෙනතා දෙසෙයන-වුතතා ආදිවච බිඹුනා
280. නව පාවතියානී-සබානී නානා වහුකානී
වහුව් කිතෙනතා දෙසෙයන-වුතතා ආදිවච බිඹුනා

275-276 මෙනි. 276-නව පාවතියානී, පැහි නවයක්; [නව ප්‍රතිනි තොරනයන් සම්බන්ධ තව යයි] එකවාය, [අහං කශගතා නව පැන්න ජෞජනාගි විකුණුපෙනා භූමිතා නව ආපහානීසා අපනතනා; නා තුමහැලුමල පටිදෙශම්] යන] එකම වෙනත්යන්; දෙසෙයන, දෙසන්නේ යයි - පෙ- [එම්ට සියල්ල දෙසු යේ වෙයි.]

277. කිස්වේ කිතෙනතා, කුමක් කිතීතනය කොට; දෙසෙයන,
දෙසන්නේ යයි - පෙ-

278-වහුව් කිතෙනතා, [‘අහං කශගතා ප්‍රතිහෙසයප්පානී පටිගෙනතා සඟනාගා අධිකකාමේසිං සංඛාවහුකා කා තුමහැලුමල පටිදෙසම්’ යනුවෙන්] වසනුව කිතීතනය කොට; දෙසෙයන - [එකල දෙසු යේ ම වෙයි. ඇවත්තකි නාමග්‍රහණ සයන් කම් නැති.]

279. පෙර සේ 180-නව පාවතියානී විකුණුපෙනා,
ඩුජනතා සංඛාවහුකා, නා තුමහැලුමල පටිදෙසම් යනුවෙන්]
වසනුකිතීතනය කොට; දෙසෙයන, ආදිවච බිඹුනා වුතතා, - පෙ -

විභා තාම්පී ව්‍යාච්‍යාව.

281. යාච තහියකේ කනි ආපත්තියෝ-කනි වොහාර පවතියා බාදන්තසු කනි ආපත්තියෝ-කනි හොජන පත්වයා
282. යාච තහියකේ තිසේයා ආපත්තියෝ-ත වොහාර පවතියා බාදන්තසු හිසේයා ආපත්තියෝ-පසුව හොජන පත්වයා
-

281. යාච තහියකේ, යාච තහියකාපත්තියූ; කනි, කෙතෙක් ද? වොහාර පවතියා, වාචවතහාර හෙතුවෙන්; කනි, ඇටැන් සියක් සිදු වේ ද? බාදන්තසු, කන්නපූට; කනි ආපත්තියෝ අටැන් සියක් ද? හොජන පත්වයා, හොජන හෙතුවෙන්; කනි, ඇටැන් සියක් සිදු මව ද?

282. යාච තහියකේ, තුන්වෙනි වර කිමි අවසානයෙහි; තිසේයා ආපත්තියෝ, [දකිනතානුවත්තක හිසුෂ්ණියට පරි ජේ ද, හෙදකානුවත්තකයන්ට සහවෙසස් ද, ලාමක දැඟලිය නො දුරලැන්නපූට පතිතිදු යි] අටැන් තුනකි; වොහාර පවතියා, වාචවතහාර හෙතුවෙන්; ත, [ආල්වය හෙවන් දිවියක ගැඹීම පිණිස ලාමක අදකස් අන්තේ කමා කෙරෙනි නැති උතුරුමෙනිස දම් ප්‍රකාශ කරන්නපූට පරිජේ ද, ආල්ව හෙතුවෙන් සක්‍රී එනෑයෙහි හැසිරෙන්නපූට සහවෙසස් ද; ආල්ව හෙතුවෙන් “යමෙක් තුළියේ විනාරයෙහි ව්‍යසි නම් හෙතෙම ප්‍රථම බිජා යට පැමිණියේය යි යනාදින් පැයසිය කරා, කිසන්නපූට තුළසි ද ආල්වය ගේතු කොට ගෙන තමා පිණිස ප්‍රශ්න බොජුන් එකවා, වලුදන්නපූට පතිති ද, එවැනි වූ ම හිසුෂ්ණියට පාමි දෙසනිය ද, තමා පිණිස සුප ව්‍යක්ත්තාදිය විනවා, වලුදන්න පූට දුකුලා දු යි] අටැන් යයකි; බාදන්තසු, කන්නපූට; තිසේයා ආපත්තියෝ, [මනුජන මාසානුහවමයෙහි තුළසි ද, සෙසු නවවිධ වූ අකුප මස බුද්ධීමෙකි දුකුලා ද, හිසුෂ්ණියක් සුද ප්‍රහුණු එලුදීමෙකි පතිති දු යි] අටැන් තුනකි; හොජන පත්වයා, බොජුන් හෙතුවෙන්; පසුව, [තෙංමෝ කෙලෙපුන් ගෙන් තෙන්ට සිට කෙලෙපුන්ගෙන් තෙන් වූ පුරුෂයකු අතින් හොජනය පිළිගෙන්මෙකි සහවෙසස් ද, මනුජන මාසානුහව යෙහි තුළසි ද, සුද ප්‍රහුණු වැලුදීමෙකි පතිති ද, කමා පිණිස විනවා ගන් ප්‍රශ්න හොජනයන් වැලුදීමෙකි පාමිදෙසනිය ද, සෙසු අකුප මස එක් කොට අනා වැලුදීමෙකි දුකුලාදු යි] අටැන් පසක් වේ.

සුජනප්‍රමාදනී

283. සබා, යාචනතියකා-කති යාහානී ගව්ත නති
කත්තනකේට ආපතතියා-කතිනා. අධිකරණන ව
284. සබා, යාචනතියකා-පසුවතානානී ගව්ත නති
පසුවතනා. වෙට ආපතති-පසුවතනා. අධිකරණන ව
285. කතිනා. විනිව්තයේ හොති-කතිනා. වූපසමෙන ව
කතිනාකේට අනාපතති-කතිකි යාහාති සෞඛති

283, සබා යාචනතියකා, සියලු යාචනතියකාපතතිපු;
කති යාහානී, කි තැනකට; ගව්ත නති, මයේ ද? කතිනා, කි
දෙනෙකුන්ට; ආපතතියා, ඇටුන් වෙන් ද? අධිකරණන ව,
අධිකරණය ද; කතිනා, කි දෙනෙකුන්ට ද?

284. සබා, යාචනතියකා, සියලු යාචනතියකාපතතිපු;
පසුව යාහානී, [උක්කිතතානුවතකක හිසුප්පියට තුළු යළුක්
සම්පූහාසනය කිරීමෙහි දී දැනතියෙහි උකුපා ද, කම්මවකන
දෙකකින් තුළසි ද, කම්මවකනාවසාහයෙහි පරිජි ද සඩක
හෙදය පිණිස තැන් කිරීමේ දී පැහැවෙයෙස් ද, එම්ක දැම්ලි
නුදුරලිමෙහි පවතින්ද දී මෙසේ] පස් තැනකට; ගව්ත නති, යෙන්;
ආපතති, ඇටුන් නම්; පසුවතනා, පස්සහදුම්යන්ට වේ; [හිසුප්,
හිසුප්පි, සාමණර, සාමණේ, සික්කමානා, යන මොවුපු
පස් සහදුම්යා නම් වෙන්. ඔවුනුරෝග් නීෂපයාය වග
යෙන් හිසුප්, හිසුප්පි යන දෙදෙනාට ම ඇටුන් වේ. සාම
ණර, සාමණේ, සික්කමානා, යන හිදෙනාට ආටුන් තැනී.
අකෘප හෙයිනි. එඩ්වින් හිසුප්න් කරන ලෙස ඔවුන් ලවා
ඇටුන් නො දදා විය යුතු වේ. දැඩුම් පමණක් ම ඔවුන්ට
කට යුතුයි] අධිකරණන ව, යුතු විවාරණ සඩකනා
අධිකරණය; පසුවතනා, යදොකන පස් සහදුම්යන්ට ම වේ.
[පස් සහදුම්යන් ගේ ‘අධිකරණ’ නම පා සිවුරු ආදිය පිළිබඳ
වූ විනිවික ව්‍යවහාරය ය යි. කිහින්ගේ වනානි නොයෙක්
කොලානලදිය සම්බන්ධ නැඩු අධිකරණ යයි කියනු ලැබේ]

285. කතිනා, කි දෙනෙකුන්ගේ නොහාත් කි දෙනෙ
කුන්ට; විනිව්තයේ, හොති, යුතු විවාරණය වේ ද? කතිනා,
කි දෙනෙකුන්ට; වූපසමෙන ව, අධිකරණන සංසිදුනේ
වේ ද? කතිනා. ව, කි දෙනෙකුන්ට; අනාපතති, ඇටුන් නො
වේ ද?; කතිකි යාහාති, කරුණු කියකින්; සෞඛති, හොවී ද?.

විභ්‍ය කාමාදී ව්‍යාධ්‍යාව.

286. පසුවනුව විනිව්‍යෙයා හොතී-පසුවනුව වූ 'සම්බන්ධ ව පසුවනුවනා මකුවා අනාපහති-තීකී යාතනා හේ සෞජනී
287. කති කායිකා රත්තිං-කති කායිකා දීවා නීජ්‍යානයාස්‍ය කති ආපහතියෙ-කති පිණිඩාත පමචයා
288. ටේ කායිකා රත්තිං වේ කායිකා දීවා නීජ්‍යානයාස්‍ය එකා'පහති-එකා පිණිඩාත පමචයා

286. විනිව්‍යෙයා, අධිකරණ විනියිය; පසුවනානාගෙන්, පස්සගදුම්යන්ට වේ; පසුවනාව, පස් සහදුම්යන්ට; වූප සම්බන්ධ වේ; අධිකරණය සංස්කීර්ණය වේස්; අනාපහති, ඇවැත් තෙත්, වීම ද; පසුවනාව එම, පස් සහදුම්යන්ට ම ද; තීකී යාතනාහි, සංඝික, ගැණී, පුද්ගල යන තුන් කරයීන්; සෞජනී, හොතී. [කරණ ලද ගිස්ස, ව්‍යාතිතුවන්ය ඇති පුද්ගල තෙමේ පිශ්චම සඳහා ඇවැත් සංඝි ගැණී පුද්ගලයෙන් විෂයයෙහි ප්‍රකාශ කොට යැති පිරිසිදුවන්නේ වේ. එහෙයින් මෙසේ කිහි]

287. රඟීං, රඟී යෙහි සිදුවන්නා වූ; කායිකා; කාය වාරිකාපන්තීපු; කති, කෙතෙක්ද? දීවා, දහවල් සිදුවන්නා වූ; කායිකා, කාය වාරිකා පන්තීපු; කති, කෙතෙක් ද; නීජ්‍යානයාස්‍ය, බලන්නහුව; කති ආපහතියා, ඇවැත් කිහික් ද; පිණිඩාත පමචයා, පිවු පිශ්චනෑශ්චම හෙතුවින්; කති, කෙතෙක් ඇවැත් සිදුවෙන් ද?

288. රත්තිං, රාභ්‍යෙහි සිඛ වන්නා වූ; කායිකා, කායිකා පන්තීපු; වේ, [හිසුනෑශ්චයක් ර අදුරෙකි පුරුෂෙයකුගේ අන් පස සිටිමය, තීමිලය, හොවීමය, යනාදියෙකි ප්‍රවීති ද, අන් උසින් දුරට සිටිමාදියෙකි දුකුලාදු දි] දෙදෙනෙකි; දීවා, දව හැල් සිදුවන්නා වූ; කායිකා, කායිකා පන්තීපු; වේ, [හිසුනෑශ්චයක් දහවල් ප්‍රතිව්‍යන් වූ රහස්‍යාචරණයට යොගා යානායෙක්හි පුරුෂයක් අන්පස සිටිමෙන් ප්‍රවීති ද, අන්පසින් දුරට සිටිමෙන් දුකුලාදු දි] දෙදෙනෙකි; නීජ්‍යානයාස්‍ය, අසවල් තැනා ඇති ද බලන්නහුව; එකාඅපහති, [“න හිකකිව රෙනෙක මානුගාමයා අභ්‍යන්තර උපතිජිකා, සි තැබිල් ගෙ, උපතිජිකා යෙයා ආපහති දුකුවයා” සි ප්‍රජානා හෙයින්] එක දුකුලා ඇවැතුකි; පිණිඩාත පමචයා, පිවු පිශ්චනෑශ්චම හෙතුවින්; එකා,

සුජනප්පමොදුගි

289. කතා' බිජංසේ සමපසුං-පරෙසුං සඩාය දෙසයේ
ලක්භනකා කතී වූනකා-කතී සමා පවතනනා
290. අඛා'නිසංසේ සමපසුං-පරෙසුං සඩාය දෙසයේ
ලක්භනකා තයෙ, වූනකා-තෙවතනාරීය සමා වතනනා
291. කතී යාතන මූසාවාදේ-කතී පරමනති වූවති
කතී පාටි දෙසනියා කතීනා දෙසනාය වි

[“න හිකැතවහිකකිදුසි කාය මුඩ් ඔලොජක හැලි.” යන
මෙහි] එක දුකුලා ඇවෙකි; [යටතේ පිරිසේයින් කැද ගෝ
වත්ස්ථන දෙන්නා වූ සාමණ්‍රයක්දුගේ ද මූහුණ නො
බැලිය පුතුයි. බලා නම් දුකුලා වේ] *

289. කතී ආනිසංසේ, කෙනෙක් අනුසස්; සමපසුං, දක්තේ;
පරෙසං, මෙරමාහට; සඩාය, ගුධායෙන්; දෙසයේ, ඇවෙන දෙසන්
නේ ද; උක්භනකා, උක්භනක පුගුලේ; කතී, කතී දෙනෙක් යයි;
වූනකා, වදුරණ ලද්දේ ද? සමා පවතනනා, උක්භනකයන්
විසින් වත්වල මනාව පැවතීම්; කතී, කෙනෙක් ද?

290. අඛා'නිසංසේ, තොසම්බිකඩිකයෙහි කියන ලද
අඡවේ ආනිසාසන්; සමපසුං, දක්තේ; පරෙසං, මෙරමා
හට; සඩාය, ගුධායෙන්; දෙසයේ, ඇවෙන දෙසන්නේය;
(ර. ග බිලෙනු) උක්භනකා, උක්සපණිය කම්ප කරණු ලැබූ
පුගුලේ; තයෙ, වූනකා, [ආපහතියා අද්යාමෙ උක්භනකා,
ආපහතියා අප්පමිකමේ උක්භනකා තො පාපිකාය දිකියා
අප්පමිනියාගලුකාඩා තො යනුවත්] තිදෙනෙකි; සි කියන
ලදහ; සමාපච්චනනා, මනාව පැවතීම්; තෙ වතකරියා, තෙ
සාම්ප්‍රේසකි.

291. මූසාවාදේ, මූසාවාදය තෙමේ, කතී යාතන, සාමාන්‍ය
කියකට යන්නේ වේ දී පරම්, පරම ඇඟුදයන් කාල නිසමය
කරණ ලද්දුතු; කතී, කෙනෙක් යයි; වූවති, කියනු ලැබේ දී
පාටි දෙසනියා, පාචිදෙසනියෙයි; කතී, කෙනෙක් ද? කතීනා, කි
දෙනෙකුන්ට; දෙසනියා වි, වරද දෙසීම් වෙත් ද?

* ඇතැම් ආමායනිවරු, සික්කුලී පර්පාටික පික්කාපාත ශෙයි ප්‍රතික්
ඇවෙන, ගැනීන්

විකස ගාම්‍යාංශ ව්‍යාධියාට.

- 292.** පකුත්‍රියානේ මූසාවාමදු-වැදු ස පරම්‍නති ව්‍යුවත්
වාදු ස පාචීදෙසනියා-වත්තනතා. දෙසනාය ව
- 293** කෑංඛිතකා, මූසාවාමදු කති උපෝසථභාගානි
කාං දිනතෙයනභාගානි-තති නීතීය වත්තනා
- 294.** අසුඩිතකා, මූසාවාමදු-අස් උපෝසථභාගානි
අස් දිනතෙයනභාගානි-අස් නීතීය වත්තනා

292. මූසාවාදේ, මූසාවාදය කෙමි; පකුත්‍රියානේ, පැඳිඡී
මැගවෙසස්, තුලී, පැමිණි, දැකුලා යන පස් තැකකට යන්නේ
තෙවි; පරම්, පරම්. යතුවෙන් කාල නියමය කරණ ලද්දිනු;
වැදු ඉති, ‘දායාහ පරම්. අනිකාශාමතයන යනාදින් තුදුසකි;
(උ. ග. බ.) පාචීදෙසනියා, පාචීදෙසනියයෝ; වාදස, හිසුන්
පිළිබඳ සතරෙකා, හිසුන්න් පිළිබඳ අවකශයි දෙපුතෙසකි;
මතුතනා, සතරදෙනෙකුන්නේ; අච්චයදෙසනාය ව, වරද
දෙදාසීම් වෙන්. [එනම්: ¹ (මුදුන් මරණු පිණෝස) දෙවිදේශු විසින්
උයාදන ලද දුනුවාසන්නේ වරද දෙසීමය; ² අතු රුබ
ඇතරෙන්නේ උපසම්ජිකාවත්ත වරද දෙසීමය; ³ වස්සලිවුත්
මිතුනේ වරද දෙසීමය; ⁴ වසහ ගාමිය නම් තෙරෙන්ට උගෙනු
— නීතිකාම්‍යය නොව ආ සිජුන්නේ වරද දෙසීමය යන මේ යි]

293 මූසාවාමදු, මූසාවාදය කෙමේ; කති අඩිතිකා,
මෙනතෙක් අඩිත අත්තේ ද? උපෝසථභාගානි, උපෝසථභාගායෝ;
කාරි, කෙනෙක් ද? දිනතෙයනභාගානි, දිනාභාගායෝ; කති, කෙනෙක්
දේ? නීතීයවත්තනා, සැමැඟ ගාම්‍යතනාපසම්පූදුව කැමැති අත්ත
නීතිකාම්‍යන් විසින් පිරිය යුතු වන්; කති, කෙනෙක්ද?

294. මූසාවාමදු, මෑඡාවාදය තෙමේ; අවසුඩිතකා, [“සුඩී, *
සා හොති මූසාහන්සා ‘නති, හන්තෙයා ගෙඹානි මූසා
ඇඟාම් නති, හන්තෙයා හොති මූසා මස්; හන්ති’නති, විනි
උඩදියි. විනිඩායඩඩතිං, විනිඩාය රුවිං, විනිඩාය ගාවං, විනි
උඩ පැකුදු” යතුවෙන්] අවක්ෂ අත්තේ වේ; උපෝ
සථභාගා ති, උපෝසථභාගායෝ; අස්, අව දෙනෙක්.

මූල්‍යනෘෂමාදනී

295. කති වාචක, උපසම්පද කතීන පවතුණාතබඳ,
කතී? අඟන දැකබඳ - හිකුතනාවාදකී, කතී හි

[මූල්‍යනම් :-

“පාඨං න හාතක නවදිනක මාදිගය
මුහා න හාසය න ව මජ්‍යපො සියා
අඩංගමටියා විරමෙයා ගෙවුනා
රත්නී න ගුරුංස්සය විකාල හොජනා
මාල න බාතර න ව ගක්මාවතර
මතසුව ජ්‍යායාව සැසේ සන්නනා
ඡනකුත් අස්ථික මාහු පොසථ්.
ව්‍යවෙන දැකබඳන ගුණා පොසිනා.”

යන මත්විහු සි]

දිනෙයනවානි, දත්ත හිස්සුව කෙරෙකි පිහිටිය යුතු අඩකයෝ; අස්, [“දැඩ හිකුතව හිකුත් ගොනා ව හොති, සාම්‍යතා ව, උග්‍යගොනා ව, බාරෙනා ව, විකුදුනා ව, විකුදුපෙනාව, කුසලා ව සහිතාසහිතයා, න ව කළඹ කාරගො;” යනු තෙවන්] අව දෙනෙකි; තීත්‍යාවනනා, තීම්කයන් විසින් පිළි පැදිය යුතු වත්; අස්, [“තාතිකාංල ගාම්පයවයනා, නාතිදිවා පලිකාමනා, න වෙසිය ගොවරනා, සුඩුමාඩිනා; කිවවසු දකිනා, උගදාසාදිසු තිබෙවුණානා, තිත්‍යානා. අව ඇතුළු හානීන් අත්‍යමිනානා, බ්‍රභාදිනා. අවශ්‍ය තාන්නේ අත්‍යන්ත මනානා, තිත්‍යානා. ව්‍යෙෂනාන්නේ අත්‍යමිනානා” යනුවෙන් අවෙකි.

295. උපසම්පද, හිස්සුකින්ගේ උපසම්පද තොමෝ; කතී වාචිකා, කෙ තකන් වාක්‍යන්ගේන් යුකතා වන්නි ද? කතීනං, කි දෙනෙකුතට; පවතුණාතබඳං, දක ප්‍රත්‍යාස්‍යන් නැඹියෙය යුතු ද? කතීනං, කි දෙනෙකුතට; අඟන, අස්න; දැකබඳ, දියුතු ද? හිකුතනාවාදකී, හිස්සුණ්‍යවතාදක මග්‍ය තෙවමේ; කඩිකි, (අධික) ක්ෂියකින් යුකතා විය යුතුද?

විකුණාඩා සී ව්‍යාච්‍යාව,

296. අඩවාවිකා, උපසම්පදු-අඩ්නකා. පවත්වාසාහබලී.

අභින්‍යතාව අභින්‍යතාව දුතුබනී-හිකුත්‍රින්‍යාචාර්යෙකා අභින්

296. උපසම්පූද්‍ර, සිසේකින්ගේ උපසම්පූද්‍ර නොමැති; අඟවා විකා, [හිසේන් කෙරෙහි දැනුනුවනු එක කළම වාක්‍යය, හිසේන් කෙරෙහි දැනුනුවනු එක කළමවාක්‍යය යනු වගයෙන්] අඟවා වාක්‍යයකින් පූකුවන්නිය; අඟනා, [“අනු ජාතා මී සික්කිවට හැඳුනුගෙන අඟනා. සික්කිනිය. සං මූඩිඩ්. අවස්ථාහා. සං ගැනීකා, යනුවදැලු හෙයින්] හත්තා ගුයෙකි දී වැඩිමහා පිළිවෙළින් හිසේන් අට දෙනෙකුට; පවුත්තාත්ත්වා, දැක ප්‍රහැසනේන් තැඹිරිය යුතුයි; අඟනා, වැඩිමහා පිළිවෙළින් හිසේන් අවදෙනෙකුට; ආයනා, අසුන්; දත්ත්වා, යෙපු හිසේන් විසින් දිය යුතුයි; [මෙ දෙනෙන්කි දී ම හිසේන් අවදෙනෙකු කෙරෙහි පමණක් වැඩිමහා පිළිවෙළ සලකන්ව කියන ලද්දේ සත්‍යාගුයෙකි දී පමණක්. වාඩිපරිපා, රිතයන් අට දෙනෙකු විශිගන් පසු සෙසු හිසේන්ව පැමිණී පැමිණී පිළිවෙළින් අසුන් ගැඹීම වටි. “අකුදුකු ප්‍රභා සඩහා සං මූඩිඩ්. න පටබාහිකාත්වා; සං පට බාජ්‍යාය ආපවත් දුක්කාටයා” යනු එදාල හෙයින් සිවු පස බෙදිලාදියෙනි දී පැඩිමහා පිළිවෙළ ඉක්ම වන්නියන්ට දුක්කාලා ටේ] හික්කිනොවාච්දකා, හිසේන්වවදකා හිසේ තෙමේ; අඟනි, [(1) සිලුවා ගොනී පානීමේකු සංවර සංවුතො, මිහාරන් ආවාර ගොවර සඩහා අප්පහනා, අනුමතහාසු වපෙශ්සු හැඳුද යාමාලී සම්දාය සික්කින් සික්කාපදෙසු; (2) බහුසුදු ගො ගොනී සුක්කිබෙරා සුභ සන්නිවිතයා ගො ගො බම්මා ආදිකාලාණා මිතරකි කාලාණා පැමිගොසාන කාලාණා යාජ්‍යා. සව්‍යඛ්‍යනා ජොවලු පරිප්‍රේක්ෂණ. බ්‍රහ්මවිජිය. අගිවදහනි ව්‍යාරාජායා බම්මා බහුසුදුහා ගොනී බො, ව්‍යාපා පානී ප්‍රමාක්කානී ව්‍යාපාරනා සංඝනානී ගොනී සුවිශ්චතානී සුප්‍රසන්නත් සුවිශ්චත්තානී සුවිශ්චත්තානී අනුබ්‍යාදනයා, (4) කාලාණාවාචා ගොනී කාලාණා වාක්‍යාරුණා, (5) රුහානී බො පානා පානී ප්‍රමාක්කානී ව්‍යාපාරනා සංඝනානී සුවිශ්චත්තානී සුවිශ්චත්තානී සුවිශ්චත්තානී, (6) පටබාහිකා සික්කින්ගො, ඔවුන්, (7) බො බො, පානා පානී හැඩාහානා.

පුද්ධනිපාලමාදී

297. කතීයං ජේප්‍රෝ. හොඳී-කතීනං ප්‍රශ්නවියං
කතීනසේව අනාපනි- සබෑසං එක වහුකා
298. එ කස්ස ජේප්‍රෝ. හොඳී-වතුනකං ප්‍රශ්නවියං
වතුනකං වෙට අනාපනි-සබෑසං එක වහුකා
299. කතී ආසානවහුණීනි කතීයි සබෑසා හේප්‍රෝ
කතේ'ත් පයිමා පනිකා-දැනියා කරණා කතී

ලදියා පෙනීසාය 'කාසාසවහුවසනාය ගරුබම්. අපකා
පනා පුබෑබා හොඳී, (ඇ) විසනි වෙයා වා හොඳී අතී
රෙක විසනි වෙයා වා" යන] අවගින් පුකුන විය යුතුයි]

297. සබෑසං, සියලුප්‍රවිත්ව; එකවහුකා, සබෑසහිද
සබෑසත එකම වසුවක් ඇත්තේ ද; [එඩු වූ] කතීනං,
කි දෙනෙකුන්ට; ජේප්‍රෝ, පාරාජිකාව; හොඳී, වේ ද? කතීනං,
කි දෙනෙකුන්ට; ප්‍රශ්නවියං, තුලැසි වේ ද? කතීනකුව
එව, කි දෙනෙකුන්ට ම; අනාපනි, ඇවැන් නො, වේ ද?

298. සබෑසං, සියලු දෙනාගට; එකවහුකා, සබෑසහිද
සබෑසත එක ම වසුවක් ඇත්තේ ද; [එඩු වූ] එකයා, නව
දෙනෙකුන් අතුරෙන් යමෙක් සලාක ගනුවා, සබෑසයා බිඳී
නම් ඒ එක් කෙනාගට; ජේප්‍රෝ. හොඳී, ජේප්‍රෝපනිය වෙයි.
ශේවන් ගෙතකම දෙවිද්‍යුන්තු මෙන් පරිජ් ඇවුතට පැමිණෙයි;
වතුනකං, තෙදුකානුවත්තික සතර දෙනාගට; ප්‍රශ්නවියං,
තුලැසි වේ; [කොකාලිකාදීන්ට මෙනි] වතුනකං ව එව,
ඉතිරි ධම්මවාදී සතර දෙනාගට; අනාපනි, ඇවැන් නො, වේ.

299. ආසාක වහුණි, ආසාන වසුනු; කතී, කෙතක් ද?
කතීයි, කි දෙනෙකුන්ගෙන්; සබෑසා, සබෑස කෙමේ; හේප්‍රෝ,
බිඳී ද? එන්, මෙනි; පයිමාපනිකා, ප්‍රථමාපනිකයෝ; කතී,
කෙතක් ද? දැනියා කරණා, දැනියායෙන් කටයුතු ක්‍රිමයෝ;
කතී, කෙතක් ද?

විභාග ගාර්තාහී ව්‍යාච්‍යාව.

300. නව ආසානව තුළුනි-නවකී සබෞෂ්, හිජුනි
නවේනි පාඨමා පත්‍රකී-සැක්කියා කරණා නව
301. කනි පුගුලා නා'හිවාදෙනකුවා-අස්ථලි සාම්ලවන ව
කනීනා දුකුකට් හොති-කනි තිවර බාරණා
302. දස පුගුලා නා'හිවාදෙනකුවා-අස්ථලි සාම්ලවන ව
දසනනා දුකුකට් හොති-දස තිවර බාරණා

300. ආසාන වන්තුනි, ආසාන වස්තුනු; නව, “අනිහා. මේ
අවධීනි ආසානා ජායනි” යනාදී වගයෙන් නවයක් වෙනි;
නවකී, [“නවකනා වා උපාලි අනිරෝක නවකනා වා සඩක
රූපී වෙව ගොනි සඩකනෙනු ව”] සිජුන්
නව දෙනෙකුන්ගෙන්; සඩකා, සඩකනෙමේ; හිජුනි, බිඳෙයි;
එන්, මෙයි; පාඨමාපත්තිකා, ප්‍රථමාපත්තිකයේ; නව, නව
දෙනෙකි; සැක්කියා කරණා, සැක්කිමෙන් කටයුතු කළමයේ;
නව, නවදෙනෙකි.

301. කනි පුගුලා, කෙනෙක් පුගුලෝ; න අහිවාදෙනකුවා,
නො වෙන්ද පුත්තකේ ද? අස්ථලියාම්ලව න ව, (කෙනෙක් දෙනෙ
කුන්ට) අස්ථලි කම්ම සහිත සාම්ව කම්ම නො කට පුතු ද? තිවර
බාරණා, අනිරෝක සිවුරු දුරීම්; කනි, කෙනෙක් ද?

302 දසපුගුලා, [පෙර උපසපන් හිජුව විසින් පසුව උප
සපන් හිජුව ද, උපසපන් හිජුව විසින් හෙරණහු ද, අධිම්ම
වාදී වාදි නාහාසංවාසකයා ද, මාගම ද, පත්‍රකියා ද, පිරි
වෙශ පුරන්නා ද, මූලාසපරික්‍යනාහීයා ද, මානතට පුදුස්සා ද,
මානත්ති ගැසිරෙන්නා ද, අඛනානාහීයා ද යන] දස පුගුලෝ;
න අහිවාදෙනකුවා, නො වෙන්ද පුත්තකාය; අස්ථලි සාම්ලවන
ව, පැන් පිළිවිසීම, පවන් සැලීම, ජ්‍රුගුහණාදී සාම්වකම්ම සහිත
අධිලි බැඳීම ද ඔවුන්ට නො කට පුතුයි; දසනනා, එ නොවැ
දිය පුතු උගුලයන් දසදනාට වැදිමාදී වන් කරණ දස දෙනා
හට; දුකුකට් හොඳු, දුකුලා වේ; තිවර බාරණා, අනිරෝක
සිවුරු දුරීම්; දස, දිනක් පමණක් බෙති.

සුජනිපූරම්දහා

303. කතීනා වස්‍යා ව්‍යුත්‍යානය-දැන බඩා ඉඩ තිවරා
කතීනා සහෙන දැන බඩා-කතීනා වෙට නා දැන බඩා
304. පක්ෂ්වනනා වස්‍යා ව්‍යුත්‍යානය-දැන බඩා ඉඩ තිවරා
සහතිනනා සහෙන දැන බඩා-සොලසනනා නා දැන බඩා
305. කතී සත්‍ය රත්ති සත්‍ය-අංශ රත්තියෝ ජාදයින්‍යාන
කතී රත්තියෝ වසින්‍යාන-මූලවායන පාරිවාසිකා
306. දැසසක රත්තිසත්‍ය-අංශ රත්ති ටයා ජාදයින්‍යාන
දැස රත්තියෝ වසින්‍යාන-මූලවායන පාරිවාසිකා

303. වස්‍යා ව්‍යුත්‍යානය, වැජ නිවා වු වස් අභියේ; කතීනා, කි දෙනෙකුන්ට; ඉඩ, මෙකි; තිවරා, සිවුරු; දැන බඩා, දියුයුතු ද; කතීනා, කිදෙනෙකුන් අනුරෙන්; සහෙන, පුදුපු ප්‍රහිගාහක යෙකු ඇති කල්ති; දැන බඩා, දිය යුතු ද? කතීනා, කි දෙනෙ කුන්ට; නා දැන බඩා, නොදිය යුතු ද?

304. වස්‍යා ව්‍යුත්‍යාන, විසු වස් අභියේ; පක්ෂ්වනනා, පස් සහ දුම්යන්ට; ඉඩ, මෙකි; තිවරා, සිවුරු; දැන බඩා, සමුඛියෙනි දී ම දිය යුතුයි; සහතිනනා, [දියාපකකනා උම්මකා, බිභාවිකා], වෙදැනුවට යන සිවු දෙනා සතිත ත්‍රිවිධ උක්කිනා උදාලයෝ දු දි යනු]සන්දෙනා හට; සහෙන, පුදුපු ප්‍රහිගාහකයෙකු විද්‍යාම්‍ය කල්ති දැන බඩා පරාතිපූඛයෙකි දු දිය යුතුයි; සොලසනනා, පෙන්ඩිකාදී සෞජ්‍ය සොතලාස් දෙනා හට; නා දැන බඩා, සිවුරු නොදිය යුතුයි.

305. රත්තිසත්‍ය, රත්ති සියයක් තුළ දී; කතී සත්‍ය අංශ රත්තියෝ, කි සියයක් ඇවෑත්; ජාදයින්‍යාන, සහවා; පාරිවාසිකා, පිරිවොස වසන තැනැත්තේ; කතී රත්තියෝ, කි රියක්; වසින්‍යාන වැස; මූලවායන, මිදෙන්නේ ද?

306. රත්ති සත්‍ය, රත්ති සියයක් තුළ දී; දැස සත්‍ය අංශ රත්තියෝ, ඇවෑත් දහසක්; ජාදයින්‍යාන, සහවා; පාරිවාසිකා, පිරිවොස වසන තැනැත්තේ; දැස රත්තියෝ, දැස රියක්; වසින්‍යාන, වැස; මූලවායන, මිදෙන්නේය; [යමෙකුව සහවාසයක් ඇවෑත් සිය යක් දැස ද්විසක් පරිච්චනා වී තිබේ. තව සියයක් දැස දිනක් පරිච්චනා වී තිබේ. මේ පරිද්දෙන් දැස ද්විසකට සිය දැස එගින් දැස වර්ණ්‍ය

විභාග තාම්ප්‍ර ව්‍යාධ්‍යාව.

307. කනී කමලදේසා වූතකා-බුඩිනාදිවචන ක්‍රිතා
වමපායං විනය වහුස්සම්-සංඛ්‍යා අඩම්පිකා කතා
308. වා දෙස කමලදේසා වූතකා බුඩිනාදිවචන ක්‍රිතා
වමපායං විනය වහුස්සම්-සංඛ්‍යා ව බැම්පිකා කතා
309. කනී කමල සම්පත්ති තෝ වූතකා-බුඩිනාදිවචන ක්‍රිතා
වමපායං විනය වහුස්සම්-සංඛ්‍යා ව බැම්පිකා කතා,

● අවුත් ප්‍රයිජ්‍යනා වී තිබේ. එවිට දින සියයක දී ඇවුත් දෙක
කට පැමිණ තිබේ. නැමුත් ඔහු එවා සහවා තිබේ නුයේ දෙක
දෙවස කට සියය බැඳින් දෙස රහුෂක් තුළ දී බැවින් දෙස දෙවස
දෙහයම එක දෙස දෙවසක් කොට ඒ දෙස දෙවස පිරිවෙක් විසිය
පුතුයි. එවිට එක දෙසදෙවෙන් දෙවස සියයක දී පැමිණ සිටි
ඇවුත් දෙකගෙන් මිංදන්නේය යනු එලිනා, මි දි]

307 සංඛ්‍යා ම; අඩම්පිකා කතා, අධාම්මික වූ;
කනී කමලදේසා, කොනේක් කම්ම විපතනීපු; ආදිව බැක්කා
බුඩිනා, ආදිනාබක්කා වූ බුදුන් විසින්; වමපායං, වමපා කම් නුවර;
විනය වහුස්සම්, විනය වසුවෙනි දී; වූතකා, වදුරණ ලද්දිහු දී

308 වමපායං, වමපා පුවර; විනය වහුස්සම්, විනය වසුවෙනි;
අදිව බක්කා බුඩිනා, සුයා බක්කා වූ බුදුන් විසින්;
සංඛ්‍යා ම; අඩම්පිකා කතා, අධාම්මික වූ; වා දෙස
කමලදේසා, [අපලොකන කම්ම, සුතනීකම්ම, සුතන් දුනිය
කම්ම, සුතන් වතුන් කම්ම යන සතර කම්මයන් එකක්
එකක් අඩම්මෙන වගෙ-අඩම්මෙන සමගෙ - බම්මෙන වගෙ
යන තුන් තුන් ආකාරයෙකින්] දෙළුයක් කම්ම විඋතනීපු;
වූතකා, වදුරණ ලදය.

309. වමපායං, වමපා නුවර; විනය වසුවෙනි; සංඛ්‍යා ම;
සියල්ලො ම; බිම්පිකා කතා, බාම්මික වූ; කනී කමල සම්පත්ති
යෝ, කම්ම සම්පතනීපු කොනේක්; ආදිව බක්කා බුඩිනා,
සුයා බක්කා වූ බුදුන් විසින්; වූතකා, වදුරණ ලද්දිහු ද?

සුජනප්පමොදුනි

310. වත්සෙයා සමපත්තියෝ ව්‍යත්තා-බුඩඩිවලබණුනා වමපාය.. විනය වස්තූසම්-සෑලක ව ධම්මිකා කනා
311. කනී කම්මානි ව්‍යත්තානී-බුඩඩිවලබණුනා වමපාය.. විනය වස්තූසම්-ධම්මිකා අධ්‍යම්මිකා කනා
312. ජ කම්මානි ව්‍යත්තානී-බුඩඩිවලබණුනා වමපාය.. විනය වස්තූසම්-ඡැකන්න ධම්මිකා කනා පසුව අධ්‍යම්මිකා ව්‍යත්තා-බුඩඩිවලබණුනා
313. කනී කම්මානි ව්‍යත්තානී-බුඩඩිවලබණුනා වමපාය.. විනය වස්තූසම්-ධම්මිකා අධ්‍යම්මිකා කනී

310. වත්සෙයා සමපත්තියෝ, අප්පලාකන, ශේහරි, ශේහරිය, ශේහරිවතුනු යන සතර සමපත්තියු; ව්‍යත්තා, වදුරණ ලදහ.

311. ආදිවලබණුනා ව්‍යෙඩින, සුයැඩබණු වූ බුදුරජ්‍යන් වහන්සේ විසින්; වමපාය.., වමපා නුවර; විනය වස්තූසම්, විනය වස්තූයෙන්; කනී කම්මානි, කෙනෙක් කළුමයෝ; ව්‍යත්තානී, වදුරණ ලද්දහු ද; ධම්මිකා, බාම්මික වූ වෝ; කනී, කෙනෙක් ද? අධ්‍යම්මිකා කනී, අධ්‍යම්මික වූවෝ කෙනක් ද?

312. ආදිවලබණුනා ව්‍යෙඩින, සුයැඩබණු වූ බුදුරජ්‍යන් වහන්සේ විසින්; වමපාය.., වමපා නුවර; විනය වස්තූසම්, විනය වස්තූයෙන්; ජ කම්මානි, [අධ්‍යම්මියෙන් කරණ වහිකක්මෙය අධ්‍යම්මියෙන් කරණ සමග කළුමය, ධම්මුප්‍රතිරූපකයා විසින්] කරණ, සමග කළුමය, ධම්මුයෙන් කරණ වහික කළුමය; ධම්මුයෙන් කරණ සමග කළුම යයි] කළුම සෘයෝ; ව්‍යත්තානී, කළිනයහ; එන්, මෙයි; එකා, ධම්මුයෙන් කරණ සමග කළුමය යන එකම කළුමය; ධම්මිකා කනා, බාම්මික යයි ප්‍රකාශන යි; ආදිවලබණුනා ව්‍යෙඩින, සුයැඩබණු වූ බුදුන් විසින්; පසුව, ඉතිරි කළුම පය; අධ්‍යම්මිකා ව්‍යත්තා, අධ්‍යම්මික යයි වදුරණ ලදහ.

313 මෙය 309 මෙනි.

විභාග ගාර්තාපී වසාධාව.

314. වතනාර කමලානි වුහකානි-බුමඩිනාදිවච්චිනා

වලපාය විනාය විනුසම්-ඒකේෂ්‍ය ධම්මකා । තා

තෙයා අඛම්මකා වුහකා-බුමඩිනාදිවච්චිනා

315. * යානි දෙසිනා අනන්තෝතනන කාදිනා-

අංපන්තිකකනානි විවෙක දසිනා

කකේෂ්‍ය සම්මන්ති විනා සම්මෙති-

පූව්‍යාම් න් බැංකි විහැඩු කොට්ඨද !

314. වතනාර කමලානි, [“අඛම්මහ වශකකම්ම්, අඛම්මහ සම්ග කම්ම්, බම්මන වශකකම්ම්, බම්මන සම්ග කම්ම්” හි] කම්ම සතරක්; පුහකානි, වදුරණ ලදය; එන්, මෙහි; එකා, බම්මන සම්ග කම්ම්. යන එක ම කම්මය; බම්මකා කනා, ඩාම්මික යයි ප්‍රකාශ කරණ ලදී; ආදිව බෙන්නා බුමඩිනා, සුයසීබෙනු වූ බුදුරණාන් වහන්සේ මිසින්; තෙයා, ඉතිරි කම්ම තුන; අඛම්මකා වුහකා, අඛම්ම කම්මයේ යයි වදුරණ ලදී.

315. අනන්තෝතනන, නිවත් අරමුණු කොට අපමණ කොටල පුන් දිනු තොළ අන්දයක් තොටප තෙන නිල්මාණය අවබෝධ කළා වූ; තොළෙන් අන්දන දෙවි බඩ මිනිසුන් නිවත් දැක් වූ; කාදිනා, ඉංජිනීඩාරම සුයන්කි එකාකාර පැවතුම් ඇත්තාවූ; එවෙකදයිනා, තදිඩාදී පස්ව්‍යාව විවෙකය තොළ කායිතිතනා පැව්‍යාව තුළිබ විවෙකය දුටුවා වූ; (සැම්ඳුවන් වහන්සේ මිසින්;) දෙසිනා, දෙසන ලද්දු වූ; යානි අංපන්තිකබඳානි, යම් බිඳ ඇවැත් කද කොටනක් වෙත් ද; එන්, මෙහි; කනි, කොනෙක් අවැත්; සම්මෙති එනා, සම්මෙනෙගන් තොරව; සම්මන්ති, යා සිතදන් ද; (යන මෙය) විහැඩු කොට්ඨද උසය එනඩු යෙයි දැන් තැනැගෙනව! තං, තා; පූව්‍යාම්, විවාරම්; බැංකි, එය කියවි.

* සංඛ්‍යාසිනා-ස.

සුජනප්පලොදුනී.

316 * යානි දෙසිකා අන්තර්හේතු තාදිනා-

අංපත්තිකඩිනානි විවෙක දයිනා,

එකෝ නෑ සම්මති විනා සම්පේති -

එත්තෙනු අකඩාම විභඩිය කොම් ද!

317. කනි ආපාදිකා වූනා-මුඩිනාදිවත්තිනා

විනය පටිජානානාස්ස-විසයානි සුජනාම මත

316 එන්, මෙති; එකු, එකම සම්බා විනය නොහොතු එකම පාරුජිකාපත්තිස්සකිය; සම්පේති විනා, සම්පේත්තිගෙන් තොරව; සමති, සං සිදෙසි; (යනා)එනා, මෙය; විභඩිය කොවිද, විභඩිය යෙති දක් ප්‍රාජ්‍ය; තෙ, ඔබට; අකඩාම, කිසම්; [‘එකෝ සුජනානි විනා සම්පේති’ යන මෙති අදහස පිළිබඳව මත දෙකක් වේ. සපතාපත්තිස්සකියන් අනුරෙන් එකම ආච්චා කුදු සම්පේත්තිගෙන් තොරව සං සිදෙන්නේ නො වේ. නමුත් සමථ සයන් අධිකරණ සතරන් යන මේ සියලු බ්‍රම්මයේ ‘සම්බා විනය’ සමග එක තීමට යෙන් ගෙවන් සං සිදෙන්. සම්බා විනය වනානි සම්පේත්තිගෙන් තොරව සං සිදෙසි, අනික් සං එ යෙන්ගෙන් තොරව ‘සම්බා විනය’ යාගේ නො නිපදීමක් නැතු. එබැවිනු ‘එකෝ සුජනානි විනා සම්පේති’ යන මෙතින් ගත් යුතු ‘එකා’ නම් ‘සම්බා විනය’ නමැදි අවශ්‍යතාවන්ති සියන ලදී මුඩිගස්සාවා යායිපාදයෝ වනානි ‘එකෝ සුජනානි විනා සම්පේති’යන් නොදි ‘විනා’ නිපානයෙහි ප්‍රතිශේධාලී මාත්‍රා ගෙන් එකම පාරුජිකාපත්තිස්සකිය පමණක් සං එයන් ගැර සන් සිදෙදී යයි කිය. යිකිය මකුව නිදායීනා වියගෙන් උත්තුවහුණදේ “සා සා ආපත්ති අකවශ්‍යා සා ආපත්ති තු කැඩමෙනා අයි කරගෙනු කැඩමෙනි එෂානෙ තු කැඩමෙනා සම්පේති සුජනානි” යන පාරිය දක්වනි]

317 ආදිවත්තිනා, සුජනප්පලොදු වූඩික, මුදුන් විසින්; කති, කිදෙනෙක්; ආපාදිකා; ආපාය භාය් එන්නෙක් යයි; වූනා, වදුරණ ලදුදු ද? විනය පටිජානානාස්ස, විනය දැනිම යි ප්‍රතිඥු කරන්නාවූ; තෙ, ඔබගේ; විසයානි, [මේ පැනය පිළිබඳ] අදහස්; සුජනාම, අසම්භ.

* යාදාසිකා.

వీణా రాధా శిల్పి విషాదయాప.

318. ස්‍රී නු දියසිංහයා ව්‍යත්තා, ලුණෙනාදිවලභ්‍යා
අංපායිකා තෙරයිකා-කුපා සෑකිනහැදකා,
විනයං පටිජාන තකස්-විසයානි සුජේණාකි මේ

319. කක් නාපායිකා ව්‍යත්තා-ලුණෙනාදිවලභ්‍යා
විනයං පාටිජාන තකස්-විසයානි සුජේණාම තෙ

320. අසාරස නාපායිකා ව්‍යත්තා-ලුණෙනාදිවලභ්‍යා
විනයං පටිජාන තකස්-විසයානි සුජේණාකි මේ

319. කනි, කිදෙනෙක්; නා ආපායිකා, අපාය හාය් තොට්තු
නො යයි; ව්‍යුතකා, වදුරණ ලද්දෙශ් දී;-

සුජනපූජමාදහි

321. කත් අභිකා, ව්‍යුනකා-බුද්ධිනාදීවච්චිනා,
විශයং පරිජ්‍යනන්ස්‍ය-විෂයානි සුජෙණාම තේ
322. අභාර හසකා, ව්‍යුනකා-බුද්ධිනාදීවච්චිනා
විනයং පරිජ්‍යනන්ස්‍ය-විෂයානි සුජෙණාහි මේ
323. කත් කම්මානි ව්‍යුනකානි-බුද්ධිනාදීවච්චිනා
විශයং පරිජ්‍යනන්ස්‍ය-විෂයානි සුජෙණාම තේ
324. සොලුස කම්මානි ව්‍යුනකානි-බුද්ධිනාදීවච්චිනා
විශයং පරිජ්‍යනන්ස්‍ය-විෂයානි සුජෙණාහි මේ
325. කත් කම්මදුසා ව්‍යුනකා-බුද්ධිනාදීවච්චිනා,
විනයং පරිජ්‍යනන්ස්‍ය-විෂයානි සුජෙණාම තේ
326. වාදා කම්මදුසා ව්‍යුනකා-බුද්ධිනාදීවච්චිනා
විනයং පරිජ්‍යනන්ස්‍ය-විෂයානි සුජෙණාහි මේ
327. කත් කම්මසම්පත්තියා ව්‍යුනකා-බුද්ධිනාදීවච්චිනා
විනයং පරිජ්‍යනන්ස්‍ය-විෂයානි සුජෙණාම තේ
328. වත්සස්‍යා කම්මසම්පත්තියා ව්‍යුනකා-බුද්ධිනාදීවච්චිනා,
විනයং පරිජ්‍යනන්ස්‍ය-විෂයානි සුජෙණාහි මේ

න නෙරසිංහා න කපුප්පෙනා න අභ්‍යන්තරෝ” යනුවෙන් එක එක හෙදුකර ව්‍යුනකාවේහි එක එකතු නොව සඩික්හෙදුකකිනාව සානායෙකි කියනුලදු] අවලෝක් දෙනා යයි; ව්‍යුනකා, වදුරන් ලදුග.

321. අභිකා, අභ්‍යන්තරය් ගෙවන් අට බැඩින් ව්‍යුවෝ; කත්, කෙනෙක් දි?

322. අභිකා, අභ්‍යන්තරය් ගෙවන් අට බැඩින් ව්‍යුවෝ; අභාර රස, අවලෝකකි; [එක්සිය සූයාලිස් පුහුලෙන් විකර කිරීමේදී උදෙසු පරිදියි]

විනාය ගාජ්‍යා ස්ථී ව්‍යාබෘති.

329. කහි කම්මානි ව්‍යන්තානි-ලුඩඩිනාදිවලබැංකුනා විනය ය. පරිජානන්තයා-විසයානි සුජෙණාම නෙ
  330. ජ කම්මානි ව්‍යන්තානි-ලුඩඩිනාදිවලබැංකුනා විනය ය. පරිජානන්තයා-විසය නි සුජෙණානි මේ
  331. කහි කම්මානි ව්‍යන්තානි ලුඩඩිනාදිවලබැංකුනා විනය ය. පරිජානන්තයා-විසයානි සුජෙණාම නෙ
  332. වන්තාරි කම්මානි ව්‍යන්තානි-ලුඩඩිනාදිවලබැංකුනා විනය ය. පරිජානන්තයා-විසය නි සුජෙණානි මේ
  333. කහි පාරුජකා ව්‍යන්තා-ලුඩඩිනාදිවලබැංකුනා විනය ය. පරිජානන්තයා-විසයානි සුජෙණාම නෙ
  334. අඟ * පාරුජකා ව්‍යන්තා-ලුඩඩිනාදිවල බංකුනා විනය ය. පරිජානන්තයා-විසයානි සුජෙණානි මේ
  335. කහි සංඝාදිසෙසා ව්‍යන්තා-ලුඩඩිනාදිවලබැංකුනා විනය ය. පරිජානන්තයා-විසයානි සුජෙණාම මත
  336. † නෙවිස සංඝාදිසෙසා ව්‍යන්තා-ලුඩඩිනාදිවලබැංකුනා විනය ය. පරිජානන්තයා-විසයානි සුජෙණානි මේ
  337. කහි අනියනා ව්‍යන්තා-ලුඩඩිනාදිවලබැංකුනා විනය ය. පරිජානන්තයා-විසයානි සුජෙණාම නෙ
  338. වෙ අනියනා ව්‍යන්තා-ලුඩඩිනාදිවලබැංකුනා විනය ය. පරිජානන්තයා-විසයානි සුජෙණානි මේ
  339. කහි නිස්සගියා ව්‍යන්තා-ලුඩඩිනාදිවලබැංකුනා විනය ය. පරිජානන්තයා-විසයානි සුජෙණාම නෙ
  340. වෙ වන්තාරිය නිස්සගියා ව්‍යන්තා-ලුඩඩිනාදිවල බංකුනා විනය ය. පරිජානන්තයා-විසයානි සුජෙණානි මේ
-
340. සිසු සිසුනීන්ට ප්‍රඥපත නිසකි පවිත්‍ර 60 න් උගය සාධාරණ 18 අභක් කළ විට මූලිගණන 42 කි.

* හිසු හිසුනීන්ට සාධාරණ සනරක් සිසුනීන්ට පමණක් සාධාරණ සනරන් යන අවසි.

† සිසු සිසුනීන්ද්‍රහය පක්ෂයට සාධාරණ යත දෙපක්ෂයට ම පර්‍රවත් දද 30 න් අභක් කළ විට මූල්‍ය ඔගවෙසස් 22 කි.

සුජනප්පලිංදේ

341. කති / විනයීයා වූතකා-බුධිනාදිවච්චිනා
විනයා පරිජ්‍යනනකාස්‍ය-විසයානි සුතෙනාම තෙ
342. අසාසිනි සකා පාවිනයීයා වූතකා-බුධිනාදිවච්චිනා
විනයා පරිජ්‍යනනකාස්‍ය-විසයානි සුතෙනානි මේ
343. කති පාවිදෙසනීයා වූතකා-බුධිනාදිවච්චිනා
විනයා පරිජ්‍යනනකාස්‍ය-විසයානි සුතෙනාම තෙ
344. වාදස පාවිදෙසනීයා වූතකා-බුධිනාදිවච්චිනා
විනයා පරිජ්‍යනනකාස්‍ය-විසයානි සුතෙනානි මේ
345. කති සැබියා වූතකා-බුධිනාදිවච්චිනා
විනයා පරිජ්‍යනනකාස්‍ය-විසයානි සුතෙනාම තෙ
346. පක්ව්‍යනකනි සැබියා වූතකා-බුධිනාදිවච්චිනා
විනයා පරිජ්‍යනනකාස්‍ය-විසයානි සුතෙනානි මේ
347. යාපුපුවලින් තුයා-දාව පුව්‍යන්තුන් මිය
පුව්‍යන්තුයටියාස්‍යනාය වා-නඩී කිසේ අයුතකක් නති

දිනිය ගාඛා සංඝිත්‍යාකා. ගිහිනා.

—//—

342. හිස්සුන්ට ප්‍රඡාපන 92 හා හිස්සුන්ට ප්‍රඡාපන 166
දු දි ගන 258 ගුරු පරිනි සංඝිත්‍යාවෙන් උගිය සාධාරණ 78 අමු
කල කළුනි මූල ගුරුපරිනි 180 කි.

343. හිස්සුන්ට පණවන ලද 4 හා හිස්සුන්ට පණවන
ලද අවත් යන සියලුල 12 කි.

347. තයා ඔබ විසින්; යාව, යම්කාක්; සුපුවලින්, මොන
වත විවාරණ ලද්දේද; මයා, මා විසින්; යාව, යම්කාක්; සුවිස්‍ය
ජ්‍යෙන්, මොනවත විසදන ලද්දේද; (ඡීතාක් ම) පුව්‍යන්, පුගන
අැසිමෙනි ගෝ; විස්‍යන්තාය වා, විසදීමෙනි ගෝ; කිසේ
අයුතකත්, කිසියම් අයුතකක්; නඩී, නැත්තේය. [පුව්‍යන්
විස්‍යන්තායන් ඉතා, මනායයි යු ගේසි]

මිනින්දාමාසංඝිත්‍යාකානී ව්‍යාභිත ගිමි

විභාග ගාම්පෑ ව්‍යාධිව

348. අසංචාරයා හීකුඩි ව-හිකුඩිනීති ව සමෙහා ගේ ,
එකවෛවා තහින් න ලබහයි-අවිප්පවාසෙන අනාපත්‍ය
පසුහාමෙසා කුසලේකි විනතිනා
349. * අවිස්සාප්පීකා . අවෙහඹිකා-පසුව ව්‍යත්තා මහෙසිනා
විස්සාප්පාත්‍ය තත්ත්වය පරිභූද්‍යතාස්සය-අනාපත්‍ය
පසුහාමෙසා කුසලේකි විනතිනා

348. හීකුඩි ව, හීකුඩින්හා ද; හීකුඩිනීතිව, හීකුඩින්හා ද; අසංචාරයා, පොගෝ පවුරුණු ආදි සංචාරය තැන්තාවූ; එකවෛවා, එක් තැන්ත්තෙක් වෙයි; තහින්, ඒ පුරුෂා කෙරෙනි; සමෙහාගා, තැහැවීම් පිළිදුම් ඇ අනුදත් කිස මිය අන් මෙවුන්දම් ආදි අකපිය සමෙහාගෙයක්; ත ලබහයි, නොලැබේ; (එනකුද උවත්) අවිප්පවාසෙන, සහායාර සෞයනාවෙන්; අනාපත්‍ය, ඇටුන් නොවේ; එසා පසුහා, මේ ප්‍රශනය; කුසලේකි, විනයයෙන් විසින්; විනතිනා, සිතනලදීදේය; [මෙසින් කියන ලද්දේ දුරක ම, තුනිකුඩින්ගේ ප්‍රත්‍යායි. හීකුඩින්යකට දරු වෙක් උපන. සුශකනීයන් කුම් පිම් තැම් ආදිය කරන්ව සම්මුඛ තුරු ඔහු පොළය කටයුතුයයි බුද්ධි වදුලෝ. දරුවා පොළදුස් කරන් හීකුඩින්යට තැන්ව විසිය ප්‍රත්‍යායු හෙයින් හීකුඩින්හා ඇටු දෙවැනි හීකුඩින්යක් දුන්හ. ඒ හීකුඩින්ද දෙදෙනා සමග දරුවා ද එක් කිවේස්නක වෙසේ. හීකුඩින්හා හීකුඩින්ය සමග ද සංචාරය රැකිය තැකෙන්තේ තැම් මේ දරුවායි. දරුවා නැවීම් කැවීම් පොවීම් සැරසීමාදිය මුළුහීකුඩින්ය විසින් කට ප්‍රත්‍යායු. දෙවැනි හීකුඩින්ය විසින් සහායාර සෞයනාව හැර සෞයනා තැන්ති අන් පුරුෂාගෙකු කෙරෙනි මෙන් ඒ. දරුවා කෙරෙනි පිළිපැදිය යුතු. අකුප සමෙහාගෙක් කරන්ව නොලැබේ. සහායාර සෞයනාවෙනි (එනම් ප්‍රත්‍යායා කා එකගෙයි විසිමෙනි) හීකුඩින්ද දෙදෙනාට ම ඇටුන් තැනි] (පසුහා මෙසා, යනු ලිඛි විපයනීය වශයෙන් කියේයි)

349 මහෙසිනා, මහරේඹු බුදුරජනන් වහන්සේ විසින්; පසුව, ගරු බුමු පසක්; අවිස්සාප්පීකා, පුද්ගලයන්ට නොදීම් වගයෙන් වියදම් තොකට යුතු යයි ද, අවෙහඹිකා, සඩා ගණ පුද්ගලයන් විසින් නො බෙදිය යුතු යයි ද; ව්‍යත්තා, වදුරන් ලදහ; (එනකුද උවත්) විස්සාප්පාත්‍යයා, දෙන්නපුවද; පරි

* අවිස්සාප්පීය. අවෙහඹියය. -ස-අවිස්සාප්පීකා-අවෙහඹියය-ය-

සුජනප්පාමොදුනි

350. දය පුරුෂලේ න වදුම්-එකාදය විව්ප්පය
බූහිස් වංශදානයායා ආපත්ති පස්දාහාමෙයා කුසලෝනි
විනැතිතා

351. න උක්තිතකෙකා නව පත්‍ර පාටිචාසිකෙකා
න සඩිස්ත්‍රිකොන්කා නව පත්‍ර පක්ක සඩිකොන්කා
සමාන සංචාර තුම්පායිගෙන්
කථනානු සික්කාය අසාධාරණී සියා
පස්දාහාමෙයා කුසලෝනි විනැතිතා

භූජ්ජ්‍රත්තකායා, ඉසුරුදී පරිභාග කරන්නහුව ද; අනාපත්ති,
අදැවැත් තොටිවි; එසා පස්දාහා, මේ ප්‍රාග්‍යනෙය; කුසලෝනි, විනයඟේ
යන් විසින්; විනැතිතා, සිත්ත ලද්දිය; (මෙනි අවෙභඩිය බ්‍රූ
දෙන්නහුව අදැවැත් නොවේ යන්නෙකි අදහස නම් ප්‍රේරිතයේ
යෙකි සෙනසුන් රක්නා පිණිස ගරුබ්‍රි කවත් ගරුබ්‍රි භා
මාරු කිරීම් වහයෙන් දෙන්නහුව අදැවැත් නොවේ යනුයි. එසේ
දී මාරු කරන්න දෙය පරිභාග කිරීමෙනිද අදැවැත් නැති එබව
සෙනාසන රක්කණ්ඩාය විස්සුජන් පරිභාශ්‍රේතු. වට්ටිනි සි
ක්හු- මේ සම්බන්ධ විස්සරසමන්ත්‍රපාදාදිකා, වූ පා. 319 පිට
බලා දකුවුනු.)

350. දයප්පාගෙලු,(සෙනාසනක්කිකියෙකි කියන්ලද)අනුප
සම්පන්නාදී දැකවිධ අවංශීය ප්‍රාග්‍යලයන් ගැන; න වදුම්, නො
ක්‍රියම්; එකාදය විව්ප්පය, එකාබේකියෙකි කියන්ලද පෙනෙකාදී
එමකාලෝස් ව්‍යුත්තිය ප්‍රාග්‍යලයන් ගැනද නොකියම්; බූහිස්
වංශදානයා, වෑඛනිස්සුව වදින්නහුව; ආපත්ති, අදැවැත් වේ; එසා
පස්දාහා-තප-(තගන හිසුව මෙයින් කාපිතයි)

351. [යම් හිසුවක් තෙළම්] න උක්තිතකෙකා, උත්තෙක්
ප්‍රතිය ක්ම්‍රිය තොටි කරන ලද්දේ; නව පාටිචාසිකෙකා, පිරි
වෙස් වසක්නෙක් ද තොට්ටනේ; න සඩිස්ත්‍රිකොන්කා, සඩිස්
ගෙඳක්ටයක් තොට්ටනේ; නව පත්‍ර පක්කයෙකොන්කා,
සිම්ඛනනයකට ද තොට් ගිතේ; (මෙගේ) සමාන සංචාර
තුම්පායා, හිසුවක් භා සමාන සංචාරක තුම්පායෙකි; සිත්තා, සිටියේ
ම; සික්කාය, සික්කාවන්; කථනානු, කෙගේ නම්; අසා
ධාරණී සියා, අසමාන වන්නේ ද? එසාපස්දාහා = මේ ප්‍රාග්‍යනාය

විභාග තාක්ෂණ ව්‍යාධියාව.

352. උපෙන් ධම් පරිපුව්‍යමාතො, කුසල් අභ්‍යු යසංගින.

න ජ්වන් න මතො, න නිබුතො,

න පුහෙල් කිතම් වදහන් බුඩා

පසුහාමෙයා කුසලේන් විනතියා

353. උභෙක්වීක න වදුම් අධ්‍යා තාක්ෂණ විව්‍යෝය

මෙදුන්තිම පවත්‍යා කර් පාරුජකා සියා

පසුහාමෙයා කුසලේන් විනතියා,

නහාපින පුබික (=කරනාවූමිකුලයෙන් මහණවූ) ණස්සුව සඳහා කියන ලදී. ගෙසු සඩහමටාරිපු සුශුරහා හෙත් පරිගරණය කිරීමට ලබන් මේ ගිස්සුවට ඒ නො ලැබේයි. පරිගරණය කෙතරෙනම ආපහන් කරවේ. එහෙයින් හෙතෙම සිස්ස, වෙන් අසාක්ෂරණයි.

352 අනුපසංගින, අපියෙන් (වැඩින්) පුකුක වූ; කුසල් ධම්, කුගල ධම්යන්; පරිපුව්‍යමාතො, පිළිවිසින්නේ; උපෙන්, පිරිසට එළුඩින්නේ වේ ද; (හෙතෙම) න ජ්වන්, ජ්වන් නොවේයි; න මතො, මෙල්ල්න් නො වේයි; (එකකුදු උවන්) න තිබුතො, පිරින්වියේ නො වේයි; බුඩා, බුදුවරයෝ; න පුහෙල්, ඒ පුහුලා; කුචම්, කවුර කැසි; වදහන්, කියන් ද? එයා පසුහා: පෙ- මේ පුහෙන නිම්මිත බුදුන් සඳහා කියන ලදී.

353. උභෙක්වීක, අකු අවශ්‍යන මත්තෙකි; න වදුම්; මෙදුන ධම්මයක් ගැන නො කියම්; මෙයින් තුවෙනි මෙවුන් දුම් අසාවය පුකාසියයි) * අධ්‍යාත්මකා, නැවින් ඝට ද; විව්‍යෝය, හැර; † (මෙයින් වවත්තෙනුපස්සාවමගෙනන්ති මෙදුන් හාවය දරියිනයි) (අනම් නැවින් උචි අකුඇරින් ඝට) මෙදුන්තිම පවත්‍යා, මෙදුන ධම්මෙනුතුවින්; කර් පාරුජකා සියා, කෙසේ ඔහු පාරුජක වන්නේ දී-මෙයින් ලයෙකි ඇයේ ඇයා මුව ඇති (කිස් සුන්) කවකී ගිරි අයෙනතු කියන ලදී. [කංසියංඅනොරකි ගත් අසාන් කටයුතා යනු විගුහයි.]

* උභෙක්වීක වදුම්න් ඉම්බා, මුබෙ මෙදුන ධම්මා, හාවා දිඹපති-සාර-බූ.

† අධ්‍යාත්මකා විම්පණීයා ඉම්බා වවත්තෙනු පස්සාව මිශ්‍යාප්‍ර-බූ

සුජනපූතමාද්‍යී

354. හිකුෂු සහැකුවිකාය කුටිං කරාති-අදෙසිනවස්ත්‍රිකා。
පම්ණාති සක්‍රාන්තා。
සාරමණා අපරිකකමනා අනාපත්ති-පස්දහාමෙසා
කුසලෝති විනාතිකා
355. හිකුෂු සහැකුවිකාය කුටිං කරාති-දෙසිනවස්ත්‍රිකා。
පම්ණාතිකා。
අනාරමණා සපරිකකමනා ආපත්ති-පස්දහාමෙසා
කුසලෝති විනාතිකා
356. *නා කිකුති කායිකා පශේෂමාවරේ-නා වාටි වාචාය
පරේ හැණයන
ආපරෝතයන ගරුකා ජේප්ප්‍රවත්ත්-පස්දහාමෙසා කුසලෝති
විනාතිකා

354. හිකුෂු, මහණතෙම; සහැකුවිකාය, වෑ පොරේ අදි
සවයා යාචින උපකරණයෙන්; අදෙසින වත්ත්‍රිකා, තොදෙසු
කුටිවන් ඇති; පම්ණාතිකාන්තා, පමණ ඉක්මිත්වා; සාරමණා,
කිපිලුකායයදී [=කුරු පහළ වල්] උපදුව සහිත වූ; අපරිකක
මනා, ගොණුන් යෙදී ගැලකට තො යා හැකි බැවින් උපවාර
රැකිනවා; කුටිං, කිමියක්; කරාති, කෙරේ ද; අනාපත්ති, (මිගට
ඳියින්) ඇවැන් තොවේ; එසා-පෙ- මේ ප්‍රශනය හැණ සෙවනි
කළ කිමිය සඳහා කුපිතයි. (වැකුර-විනය ක්‍රා ස්ථා පිට
බලා දත් යුතු.)

355. හිකුෂු, හිස්සෙනෙම්; සහැකුවිකාය, වෑ පොරේ ආදි
සවයා යාචින උපකරණයෙන්; දෙසින වත්ත්‍රිකා, ගද්දන ලද
කුටිවන් ඇති; පම්ණාතිකා, පම්ණාවන් වූ; අනාරමණා, කුනා
කිපිලුකායයදී උපදුව රැකින වූ; සපරිකකමනා, ගොණුන් යෙදී
ඩියකට සිසාර යා හැකි බැවින් උපවාර සහිත වූ; කුටිං, කිමි
යක්; කරාති, කෙරේ නම්; ආපත්ති, (ඒ හෙතුවන් ඔහුව) ඇවැන් වේ.
මෙය බිජිය කුම්භකාර නැරුණුත්තේ වනී සම්මතයි
කාමය කුටිය සඳහා ප්‍රකාශනයි.

356. කායිකා, කායිකා වූ; කිකුති පශේෂයා, කිසියම් ප්‍රශේෂ
යක්; නව අවරෝ, මතා කරන්නෙය; වාචාය, වචනික්; පරෝ,
අනුත්තව; නම් අපි හැණෙයා, කිසිවකුත් තො කියන්නෙය; (එන්

* කායිකා කිකුති.

විනය ගාම්පාලී ව්‍යාඝාව.

357. න කායිකං ව්‍යාචිකනුව කිසුවි-මනයාපි සතෙකු *

න කිරේයන පාප්
සෞ නායිතො කිසුවි පුනායිතො හටවි-පසුහාමෙසා,
කුසලුනි විනතිනා

358. අනාලපනෙනා මනුපේන කොනැඩි-ව්‍යාචි තිරං මනාව
පරෙ හගෙනෙයන
ආපපේෂයන ව්‍යාචිකං න කායිකං-පසුහාමෙසා කුසලුනි
විනතිනා

කුදු උචින්) ගරකේ, විනය ගරකැවූ; ජේජු වජ්‍යීං, ජේජු වජ්‍යු
සඩ්බිනාන පාරුජිකාවට; ආපපේෂයන, පැමිණෙන්නේය- මෙය
වජ්‍ය ප්‍රමුජාදක හිසුනීය අරහසා කළිකයි.

357. සතෙනා, සත්ත්වයක් තෙමේ; කායිකං, කායිකැවූ ද,
ව්‍යාචිකං, ව්‍යාචික වූ ද; කිසුවි පාප්, කිසි පවක්; න කරේයන,
නො කරන්නේය; මනයා ඇපි, සිඩිනුදි; පාප්, පවක්; න කරේයන,
නො කරන්නේය; සෞ, හෙතෙකුම්; නායිතො, නිසන ලද්දේ,
කිසුවි, කුමක් හෙයින්; පුනායිතො, හටවි, මොනවලි නිසන
ලද්දේ වෙයි දී - මේ ප්‍රෘනෙය ප්‍රෘනිකාදී එංකාජ්‍යාස් අභ්‍යන්තර
ස්ථාලයන් සඳහා කියන ලදී. ඔවුනු ගිඹිකාවයෙනි සිටියාපු ම
පාරුජික නම් වෙන්. මේ ජාතියෙකි ද ඔවුනු පාවි නො කළාපු
නැමුන් අතිතයෙකි කළ පාවින් මේ දැනි පාවිදී බැවි ලැබිය
නො ගැකි ලෙස විසු විපනක හෙයින් ගිඹිව සිටියෝම සපුනෙන්
පරුජිතයහ.

358. කොනැවි මනුපේන, කිසියම් මිනිසකු සමහ; අනාල
ප්‍රමුජානා, කාම් තො කරන්නේ; ව්‍යාචි, ව්‍යාචි යි සේ සි; තිරං,
ව්‍යාචික නො; පරෙ, මෙරලාභව; නො ගොන් ගෙරලා; හා; නො ව
හගෙන, නො ඩිණ්න්නේ වේද; (ඳත්තුදු උචින්) න කායිකං, කායි
ව්‍යාචික නො වූ; ව්‍යාචිකං, ව්‍යාචික ඇවැනකට; [මුසාදයෙන්
අවශකට] ආපපේෂයන, පැමිණෙන්නේය.-මේ පැනය පොංගා
පවුරුණු කරන විට පිරිසිදු බැවි විවාරණ ලදුව තෙමේ සාපනයි
කුව සිට සහ මැද එය ප්‍රකාශ නො කොට තුෂ්ඨීමුනුවන
හිසුව සඳහා කියන ලදී. අකිරිය සමූද්‍යන වශයෙන් ව්‍යාචිව යෙයි
[දුකුලා] ඇවත නැහි.

* සංඛ්‍යා.

සුජනපාලෙදිනී

359. සිංහාපද බ්‍රූඩ්වරෙන වණණීතා-සඩිසාදිසේසා *වතුරේ
සුවෙයුළු
අංපලජ්‍යය එකපුදෙයා ගෙන සැබේල-පසුහාගම්සා
කුසලෝහි තින්තිතා

360. උගේ, එකතො, උපසම්පනා උත්තිතා. හත්තේනා
මිවරු. පටිගෙම්මනාය
සියා අංපත්තියා නා නා-පසුහාමෙසා කුසලෝහි තින්තිතා

359. බ්‍රූඩ්වරෙන, සැම්ඳුයන්වහන්සේ විසින්; වණණීතා, වණීතා,
කරණ ලද්දුවූ හෙවත් පණවන ලද්දුවූ; සඩිසාදිසේසා, සිංහා
පදා, සඩිසාදිසේසා ශිංහාපදයෝ; වතුරේ, හවෙයුළු, සතරක්
වන්නාය; (ඖවුන්) සැබේ, සියල්ලන්; එකපුදෙයාගෙන එව,
එකම ප්‍රශ්‍යාගයකින්; අංපලජ්‍යය, යමෙක් නෙම අවද්‍යන්ය.=මේ
ප්‍රශ්‍යනාය:- අරුණෙනාදුමනායෙනි අන්ගමකට නෙම අනුළත් නදි
යක පරෙකරට පැමිණී හිසුළුණිය අරබයා කළිතයි. තිනො, මෝ
සිය ගමින් අප්‍රාම්‍යම නික්ම අරුණ නැගෙන වේලෝහි උකන
ප්‍රකාර නදි පරෙකරකට පැමිණී මාත්‍රයෙහිම රත්තිවිප්පවාස,
ශාමන්තර, නදිපාර, ගණමා ඔහුගක (ඩිනියන) යන සතර
ලක්ෂණයෙන් එක විටම සහ වෙශය සතරකට පැමිණන්නිය.

360 උගේ, ගදුදෙනෙක්; එකතො, උපසම්පනා, එකෙකි
පස්සයෙන් උප සපන්වූග; උත්තිතාන්, ඒ දෙදෙනාගේ; හත්තේනා,
අනින්; මිවරු, සිවුරක්; පටිගෙම්මනාය, යමෙක් පිළිගන්නේය;
(ඖහුව) තානා අංපත්තියා සියා, තවත් වෙන් ඇවැන් වන්නේය;-
මෙය එකවර උපසපන්වූ මෙහෙණින් දෙදෙනකු අරහයා කළිතයි.
මුවනුරෙන් හිසුළුන සම්පයෙකි එකවර උපසපන්වූ මෙහෙණක
අනින් සිවුරක් ගන්නාහුව ප්‍රවිති ද ශිංහාකින් සම්පයෙකි උප
සපන්වූ මෙහෙණක අනින් ගන්නාහුව දුකුලා ද වෙයි.

* සඩිසාදිසේසා.

විභිජ පාඨා ස්කී ව්‍යුහයාව.

361. වතුගෙරු ජනා සංවිධාන-ගරුහාන්. අවගරු. තැපෑ පාරුජීකා එකෝ නූ පාරුජීකා-පසුහාමේසා කුසලුණි මින්නිනා.
362. ඉහේ ව අඛන්නගරේ සියා-නිකුත් ව බැඩිඩා සියා එදාදු. තසම්. සරු නැඟී මේදුන බැඩි පටවයා කරා පාරුජීකා ගොනි* පසුහාමේසා කුසලුණි වින්නිනා.

361. වතුගෙරු ජනා, සතර දෙනෙක්; සංවිධාය, එක එකාව විධාන කොට ගෙණ; ගරු හඳුන්, ගරු බිඩුවක්; අවගරු, සොර ගත්ත; (මුළුන්තුරෙන්) කඟා, නී දෙනෙක්; පාරුජීකා, පාරුජීක ව්‍යුහ; එකා, එකෙක්; නූ පාරුජීකා, පරිජ නොවුයේය; මෙය: -සාහුතික ආණන්නික හෙදයෙන් සියන ලදී. ඇදුරුය, අනුච්චි නී දෙනෙක්ය යන සිවු දෙන මේ යයක සොරකම කිරීමට ඔවුන්වුන් විධාන කර ගත්ත. ඇදුරු නෙමේ, ‘බුඩු රක්ෂිතය! තො එකක් ගණුව, සඩුරක්ෂිතය! තොන් එකක් ගණුව, මම තුනක් ගණීමෙහි නි. බුඩුරක්ෂිත නෙමේ ආවායී යෙනි! ඔබ තුනක් ගණු මැහැවි ඔවුන් ඔවුන් රක්ෂිතය! තොන් එකක් ගණුව, සඩුරක්ෂිතය තොන් එකක් ගණුව, මමන් එකක් ගණී මියි නි. ඔවුන් ඔවුන් ගැනීමෙහි නියායෙන්ම දිය. මෙයේ බැඩා ගෙණ එත් කලුය. මෙහි ඇදුරුනෙම සියනින් තුනක් ද ඇණවීමෙන් තුනක් ද සොර කම් කෙලේ වෙයි එකිනේ එකිනේ ඔහුව දෙයාකාරයෙන් ම පරිජ නොවේ. තුළයි වේ. ගැලුයේ නී දෙන සියනින් එක එක බැඩින් ද ඇණවීමෙන් පස පස බැඩින් ද ගත්තෙයි ව්‍යුහ. එබැවින් ආණන්නික වශයෙන් ඔවුන් පාරුජීකාවට පැමිණියන. - (සමනු පාසාදිකා. 214 පට බැලනු.)

362. ඉහේව, සුදුයක තො, මෝන්; අඛන්නගරේ සියා, ඇතුළ ගෙයි සිවියාය; නිකුත් සිංහවක් තොමෙන්; බැඩිඩා සියා, ගෙයින් පිටත සිවියෙය; තසම්. සරු, ඒ ගෙහි; එදාදු, සිදුරකුන්; තසී, නැය; (මෙයේ ඇත් කල්ඹි) මේදුන බැමෙ පටවයා, මේදුන බැමෙ ප්‍රත්‍යායයෙන්; කරා, කෙසේ; පාරුජීකා, ගොනි, පරිජ වේ ද? - මේ ගෙය වසුනුයෙන් වටකලු එකකි. ඇතුළනු හා, පිටත සිට වසුනුය ඇතුළව වැද ගැණීම් වශයෙන් මාගිනයෙන් මාගිනය ප්‍රවේශ කරන්නාහුව පරිජ වේ. මෙය මෙයන් සුවසසායන.

* සියා.

සුජනප්පාදිනී

363. තෙලු, මූලිං, එංඩින්, වාපි සහයෝ-සාම්, ගගන්ත්‍රාන්

නිකැවීපෙහෙ

අවිත් මනෙක සත්‍යාගේ සතිපථවය පරිභූෂ්‍රන්තයා

අපත්ති පසුදාමෙසා සූජලෙනි වින්තිත්

364. * නිස්සායියෙන අපත්ති සුදුතෙකා පාවිත්තියා

අපජ්‍රේයා එකතො-පසුදාමෙසා සූජලෙනි වින්තිත්

363 තෙලු, කළ කෙල් ආදි කෙල්ස; මූලිං, මිය; එංඩින්, උක් සකුරුය; අං, යළි; සහයෝ, ගිකෙල්ස; (යන මේ උච්චයන්) සාම්, තෙමේ; ගගන්ත්‍රාන්, පිලිගණ්, නිකැවීපෙහෙ, කබන්නේය; සත්‍යාගේ, සත් ද්වාස; අවිත්වනෙක, ඉකුත් නො වූ කළේකිම; [හතිය තුමේම] පවතාය සති, ප්‍රයාජනායක් ඇති කළේ; පරිභූෂ්‍රන්තයා, වලුද්ධ්‍යකුට; අපත්ති, ඇටුව් එව,- මෙය:-ලිඛිය පරිව්‍යිතිනියන් අරබයා කමිතයි. උපකුමා, හාවතයන් සිරිවනම ලිඹු පෙරෙන හොත් ගෙවන් හිසුවක් හිසුවී හාවයට පාමිතිය හොත් ඒ තෙල් ආදි ප්‍රකාශ තැවත පිළිගෙ යුතුයි. ලිඛිය පරිව්‍යිතිනියන් ප්‍රථම ප්‍රතිග්‍රහණය තැයෙනු නොයි. හිසුවීයක යේ ලිඛිනාතර ප්‍රාදුෂීවයෙකි දු මෙම නයයි(විසුර-මූ සමනා පාසදිකා, 160 බලා දකුවුනු.)

364 නිස්සායියෙන අපත්ති, නිසා පතිති ඇටුවෙනවද; සුඡ කෙනපාවිත්තියා, සුඡ පතිති ඇටුවෙනවද; එකතො, එකවර; අපජ්‍රේයා, පැමිණෙන්නේය; -යම් හිසුවක් තෙමේ සගනව පිරිනැමු සිවුරු වලින් “එකක් මට, අනික අසවලාට” යයයි කියා දෙකක් එකවර පිරිනමයි භම් ඔහුට තම්බට පිරිනැමීමෙන් නිසා පතිති ද; අනික් අයට පිරි තැමීමෙන් පතිතිදී සි ඇටුව් දෙකක් එකවර සිදු වෙයි.-විසුරර්ථිතු සමනාපාසදිකා, 436 පිට බලුන්වා)

* අපජ්‍රේන්තයා.

විභාගයාමා ආච්‍රිත ව්‍යාධිව.

365. හිකුතු සියා විසයනීයා සමාගතා-කමලං කළේ පූං
සුම ගෙ සැක්කුදීනේ
හිකුතු සියා වාදය ගොජනේ සිනො-කමලභාව තේ
කුපෝපයන වශය පවත්තා-පසුහාමෙසා කුඩලේකි විනතිනා
366. පදන්තීනිනාර මණෙනා වාචය හණිනෙනා ව
සඛාත් ගරුකාත් සපුරිකම්මාත් වතුසඟි ආපත්තියේ
ආපලෝපයන එකතා, පසුහාමෙසා කුඩලේකි විනතිනා
367. නිවෙන්, අනුර වාසනෙනා දිගුණ. සඛාව් පාරුනෙනා
සඛාත් තාත් තිස්සු ගියා, ති හොඨා-පසුහාමෙසා,
කුඩලේකි විනතිනා

365. හිකුතු, හිස්සුපු; විසයනී, විංකාතියකින් වගින වූ වාහු;
සමාගතා සියා, රෙස්වුවෝ වන්නේය; සමග සක්කුදීනේ, සමකි
සංඡ ඇත්තෙන්ව; කමලං, සඛාකම්මය ද; කුරෙයුං, කරන්නාහ;
හිකුතු, අන්තිස්සුවක්; වාදය ගොජනේ, ගදුලෙඳාය ගොදුනකින්
ඇත්ත; සිනො සියා, සිටියේ වන්නේය. (එකළ) වශය පවත්තා,
වගින හෙතුවින්; තං කමල්වා, ඒස්සක් කම්මයද; කුපෝපයන,
කොප්ප වන්නේය; - මේ ප්‍රාගනය වනාති දේලුජ් යොදුන්
පමණ ඇති බරණයේ නුවර ආදිය වැනි විංගල ගම් පිළිබඳ ගාම
සීමාව සඳහා කුවිත වේ.

366. පදන්තීනිනාර මණෙනා, පියවර ඉමක්ම වූ පමණින් ද;
වාචය, වවනයෙන්; හණිනෙනා ව, නිණු පමණින් ද; ගරුකාත්,
ගරුකාත් වූ; සපුරි කම්මාත්, පිළියම සකින වූ; සඛාත්, සියදු;
වතු සකී ආපත්ති ය, සු සටක් ආපත්තින්ට; එකතා, එකවර
ආපලෝපයන, පැමිණන්නේය; - මෙය සක්වරිතය සඳහා
කියන ලදී. යම් පුරුෂයෙක් තෙම අසුවල් පහගයෙහි වසන සු
සැටක් කුමරියන්ට මාත්‍ය පරිවාරකාවීන් වන්ට ශියවයි තිස්සුව
කට සියා ද මුහු ගොස එසේ කි කළේ එකවට සුඡටක් යහ
වෙශස් වෙනි - (විසකරය සමන්තාපාසාදිකා, 324 පිට බලා දන්
නේය.)

367. අනුරවාසකෙන, හඳනා, සිවුරේන්; නිවෙන්, වසන
ලද්දේ; තෙවන්=හදයය ඇත්දේ; සඛාව් පා, සහළ සිවුර; දිගුණං,
තනිපට සිවුර ගා, එක්කිරීමෙන් තිගුණකාව; පාරුනෙනා, පොර
වන ලද්දේ ම; (එනුණ ම කයින් ඉවත්වුයේ) තාත් සඛාත්, එ

සුප්‍රහාසනොද්‍යනි

368. න වාසී සැත්ති න ව කමම වඩා-න වෙළි හිකුවුනි
ජ්‍යෙනා අවෝව
සරණාගමණ මේ න තිස්ස අභි උපසම්පනෙනා උපසම්පද
වාස්‍ය අකුපා-පසුනාගමසා කුසලෝකි විනුතිනා;
369. ඉංඡිං හතෙන න මාතරං-පුරියස්වූ න පිතරං හතෙන
හතෙනය අනරියං මහෙ තෙන වාන්තනතරං පුළුස
පසුනාගමසා කුසලෝකි විනුතිනා;

සියලු සිවුරු; තිස්සගියානි තොනෑති, තිස්ස වෙන්;- මෙය නො
නෑ, මෙහෙණක ලබ, සිවුරු දෙවිම අරබයා කියන ලදී. තුළ සිවු
නින් එකක තැවරුණු කපුවු වපුරු තො මධ්‍ය තො ජේදීමට සිවුරු
කොං ගෙණ හිසුන්නින් සතු දියෙන් තොධා ද එකල සිවුරු
අශේහෙනි ඇතෙන් සියල්ල තියා වෙන්.

368. සැත්ති, අපි සැත්තිය ද; න ව, කැන්තේය; කමම
වඩා අපි, කම්ම වඩාකනය ද; න ව, කැන්තේය; ජ්‍යෙනා, සාම්ඛ්‍ය
තෙමේ; එං හිකුවූ ඉති, ‘එච මහණේ’ යි; න අවෝව, නො
වදුතේය; සරණාගමණ අපි, සරණාගමණස්කුති; තිස්ස, ඕහට;
න අභි, තැක; (එකකුදු උවන්) උපසම්පනෙනා, උපසපන්ය;
අස්ස, ඔහුගේ; උපසම්පද ව, උපසපුව ද; අකුපා, අකොප්‍ය යි;
[මේ ප්‍රශනයයා:- මහා ප්‍රජාපති තාන්ත්‍රිකයෙන් අවබඳුබම් ප්‍රති
ජ්‍යෙන්ස අරබයා කියන ලදී . (උපතුන්ය බැලීය සුඩා) අවබඳුම් මේ ප්‍රශනයයා පිළිගන් කෙශෙනිම උපසම්පදවෙනි පිහිටි නමුන්
ජ්‍යෙන්ස සැත්ති අනුජාවන කම්ම්‍යාදිය නො විය. එහෙයින්
මෙසේ කිහි.]

369 ඉංඡිං, සත්‍යාචාරා; හතෙන, නයන්තේය; (එකකුදු උවන්) න
මාතරං, මව නො වෙයි; පුරියස්වූ, පුරුෂයාද; හතෙන, නයන්
තේය; (එක කුදු උවන්) න පිතරං, පියා තො වෙයි; මහෙ,
අභින පුද්ගල තෙමේ; අනරියං, මෙසේ ආයේ ඔහු සුඩා ස්ථිර නො
පුරුෂයා; හතෙනය නයන්තේය; තෙන, ඒ හෙකුවන්; ආනතනතරං,
ආනතනතරය කම්මාය; ඔහුගේ, (ඔහු)ස්වාධී කරන්තේය; [මෙයං- කම්ම
විජාකාරයන් උඩික පෙළිවත්තිනයෙන් ස්ථිර වූ පියා ද එසේ ම පුරුෂ
ලිඩිය ලැබූ මඩ ද මරණස්සූ සඳහා කියන ලදී]

විනය සාමාජි ව්‍යාධියාව.

370. ඉසීං හතෙ මාතරං-පුරිසක්ව පිතරං හතෙ
මාතරං පිතරං හතැබා-න තෙහා 'නතුරං පුළුස
පසුහාතමසා කුසලේකි විනතිය;
371. අවාදයිනා, අසාරයිනා-අසමුව් තුනසා කරෙයා කමල්.
කතක්ව කමල් පුකින් හවෙයා කාරකො ව සඩිකා
අනාපත්තිකො, සියා-පසුහාමේසා කුසලේකි විනතිය;
372. වොදයිනා සාරයිනා-සමුව් තුනසා කරෙයා කමල්.
කතක්ව කමල් අකත් හවෙයා කාරකො ව සඩිකා
සාපත්තිකො, සියා පසුහාමේසා කුසලේකි විනතිය,

370. මතරං, මතුව් වූ; ඉසීං ව සුළුය ද; හතෙ, නසන්නේය;
පිතරං, පියා වූ; පුරිසක්ව, පුරිශය, ද; හතෙ, නසන්නේය; (මෙස්,)
මාතරං, මතුව් ද; පිතරං, පියා ද; හතැබා, නසා; තෙහා, ඒ ගෙනු
වෙත්, අනතුරං, අනතුරය ක්‍රමය; ත පුළුස, සුඡ්‍ය ගෙනාක
රක්නේය; [මේ ප්‍රශනයයි:- මිගලිඩ සාම්‍ය, සිහුමාරදීනගේ
මෙන් සිරිසන් ගත මුව පිහා සඳහා කියන ලදී.

371 අවාදයිනා, වචනයෙන් වොදනා නො ගොට; අසාර
යිනා, සිඟි ගොං කරවා; අසමුව් තුනසා, ගමු තයකි තු වූ ව්‍යුව;
කමල්, විනය ක්‍රමය; කරෙයා, කරන්නේය; කත්, කරණ
ලදද වූ; කමල් ව, ක්‍රමය ද; පුකින් හවෙයා, මෙන්නවට
කරණ ලදදක් වන්නේය; කාරකො ව සඩිකා, කාරක සඩිකා
නෙමේ ද; අනාපත්තියා, සියා, අනාපත්තිකවන්නේය- මෙය
දිභෙනු මෝදුව අරඛයා කියන ලදී.

372. වොදයිනා, වචන් සියා; සාරයිනා, සිඟි කරවා;
සමුව් තුනසා, ගමු යෙකි ව්‍යුව්; කමල්, විනය ක්‍රමය; කරෙයා,
කරන්නේය; කමල් ව, ක්‍රමය ද; අකත් හවෙයා, නො කරණ ලද
දක් වන්නේය; කාරකො, කාරක සඩිකා නෙමේ ද; සාපත්ති
කො, සියා, අවියේ සඩිකා වන්නේය; - මෙය: පෙන්නාදී මෙය
ලුප්පම්පදුව සඳහා කියන ලදී. අයුම් ආවායනිවරු මෙයි පුරුම
ගංශයෙන් අවශ්‍යමුව ක්‍රමය ද මිනිස කාලාගයන් අනාපත්තික
සඩ්බ කරණ ක්ෂේරීයාදී ක්‍රමය ද කිසෙලදු සිකිලු.

සුජන පූජමෙදාලී

373. හිජේත්‍රාසය ආපනති-හිජේත්‍රාසය අනාපනති
ජාගද්‍යනත්‍රාසය ආපනති-ජාගද්‍යනත්‍රාසය අනාපනති
පසුහාමෙසා කුසලෝකි විනතිකා
374. සවච් භණත්‍රාතා ගරැකිං-මූසා ව ලඟු කාසතො,
මූසා හණත්‍රාතා ගරැකිං-සවස්ථා ලඟු කාසතො,
පසුහාමෙසා කුසලෝකි විනතිකා
-

373. හිජේත්‍රාසය, සිදින්නපුට; ආපනති, ඇටැන් වේ;
(යලිදු) හිජේත්‍රාසය, සිදින්නපුට; අනාපනති, ඇටැන් නො වේ;
ජාගද්‍යනත්‍රාසය, වසන්නපුට; ආපනති, ඇටැන් මවි; (යලිදු)
ජාගද්‍යනත්‍රාසය, වසන්නපුට; අනාපනති, ඇටැන් නො, වේ; එසා
පසුහා= මේ ප්‍රශනයෙහි “සිදින්නපුට ඇටැන් මවි” යනු තම්
වත්සපති වෘෂ්‍යය සිදින්නපුට පරිජ ද, තාණ ලකාදිය සිදින්න
පුට පවතින ද, අඩුජාතය සිදින්නපුට තුලසි ද සිදුවේ. “සිදින්න
පුට ඇටැන් නො මවි” නම් කෙශය නිය සිදින්නපුට ඇටැන්
නොවේ. වසන්නපුට ඇටැන් වන බව තම්:- සයකිය ඇටැන් තොරු
පරකිය ඇටැන් වසන්නපුට ඇටැන් වන බවයි විස්තරපුට
ඇටැන් තොරු යනු තම්:- ගැඹාදාය වසන්නපුට නොවේ යනුයි.

374. සවච් භණත්‍රාතා, සත්‍යය කියන්නේ; ගරැකිං, ගරැ
ඇටැන්ට පැමිණෙයි; මූසා භාසත්‍රාතා, බොරු කියන්නපුට; ලඟු,
ලඟු ඇටැන් වේ; (-හෙවත් සත්‍යය කියන්නේ සහවිශයේ ඇටැ
තටද-අසත්‍යය කියන්නේ පවතින ඇටැන්ට ද පැමිණෙයි) (යලිදු)
මූසා හණත්‍රාතා, බොරු කියන්නේ; ගරැකිං, ගරැ ඇටැන්ට
හෙවත් පරිජ ඇටැන්ට පැමිණෙයි; සවච් භාසත්‍රාතා, සත්‍යය
කියන්නපුට; ලඟු, ලඟු ඇටැන් හෙවත් තුලසි වෙයි; එසා
පසුහා:- මෙයි සත්‍යය කියන්නපු සහ එවෙසය ඇටැන්ට
ඇෂ්ටිණෝ යනු තම්:=“සිඩිණ්ඩී! උහාත්‍රාබ්‍රහ්මත තොකා ඇ!”
යනාදී වශයෙන් ආසූය කරන්නපුට සහ වෙශයේ මේ ගොඩු
කියන්නපුට පවතින ඇටැන් මවි යනු සමප්‍රාති මූෂාවාදිසා
සඳහා කියන ලදී. යලිදු බොරු කියන්නේ ගරැ ඇටැන්ට
ඇෂ්ටිණෝ යනු අඩුතායේවනයෙන් උඩුරු මිනිස් දම් ප්‍රකාශ
කරන්නපු සඳහා කියන ලදී. සත්‍යය කියන්නේ තුළසි ඇටැ
තො පැමිණෝ යනු හුණාජ්‍යවත්තය කරන්නපු යදා කියන ලදී.

විනය ගාංච්‍රී වත්‍යාච්‍රාව.

375. අධිසින් රුහුණ රත්තාය කපු කිතුලපි සනකා පරිභූද්‍යෝ නාස්‍ය ඇපන්ති-පක්දාහාමෙසා කුසලුණි විනයිනා
376. අභ්‍යඩිකාතේ සුරිගය හික්ඩ්‍රී-මෘසානි බාදනි න උම්මතෙනා න ව පන බිතෙනා න වා පි සෞ වෙදන වට්ටා හවෙයා-න ව'ස්‍ය හොති ඇපන්ති සෞ ව ධිමෙමා සුරිගතෙන දෙසිතෙන-පක්දාහාමෙසා කුසලුණි විනයිනා
- 377 න රත්තා විතෙනා න ව පන උරෝය විතෙනා-
න වා පි සෞ පරම්මරණය වෙතයි
සලුකින් දෙනෙකාස්‍ය හොති ජේප්පේර්-පරිගෙණකනාස්‍ය
පුලුලවයා පක්දාහා මේසා කුසලුණි විනයිනා

375. අධිසින්, අධිඡයාන කරණ ලද්දුවූ ද; රුහුණ කැප රදිනින්; රත්තා, රදනා ලද්දුවූ ද; කපුකිතන් සනකා අපි, කජ් බින්දු තඩින ලද්දුවූ ද; (සිවුරක්) පරිභූද්‍යෝ නාස්‍ය, පරිහොග කරන නාස්‍යව; ඇපන්ති, ඇවැන් වෙයි; එසාපක්දාහා- මෙය පලමු පරිහොග කරමින් සිරිය දී හිසානි වූ සිවුර නො නිසදු පරිහොග කරන නාස්‍ය සඳහා කියන ලදී.

376. සුරිගය අභ්‍යඩිකාතේ, ඉරු අවරට ශිය කල්පි; හික්ඩ්‍රී, සිස්සුවක්; මෘසානි, මස්; බාදනි, කයි; (ල් සිස්සුව) උම්මතෙනා, උම්මතු වුවෙක්; නව, රනා වෙයි; න ව පන බිතෙනා, විපයනීස්‍ය සින් අත්තේ ද නො වෙයි; සෞ, ගෙනතෙම; වෙදනා'වට්, වේද නාවකින් පෙලෙක්හෙකුත්; න ව අපි හවෙයා, නොවන්නෝය; (එසේ ද වුවන්) ඇස්‍ය, ඕහුව; න ව ඇපහුනි හොති, ඇවැන් තෙනා ටේ; සෞ ව ධිමෙමා, ඒ කාරණය; සුරිගතෙන, බුද්ධින් විසින්; ගදිසිතෙනා, දෙන න ලද්දෙද් ද වෙයි; එසා පක්දාහා- “අනුජානාම් හිකුවට ගෙවම්භාස්‍ය ගෙවම්භාස්‍ය” යනු වදුල හෙයින් මෙය කියන ලද්දෙද් ගෙවම්භාස්‍ය සිස්සුවය.

377. න රත්තා විතෙනා, මෙම්පුන රුගයෙන් රත් වූ සින් ඇත්තේන් නො ටේ; [සැම්පුන බිම්ට පාරුජික යට තො පැමුණු අන්ය] න ව පන උරෝය විතෙනා, ගොරසින් ඇත්තේ ද තෙනා ටේ; [අදනාදන පාරුජිකයට තො පැමුණියෝය] සෞ, ගෙනතෙම; න ව අපි පරම්මරණය වෙතයි, මෙරමා නසනු පිණිස

සුජ සිප්පාමොදනී

378. න ව,පි ආරක්ෂකාකී. සාසංඝ සමත්ති-න ව,පි
සංඝිත සම්මුති දිනුව
න වස්ස කැසින. අන්තර. තත්ත්ව විවර-නිකුතිපිතියා
ගවෙත්ත අඩිය යොජන.
තත්ත්ව අරුණු. උගුවුවුනාස්-අනු-පතනි
පසුහාමෙසා තුෂුලෙහි විනාතියා
379. කායිකානී න වාචිකානී-සංඝානී නා වන්තුකානී
අපුබඩ. අවටිම. ආපජුරුය එකතේ-පසුහාමෙසා
තුෂුලෙහි විනාතියා

සිනන්නෙක් ද නො වේ; [-මත්තු විගුහ පාරුජිකාවට නො
පැමුණුන්නේ] (වැලිදි); සලාකා. දෙනකස්, ලභ දෙන්නහුව;
තේපුඩ. මෙහානී, ජේපුඩ,මිනී සංඝිත පරිජි වේ; පටිගෙණු
නාස්සා, පිශ්චගන්නහුව; පුලුවවිය., තුලසි වේ; එසා පසුහා
=[මෙය සංඝිත හේදය සඳහා ලභ දීම අරහාය කියන ලදී]

378. සාසංඝ සමත්ති, සැක සතින යයි 'අන්තා ලද;
න ව අපි ආරක්ෂකාකී,අරණයකින් නොවෙයි;සංඝිත,සංඝිතය,
විසින්; සම්මුති,අව්‍යවච්‍ය සම්මුතිය; න ව අපි දිනුව, දෙන
ලද්දෙද නො වෙයි; අස්ස, ඒ පුහුලයා විසින්; කැසින්, කැසි
නයක්; න ව අන්තර, අතුරණ ලද්දෙද නො වෙයි; (එසේ ඇති
කළුනී) තත්ත්ව, එකිම තෙවත ඒ සාසංඝ සමත්තාරණයක්
නු වූ තන්ති; විවර, සිවුරක්; නිකුතිපිති, තබා; අඩි යොජන්,
අඩ යොඟනක් නැත්; ගවෙත්ත යන්නේය; කස් එව, එකිම;
අරුණු. උගුවුවුනාස්, අරුණ නා.වන්නහුව; අනාපකානී,
අවශේන් නො වේ; එසා පසුහා= මෙය සුපුත්‍රිඩ ගිගුරාඛ
වැංචා වැනි එක්කුල රැක් මුලක් සඳහා කියන ලදී අඩ යොඟ
නය් තැනී ගියන් රැක් මුල නො ඉක්මන තෙයින් අවශේන්
නො වේ.

379. කායිකානී, කැසින් සිදුවෙන්; න වාචිකානී, වවනින්
සිදු නො වෙන්; සංඝානී, සියලුලුම; නානා වන්තුකානී, වෙන්
ලෙස වසු ඇත්තාපු වෙන්; [එ අවශේන අවද්‍යන්] අපුබඩ.
අවටිම., පෙරපසු ගොව; එකතා, එකවර; ආපජුරුය, (යම්
කිසිවෙක්) අවද්‍යනය; එසාපසුහා= මෙය තොහො මාගමුනගේ
කෙස ගො ඇගිල ගො එකට අල්ථ, සගවෙසස් අවද්‍යනපු
සඳහා කියන ලදී. - (වියාර කැමැත්තෙන් - ස-ප, 507 පිට
බලන්වා.

විකිණ කාලාභී ව්‍යාච්‍යාව.

380 වාචිකානී න කායිකානී-සබානී නානා වංශ්‍යානී

අපුබිං අවටිමං ආපැපේරුයන එකගතා—

පැණුහාමෙසා සූසලෙකි විනාතිකා

381. තීයින්මියෙ, මේදු නනන් න සෙවට-තයෙ,

පුරිසේ තයෙ, ව අනරිය පණ්ඩකේ

නව, වරෙ මේදුන් බිජුප්‍රනස්ම්-තේරුජ්. සියා

-මේදුන ධම්මපවතා-පැණුහාමෙසා සූසලෙකි විනාතිකා

380. වාචිකානී, වවනයෙන් සිදුවන හෙයින් වාචික වෙන්; න කායිකානී, කයින් සිදු නොවන හෙයින් කායිකා නොවෙන්; නානා වංශ්‍යකානී, වෙත් වෙන් වූ වසනු ඇයේ; සබානී, ඒ සියලු ඇවැන් වලට; අපුබිං අවටිමං, පෙර පසු නොව; එකගතා, එකවර; ආපැපේරුයන, පම්මෙන්නේන්ය; එයා පැණුහා= මේ ප්‍රාගනය “සබාව තුළමන සිබරණීජයා” යනාදී වගතෙන් තුළු නොපුල් කියන්නහු අරහයා කියන ලදී.

381. නිශේසා ඉතිම්යා, මිනිස්- අමිනිස්- නිරිසන් වගයෙන් යම ස්ථිරු තුන් දෙනෙක් කියන ලද ද; න් මේදුන්, ඒ පිළිබඳ මේදුනය; න සෙට්, සෙවනය නො කරන්නේය; තයෙ, පුරිසේ, මිනිස්-අමිනිස්- නිරිසන් යන පුරුෂයන් තුන් දෙනා කර ගොඹීන්න; න සෙට්, මෙවුන් දම් නො සෙවුනේය; තයෙ, ව අනරිය පණ්ඩකේ, නිවිධ උහතෙ, බිජුප්‍රනස සබානා අනායීයන් තුන්දෙනා හා පණ්ඩකයන් තුන්දෙනා යන සදෙනා කරද; (මේදුනය පිණිස නො එළුමින්නේය) බිජුප්‍රනස්ම්, ලමැළ මුදුපිළිකාදී අපුලොම් පරිජ වසුයෙහි; න ව ආවරෙ, මෙවුන්දම් නො හැසිරෙන්නේය; (එළෙ ද උවන්) මේදුනබම පවතා, මේදුන බම්ම ප්‍රත්‍යයෙන්; තේරුජ්. සියා, පරිජ වනනේය; එයා පැණුහා= මෙය අභවසනුක පාරුජකාව සඳහා කියන ලදී. මේදුනයට පුළුගාග වූ කාය සංස්ගේය පිණිස ව්‍යායාම් කරන සිස්ස්යට මේදුනබම්ම ප්‍රත්‍යයෙන් තේරුදායාමිනී ඇවැක වෙයි.

සුජනපූමොදනි.

382. මාරුරං විවරං යාපව-තොත් වේ සඩිකස්සු පරිණිත්‍යා *
කෙනිස්ස හොඳී ආපතනි-අනාපතනි ව කුදාතකේ
පසුහාමෙසා සුසලෙකි විනතිතා
383. කුඩා ආරුධකා, හොඳී-කුඩා හොඳී ගරහිතයා
අට කො නාම සෞ ධිමෙමා-යෙන කුඩා පස්සෑසිමයා
පසුහාමෙසා සුසලෙකි විනතිතා
384. කුඩා ආරුධකා, හොඳී-කුඩා හොඳී ගරහිතයා
අට කො නාම සෞ ධිමෙමා-යෙන කුඩා ගරහිතයා
පසුහාමෙසා සුසලෙකි විනතිතා

382. සඩිකස්සු, සඩිකස්සාහට; පරිණිත්‍යා, පරිනමන ලද; විවරං, සිවුරක්; තොත්, තොත්, ඉල්වන්නේය; මේ, ඉදින්; මානරං, මවගෙන්; යාවේ, ඉල්වන්නේය; අස්ස, ඕහට; කෙන, කවර ශිස්සා පදයින්; ආපතනි හොඳී, ආවැත් වේ ද; කුදාතකේ, නැයන්ගෙන ඉල්වීමෙනි දී, අනාපතනි ව, ආවැත් තොත් වේ අස්ස, ඕහට; කෙන, කවර ශිස්සාපදයින් ආපතනිහොඳී, ආවැත් වේ ද? එසා පසුහා:- මෙය පිසිසමස් සඩිකාත් වූ ඉල් මස පසලුප්ලක පටන් පොෂෝප් පසලුප්ලක තෙක් ඇති සත් මස කුල දීවසික සාරික විවරය සඳහ, සුජනපූමකරණය අරහයා කියන ලදී. මෙකි කාලසීමාව කුල මවගෙන වැසිසා සිවුරක් ඉල්වන්නාපුව වස්සික්කාමික සිකපදයෙන් ආවැත් වේ. නැයන් විනවා, වැසිසා සිවුරක් නිපදවන්නපුව ආස්සුනාක විස්සුනිනි සිකඩාපදයෙන් ඇවැත් තො වේ. (මෙහි වියාර වසිකා යාචික ශිස්සා පද වශීණවා වෙති බලනු-ස-ප-4 8පිට.)

383. කුඩා, කිප කැනැත්තේ; ආරුධකා, හොඳී, සින ගන්නෙක් වෙයි; (යලිදු) කුඩා, කිප නැනැත්තේ; ගරහිතයා, හොඳී, ගතී, කටපුත්තෙක් වෙයි; යෙන (යම් යොයකින්) කාඩ්බා, කිප නැනැත්තේ; පස්සෑයෙ, පැහැඩිය පුත්තේ වේ ද; අට, එකල්කී; තොහොත්තේ පෙළෙ, නාම ධිමෙමා, එකිනම් බිමු යොයක්ද?

384. කුදෙනා, සතුවු වූ නැනැත්තේ; ආරුධකා, හොඳී, සින් ගනනෙක් වෙයි; (යලිදු) කුඩා, සතුවු වූ නැනැත්තේ; ගරහිතයා හොත්, ගතී, කටපුත්තෙක් වෙයි; යෙන, යම් හොය කින්; කුදෙනා, සතුවු වූ නැනැත්තේ; ගරහිතයා හොඳී, ගතී, කට යුත්ත්තේ වේ ද; අට, එකල්කී; සෞ කො නාම ධිමෙමා, එකිනම් බිමු යොයක්ද?

* රාජාප්‍රජාත්‍යාපන පදනම්‍ය න්‍යා ප්‍රතිඵල් - 4 -

ශිෂ්ට ගාරා සීමු ව්‍යාච්‍යාව.

385. සඩිකාදිසේසයා පුලුලුවතිය...-පාවිත්තිය... පාවිදෙසන්තිය...
දිකුකුවා... ආප ජෝර්යා එකතො-පසුහාමෙසා කුසලේකි විනතිය,
386. උහො, පරිපූණණ විසයි වසසා-උසිනත්තා... එකු'ප්‍රකාශයා
එකාවරියෙ, එක, කමම් වාචා-එකතා උපසම්පූණතාවා...
එමකා, අනුපසම්පූණතාවා පසුහා'මෙසා කුසලේකි විනතිය,

මේ ගාරා වයය සීනිය වක උදෙසා කියන ලදි. සළුය
ගාහෙයාපසම්පූදුපෙස්සාවෙන් තීනිය වන් පුරම්න් සිටින අකුදු
සීනිය පුබිකිය, තීනිකයන්ගේ ගුණ කි කල්කි කිපේ නම්
හෙතෙම හිසුන්ගේ සින් ගන්නෙක් ටේ. එය “කුබා
ආරුඛතකා තොති” යන්නෙන් ත කිවිනයි. තුළුරුවන් ගුණ
කිසන කළ කිපේ නම් ගහී කටයුත්තෙක් වෙයි “කුබා ගොඩි
ගැහිනෙයා” යන්නෙන් එය කියන ලදී තුළුරුවන්හි ගුණ කියන
කළ තුවු පහවු වේ නම් හිසුන්ගේ සින ගන්නෙක් වෙයි.
තීලිකියන්ගේ ගුණ කියන කළ තුවු පහවු වේ නම් හිසුන්
විසින ගහී කටයුත්තෙක් වෙයි. “තුළු ආරුඛතකා තොති,
තුළු ගොඩි ගැහිනෙයා” යන පද වෘෂයෙන් ඒ බැවි සුවිනයි]

385. සඩිකාදිතෙකයා, සහ වෙශස්ද; පුලුලුවතිය, තුලයි ද;
පාවිත්තිය, පාවිත් ද; පාවිදෙසන්තිය, පාවිදෙසන් ද;
දිකුකුවා, දිකුලා ද; (යන මේ ඇටෙන් සම්ඟය) එකතො,එකටර;
අාපම්පූරුෂය, අවදනෝය; එසා පසුහා:- [මෙමුත්ත රාගයෙන්
තෙන් වූ මෙහෙන් එංස ම තෙන් වූ පුරුණයකු අතින් අහරක්
ගෙනු- එය මිනිස් මස්- තුළු- පිණි බොරුන්, සෙසු අකුපේ මස්
විහියක් යන මේ දේ ගා අනා ගිලේ ද ඇ ස දහා මේ ගාරාව
කියන ලදී. ඕ නොමෝ උකත ප්‍රකාර පස් ඇටෙකුට එකටර ම
පැමිණෙන්නේයිය.

386. උහො,දෙදෙනතුම;පරිපූණණ විසයි වසසා,පිරිපූන් විසි
වයස් ඇත්තාං; උසිනත්තා,දෙදෙනාවම; එකො උපකාශයා,එකම
උපකාශයායයක් වෙයි; එකා, ආවරියෝ, එක ම ආවායීයයක්
වෙයි; එක, කමම්වා,එක් කම්ම වාක්‍යයක් වෙයි; (එනකුදුවන්)
එනො, ඔවුන්තුරෙන් එනෙක්; උපසම්පූණතා; උපසම්පූණතාය;
එමකා, එමක්; අනුපසම්පූණතා, අනුපසම්පූණතාය; එසා පසුහා:

[මේ පුහුනාය ආකාශයන හෙරණහු අරහයා කියන ලදී.
එන විව උපසම්පූදු වන දෙදෙනා, අනුරෙන් සාධිමන් හෙරණ
කෙටෙනක් ගෙහ ගක් රමණකුද ඩිමින වෙන්ව අහස්සි හිදි නම්
හෙකෙම අනුපසම්පූණතා වේ. සඩිකාදා අහුමෙසන් හිද නිම හිදින
හුව කිම්මය. නො කටයුතුයි. කළත් කොප්ප වේ.]

සුජ්‍යනප්පමෙදනී

387. අකප්පකතා නාපි රජනාය-රත්නා තෙහැ නිව්‍යේ,
යෙශා කාමං වෙශ්‍යය-න වස්‍ය හොති ආපත්ති
සො ව බිමෙමා සුගතෙන දෙසිංතා-පස්‍යනා මෙසා
කුසලේනි විනතිනා
388. න දෙනී න පටිගෙණකාතී-පටිගෙණකා තෙහැ න විජ්‍යති
ආප්‍රාති ගරුකං න ලුහුකං-තක්කු පරිගෙළ පවත්‍ය
පස්‍යනා මෙසා කුසලේනි විනතිනා
-

387. [යම් සිවුරක් අකප්පකතා, කප් තින්ද තො තබන
ලද්දේද; අපි, තැවත; රජනාය, කපෑ රජතිත; න රත්නා,
තො රදනා, ලද්දේත් වෙයිද; තෙන, ඒ සිවුරත්; නිව්‍යේ,
සැරසුන්හේ-තහවත් ඒ සිවුර ගැන්දේ; යෙන කාමං, කමැති දෙක
කට; වෙශ්‍යය, යැන්හේද; තියු, ඒ තිසුළුවට; න ආපත්ති,
අච්චෙන් තො එවි; සො ව බිමෙමා, ඒ කාරණයද; සුගතෙන,
බුදුන් විජ්‍යන්;දෙසිංතා, දෙසන ලද්දේසා;එකා පස්‍යනා:-

[මෙය සොරුන් විසින් සිවුරු පැහැර ගන්නා ලද සිසුව
අරහයා කියන ලදී. ඒ සිසුවට උකන ප්‍රකාර සිවුරු දුරිමෙනි
අච්චෙන් තැනි,(විසුරා-අක්කුදුභක විසුදුත්ති සික්කි:පද වැනින
නාව බලනු. - සම්නතාපාසාදික, 391 වෙති දට.)]

388 න දෙනී, මෙහෙයන තැනැතින් තො දෙසි; න
න පටිගෙණකාතී, මෙහෙයන ලද තැනැතින් මෙහෙයන මෙහෙයන
අතින් තොපිළුත්තින්යි;තෙන, එගෙයින් ල; පටිගෙණො, පිළිගැඹී
මක්;න විජ්‍යති, විද්‍යාතා තො එවි; (ඖතකුද උවත්) න ලුහුකං,
ලක් අච්චුනුකට අනාව; ගරුකං, ගරු අච්චුනුකට; ආප්‍රාති,
තොගම් පැමිණෙයි;තක්ව බො, ගහද;පරිගෙළ පවතියා, අතික්
තැනැතිය වැළඳීම ගෙනු කොට ගෙණම පැමිණෙයි; එසා
පස්‍යනා:-

[මෙය අවසුත පුරුෂයකු අභින් ආභාරයක් පිළිගැනීම් හිසුයියක් මෙහෙයන මෙහෙයීය අරහසා කිහිනයි. මෙහෙයපු
ලංඩු සිසුකීය ඒ පුරුෂයා අතින් අහරක පිළිගෙන වැළඳ
කළුනි මෙහෙයු මෙතහන සහවාගස් අච්චු අවදියි]

විනය ගාලු'ඡ්‍රී ව්‍යාඛ්‍යාව.

389. න දෙති න පරිගෙණහානි-පරිගෙණහා තෙන ඇ විජ්‍යති
ආපජ්‍යති ලකුක. න ගරුකිං-තක්වූ පරිගෙණ උවවය,
පස්දහාමේයා කුසලුලැංග විනානික,
- 390 ආපජ්‍යති ගරුක. සාච්‍යාසන-ඡාදෙනි අනාදරය. පරිවත
න සික්වුනි තෙ, ව ප්‍රශ්‍යාසන වජ්‍රී-පස්දහා මෙය,
කුසලුලැංග විනානික,
ඡෙදගමාවක ගාලු හිසිනා

389 නගදුනි, ගෙනාතම් තෙ, දෙයි; න පරිගෙණහානි, අනින්
තැනැන්නිය ද තෙ, පිළිගන්නිය; ගෙනා, එගයකින් ම; පරිගෙණයා,
පිළිනැශීමක්; න විජ්‍යති, විද්‍යමාන තෙ, මේ; (එතකුද උවත්)
න ගරුකිං, ගරු ඇවැනකට තෙව; ලකුකිං, ලක් ඇවැනකට;
ආපජ්‍යති, ගෙනාතම් පැමිණෙයි; තක්වූ, හෙද; පරිගෙණ පවවයා,
අනින් තැනැන්නිය පරිගෙණ කිරීම හෙතුවෙකාට තෙනු ම වේ.
එසා පස්දහා, [මෙය ද යටකි පරිදි පුරුෂයකු අනින් දිය දැනුවේ පිළි
ගැනීමට සිස්පුණියක් මෙහෙයන සිස්පුණිය අරහයා කියන ලදී.
මෙහෙයනු ලැබූ සිස්පුණිය දිය දැනුවේ පිළිගෙණ පරිගෙණ කළ
කළේ මෙහෙයු සිස්පුණිය දුකුලා ඇවැත් අවදී.]

390. සාච්‍යාසන, ඉනිරියක් සහිත වූ; ගරුකිං, ගරු ඇවැන
කට[-සහ වෙසෙසකට] ආපජ්‍යති, පැමිණෙයි; අනාදරය. පරිවත,
අනදර නිසා; ඡාදෙනි, ඇවැන සායවයි. (හෙතතම) න
සික්වුනි, සිස්පුණියක් ද තෙ, වේ; වජ්‍රී, ඇවැන සාහිත්මක්
වරදකුත්; න ප්‍රශ්‍යාසන, සපයී තෙ කරන්නෙය; එසා පස්දහා,
මේ පැනය තෙව; කුසලුලැංග, විනායගයකි දස්යන් විසින්;
විනානිකා, සිතක ලද්දීය. මේ පුරුහනය උකිනුකු සිස්පුණිය සඳහා
කියන ලදී ඔහු භා විනයක්මායක් නැති බැවින් තෙතෙම
ඇවැත් ප්‍රතිව්‍යනු කරන්නේ නමුදු ඒ හෙතුවෙන් වරදක් සපයී
තෙ, කරයි.

ඡෙද ඔමාවක ගාලු'ඡ්‍රී ව්‍යාඛ්‍යාව හිමි.

—//—

“සුරතනප්පමාදනි” නම්වූ

විනය ගාලු'ඡ්‍රී ව්‍යාඛ්‍යාව සමාපතයි.

స్తుతినామమోదని ఉపగ్రహంయ.

సచివా విత్తి సచిత్రణయ.

పాశివనియ పాలి.

గాంపి. 2-a సహక్రింణింగేబాబుషాసియ విత్తి :—

- (1) వినుకుఁడె సానిపటునా. (2) వినుకుఁడె సమమపుధినా.
  - (3) వినుకుఁడె ర్థాచిపాద. (4) పణ్ణుశ్శ్రీయాని, (5) పణ్ణువల్లాని
  - (6) సహకు బెంచుఖికు; (7) అర్థియా అశ్చిఖించు తిఱుగు.
  - (1) సహర సానిపటునా. (1) బాయాన్న పసును (2) వెద్దనున్న పసును (3) వెనున్న పసును (4) విత్తిన్న పసును.
  - (2) సహర సమస్కే క్రమినా :— (1) అన్నపసునునా. పాపకునా అంఛుయల్లానా. విత్తినా. అన్నపసుధ్యియ శ్శ్రీ. శ్శ్రీనేతి వాయమి లిరియం ఆరహని (2) లిపునునా. పాపకునా. అంఛుయల్లానా. విత్తినా. పాపకున్చాయ (3) అన్నపసునునా. క్రుషుల్లానా. విత్తినా. లిపుధ్యియ (4) లిపునునా. క్రుషుల్లానా. విత్తినా. జితీయం ఆసమొండూయ తీంయు బాంయ.
  - (3) సహర సావిపాద :— (1) శ్శ్రీ (2) లిను (3) లితెయ (4) లింయా
  - (4) పణ్ణుశ్శ్రీయి :— (1) సచిశ్శ్రీయ (2) లిరిశ్శ్రీయ (3) సానిశ్శ్రీయ సమాపిశ్శ్రీయ (5) పణ్ణుశ్శ్రీయి
  - (5) పణ్ణువల్ల :— (1) సచి (2) లిరియ (3) సాని (4) సమాపి (5) పణ్ణుశ్శ్రీ
  - (6) సహకుబోచువిగ (1) సాని (2) విమి వివియ (3) లిరియ (4) లింయా పితి (5) పసుమి (6) సమాపి (7) లిపెవిగి.
  - (7) ఆయిసి ఫామావికి మాటికి :— (1) సమా ద్వితి (2) సమా సచికపు (3) సమా వాంపా (4) సమా కమిను (5) సమా ఆశీల (6) సమా వాయమి (7) సమా జయి (8) సమా జమి.
- 2-b త్రుజిషు :— (1) అదివిల (2) అదివిను (3) అదిపణ్ణు,
- 2-c లైస లోకి :— (1) దీపి విత్తిక (2) సమపరుచిక
- 5 సహర ఫామి :— (1) నరక (2) నియిషు (3) ల్రోకి (4) అస్మిర

මහාවගය පාලි.

2-a නව තලුකොසකර බලීමේ:-

- (1) සෞඛ්‍යාන් මාගිහය
- (2) සෞඛ්‍යාන් එලය
- (3) සක්‍රාදාගාමී එලය
- (4) සක්‍රාදාගාමී මාගිහය
- (5) අනාගාමී එලය
- (6) අනාගාමී එලය
- (7) අතිනමාගිහය
- (8) අතීතෑලය
- (9) නිමාණය.

2-b සෞජලුස් කාචිජනා:- (1) අහොසිං නු බො අහං අනීක් මධ්‍යිනාං (2) න නු බො අලෙහාසිං (3) කිනනු බො අහොසිං (4) කථං නු බො අහොසිං (5) කිං පුන් කිං අහොසිං (6) සවිස්සාමී නු බො අහං අනාගතනෑමධ්‍යිනාං (7) න නු බො සවිස්සාමී (8) කිනනු බො හවිස්සාමී (9) කහනනු බො සවිස්සාමී (10) කිං පුන් කිමහවිස්සාමී (11) අපනනු බො ‘සම් (12) න නු බො ‘සම් (13) කිනනු බො ‘සම් (14) කථනනු බො ‘සම් (15) අයනනු බො සතෙනා කුතිං ආගතෙ, (16) සො කුතිං ගාමී හවිස්සාමී.

2-c වතුරුස් සන්නය:- (1) උනුකඩ සන්නය (2) සමූද්‍ය සන්නය (3) නිරෝධ සන්නය (4) ලාගේ සන්නය.

(3)- එලකාගලුස් මර සෙනුග :-

- 1 ‘කාමා නෙ පයෙමා සෙනා-දුනීයා අරති ව්‍යවත්හි කනියා බුහුමි පාසා නෙ-වතුනී නැණකා පවුවත්හි
- 2 පැනුම් පිනම්ධිං නෙ-ඡේං සිරු පවුවත්හි සන්නම් විවිධව්‍යා නෙ-මලකේං එමහා ව අව්‍යාමෝ,
- 3 ලාහො සිලුලාකො සකකාරෝ-මිවත්, දැඩි ව යො යගෙයා මෙයා ව්‍යනාන් සමූහකා-සෙ-පරකුව ම ‘වජානත්’ සි

ප්‍රකාශන (1)කාමය (2)වනපුස් සෙනාසනාදීගෙහි නා අධි කුසලයෙහි අනුතිරනිය (3) සා පිපාසාව (4) රුපාදී සාර ප්‍රිතෙෂි පවත්නා අව්‍යාර සියක් තුළණාව (5) විනක වෙෙනසික අකම්නනා සඩිනාත එනය හා මධිය (6) බියසුදුකම (7) බුඩ බමෙ සඩිස ප්‍රබිනක අපරනා ප්‍රභිත තුවා ‘පරනා සික්කා පට්ටක්කමුපාද සත් අඩ කැන්දි

පවත්නා සැකය (8) මෙරමා ගුණ නිගුහණය කොට කදා කිරීම වූ මකු ගුණය හා අවවාදුනු ගාසනයට තෙවා නෑ. මෙහ එමෙය (9) ලාභය තමා ගුණ කථනය වූ සිලොකය හා සැතකාරය (10) කුවිල ප්‍රකිඩිය (11) අත්‍යුක්කංසනය හා පරවමකනය යන එකාදූ බ්‍රේම්.

4- පසුවැමිබ උසේද :- (1) රුග (2) දේස (3) මොහ (4) මාන (5) දිසි

8 - නුවැබ රාග :- (1) කාම රාගය (2)හට රාගය(3)විහට රාගය

9- ප්‍රම්ඝාසනවෘත්ති :- (1) සුරණ කස්සප (2) මකඩලී තොසාල (3) නින්නය නාතපුනත (4) සක්සෝය බෙලෙකී ප්‍රතිත (5) පසුධ කවචාසන (6) අජිත කෙස කම්ල.

13-a ගෙනුගැමිකඩම් :- (1) කාම (2)රුප (3) අරුප.

13-b වාතුරුජුමික බම්ම :- (1) කාම (2) රුප (3) අරුප (4) ලොකුතකර.

37- මතුරෝසය :-(1) කාමො'ස (2) හටෝ'ස (3) දිලෝ'ස (4) අවිතෝ'ස.

44-a දායකීවාස :- (1) පසුවැඩ විප්පහිතෙනා (2) ජලඩය සමන්නාගතෙනා (3) එකා රක්කා (4) විතුර පසේනාමකා (5) පත්‍රුණුන පෙළවක සවෙනා (6) සමවස සක්ස්සනා (7) අනාවිල සකිපපෙනා (8) පස්ස කාය සකිඛරෙය (9) සුව්‍යුම්‍යන විනෙනා (10) සුව්‍යුම්‍ය පසේදුනු.

44-b දසවැඩ කාස බල :-

කාලාවකකුව ගබියෙන-පණ්ඩරං තම පිඩිලල්

ගකී මඩ්‍රල හෙමසු-ද්‍රපෝසථ ජදු නැතිමේ දස

(1)	පකානි පුරුෂයන්	දාය	දෙනෙකුගේ	බල	එක කාලාවක ඇකෙකුට ඇත.
(2)	කාලාවකයන්	,	,	,	1 ගබියෙනය „ „ „
(3)	ගබියෙනයන්	,	,	,	1 පණ්ඩර „ „ „
(4)	පණ්ඩර යන්	,	,	,	1 තමු න „ „ „
(5)	තමුදන්	,	,	,	1 පිඩිලල „ „ „
(6)	පිඩිලලන්	,	,	,	1 ගකී „ „ „
(7)	ගකීයන්	,	,	,	1 මඩ්‍රල „ „ „
(8)	මඩ්‍රලයන්	,	,	,	1 ගෙම „ „ „

- (9) හෙමයන් " " " 1 උපොසර් " "
 10) උපොසර්යන් " " " 1 ජලදනත් " "
 ජලදනත්යන් " " " මුදුරජානත් හන්සේව
 ඇන්තනේය.

එම නාරයන් බලය පුරුණ ප්‍රමාණයෙන් කොට් දස දක්‍ංසක
 බල ය සි.

44-c දැඟවීබ යූත බල.

"නානාදාන විපාකෝ ව-මගෙන සබැහු ගාම්තු。
 නානාධාන ව ලෙළාකෘත් සනානාන අඩුමුනතියා
 කානාදිකෝ සඩිකිලෙස-මොදුනෙ ව පෙරපරේ
 ප්‍රශ්නබිවරසානුස්සයි-දිඛ්වාකකා-සච්චාංස-සි යු

(1) නානාදාන සැණුය	(6) ඉහුමුය පරෙපරියන සැණුය
(2) කමම විපාක සැණුය	(7) කානාදිසඩිකිලෙස සැණුය
(3) සබැහු ගාම්ත් පරිපදු	(8) ප්‍රශ්නබිවරසානුස්සයි සැණුය
(4) නානාධාන පරිවෙබ සැණුය(?)	(9) දැඛ්වාකබු සැණුය
(5) නානාධානුමුනතික සැණුය	(10) ආසච්චාංස සැණුය

44-d දැඟ'ගෙසභ බලම් :-

(1) අසේබ සම්මා දිසි	(6) අසේබ සම්මා වයාම
(2) අසේබ සම්මා සඩිපාප	(7) අසේබ සම්මා සයි
(3) අසේබ සම්මා වාවා	(8) අසේබ සම්මා සමාධි
(4) අසේබ සම්මා කම්නතා	(9) අසේබ සම්මා සැණු
(5) අසේබ සම්මා ආලීව	(10) අසේබ සම්මා විමුනති.

44-e දැඟ කම්මාපම් යූතය : - (1) පාණ්ඩාන (2) අදනානාදුන
 (3) කාමමිව්‍යාවාර (4) මිසාවාද (5) පිපුණාවාවා (6) එරු
 සාවාවා (7) සමථප්‍රලාප (8) අහිජ්‍යා (9). වනාපාද (10).
 මිව්‍යාදිසි—දන්නා නුවන්.

46-a පෙනුයාක්‍රිය : - (1) රුපයක්‍රිය (2) වෙදනායක්‍රිය (3)
 තාංශුයාක්‍රිය (4) සංඛ්‍යාරයක්‍රිය (5) මිහුනායාක්‍රිය.

46=a අව්‍යුරාසියක්නෑම්ණාව :- රුප - සඳු - ගති - රස -
ජ්‍යාච්චල - ධම් - (6) ක්,ම - හට - විභ්ව - වගයෙන් තුන්
පරිවේ(18) ඒ අවලෝක අධිකාරී නිල්බාහිර වගයෙන්දෙප
රිදියේ(18x2=36) ඒ සහිත අනීක්ෂයක් සහිතය වනීමානයෙහි
සහිතය - අනාගතයෙහි සහිතය යයි (36+3=108) අවතු
රුයියයි.

79- තවා'සාහ වැඩනු :- (1) අනස්, මේ අවරි (2) අනස්. මේ
වරකි (3) අනස්. මේ වරස්සනි (4) අප්පියස්ස මේ අස්.
අවරි (5) අස්. වරකි (6) අස්. වරස්සනි (7) එයස්ස මේ
මත්පස්ස අනස්. අවරි (8) අනස්. වරකි (9) අනස්. වරස්සනි.

92- අෂට්ටිඛ දූහාඩය :- 'දූඩ හික්කු (1)සෞනා වහොති
(2) සාවෙනා ව (3) උගෙහනා ව(4) බාරෙනා ව (5) වික්කු
නා ව(6) වික්කුදෙනා ව (7) කුඩාලා ව සහිතා'සහිතයා
(8) න ව කළය කාරණා සිද්ධ්වන ලද අවගයි.

ව්‍යුලුවගේ පාලි.

35 සහර ගොග :- (1) කාම (2) හට(3) දිසි (4) අවිජ්‍ය.

45=a පක්ව සුරාව :- (1) පිස සුර (2) පුව සුර (3) ඔදන සුර
(4) කිණුන් පක්වනු සුර (5) සම්කාර සංපුනාසව සුර.

45=b පක්ව මෙරය :- (1) පුප්පාසව (2) එලාසව (3) මාධ්‍යාසව
(4) ගුලාසව (5) සම්කාර සංපුනාසව.

පරිවාර පාලි.

3=a පස් සහි:- “දීස මහක ම සංපුනාස අඩු තුන්කී බ්‍රදුකා” සි
ප්‍රකාශීන 1 දීස නිකාය (2) මෙකීම නිකාය (3) සංපුනාස
නිකාය (4) අඩුතතර නිකාය (5) බ්‍රදුක නිකාය මන
මොඩු යි.

- ‘ 3=d සපන ප්‍රකරණ :- ‘බමත සංඝිතයේ විහඹයකුව=කතාව සඳු ව ප්‍රකාලී, බාහු යමක පසානා, අස්ථිමතම් හි ව්‍යවති යි ප්‍රකාශන (1) බමතසංඝිතයේ (2) විහඹය (3) කුථාවඡ්‍යා (4) ප්‍රකාල (5) බාහු (6) යමක (7) පසාන යනුයි.
- 3=c ත්‍රිපිටකය :- (1) සූත්‍ර පිටකය (2) අස්ථිමත පිටකය (3) විහාය පිටකය.
- 18= සමක්‍රියකපාරමි :- (1) පාරමි (2) උප පාරමි(3) පරමසූ පාරමි යන ත්‍රි හෙදයෙන ගුණීන (1) දාන (2) කිල (3) නිෂ්ප්‍රම්‍ය (4) ප්‍රයු (5) එයා (6) ස්කානයා (7) යනා (8) අධිජ්‍යාන (9) මෙමත් 1(0) උපරිස්‍යා යන දැනය යි.
- නො. සිල් ව තෙකක්මම්-පක්‍රියා විහිශෙන පක්‍රියම්. බිනති සවාමයිභාක්‍ර-මෙනුපෙක්කා ඉගම දැය.
- 21= උහය ප්‍රාතිමෝස්‍ය :-(1) හිස්‍ය ප්‍රාතිමෝස්‍ය (2) හිස්‍යේ ප්‍රාතිමෝස්‍ය.
- 24= උහය විහඹය :-(1) හිකුව් විහඹය (2) හිකුව්යේ විහඹය
- 28= පක්‍රිය තොරත්නය :-(1) ඔදක (2) කුමාන (3) යනු (4) මෙත් (5) මෝය.
- 36= වතුරීවිඩ විනය කම්මා :-(1) සුදාන්‍ය (2) සුදාන්‍යිඩන්‍ය (3) සුදාන්‍ය වතුන්‍ය (4) අපලොකන.
- 49=අවව්‍යක්‍රියා යෝගී :- යා පන හිකුව්නා අවස්‍යනා අවස්‍යනයා අරිස ප්‍රායාලස් (1) තන්ත්‍ර (2) දේශ (3) හය (4) මොහ. [රික්නේන ගහණා වා සාදියෙයෙන (2) සංඝිතයා වා සාදියෙයෙන (3) සහතිලේසෙන වා (4) සාලුලපෙයෙන වා (5) සංඝිතයා වා ගෙවිතයා (6) ප්‍රරිසස් වා අභ්‍යාගමනා සාදියෙයෙන (7) ජනනා වා අනුරාධගෙයෙන (8) කායා වා කදාන්‍යාය උපසංහරෙයෙන එකස්‍ය අස ගුම්මස්‍ය පටිසෙවනය්‍ය යි යු අටසි]
- 50=a සහර අගනියා :-(1) ජන්‍ය (2) දේශ (3) හය (4) මොහ.
- 50=b වතුරීවිඩ අධිකාරණ :- (1) වච්ච (2) අනුවද (3) ආපතන් (4) කිව්ව.
- 63= පස්සෙහ දුම්යෙන් :-(1) හිස්‍ය (2) හිස්‍යේ (3) සාම්බන්ජර (4) සාම්බන්ජර (5). සිකුම්ජර.

57=a සිවුරග සෙකහ:- (1) යන් (2) අස්ස (3) රථ (4) පදුති.
 67=b තුළු දූෂිණීන කරණ :- (1)නිල (2) මධ (3) අගුරු ඇ
 කළේ.

113=a තුළුව විවෙක : - (1) කාය (2) විනක (3) උපයි-යනු
 විවෙකනුය සි.

1 3=b පැකුඩුව විවෙක :- ප බ.

124=පේදනක ශිජා සය :- [1] නවම්පනහිකුවා මැයිවං වා
 පියා වා කාරයමානෙන අඩ්ඩුල පාදක. කාරෙනබිං-
 පෙ-පේදනක. පාචනිය. [2] නිසිදන මපන හිකුවානා
 කාරයමානෙන-පෙ-පේදනක. පාචනිය.-[3] කැඳුපරි
 ව්‍යුත්දීමපන හිකුවානා කාරයමානෙන - පෙ - පේදනක.
 පාචනිය. [4] වයසිකසාරිකමපන හිකුවානා කාරයමා
 නෙනා-පෙ-පේදනක. පාචනිය... [5] යොපන හිකුවා
 සුගත විවරපෙවාණ. තිවරං කාරුපපය අතිරෙකංවා
 පේදනක. පාචනිය.- (හිසුළුණී විහැඩුය) [6] උදකසාරි
 කමපන හිකුවානීය කාරය මානාය පමාණිකා කාරෙ
 තබා.තත්ත්ව පමාණ. දිස්සා වතසෝසා විද්‍යාත්මියා සුගත
 විද්‍යාත්මියා නිරියාවේ විද්‍යාත්මියා තං අතික්කාමේනාත්මියා
 පේදනක. පාචනිය. දි-යු සයයි

124= b අනැකුද පාචනිය සහර:- (1)සඩිකෙ විභාර ජානා
 පුඩුපගතන. හිකුවා යනාදී ශිජාපදාය (2) එහා
 වුසො ගාම් වා නිගම් වා යනාදී ශිජාපදාය (3) හිකුවාසා
 සඡුවිව කුකකුවං. උපදාහෙයා යනාදී ශිජාපදාය (4)
 හිකුවානා. හුණුවන ජානානා. කළුන ජානානා. විවාද
 පනනානා. යනාදී ශිජාපදාය යන මේ සකරෙහි දී නිඛම
 කරණ ලද පතිති අවශ්‍ය සතර සි.

124= c හිසුළු සමුති ශිජා හනර :- (1) “ඉකරනිමි වෙ
 හිකුවා නී විවරෙන විපාවසෙයා” යනාදී ශිජාපදාය (2)
 නවම්පන හිකුවානා සනෘතං කාරාපෙකී ජ්ලියාසානී
 බාරෙනබිං, යනාදී ශිජාපදාය (3) උපවස්‍ය. ගො පන
 කිනතික පුණ්නමං” යනාදී ශිජාපදාය ද යන හිසුළු
 සමුතිය නැඩි කන්ති ඒ ඒ කරුගෙනි නියම පතිති තිය
 මින ශිජා තුණ හා (4) යො පන හිකුවා හිකුවාසා දුඩුලං
 පනයි. අනුපසමපනනයා ආගුරුවෙයා අකුඩාතු හිකුවා
 සමුතියා පාචනිය. යන ශිජාපදාය ද යන සතර සි

124-d සාම්ඩි ගිහෝ හඩ :- [1] “තොට ව හිකුවූ අනඩේනෙයා නෙක ව හිකුවූ ගාරයනා අයා කන් සාම්ඩි (2) සුදුසුදුනෙනා යයමනෙනා සකා මා වො සකා විනයා හි අයා තන් සාම්ඩි [3] අයා නෙක හිකුවූ පනෙනා යාට හෙදනාය බාරේ තබේ නැත්තා නී අයා තන් සාම්ඩි” [4] කනෙ, නීහරිණා තිකුවූයි සංඩි සංවිහ්නකබඳා අයා කන් සාම්ඩි (5) අකුදුතබඳා පර පුවලින්කබඳා පරිපැනින්කබඳා අයා තන් සාම්ඩි (6) යයා හිවියානි ගො හිරියානි අයා කන් සාම්ඩි ය තුවෙන් (හිස්සු ප්‍රාන්තීමොජියෙනි) සයක් හා (7) සා ව හිකුවූනි අනවිෂ්නාතා ව හිකුවූනියා ගාරයනා අයා තන් සාම්ඩි ය තුවෙන් (හිස්සුයි ප්‍රාන්තීමොජියෙනි) එකක්දී සි සතකි.

124-e පරම ගිහෝපද තුදුසා :- (1) දසාහපරමා අතිරේක විවර. (2) උග්‍රයා පාරිසුරියා මාය පරමා. (3) සහන රැක්තර පරමා. (4) ජක්කනු පරමා. (5) ජබායා පරමා. සන්නිතා. (6) දසාහ පරමා. අතිරේක පනෙනා. (7) එලුක ලොමානි නී ගොජන පරමා. (8) තෙලානි සත්තාග පරමා. [9] සන්නිධිකාරකා. ජාරතක පරමා. (10) තෙන තිවරෙන වතුකකාය පරමා. (11) අසිංහයෙන කාස පරමා. (2) වඩුලුප්පබඳ පරමා. (13) අඩුල පරමා. (14) දන්නකස් පරමා. යන තුදුසා සි.

124-f ජානන්නී ගිහෝපද සොලොසා :- (හිස්සු ප්‍රාන්තීමොජිය (1) අක්කීජානා. උත්තරම්තනුයා බමෙ. අතතුපනායිකා. අලම්රිය සුදුන්දයානි. (2) ජානා. සපානකා. උදුකා. නීණා. වා මතුනිකා. වා සිගුවූයා (3) ජානා. හිකුවූනී පර පාවතා. පිණිපාතා. තුනෙකුදයා (4) ජානා. අභ්‍යන්පෙබෙ. (5) ජානා. සපානකා. උදුකා. පරිතුනෙකුදයා (6) ජානා. යථා බමෙ. නීහනාධිකරණ. පුත්‍ර කම්මාය උගකකාවෙයා (7) ජානා. දුෂ්චාලු. ඇපනක්. පටිව්‍යාදෙයා (8) ජානා. උග්‍රයා. විසානී වසාය. පුරුශලා. උපකම්පාදෙයා (9) ජානා. මේයන සහේන සංඩි. සංවිධාය එකඩාන මගෙ. පටි ප්‍රේජ්‍යය (10) ජානා. තුථාවාදිනා. හිකුවූනා. අකනානු බැමෙනි කා. දිසිං. අසුවිනියාගේන සංඩි. සම්බුනෙකුදයා වා සංවිධායන වා සහේනයන. කපෙප්‍රය (11) ජානා. තුථානාසිනි. සම්බුනෙකුදයා වා සම්බුනෙකුදයා වා සහේනයන. කපෙප්‍රය (12) ජානා.

ස්ථිතිකා... ලාභං පරිණාම අනුත්‍යෙනා පරිණාමේයන-පෙ
(13) ජාහා... සඩිකිකා... ලාභං පරිණාම ප්‍රගලුස්ස පරිණාම/
යන (හිසුප්පූජී විෂයෙහි) (14) ජාහාන්තී ප්‍රයාරිකා... බොම...
අජ්ඝාවනා... සිකුවුනි...-පෙ (15) ජාහාන්තී වොරි... වජ්ඝාව
විදිකං-පෙ (16) ජාහා... ස හිකුවිකා... අංරමං... සහසා පරි
සෙයන-පෙ-යන මේ සෞගලුප යි.

1.9=a සහර ප්‍රයාරිකා:-ප්‍රසාධනාව බලපු

129=b සහරවසස් තෙලෙස... - ප්‍ර. බ.

,, c අනියනා වය ස... - ප්‍ර බ

,, d නියන් තිස්... - ප්‍ර. බ.

130=a බුදුක දෙසාභුව... - ප්‍ර. බ.

,, b පාමිදෙසනිය සහර... - ප්‍ර බ.

,, c ශබුතා ප්‍රසැංචුත්වැංචුව... - ප්‍ර බ

132=a සහරවසස් සහරලුස... - ප්‍ර බ

,, b නියන් තිස්... - ප්‍ර බ

,, c බුදුක එකුසිය ස සැට... - ප්‍ර බ

133 පාමිදෙසනිය අට... - ප්‍ර බ

135=B සුඩ පාලීතියා 'පනති දෙවිස්ස...:-

(1) "සකලු හිකුවුනි වගෙන=පරමපරකුව හෝජනා,
අනතිරිනා... අනිභව=පැහැතකුව අවෙලකා.

(2) විකාලු ගාමපාවතෙස...=ජාහා... දුදුලු ජාදනා,
ලංඛුගාමෙන සඩිකුව්සාව අනිකුත්තා රුත්තෙනා

(3) සත්‍යං හිකුවු අනාපුවත්ස=විකාලු ගාමපාවතෙසනා...
නිසිදනෙන ව ය, සිකකා=වයිකා, යාව සාරිකා,
වා විසනි ඉමා සිකකා=බුදුකා සු පකාසිනා'යි සු දෙවිස්සකයි.

135=A නියන් තදුලුස...:-

"බෙවින කුදා පරිගෙගෙ...-තොගෙයන සුදුව වේ තාගා
ත බැසසාකි තිසිදනා-වෙ ලෙළාමා පසුලො පත්තනා
වසසිකා 'රකුදුලුගන ව'යි සු තදුලුප යි.

137-a නියනාරණීස සහවසස් දැය...:-

'(1) යා පත් හිකුවුනි උසායවාදිකා විහාරයන-පෙ-

(2) යා පත් හිකුවුනි ජ නා... වෙ, රි වජ්ඝා...-පෙ- (3) යා
පන හිකුවුනි එකාවා ගාමනුතර... ගාම්පුරයන-පෙ- (4) යා
පන හිකුවුනි යමගෙන සඩිකනා-පෙ- (5) යා පන

හිකුවුනී අවසුරා-පෙ- (6) යා පන හිකුවුනී එවං වදෙයන
පෙ- (7) යා පන හිකුවුනී කුපිතා අනත්තානා-පෙ-
(8) යා පන හිකුවුනී කිස්මිස්ථිදෙව අධිකරණ (9) හිකුවු
නියෝ පත්‍රව සංස්කා විහාරනය (10) යා පන හිකුවුනී
එවං වදෙයන ඇංස්කා අයෙන තුමේහ විහාරල් යනාදී ගිස්සා
පද දැය සි (ප්‍රානීමොස්ස 50 වෙනි පිට බිජු)

137-ඩ දේශලාස ගිස්සා:-

(1) යා පන හිකුවුනී පත්‍රසන්නතිවය කරෙයන (2) යා පන
හිකුවුනී අකාල තිවරං කාල්‍යිවරනයි අධිඛතිකා සාරාපෙ
යන (3) යා පන හිකුවුනී හිකුවුරියා ඇඩිං තිවරං පරිව
තෙනාකා යා පවතා එවං වදෙයන (4) යා පන හිකුවුනී අක්සු
කුං විකුණුපෙනා අකුණුං විකුණුපෙයන (5) යා පන හිකුවු
නී අකුණුං වෙතාපෙනා (6) යා පන හිකුවුනී අකුණුදැනී
කෙන පරික්වාරණ අකුණුදැනීසිකෙන සාක්ෂිකානා-පෙ
(7) යා පන හිකුවුනී අකුණුදැනීකෙන පරික්වාරණ අක්සු
කුංදැනීසිකෙන මහාරත්නිකන-පෙ (8) යා පන හිකුවුනී-පෙ
සකුණුවිකෙන-පෙ (10) යා පන හිකුවුනී-පෙ-පූගලිකෙ
න (11) ගරු පාපුරණ පන හිකුවුනීයා වෙතාපෙනා-පෙ
(12) ලතු පාපුරණ පන හිකුවුනීයා-පෙ-සි කි ගදුලාසයි
(ප්‍රානීමොස්ස 59 පිටබිජු)

137-ඩ යානු සුඛ පෙති; ආසා වනාව බිජු

138-ඩ සාගමෙසස ගොජලාස; - එ බ

139-ඩ අනියනවයය; - ප්‍ර බ

139-ඩ ගිස්සා සුවිස්ස; - හිසුෂ්මිත්ව පමණක් සාඩාරණ දේශලා
ස යහ හිසුෂ්මිත්ව පමණක් සාඩාරණ දේශලායද ඇතුළුව සු
විස්සයි. හිසුෂ්මිත්ව සාඩාරණ දේශලාස 137 වෙනි ගාර්,
මෙවි පෙනෙන්. හිසුෂ්මිත්ව පමණක් යාඩාරණ ගිස්සා මෙස්සයි

(1) යො පන හිකුවු අකුණුතිකාය හිකුවුනීයා පූරණ තිවරං
ඩිඩාව, තෙයන.

(2) යො පන හිකුවු අකුණුතිකාය හිකුවුනීයා තිවරං පතිග
තෙනායන.

(3) යො පන හිකුවු නොසිය ලිස්සාකං සන්ත්තා කාර්පෙයි.

(4) යො පන හිකුවු සුඩිකාලුකානානං එලුක්ලොමානං සහා
ත්‍රි-පෙ.

- (5) නව. පනු හික්වුනා සහ඀ත්ව. කාරුණික නො වෙ හාගා
‘පැ-
  - (6) නව. පනු හික්වුනා සහ඀ත්ව. කාරුගෝනු. ජ්‍යෙෂ්ඨ, නී
ධාරේන බඩා.
  - (7) නීසිදහ සහ඀ත්ව. පනු හික්වුනා කාරු මැමනාන පුරුණ
සහ඀ත්සාය-තප.
  - (8) හික්වුනා පනෙලට අධිකම ගෙ පරිපන්ත්‍රසා එළකළා
මැනි-පෙ
  - (9) තො. පනු හික්බූ අක්‍රේයිකාය හික්වුනිය, එළකළාවී
නී දොටාපරාය පෙ
  - (10) දියා’හපරම. අතිරේක විවර. ධාරේන බඩා-පෙ.
  - (11) මාසො. සෞදෙසා ශිල්හානන් හික්වුනා වස්සික සාරිකා
පරියෝගී තබා-පෙ.
  - (12) උපවසාය. බො. පනු කානුකික පුණුණුම්-පෙ-යි ප්‍රකාශන
මදුලොසයි

140=a കൂടി പാഠ്യനിയമ ലിക്കാഷിയ ദിവസത്തോളം:

පු සූත්‍රවලයා, අක්කිංචනවලයා, කුවලටවලයා, වින්දුවායාවලයා
ආරුමධ්‍යයා, ගබඳීන්වලයා, කුමාරී සූත්‍රවලයා, ජතක වලයා,
නගයවලයා, යනු නාව වගෙනි ඇසානුවක් ගිස්සා පද සිස්සුන්
හට අසාධාරණ යේ. හිස්සු ප්‍රාති මෙශමයෙනි උදෙසු ඔවාදා
වගයෙනිව් ගිස්සා දහය සහ 1 පරම්පර තොරතු 2-3-පට,
රිත ගිස්සා වයය 4 ප නේති තොරතු රි අවලෝක 6 දුන්මලා
පත්‍රි 7 ජාන 0 උඟලිස්ට්‍රිට්‍යාස්ස් 8 මානුග,ම 9 රුප
10 අනාපුව්‍ය, 11 නිසිදහ කාරුපන 12 වසසිකසාටික
යනා ගිස්සා දෙශලාස ද යන දෙවිසි ගිස්සාවේ හිස්සුනේන්
හට අසාධාරණය. ඔව්වු මෙති ඩි සුදුපිපාවින්දය එක්
සිය අවලෝක යි (හිස්සු අසාධාරණ (96) හිස්සු මේ අසාධාරණ
(22)=118—යි

140=b පාමිජද හිස තදුලීස්:-හිස්සුවට නියමිත(4)හිස්සුවේ නියමිත නියමිත 8 න්-12 කේ.   එ.   බ.

142-a (காவர்ண) ஈடுவிலைகள் காலை:- (1) கண்ணிலிருக்கு (2) காலைகளை (3) வெட்டுவதற்கு (4) அமில (5) அண்ணுக்கூடிய (6) மூலிகை (7) கூலையான.

142-**b** நினை கடவுசி அவத்ரணம்:- நினை சிக டெலை ஹர் டிகய விண்விதங்கள் கூடுதலாக அவத்ரணம் செய்யும் நினை விவரங்கள்.

පන හිකුත්‍රිනා උඩහතසම් කයිනෙ-පේ (2) නීතින විවර සම් පන හිකුත්‍රිනා උඩහතසම් කයිනෙ එකර්ෂ තිලපි-පේ (3) නීතින විවරසම් පන හිකුත්‍රිනා උඩහතසම් කයිනෙ අකාල විවර උප්පූජෝයන-පේ-(4) යා පන හිකුත්‍රිනී අකුදුතක් ගහ පත්‍රී වා ගහපත්‍රානින් වා-පේ (5) තක්කී අකුදුතකේ ගහපත්‍රා බුදුති විවරෙකි-පේ-(6) හිකුත්‍රින් පනෙව උදුදීස්ස අකුදුතකස්ස ගහපත්‍රාස්ස වා-පේ-(7) හිකුත්‍රින් පනෙව උදුදීස්ස උහිතනා අකුදුතක්නා-පේ (8) යා පන හිකුත්‍රිනී ජාතරුපරජත් පටිගැණීයන-පේ (9) යා පන හිකුත්‍රිනී නානපකාරක් රුපී ය සංවාහාරං පේ- 10) යා පන හිකුත්‍රිනී නානපකාරක් කය විකාය සම්, ප්‍රේජෝයන-පේ (11) යා පන හිකුත්‍රිනී උග්‍රහපක්ව බිඛී තෙනා පනෙනා අකුදුදී තුවං පනතං වෙනාපෙයන-පේ (12) යානි බො පන තානි ගිලානානා. හිකුත්‍රිනීනා-පේ (13) යා පන හිකුත්‍රිනී හිකුත්‍රියා සාම්. විවරං දකී-පේ (14) යා පන හිකුත්‍රිනී සාම්. පුත්‍රනා. විකුදුපෙනී-පේ (15) හිකුත්‍රින් පනෙව උදුදීස්ස අකුදුතකේ, ගහපත්‍රා වා ගහ පත්‍රානී වා කනුවායෙකි-පේ (16) හිකුත්‍රිනිං පනෙව උදුදී ස්ස රාජා වා, රාජ තොගෙනා වා-පේ (17) දසාහනා'ගත් කන්තික තෙල්, සි පුණුණුම් හිකුත්‍රියා-පේ (18) යා පන හිකුත්‍රිනී ජානං සංඝික ලාභං පරිණතං අත්‍යතෙනා පරිණා මෙයන-පේ

142=c ගුබ ප්‍රවිති සැක්නාව:- (18 මූසාවාදවගෙ (2) ගුතනාම වගෙ (3) භොජනවගෙ (4) වැන්නවගෙ (5) දිසිවගෙ (6) ජ්‍යෙෂ්ඨවගෙ (18) ධම්මිකවගෙ ඇන වහි සනෙනි අශ්‍යාලන් ඕස්සා (70) දී

147=a අධිම් ව්‍යුහා කළු සහර - (1) අධිමෙන එහෙ කමලං. (2) අධිමෙන සම්ගෙකමලං. (3) බමෙන වගෙ කමලං. (4) බමෙන සම්ගෙ කමලං.

147=b ප්‍රාතිමාස්‍යාදු ගදු පස:- (1) නිදිපුදෙදුස (2) පාර්ජිකු ගදුස (3) සංඝිකාදී ගෙසුපුදෙදුස (4) අනියනුගදෙදුස (5) වින්දාරු ගදුස.

147=c ප්‍රාතිමාස්‍යාදු ගදු පහර:- (හිසුෂ් හින්ගේ) අනියකය ගැර සහරයි.

147=d සංඝිකාපන්තිසක කි; - (1) පරාජික (2) සංඝිකාදීගෙය (3) පාවිත්‍රිය (4) ජ්‍යෙලුවය (5) බුද්‍යක (6) දුක්කම (7) දුබ්බා ඩිය.

- 148=a. අප්තා සමඟ:- ප්‍ර. බ.
- 148=b සඳ ට මහා ප්‍රග්‍යෙ:- ප්‍ර. බ.
- 239=a කාසිකා'පත්‍ර සහය:- (1) හිකුවූ මෙදුන් ධමම් ප්‍රග්‍යෙවනී ආපනති පාර්ශ්වකස් (2) හිකුවූ අක්‍රාපිය සඳහාදේ සඳහාදේ විකාය කුටිං කරෙනි අදෙසින ව්‍යුත්ක් ධමම්තාති කක්‍රනායා සාරමහා අපරිකක්මන් ප්‍රග්‍යාගේ දැක්කවම (3) එකං පිණ්ඩා අනාගතෙන් ආපනති උලුලවයස් (4) තසම් පිණ්ඩා අඟ තෙන් ආපනති සංසාදීසේසය් (5) හිකුවූ අක්‍රාපිය සඳහාදේ විකාලු නොජනා භූජ්‍යති ආපනති පාවතිතායස් (6) හිකුවූ අක්‍රාපිය සඳහාදේ අනුදායිකාය හිකුවූතියා අනාර්කර සරං ප්‍රවිත්තාය හත්තෙනා බාදනිය වා නොජනිය වා සහ ස්ථා ප්‍රවිගාහෙනාවා භූජ්‍යති ආපනති පාවදෙසනියස්.
- 239=b විවසිකා'පත්‍ර සහය:- (1) හිකුවූ පාපිචිත්, ඉවතා පක්‍රෙනා අසරනා අහුනා උත්තරීමනුස්‍ය ධමම් උලුලපති ආපනති පාර්ශ්වකස් (2) හිකුවූ අක්‍රාපිය සඳහාදේ සම්දියති කුටිං මේ කරෙරාතාත්තා තස්‍ය කුටිං කරෙන්ති අදෙසින ව්‍යුත්ක් ධමම්තාති කක්‍රනායා සාරමහා අපරිකක්මන් ප්‍රග්‍යාගේ දැක්කවම (3) එකං පිණ්ඩා අනාගතෙන් ආපනති උලුලවයස් (4) තසම් පිණ්ඩා අඟ තෙන් ආපනති සඳහාදේ විකාලු නොජනා භූජ්‍යති ආපනති පාවතිතායස් (5) හිකුවූ අක්‍රාපිය සඳහාදේ අනුජස්ථානන් රද්ද සෞඛ්‍යමම වාවෙනි ආපනති පාවතිතායස් (6) න බුජ්‍යෙනු කාමෝ න වගම්බු කාමෝ න මංසු කිනතුකාමෝ දුවක මතතා තිතෙන න තිත් වදෙනි ආපනති දුඩායිතයස්.
- 239=c ජාදනකා'පත්‍ර තුක; - (1) වජ්‍යපරි ව්‍යාදනයෙන්පරිජ් (2) හිසුවකට සහවෙසස් සැළවීමෙනි ප්‍රවිති (3) තමන්ගේ දුකුලා ඇවැන් සැළවීමෙනි ද දුකුලා.
- 239-d සංස්කීර්ණ'පත්‍ර පස; - (1) හිසුව්‍යායට කාය සංස්කීර්ණ යෙන් පරිජ් (2) හිසුව්‍යාව සහවෙසස් (3) කයින් හෝ කය පිළිබඳින තුලපි (4) නිස්සායියෙන් කාඩ් ප්‍රධීඩ්බියෙනි දැක්කවම (5) අංගුලිපක්‍රාදනයෙහි ප්‍රවිති.
- 249-a ලක් ඇවුණ් පස; - (1) ප්‍රවිති (2) තුලපි (3) බුදුක (4) දැක්කවම (5) දුඩායිතය
- 249=b සංස්කීර්ණ'පත්‍ර සහර; - (1) සංස්කීර්ණසේස (2) උලුව ය (3) බුදුක (4), පාවතිතාය.

255=a ප්‍රථමා පත්‍රිය අවතලාසය:—

හීකුණු සිජුණේ—සඩකාදිසෙසසයන්හි ප්‍රථමා එන් සඳහන් නවය හීජුණේ සඩකාදි සෙසසයන්හි නවයන් අවතලාසයයි. (ප්‍රසාධනාව බලනු).

255=b කළුම් පත්‍රිය නව තැනූ:—(1) මිසාරණ, (2) නිස්සාරණ, (3) උපොසථ, (4) පට්ටාරණ, (5) රුහමුණි, (6) දුන්, (7) පරිගහනණ, (8) පවතුකක්සිනා, (9) කම්මලක්කිණ.

255=c කළුම්පාදය පත්‍රිය දේ තැනූ:—(1) අපලොකන (2) ගැනී.

259=d අනුත් කම්මත තාසනා දසා බිඟය:—(1) විකාල හේරුනා (2) නාවතිකවංදින විසුන දසානා (3) මාලාගක්වීලෙපනඩාරණ (4) උව්වාසයන මහාසයන (5) ජාතරුප රජන පරිගිහෙන (6) හිකුණුනා අලාහාය පරිසකකන (7) හිකුණුනා අන්ත්‍රාය පරිසකකන (8) හිකුණුනා අවාසාය පරිසකකන (9) හිකුණුනා අමෙකකාසන පරිහාසන (10) හිකුණු හිකුණින් ගෙදනා.

290=a තෙව්වකාටීස සම්මාචනන;—(1) න උපසමාදේ තබේ.

(2) න නිස්සයෝ දූතකෙබා (3) න සාමණෝරෝ උපසාපේ තබේ, (4) න හිකුණිතනාවාදක සම්මුණ් සාදිතකෙබා, (5) සම තෙනන පී ස්කුබුනියෝ, න මිවදිතකෙබා, (6) යාය ආපනුහියා සහේකන ඇඟන්තියා අප්පරිකමේම උකෙකිප්පේශනකම් ක කං ගෙයි සා ආපනුනි න ආපනුනිකෙබා, (7) අකුණුවා කාදිසිකා, (8) කතකා වා පාපිස්තකර (9) කමම් න ගරහිතකෙබා, (10) කමම්කා න ගරහිතකෙබා, (11) න පකනකනයා හිකුණු ගෝ, අහිවාදනා පවතුණානා අකුණුලිකම්ම. සාම්ව කමම්, අංසනාහිංසරෝ සෙසයා, හිහුරෝ පාගේදදකා, පාද පියිං, පාද කයිලිකා, පනක්මිටර පරිගිහෙන්, නහාතන උසි පරිකම්ම. සාදිතකෙබා, (12) න පකනතෙනා, හිකුණු සිල විපනුනියා අනු බිංසෙකෙබා, (13) න ආවාරුපිපනුනියා අනුඩිංසෙ තබේ, (14) න ආල්ව විපනුනියා අනුඩිංසෙනකෙබා, (15) න ආල්ව විපනුනියා අනුඩිංසෙනකෙබා, (16) න හිකුණු හිකුණින් හේදේ තෙබා, (17) න ගිඹි ධිජේ, ධිංගෙනකෙබා, (18) න හිජීය ධිංගෙනකෙබා, (19) න නිජීය සෙවිතකෙබා, (20) හිකුණු සෙවිතකෙබා, (21) හිකුණු සිකකාය සිකකිතකෙබා, (22) න පක

තනෙන්න හිකුතුනා සඩී. එකවැනෙන ආචාරයෙස වහුලිල්. (23) න එකවැනෙන අනාචාරයෙස වහුලිල්. (24) න එකවැනෙන අනාචාරයෙස වා අනාචාරයෙස වා වහුලිල්. (25) පකන්නතකා හිකුතු. දිස්වා ආසනා වූත්තාත්බල්. (26) න පකන්නතකා හිකුතුනා ආසනාදේනගෙබා අනෙනා වා බැඳීවා. (27) න පකන්නතස්ස හිකුතුනා උපෝෂයෝ යශපන්නගෙබා. (28) න පවාරණා යශපන්නබල්. (29) න සවවනීය. කනුත්බල්. (30) න අනුවාදය ප්‍රාපන්නගෙබා. (31) න ඔකාසො කාරේ කළේ, (32) න වොදේනගෙබා. (33) න සාරේ කළේ, (34) න හිකුතුයි සමපයෙල්ත්තෙබා යන මොපු යි.

290=b අඟ ඇපත්තිදෙසභාණියෘය:-

(1) න මයා සඩී. පවාරේස්සන්නති විනා මයා සඩී. පවාරේස්සන්නති, (2) න මයා සඩී. සඩිස්කමල්. කරිස්සන්නති විනා මයා සගෙඩකමල්. කරිස්සන්නති, (3) න මයා සඩී. ආසනා නිසි දිස්සන්නති, විනා මයා සඩී. ආසනා නිසිදිස්සන්නති (4) න මයා සඩී. යාගුපාතන නිසිදිස්සන්නති, විනා මයා යාගුපාතන නිසිදිස්සන්නති, (5) න මයා සඩී. සහනාගෙන තිසිසිදිස්සන්නති, (6) න මයා සඩී. එකවැනෙන වසිස්සන්නති විනා, මයා සහනාගෙන තිසිසිදිස්සන්නති, (7) න මයා සඩී. යට්ටා වූත්ත්. අන්වාදනා. පව්‍යාසානා. අක්‍රූල්කමල්. සාම්ලිකමල්. කරිස්සන්නති, විනා මයා යට්ටා වූත්ත්. අන්වාදනා. පව්‍යාසානා. අක්‍රූල්ලි කමල්. සාම්ලි කමල්. කරිස්සන්නති, (8) හටිස්සනි සඩිස්සන්නති, නිදුතනා. හන්තනා. කළුහා විගාහෙනා විවාතදා සඩිස්හෙදා සඩිස් රෝ සඩිස්වවන්නානා. සඩිස් නානාකරණං.

292 තදුලුස පාලිදෙසනීය;- උ. ඉ. බ.

304 පණ්ඩිකාදී ගොජමාස දෙනි;- (1) පණ්ඩි (2) ටේය්ස සංවාස්ක (3) තත්ත්ව පකකනක (4) තීරවල්ත්තනගන (5) මානුසාන (6) පිතුසාන (7) අරහත්තාසාන (8) හිකුතුනීදිස්ක (9) සඩිස්තහදක (10) ලෞත්තිත්තප්පාදක (11) උහනෙන තිරස්ස්තනක (12) විභක්මති (13) කාල්පනාරෝහි (14) සාම්ලෙනරෝහි පැමිජානාති (15) සික්කිංප්‍රව්‍යක්වාතනෙනා පැමිජානාති (16) අන්තමවහුම්. අජ්ඛාපනනකේ, පැමිජානාති.

349 පසුව අවියන්නෝ අමුහඩිය හා ජ්‍යි:-

(1) ආගුමො ආරම්වහුම් (2) විභාරේ විභාරවහුම් (3) මණ්ඩි

පිය හේසි බිමෙඩාහනු (4) ගෝහකුමෙන් ගෝහභාණක ගෝහ වාරක ගෝහකට්හ වාසි එරසු කුසාරි කුසාල නීබාදනු (5) වලලි වෙළු මූණ්දුබඩප තිශ්‍ර පණ්ඩ දුරු හන්ත් මත්තිකා හන්ත්.

350-A දැන අවශ්‍ය පුද්ගලයේ; - (302) නාථා වනාකඩනාව බලනු
350-B ව්‍යුහ්‍යිය පුද්ගලයෙ, එංකාලමුස ඇදනු; -

(1) පණ්ඩක (2) එශ්‍යසස්වාසක (3) නියියපක්‍රාන්තක (4) තීරව්‍යානාගක (5) මාතුසාතක (6) පිතුසාතක (7) අරහ නාත්සාතක (8) හිකුවුනි දුයක (9) සංස්කෘත්‍යානක (10) ලේ, නිතුපාදනු (11) උජනොච්චුනාක.

368 අභ්‍ය ගරු බම්; -

(1) වස්‍ය සභුපසම්පන්නාය හිකුවුනියා තදහුප සම්පන්නාය හිකුවුනා අස්ථාද න්‍ය ප්‍රවුත්‍යාන් දැකුපුලුක මෙම සාම් ති කම්මෙන් කාන්තබා (2) න හිකුවුනියා අස්ථිකුලෙක ආවාසේ වස්‍ය වස්‍යින්තබා (3) අනවධිමාසය හිකුවුනියා හිකුවු සංස්ක තෙන් වෙඩමෙන් ප්‍රවාසියි තබා උප්‍රාසර් පුව්වනක්ව ඔවාදී සංස්කමනක්ව (4) වස්‍ය වූහ්‍යාය හිකුවුනියා උජනොච්චුනාය වූහ්‍යාය ප්‍රවාත්‍යා යාන් ප්‍රවාරේ තබා, යාසේ තීකි යාන් ප්‍රවාරේ තබා, දිවෙයිනව, පුනෙනව, පරිහකායව, [5] ගරුධිමව, අභ්‍යාපන්නාය හිකුවුනියා උජනොච්චුනාය වූහ්‍යාය ප්‍රවාත්‍යා තිබා [6] වෙ වස්‍යානි ජ්‍යු ධම්මුපු සික්කිත සික්කිය සික්කිමාතාය උජනොච්චුනාය යාසේ උප්‍රාසර් පරිගෙයසි තබා, [7] න හිකුවුනියා තෙන් මි පරියායෙනා හිකුවු අකෙකායිතබා, පරිහාසි තබා, [8] අභ්‍යන්තරෙන් ඕවටො හිකුවුනියා හිකුවුපු ව්‍යවහාරයේ, අනාවතේ, හිකුවුනියා හිකුවුනියා හිකුවුනියා.

372 අභ්‍යාසම්මුඛ කාම්ත්; -

(1) දැනෙනු 'සසම්පද' (2) පනතනිකකුප්‍රේන (3) පනතු'කකු ජන (4) උම්මතකස්‍ය හිකුවුලෙනා උම්මතකස්‍යම්මුනි (5) ගෙසක්වනාකුලානාසේක්ව සම්මුනි (6) ජනතස්‍ය හිකුවුලෙනා බ්‍රහමදෙන්තබා, (7) දෙවදත්තස්‍ය පකාසනිය කම්මෙන් (8) අප්‍රසාදනීය දෙස්සන්තස්‍ය හිකුවුලෙනා හිකුවුනියා සාසේ ය අවඳනීය කම්මෙන්.

උප ග්‍රන්ථය නිමි.